

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KÂZİM TAŞKENT KLASİK YAPITLAR DİZİSİ

Bakkhylides
BÜTÜN ŞİİRLERİ
VE
FRAGMANLARI

Çeviren: Erman Gören

YAPI KREDİ YAYINLARI

Bakkhylides İskenderiye Kütüphanesi'nin âlimleri tarafından antik Yunan lirik şiirinin dokuz büyük isminden biri kabul edilmiştir. Bu dokuz büyük şairin arasında yer alan Simonides'in yeğeni, Pindaros'unsa çağdaşıdır. *Epinikion* (atletik müsabakaların galiplerini övmek amacıyla yazılan "zafer şarkıları") yazımındaki rakibi ve çağının en ünlü şairi Pindaros'un gösterişli üslubunun aksine, Bakkhylides'in şiirlerinin ayırt edici özelliği dilinin sadeliği ve akıcılığıdır. Elinizdeki kitap, Bakkhylides'in bütün *epinikion*'larının ve *dithyrambos*'larının (bağbozumu şenliklerinde okunan Dionysos ilahileri) yanı sıra diğer türlerdeki şiirlerini ve fragmanlarını bir araya getiriyor.

Bakkhylides
BÜTÜN ŞİİRLERİ VE
FRAGMANLARI

Giriş, çeviri ve notlar
Erman Gören

YAYINEVİ KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4756
Kâzım Taşkent
Klasik Yapıtlar Dizisi - 95

Bütün Şiirleri ve Fragmanları / Bakkhylides
Özgün adı: Bacchylidis Carmina cum Fragmentis
Çeviren: Erman Gören

Kitap editörü: Derya Önder
Düzeltili: Filiz Özkan

Tasarım: Mehmet Ulusel
Grafik uygulama: Gülçin Erol Kemahlioğlu

Baskı: Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş.
Beysan Sanayi Sitesi, Birlik Caddesi, No: 26, Acar Binası
34524, Haramidere - Beylikdüzü / İstanbul
Tel: (0 212) 422 18 34 Faks: (0 212) 422 18 04
www.acarbasim.com
Sertifika No: 11957

Çeviriye temel alınan baskı: MAEHLER, H. (ed.) *Bacchylides Carmina cum Fragmentis*
(11. basım) K. G. Saur Verlag, Leipzig, 2003
1 baskı: İstanbul, Ocak 2017
ISBN 978-975-08-3901-6

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2016
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Kemeraltı Caddesi Karaköy Palas No: 4 Kat: 2-3 Karaköy 34425 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir

σὺν ἀλαθείᾳ δὲ πᾶν λάμπει χρέος
hakikatle ısıldadır her şeyi şairin öngü borcu

Bakkhylides

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ • 9

HAYATI VE SANATI HAKKINDAKİ TANIKLIKLAR

Yaşamöyküsü • 47

Kronoloji • 48

Sürgün • 48

Pindaros ve Bakkhylides • 49

Bilimsel Faaliyetler • 50

Antikçağ'daki Değerlendirmeler • 51

[ZAFER ŞARKILARI]

1 • 55

2 • 61

3 • 62

4 • 66

5 • 67

6 • 74

7 • 75

8 • 76

9 • 77

10 • 82

11 • 85

12 • 90

13 • 91

14 • 97

14A • 98

14B • 99

DITHYRAMBOSLAR

15 = Dith. 1 • 103

16 = Dith. 2 • 105

17 = Dith. 3 • 107

18 = Dith. 4 • 112

19 = Dith. 5 • 114

20 = Dith. 6 • 116

ZAFER ŞARKILARINDAN VE DITHYRAMBOSLARDAN
FRAGMANLAR • 117

FRAGMANLAR • 129

BAKKHYLIDES'İN MİTLERİ • 161

YER VE KİŞİ ADLARI SÖZLÜĞÜ • 164

KAYNAKÇA • 196

ANTİK YAZARLAR VE YAPITLARI [*INDEX LOCORUM*] • 203

GİRİŞ

Bakkhylides¹ hakkındaki tanıklıkların bize sağladığı bilgiler doğum ve ölüm yıllarını kesin olarak belirlememize imkân tanımamaktadır. Ancak genel bir çerçeve çizmek gerekirse, MÖ 6. yüzyılın son çeyreği ile 5. yüzyılın ilk yarısında yaşamış ve yapıt vermiş olduğu ileri sürülebilir.² Sanatına dair tanıklıkların büyük kısmı Pindaros'un metinleri üzerine yazılan *skholion*'lardandır. Bu tek ve büyük ölçüde yanlı kaynak Bakkhylides'e dair bir giriş yazısını, zorunlu olarak Pindaros'la Bakkhylides arasındaki sanatsal bakış açısı arasındaki farkı tartışmaya yönlendirmektedir. Dolayısıyla bu giriş yazısı, Bakkhylides'in sanatının sınırlarını ortaya koymayı, ister istemez, gerek eleştiri geleneğinin teşvikleriyle gerekse aralarındaki belirgin rekabet nedeniyle, onun dizelerini Pindaros'unkilerle karşılaştıracak okuyucuya bir tür "Bakkhylides'i okuma kılavuzu" sağlamayı amaçlamaktadır.³

British Museum'a ulaşan bir papirüs rulosundan⁴ Kenyon

- 1 Bakkhylides için kaynak metin olarak Maehler'in (2003¹¹) eleştirel basımı kullanılmıştır.
- 2 Her ne kadar Eusebios (Euseb. *Chron. Olym.* 87.2: Campbell, 1992, 102-103) 87. Olympia Oyunları'nın düzenlendiği MÖ 430/431 yıllarında Bakkhylides'in tanınmış "bir şarkı yazarı" (*carminum scriptor*) olduğunu söylese de 452 yılından sonra hayatta olduğuna dair herhangi bir kanıt bulunmamaktadır; yaşamışsa da yapıt vermeden yaşlı bir adam olarak yaşamını sürdürmüştür.
- 3 Bir şair olarak özellikle zafer şarkılarıyla ön plana çıktığından, Pindaros bağlamında bilinmesi gereken kimi teknik bilgiler Bakkhylides için de hatırlanmalıdır. Dolayısıyla, *Pindaros: Bütün Zafer Şarkıları* kitabının "Giriş" kısmında açıklık getirilen pek çok teknik bilgi bu giriş yazısında tekrarlanmamıştır (bkz. Goren, 2015, 11-22). Bu girişte karşılaştırmalı bir inceleme olarak oldukça teknik bir çerçevede sürdürülen tartışmanın, Pindaros'un debdebeli üslubundan haberdar okuyucunun Bakkhylides'in sade üslubunu kendi bağlamında değerlendirebilmesine imkân sunacağını umuyoruz.
- 4 Bakkhylides'in *papirüs* rulosunun ve metin eleştirisinin ilgi çekici bir serüveni vardır. 1896 yılında British Museum'a iki yüz parçadan oluşan bir *papirüs* rulosu ulaştı. Çeşitli antik kaynaklarla günümüze kadar gelen fragmanlarından hareketle, bu buluntunun

tarafından 1897 yılında yayımlanan *editio princeps*'ine kadar Bakkhylides hakkında bildiklerimiz söz konusu tanıklıklara ek olarak birbirini takip etmeyen 107 mısradan (69 fragman) ibaretti.⁵ Ancak çeşitli tartışmaları tetikleyen bir kaynak olarak "tanıklıklar" (*testimonia*) Bakkhylides'in *editio princeps*'inden sonra da önemini korumaya devam etmektedir. Bu nedenle Bakkhylides'in (büyük ölçüde *epinikion*'lar ve *dithyrambos*'lardan oluşan) şiirlerini⁶ yayına

kesin olarak Bakkhylides'in kayıp metinleri olduğu anlaşıldı. *Papirüs* rulosunun nereden ve nasıl bulunduğu uzun süre bir sır olarak kaldı. Ancak o dönemde (1894-1924) British Museum'da kendi bölümünün müdürü olan Wallis Budge daha sonra bu *papirüs* rulosunun "Hermepolis'ten yirmi beş mil uzaktaki Meir'deki bir mezarda" (Turner, 1968, 25) bulunduğunu açıkladı (Budge, 1920, 345 vd.). Budge'in anlattığı hikâye rulonun tehlikelerle dolu seyahatini ve Budge'in bu buluntuyu British Museum'a ulaştırmak için gösterdiği fedakârlıkları yansıtmaktadır. Bu hikâyenin gerçekleri ne derece yansıttığını bilmemiz neredeyse imkânsızdır. Ancak Budge'in ifadesiyle, rulo için ödediği "akıl almaz" (Budge, 1920, 346) ücretin British Museum'a getirdiği itibar ve Hellen dünyası araştırmacılarına sağladığı imkânla fazlasıyla karşılığını bulduğunu söyleyebiliriz. Bu buluntu yalnızca Bakkhylides'in yapıtını ortaya çıkarmakla kalmayıp, bir dönemin edebi dünyasına ışık tutmuş, bütün Pindarosçu eleştiri geleneğinin yeniden sorgulanmasını tetiklemiş, *epinikion* şiirinden tutun tragedyanın kökeni *dithyrambos*'un boyutlarının anlaşılmasına kadar pek çok konuda yeni konu başlıklarının doğmasına neden olmuştur. Kenyon'un (1897) *editio princeps*'inin hemen ardından metnin yarattığı etki dalga dalga ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu dönemde önde gelen klasik filoloji dergilerinde Bakkhylides'in metnini kalkış noktası kabul eden makaleler ve yeni buluntu ışığında kaleme alınmış notlar göze çarpmaktadır. Bu çalışmalardan özellikle birkaçı o güne kadar karanlıkta kalmış kimi sorunlara ışık tutmuş ve yeni buluntunun öneminin altını çizmiştir. Örn. Farnell, 1898; Harrison, 1898; Jones, 1898; Marindin, 1898; Smith, 1898; Bury, 1899; Waldstein, 1900; Hopkin, 1901 vb. Günümüze kadar Jebb, Blass, Suess, Snell, Maehler gibi bir dizi önemli klasik filolog bu metin üzerinde çalışmıştır. Bakkhylides'in metni sonuçta kısmen tartışmaların durulduğu, uzlaşım sal bir son hale kavuşmuş olsa bile, *papirüs* metninin hasarlı yapısı eleştirel basımın sabitlenmesini her zaman zorlaştırmış, bu buluntu devam eden metin eleştirisi için her zaman tükenmek bilmez bir kaynak olagelmıştır. Günümüzde Bakkhylides araştırmacılarının büyük çoğunluğu Bakkhylides'in metinleri için –tartışmaya açık olduğunu kabul etmelerine rağmen– Maehler'in (2003¹¹) eleştirel basımını temel almaya devam etmektedirler.

- 5 Burnett, 1985, 1; krş. Bergk, 1853², 963-979. (*Grammaticus* sanlı) Ammonios'tan (Ammon. Diff. 333) öğrendiğimize göre, Didymos Bakkhylides'in *epinikion*'ları üstüne bir yorum" (*hypomnemati Bakkhylidou Epinikôn*) yazmıştır; ancak ne yazık ki bu yapıt günümüze ulaşamamıştır.
- 6 Kitabın başlığında olduğu gibi, burada da "şiir" ifadesini kullanıyoruz. Ancak gerek Bakkhylides ve dayısı Simonides'in gerekse rakipleri Pindaros'un mensubu oldukları gelenek hemen hemen bütünüyle yazılı kültürün içinde serpilmiş çağdaş şiirden bütünüyle farklıdır. Dolayısıyla bu koro liriği icraları sıklıkla "şarkı" olarak adlandırılır (krş. Gören, 2015, 21-22).

hazırlarken, hakkındaki tanıklıkların da çevirisini sunmayı uygun bulduk (bkz. s. 47).

• • •

Günümüze ulaşan tanıklıklardan Bakkhylides'in hayatına dair bildiklerimiz oldukça kısıtlıdır. Suidas'tan⁷ öğrendiğimize göre, Kyklad Adaları'ndan biri olan Keos'un başkenti Ioulis⁸ kentinde doğmuştur. Suda'da ayrıca babasının adının Meidon⁹ olduğu, Bakkhylides'le aynı adı taşıyan dedesinin ise bir atlet olduğu aktarılır. *Etymologicon Magnum* ise¹⁰ babasının adının "Meidylos" olduğundan bahseder. Suda kendisi de Ioulisli olan lirik şair Simonides'ten Bakkhylides'in "akrabası" (*syngenēs*) olarak bahsederken, Strabon¹¹ Bakkhylides'in Simonides'in "yeğeni" (*adelphidous*) olduğunu belirtir. Simonides'in babasının adı Leoprepes'ti. Bundan dolayı Meidylos'la Simonides –en azından öz– kardeş olamazlar. Daha çok kabul edilen varsayım onun Bakkhylides'in annesinin kardeşi, yani dayısı olduğudur.¹²

Plutarkhos¹³ Bakkhylides'i, Mousa'ların yapıtlarını tamamlama fırsatı tanımak için adeta sürgüne gönderdiği Thukydides, Ksenophon, Philistos, Timaios gibi saygın tarihçiler arasında sayar. Bakkhylides'in Peloponnessos'ta bir süre sürgünde yaşadığını belirtir. Sürgüne gönderilen bu kişiler tarihte şanlı isimler olarak yerlerini almışlar; oysa onları sürgüne gönderenler kısa zamanda hafızalardan silinmiştir.

7 Suid. B 59 Adler.

8 Strabon'un (Str. 10.5.6) bildirdiğine göre Keos adasında dört kent (Ioulis, Koresia, Poieessa ve Karthaia) bulunuyordu. Strabon'un yaşadığı dönemde Ioulis ile Koresia birleşerek Ioulis, Poieessa ile Karthaia da birleşerek Karthaia isimlerini aldılar; böylelikle adada iki kent kaldı. Başkent Ioulis muhtemelen adaya yönelik korsan saldırıları nedeniyle adanın sahilinde değil, kuzey yamaçlarında konuşlanmıştı (Bowra, 1967¹, 308). Bakkhylides ve dayısı Simonides dışında, Keos'un yetiştirdiği ünlü isimler arasında sofist Prodikos, Strabon'dan öğrendiğimiz, Ioulis'te yetişmiş hekim Erasistratos ve peripatetik filozof Ariston da bulunmaktaydı. Ayrıca bkz. Caskey, 1981, 325.

9 Suda'nın elyazmalarında "Medon" olarak geçmektedir. "Meidon" biçimi MÖ 3. yüzyıla ait bir Ioulis yazıtından (IG XII 5.610.26) bilinmektedir.

10 EM 582.20: Gaisford, 1967, 1660.

11 Str. 10.5.6.

12 Molyneux, 1992, 97.

13 Plut. *de Exil.* 14¹.
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Eustathius'un Pindaros'a yazdığı yorumda Bakkhylides'in Simonides ve Pindaros'la arasındaki yaş ilişkisi ortaya koyulur:¹⁴ *hos (sc. Pindaros) phasi, kai Simonidou êhouse, neôteros men ekeinou ôn, presbyteros de Bakkhylidou.*

Pindaros'un Simonides'in öğrencisi olduğunu, Simonides'ten genç, Bakkhylides'ten ise yaşça büyük olduğunu söylerler.

Bu bilgi başka tanıklıklarla birleştirildiğinde bizi Bakkhylides'in sanatının kaderini tayin eden bir sonuca ulaştırır. Eusebios¹⁵ Bakkhylides ile Diagoras'ın aynı dönemde ünlendiğini belirtir. Suidas¹⁶ *Diagoras* maddesinde Diagoras'ın “yıldızının parlamasını” (*floruit*) 78. Olympia Oyunları'na (MÖ 468/467) tarihler ve onun Bakkhylides ile Pindaros'tan genç olduğunu kaydeder. Pindaros MÖ 518'de doğmuştur, o halde Pindaros ve Bakkhylides gerçekte kabaca çağdaşlardır. Simonides'in yeğeni ve Pindaros'un çağdaşı bir şair olması, Bakkhylides'in sanatını icra ettiği dönemden günümüze kadar şiirinin değerlendirme biçiminin en temel belirleyicileri olmuştur.

Bakkhylides'in başına belki de bir şairin başına gelebilecek en büyük uğursuzluğun geldiği söylenebilir: Özgünlüğünün tartışma konusu edilmesi. Peron'a (1978, 307) göre, “Bakkhylides'in ilk talihsizliği, Pindaros ile aynı dönemde yaşamış, aynı edebi türde yapıtlar vermiş olmasıdır. Bu durum bizi kaçınılmaz bir biçimde bu iki şair arasında karşılaştırma yapmaya itmiştir.” Bu belirlemenin, Bakkhylides'in yaşadığı dönemde hitap ettiği dinleyicileri için ne kadar geçerli olduğunu tam anlamıyla bilmemiz imkânsız. Ancak Pindaros'la ortak patronları Syrakusai tiranı Hieron'un, MÖ 468 yılında Olympia Oyunları'nda kazandığı dört-atlı araba yarışı zaferini kutlamak üzere rakibi yerine Bakkhylides'i tercih etmiş olduğu gerçeği, Pindaros taraftarı *skoliast*'ların ya da 1896'da Bakkhylides'in metniyle karşılaşan eleştirmenlerin ona “Hieron kadar bile tolerans göstermediğini” açıkça ortaya koymaktadır.¹⁷

14 Drachmann, 1903-1927, III. 297.

15 Euseb. *Chron. Olym.* 78.1.

16 Suid. Δ 523 Adler.

17 Peron, 1978, 307.

Bu durum Bakkhylides'i seçeneklerinin ikisi de birbirinden kötü bir ikilem içinde bırakmıştır. Bakkhylides (1) Pindaros'tan farklı bir şey yarattığında, ondan aşağı; (2) Pindaros'a benzer bir yaratımda bulunduğundaysa, onun taklidi sayılmıştır (Peron, 1978, 308).

Skoliast'ların Pindaros metinleri üzerine değerlendirmeleri yukarıdaki belirlemeyi haklı çıkaracak örnekler içermektedir. En fazla tartışmaya neden olan örneklerden biri Pindaros'un "doğuştan gelen yetenek" (*phyâi*) ile sonradan "öğrenmeye" (*mathontes*) dair yaptığı değerlendirmenin yorumudur:¹⁸

[...] *sophos ho polla eidôs phyâi;*
mathontes de labroi
panglössiai, korakes hōs, akranta garyeton
Dios pros orkhina theion;
 [...] bilge adam ise doğuştan bilir pek çok şeyi,
 öğrenmişler ise velveleye verirler
 gevezelikleriyle, gaklarlar bir çift karga gibi boş lakırdılarla
 Zeus'un kutsal kuşuna karşı;

Bir *skoliast*'ın yorumuna göre¹⁹ bu sözler Pindaros'un rakibi ve onunla aynı alanda mücadele eden Bakkhylides'e yöneltilmiştir. Bir diğeri²⁰ bu kısımda Pindaros'un "bilmececi bir dille" (*ainit-tetai*) kendisinin kartal olduğunu söyleyerek, rakibi sanatkarlar,²¹ Bakkhylides'i ve Simonides'i karga olarak nitelediğini vurgular. Bu yorum "gaklamak" olarak çevirdiğimiz *garyō*'nun ikil çekimli (*garyeton*)²² olmasıyla desteklenmektedir.²³

18 *Olym.* 2.86 vd.'de. [Pindaros'tan yapılan alıntılarda kaynak metin olarak Snell – Maehler, 1987⁸ kullanılmıştır. Bütün Pindaros çevirileri daha önce yayımladığımız *Pindaros: Bütün Zafer Şarkıları*'ndan (Gören, 2015) alıntılanmaktadır.]

19 Schol. ad Pind. *Olym.* 2.86 vd.: Drachmann, 1903-1927, I. 99.

20 Drachmann, 1903-1927, I. 99, 157a.

21 Yunan edebiyatında şairlerin edebi rakiplerini eleştirdikleri, hatta bu eleştirileri hakarete vardırıdıkları görülebilir. Hellenistik şiir bağlamında özellikle Kallimakhos'taki benzer bir yaklaşım için bkz. Çelgin, 2007, 163-173.

22 Bu sözcüğün tesniye biçiminde olduğuna dair tartışmayı ele alan Kirkwood, sonuçta "çoğul" yerine "tesniye" olarak kabul etmeyi yeğler. Ancak Kirkwood (1981, 240-243) teşbihteki vurgunun Pindaros'un düşmanlarının "iki kişi" olmalarına değil, "karga" olmalarına yapıldığının altını çizer.

23 Drachmann, 1903-1927, I. 99, 158d.

Hiç şüphesiz bu akıl yürütme kendi içinde tutarlı bir seyir izlemektedir. Nitekim Bowra'nın (1953, 81)²⁴ bu konuya yaklaşımı *Skoliast*'ların beyanatlarını sonuna kadar destekler niteliktedir. Bowra Pindaros'un dizelerinin satır aralarında bu suçlamanın kimi ayrıntılarını çözümlemeye çalışır. Öncelikle Pindaros "doğuştan" hakiki bir şairken, rakipleri sadece şiir öğrenmiş kişilerdir. Bowra, karganın patırtıcılığının yanında leşçil ve hırsız olduğunu da hatırlatır. Ona göre, en kötüsü de sunaklardan ve tanrılara ait etlerden çalmasıdır. Buna tanık olarak da Aisopos'un "Hasta Karga" (*Koraks nosōn*)²⁵ hikâyesini gösterir. Hasta karga dua edecek tanrı bulamaz çünkü hepsinin sunaklarını soymuştur. Bundan hareketle Bowra'ya göre Pindaros rakiplerinin hırsız olduğunu ima etmektedir. "Öğrenmiş" olmalarına gelince, Bowra karganın bu niteliğe uygun olduğunu söyleyerek tanık olarak Plutarkhos'un sözlerini alıntılayıp karganın öğrenme yeteneğinin²⁶ altını çizerek akıl yürütmeyi sürdürür:

psares de kai korakes kai psittakoi manthonontes dialegesthai.
hem sığırcıklar hem kargalar hem de papağanlar konuşmayı
öğrenebilir.

24 Pind. *Pyth.* 2 için başvurduğumuz Bowra'nın "Pindar, *Pythian II*" makalesi (1953, 66-92) daha önce yayımlanmış bir makalesinin (Bowra, 1937, 1-28) söz konusu kitaptaki yeniden basımıdır. Tartışmanın takibi açısından makalenin ilk yayın tarihinin 1937 olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Bu kısımda niyetimiz bizatihi Bowra'yı eleştirmek değil, Bowra'nın şahsında Bakkhylides'e karşı gelişen haksız önyargıyı ve bu önyargıyı tetikleyen koşulları çözümlemektir.

25 Aesop. *Fab.* 168: Ataç, 1990, 110.

26 Pind. *Nem.* 3.82'de geçen "Gaklayan küçük kargalar alçalarda oturur" (*kragetai de koloioi tapeina nemontai*) sözleri *skoliast*'a "Bakkhylides'i hedef alıyor gibi görünmektedir" zira ona göre Pindaros yine kendisinin kartal, rakibinin ise karga olduğunu söyleyerek karşılaştırma yapmıştır (Schol. ad Pind. *Nem.* 3.82: Drachmann, 1903-1927, III. 62). Bowra (1953, 80) Aisopos'un masallarını (Aesop. *Fab.* 162 ve 163: Ataç, 1990, 106-107) örnek vererek yine karganın taklitçiliğini vurgular. Lefkowitz'in (1969, 55 n. 13) temas ettiği gibi, "fabllar ve teşbihler doğrudan, bire bir alegoriler olarak kullanılmaz ancak bunun yerine dolaysız olarak tanınık şeylerin terimleriyle genel olarak insan davranışlarını tasvir etmek için kullanılır"; bununla beraber, zaman zaman "tanınık olanı kullanarak alışılmadık olan da tasvir edilebilir". Örneğin Hom. *Il.* 15.690-692'de Hektor ırmak kıyısında beslenen kuşlar gibi olan Akhaların üzerine cullanan bir kartal olarak resmedilir.

Karganın öğrenme yeteneğinden hareket eden bu belirleme oldukça tartışmalıdır. Bowra'dan farklı düşünenler de vardır ve çağdaş eleştirmenlerin hepsi *skoliast*'ların bu yaklaşımının doğru olduğunu kabul etmeye razı olmaz.²⁷ Örneğin Gildersleeve, Verrall'ın (1880) bu ikilinin Sicilyalı hatipler Koraks ve Tisias (ya da Teisias) olabileceği doğrultusundaki önerisini akla yatkın²⁸ bulur ve şöyle sorar: "Bir rekabet bulmalıysak, neden bu rekabet eski şiir sanatıyla (*phya*), yeni hitabet sanatı (*mathontes*) arasında olmasın? Bunun yanında, bu türden bir *labroi korakes* ifadesi ancak *labros stratos*²⁹ ifadesinde yerini bulur."³⁰ Gildersleeve'in vurgulamak istediği nokta aslında oldukça açıktır. Nitekim Pindaros'un ilgili dizeleri³¹ için Gildersleeve (1885, 266) "Milton'un 'fierce democratie'"³² kavrayışına işaret etmiştir.³³

27 Lattimore, 1946, 231.

28 Verrall'ın önerisinin "akla yakın" olduğunu Hardie de (1891, 195) kabul eder.

29 Pind. *Pyth.* 2.87.

30 Gildersleeve, 1885, 152-153.

31 Pind. *Pyth.* 2.87.

32 Milton'un *Paradise Regained* yapıtındaki (Kermode – Hollander, 1973, 1364) 267-271 dizelerinde geçen bu kavrayış dönemin büyük hatiplerinin (örneğin Perikles, Demosthenes) kalabalık halk kitlelerini yönlendirmede ne denli başarılı olduğuna ve bu ortamın demokrasi koşullarının "vahşi"liğine (*fierce*) dikkat çekmektedir. Her yönüyle bir aristokrat olan Pindaros *labros stratos* ifadesiyle Gildersleeve'in de temas ettiği bu "vahşi" ortamı işaret etmiş olabilir (Gildersleeve'in *fierce Democratie* olarak alıntılıdığı kısım bizim kullandığımız basımda *fierce democracy* olarak geçmektedir):
Thence to the famous orators repair,
Those ancient, whose resistless eloquence
Wielded at will that *fierce democracy*,
Shook the Arsenal, and fulminated over Greece,
To Macedon, and Artaxerxes' throne;
İşte oradan ıslah eder şanlı hatipler
O eskilerin karşı durulmaz belagatleriyle
Arzularına göre kullanılan vahşi demokrasiyi,
Sarstı Arsenal'ı ve gürledi Hellas üzerinde
Makedonya'da ve Artarkserkses'in tahtında;

33 Bu noktada Verrall'ın (1880) ve Gildersleeve'in (1885) çalışmalarının Bakkhylides'in *editio princeps*'inden (Kenyon, 1897) önce yayımlanmış olmaları, bu belirlemelerin çok önemli bir veriden yoksun şekilde yapıldığına dair muhtemel bir itirazı doğurabilir. Ancak bir engel oluşturunuyormuş gibi görünen bu durum farklı bir bakış açısıyla bakıldığında yorumcunun nesnellğine katkıda bulunabilir. Zira pek çok Pindaros araştırmacısının Bakkhylides'in metnini ya da Pind. *Pyth.* 2.87 ve buna benzer kısımları (Pind. *Pyth.* 2.72 vd.; *Nem.* 3.82; Bacchyl. 5.14-30 vb.) okurken takındıkları tutum, bu iki şair arasındaki düşmanlığın köklerine sahipmiş gibi görünen bazı dizelerin kimi zaman oldukça yanıltıcı bir belirleme

Pindaros'un "patırtıcı halk" (*labros stratos*)³⁴ ifadesiyle³⁵ işaret edilen tiranların yönetimi altındaki düzensiz ortam Pindaros'un "patırtıcı karga" (*labros koraks*) olarak nitelediği tipin yaşama alanıdır. Koraks'tan Tisias'a ondan da Gorgias'a aktarılan siyasi hitabetin başlangıç ilkelerini kuran Koraks'ın Hieron'un maiyetinde oldukça güçlü bir konumu vardı.³⁶ Bundan dolayı bu nitelemenin Bakkhyli-des ve Simonides yerine ortaya çıkan hitabet geleneğinin temsilcileri Sicilyalı Koraks'a ve öğrencisi Tisias'a gönderme yapması kanımızca daha tutarlıdır. Pindaros'un Koraks'ın adı üzerinden bir sözcük oyunu³⁷ yapmış olması ihtimali bu iddiayı destekler niteliktedir. Pindaros'un Koraks ve Tisias ikilisini ima ettiği kesin olarak ortaya koyulamasa bile,³⁸ Bowra'nın akıl yürütmesinin Simonides ve Bakkhyli-des dışında başka bir "ikiliye" işaret etmesinin mümkün olmadığını düşünmek pek açık fikirli bir tutum olmayacaktır.

altındadır. Sözgelimi kanımızca, Bowra'nın yaklaşımı açık bir biçimde bu "yanlıcı belirleme"nin etkisindedir. *Skoliast*'ın belirlemelerini haklı çıkarabilmek için yapılan araştırma, sonuçta Bakkhyli-des ile Pindaros arasındaki ilişkinin sınırlarını aşarak peşin hükümlerden oluşan bir edebi yaklaşım halini almaktadır. Pind. *Pyth.* 2.72-73'e dair araştırması (Bowra, 1953, 75-81) aşağıda, bu belirlememizin dayanağı olarak ele alınacaktır.

34 Bu ifadeyi Bowra (19712, 137) "vahşi kalabalık" (*brute multitude*) olarak çevirir. Ancak biz Lloyd-Jones'un *epos* geleneğini kaynak göstererek *labros*'un suda ve rüzgârdaki (Hom. *Il.* 21.271; *Od.* 15.293) sonra da konuşmadaki (Hom. *Il.* 23.474, 23.478-479) gürültüyü işaret ettiğine dair eleştirisine katılıyoruz (Lloyd-Jones, 1973, 112 n. 17). Bundan dolayı *labros*'u "velveleye veren" olarak çevirdik. Ancak yine de bu yaklaşımımız yukarıda Milton'un "vahşi demokrasi" kavrayışıyla kurduğumuz koşutlukla çelişmemektedir. Biz bu ifadenin her kafadan bir ses çıkan siyasi istikrarın tam anlamıyla oluşturulmadığı bir yapı için kullanıldığını ve bu bakımdan "vahşi" ya da "azgın" olarak değerlendirilebileceğini düşünüyoruz, tıpkı gürül gürül akan bir ırmağa "azgın" diyebildiğimiz gibi.

35 Pind. *Pyth.* 2.87

36 Hinks, 1940, 62; bkz. Cole, 1991, 53-54.

37 Buradaki hiç şüphesiz bir öneridir. Ancak Bakkhyli-des'in kimi dizelerinde (Bacchyl. 6.1-2; 17.14; 13.102; 1.48, 1.117; 11.96, 103; 5.137, 5.145; 5.183-185 vb.) özel adlar üzerinden sözcük oyunu kullanımı pek çok eleştirmen tarafından kabul edilen bir olgudur. Bakkhyli-des'te sözcük oyunları için ayrıca bkz. Burnett, 1985, 179, n. 7; krş. McCartney, 1919

38 Nitekim olası yorumlardan biri olan Stoneman'in yaklaşımı bu kısmı bambaşka bir bakış açısıyla değerlendirmektedir. Stoneman'e (1976, 191 vd.) göre "bilge/mahir adam" da (*sophos*), "kargalar" da (*korakes*), "Zeus'un kutsal kuşu" olan kartal da Pindaros'un *epinikion*'unun dinleyicileridir. Dolayısıyla "bilge/mahir adam" ve "kartal" birbirine koşut kullanılmıştır. Gevezelik eden "kargalar" ise muzafferin sahip olduğu şanın hak edilmemiş olduğunu iddia ederek ona "haset" (*phthonos*) besleyen kişilerdir

Skoliast'ların Pindaros metinleri üzerindeki değerlendirmelerine dair göze çarpan ikinci bir örnek yine Pythia Zafer Şarkıları'nda geçer:³⁹

*kalos toi pithōn para paisin, aiei
kalos*

güzeldir çocuklar için maymuncuk, daima
güzeldir...

Skholiast'ın tutumu, her zamanki gibi, bu dizenin Pindaros'un muhtemel "tek" düşmanı olan Bakkhylides'i kastettiğini belirlemek olmuş ve Hieron'un Pindaros yerine Bakkhylides'i seçmiş olmasını da delil olarak sunmuştur.⁴⁰ Diğer bir açıklama⁴¹ "maymun"un (*pithēkos*) "değersizliğini, sıradanlığını, aleladelikliğini, bayağılığını" (*phaulos*)⁴² vurgulayarak, Bakkhylides'in ancak yargı gücünden yoksun, aptal çocuklar tarafından beğenilebileceği yorumunu yapar.

Ancak Bowra öncelikle şüpheli bir tutum takınarak Pindaros'un bu sözlerini "ansızın ve esrarengiz bir şekilde" söylediğini belirtir. Hatta "eski bilginlerin iyi bilinen şiirlerde diğer şairlere yönelik kişisel taşlamalar bulmak"tan hoşlandığını, buradaki açıklamanın Pindaros'un herhangi bir düşmanına uyabileceğini ve onun gibi birinin çok sayıda düşmanı olabileceğini ileri sürer.⁴³ Ancak Bowra'ya göre hatalı olan belirlenen kişi değil, taşlamanın açıklanma biçimidir; maymunun "değersiz" (*phaulos*) olması bizi Bakkhylides'e götüren sağlam bir açıklama değildir. Sağlam bir açıklama *pithōn*'un⁴⁴

39 Pind. Pyth. 2.72-73.

40 Schol. ad Pind. Pyth. 2.72 vd.; Drachmann, 1903-1927, II. 54, 131b.

41 Drachmann, 1903-1927, II. 54, 132c.

42 Suda'nın *Pithekos en porphyraî* maddesi alınıldığı atasözüyle, maymunun değersizliğine dair genel kanaatin yaygınlığına delil oluşturur: *Pithekos en porphyraî: hoti hoi phauloi, kan kalois periblethōsin, homōs d' oun diaphainontai peneroi onthes* (Suid. Π 1581 Adler).

43 McDermott da (1935, 169) maymunu Bakkhylides'le özdeşleştirmek için hiçbir iyi sebep olmadığı fikrindedir.

44 Her ne kadar Slater (1969, 430) *pithōn* için doğrudan *monkey* (maymun) karşılığını kullandıysa da Norwood'un belirlemesi bağlamla daha dakik bir biçimde örtüşmektedir: "*Pithōn: ho pithekos hypokoristikōs*" (maymunun çocukça söylenişi) (Norwood, 1941, 340, n. 4) başka deyişle "maymuncuk" ya da "maymuncağız".

Bakkhylides'i kastettiğini gösterecektir.⁴⁵ İlerleyen kısımda sunulan deliller,⁴⁶ maymunun (*pithēkos*) “bir taklitçi” olarak algılanışının “Yunanlar için alışılmadık bir fikir olmadığı”nı oldukça tatmin edici bir şekilde ortaya koymaktadır.

Ancak Bowra'nın saplantılı yaklaşımının tersine maymunun birincil ve muhtemel tek çehresi “taklitçilik” değildir. Maymun menfaatleri doğrultusunda yaltaklanır, yaltaklanarak sokulur, kendisini sevdirmeye çalışır insana. Bir önceki dize dikkate alındığında (*genoi' hoios essi mathōn*)⁴⁷ Norwood'a (1941, 341) göre taşlar yerine oturmakta, maymunun bağlamla uyuşabilecek farklı bir yönü belirmektedir. Aristophanes'in⁴⁸ *bōmolokhos dēmopithēkhos* olarak nitelediği kişiler halka tam da bu şekilde yaklaşmaktadır. *Bōmolokhos*'un sözlükteki⁴⁹ ilk karşılığı “sunakların başında bekleyip et dilenen ya da çalan”dır. Aristophanes'in metaforik dilinde, bu kişi menfaatleri için kişisel saygınlığını ve hakikati hiçe sayan biridir. *Demopithēkos* ise açıkça maymunun yaltaklanıcı karakterini vurgulayıcı bir gönderme içermektedir.⁵⁰

Bowra akıl yürütmesini Bakkhylides'in bir “itirafı” ile sürdürür. Bowra'ya göre, Bakkhylides İskenderiyeli Klemens'in aktardığı fragmanda⁵¹ “öğrenmiş” bir şair olduğunu kabul eder, oysa Pindaros “doğuştan” şairdir. Bu konuya açıklık getirmek adına

45 Bowra, 1953, 74 vd.

46 Galen. *de Usu Part.* 1.22, Suidas'ta *pithēkos*, (Π 1578-1580). Luc. Pisc. 36 vb.

47 Bu dizinin yalnızca noktalama işaretleri bile yankı uyandıran bir tartışmaya neden olmuştur. Tartışmanın özellikle bu ayağı için bkz. Woodbury, 1945, 15 vd.

48 Ar. *Ran.* 1085 vd.

49 Sözlükte (Liddle – Scott – Jones, 1996¹⁰) bu sözcüğün anlamlarından birinin “küçük karga” olması bu tartışmanın yukarıda Pind. *Olym.* 2.86 vd.'ye dair yürütülen tartışmayla benzer kavrayışlar üzerinden yürüdüğünü göstermesi açısından önemlidir. Son dönemde Kidd (2012, 239-255) *bōmolokhos*'un kullanımlarının tarihsel seyrini takip ederek, dilencilige ya da soygunculuğa vurgu yapan yorumun yanlış olduğunu, bu sözcükle daha çok “soytarlık” niteliğinin vurgulandığını ileri sürer. Bu itiraz bizim *demopithēkos*'ta gözlemlediğimiz “yaltaklanıcılık” niteliğini daha da net bir şekilde ortaya çıkarmaktadır.

50 “Maymun”un (*pithēkos*) “halkı daima aldatan” (*eksapatōntōn ton demon aei*) kişilere gönderme yaptığına dair ayrıca bkz. Ar. *Ach.* 907; *Eq.* 887; *Vesp.* 1290; *Thesm.* 1133; *Ran.* 707.

51 Bacchyl. *fr.* 5. Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

yeniden metne dönersek,⁵² “öğrenmenin” (*mathōn*) Hieron’a tavsiye edilmesi ilk bakışta oldukça garip görünebilir. Zira biri yukarıda ele aldığımız kısımda⁵³ olmak üzere “Pindaros sıklıkla⁵⁴ *phya*’yı *didakhē*’nin üzerinde tutar”.⁵⁵ Ancak tıpkı beslendiği gelenek gibi Pindaros da soylu bir gencin eğitim almasının değerini inkâr etmez.⁵⁶ Nitekim Pindaros III. Nemea Zafer Şarkısı’nda⁵⁷ “doğuştan iyi nam sahibi kişi”nin (*syngenei de tis eudoksia*) karşısında konumlandırıp “karanlık adam” (*psephennos anēr*) olarak tarif ettiği tip sadece “öğretim” (*didakhē*) sahibi olduğu için aşağılanmaktadır. Dolayısıyla Pindaros da hiç şüphesiz kendi öncellerinden “öğrenmiştir” ve Bowra’nın belirlemesinin tersine Bakkhylides’in⁵⁸ “bilge adamın diğerlerinden beslendiğini” (*heteros eks heterou sophos*) belirten sözleriyle hiç de “karşıtlık” içinde değildir.⁵⁹

Burada Bowra, kanımızca, iyice temellendirilmemiş bir belirlemeyi ustaca gerekçelendirmeye çalışmaktan başka bir şey yapmamaktadır. Ancak bu akıl yürütme son tahlilde bir kabulden yola çıkmaktadır. Maymunun Yunan Edebiyatı’ndaki olası bütün çağrışımlarını⁶⁰ ele almak yerine, Bakkhylides hakkındaki yaygın kanaati yansıtan ve kendisinin “hakça” bulduğu “Bakkhylides, Pindaros’un taklitçisidir” suçlamasını kalkış noktası kabul etmektedir. Bu suçlamanın dayanaklarının ne derece sağlam olduğunu incelemeyi biraz daha erteleyebiliriz.

“Maymun” tartışmasını başlatan dizenin bağlamına⁶¹ baktığımızda bize ışık tutan yeni bir figürle karşılaşırız:

52 Pind. *Pyth.* 2.72.

53 Pind. *Olym.* 2.86-88.

54 Pind. *Olym.* 9.100-104; *Pyth.* 8.44; *Nem.* 2.25, 3.40-43, 7.54.

55 Woodbury, 1945, 12.

56 Krş. Thgn. 19-38; Gerber, 2003, 176-181; Hom. *Il.* 4.444 vd.

57 Pind. *Nem.* 3.40-41.

58 Bacchyl. *fr.* 5.

59 Krş. Fearn, 2007, 3-4.

60 Bu konuda daha nesnel bir inceleme olarak bkz. McDermott, 1935, 169 vd.

61 Pind. *Pyth.* 2.72-75.

*genoio' hoios mathôn.*⁶² *kalos toi pithôn para paisin, aei kalos. ho de Rhadamanthys eu peppragen, hoti phrenôn elakhe karpon amômêton, oud' apataisi thymon terpetai endothen, hoia psithyrôn palamais epet' aiei brotôi.*

Öğren kim olduğunu kal öylece.

Nasıl da güzeldir maymun çocukların gözünde, daima güzel. Oysa muvaffak olur Rhadamanthys⁶³ çünkü o almıştır nasibini anlayışın suçlanmaz meyvesinden, hazzetmez yüreği aldatıcı şeylerden, iftiracıların bir ölümlünün yakasını bırakmayan hilelerinden,

Rhadamanthys figürü bütün tartışmanın yönünü değiştirebilir niteliktedir. Buradaki *de* partikeli devam eden bir fikrin sonraki aşamasına geçişini vurgulamakta, dolayısıyla tartışmalı “maymun” ifade-siyle bağlanmaktadır.⁶⁴ Rhadamanthys Sokrates tarafından Minos, Aiakos ve Triptolemos ile birlikte Hades'teki “hakiki yargıçlar”dan (*alêthôs dikastas*) biri olarak nitelenir.⁶⁵ Çocuklar tarafından beğenilen akılsız maymunun tersine,⁶⁶ Rhadamanthys bir “ölçülülük”

62 Bu ifadenin oldukça tartışmalı olduğunu daha önce belirtmiştik. Şimdiki zaman ortacı olan *mathôn*'un tümlecinin ne olduğu hâlâ kesin olarak sonuca ulaştırılamamış ve belirsizliğini koruyan bir sorundur. Bundan dolayı çeviriler hep açıklamalı olmak zorunda kalmıştır. Biz burada, ortaç (*mathôn*) ile çekimli fiilin (*genoio*) aynı tümlece (*hoios essi*) bağlanabileceğini varsaymamıza rağmen, tartışmanın tarafı olmaktan kaçınarak sözcük sözcük bir çeviriye yeğledik. Ancak bir noktaya özellikle dikkat çekmek istiyoruz. Biz de tıpkı Burton (1962, 125) gibi Wilamowitz'in (1922, 290) Pindaros bağlamında *genesthai* ile *einai* arasında ince bir ayrımın (fiil ile kuvve) olmadığı saptamasıyla aynı fikirdeyiz. Bundan dolayı “değerini keşfet ve ona göre yaşa” gibi bir çevirinin Pindaros için uygun olmadığını düşünüyoruz (vs. Woodbury, 1953, 155-157; Carson, 1992, 121).

63 Krş. Pind. *Olym.* 2.75-76. Platon'a göre Rhadamanthys öldükten sonra Aiakos, Minos ve Triptolemos'la birlikte Hades'teki yargıçlardan biri olur (Plat. *Gorg.* 523e; krş. *Apol.* 41a).

64 Stoneman, 1984, 45.

65 Plat. *Apol.* 41a: Gören, 2015, 126-127.

66 Genel yaklaşım, bu noktada karşılaştırmanın çocuklarla Rhadamanthys arasında olduğudur. Woodbury bu konuda bir istisna olarak karşılaştırmının maymun ile Rhadamanthys arasında olabileceğini ortaya koyar (Woodbury, 1945, 16-17, 21-23). Hubbard (1990, 74 vd.), Woodbury'yi destekleyerek bu yaklaşımın doğru olduğunda ısrarcıdır. Biz ise her iki yaklaşımın da tutarlı bir akıl yürütmeye imkân tanıdığını düşünüyoruz.

(*sôphrosynê*) ve kendini-bilme timsali olarak durur.⁶⁷ Çocuklar gibi aldatıcı şeylerden haz etmez, onları "güzel" saymaz; maymun gibi yaltaklanan iftiracıların hilelerine kulak asmaz. Suçlamanın yöneldiği kişi Hieron'un maiyetinde bulunan ve tirana yakınlığını Pindaros'un aleyhine kullanan herhangi biri olabilir.

Burton bu noktada dikkatlerimizi başka bir bağlantıya daha çeker. Aristoteles⁶⁸ Hieron'un kendisine karşı gelişebilecek "siyasal oluşumları" (*synousia kai syllogos*) önlemek için "kulak misafirliği" (*ôtakoustas*) yapan casuslar gönderdiğini kaydeder. Hieron'a yaranmak için yeni hikâyeler üreten bu jurnalciler pekâlâ Pindaros'un Hieron'u sakınması için uyardığı "maymunlar" olabilir.⁶⁹ Şüphesiz bu yaklaşım da bir akıl yürütmenin sınırlarını aşamayıp⁷⁰ sapma olabilmek için yeterince delile sahip değildir. Ancak bağlamda "aldatma" (*apataisi, psithyrôn palamais*)⁷¹ ve Rhadamanthys vasıtasıyla "doğru yargı" üzerinde önemli bir vurgu varken, sadece maymunun taklitçiliği üzerinden suçlamanın hedefi olarak Bakkhylides'i gösterme gayreti oldukça zorlamadır.⁷²

Tüm bu yaklaşımları reddeden Hubbard ise, sadece "maymun"un bağlamda açıkça görünen çirkinliği üzerinde durulması gerektiğine ve bunu zihinsel gerilik için kullandığına dikkati çeker.⁷³ Nitekim Herakleitos⁷⁴ "maymunların en güzeli bile çirkindir insanların soyuyla karşılaştırıldığında" ve "insanların en bilgisi bile tanrı karşısında bilgelik, güzellik ve diğer bütün şeyler bakımından bir maymun gibi görünür"⁷⁵ ifadeleriyle, Platon'un metni içinde⁷⁶

67 Woodbury, 1945, 22.

68 Arist. Pol. 5.1313b10 vd.

69 Burton, 1962, 127.

70 Nitekim Lloyd-Jones (1973, 124) bizimkine benzer akıl yürütmelerin metinden hareketle çok dolaylı çıkarsamalar olduğunu iddia eder.

71 Birkaç dize aşağıda bahsedilen "tilki" (*kerdô*) aldatma üzerindeki vurguyu sürdürmektedir.

72 Oates, Bowra'nın Pindaros'un "evrensel" düzlemde dillendirdiği bu şiirini (Pind. Pyth. 2) özel bir duruma indirgediğini düşünür ve iddialarından en azından bir kısmının tartışmalı olduğunu belirterek onu eleştirir (Oates, 1963, 385 vd.).

73 Hubbard, 1990, 76 vd.

74 Heraclit. DK 22 B 82, B 83; Diels – Kranz, 1956⁸, II. 169.

75 Herakleitos'un fragmanlarının Türkçe çevirileri için Yıldız – Şar'ın (2016) çalışması kullanılmıştır.

76 Plat. Hipp. Mai. 289a

onun kendi anlayışını onaylatmak için kullanılmış olsa da tanrı, insan, maymun'dan oluşan üçlü makam sırasını oluşturmuştur. Buradaki Tanrı-İnsan-Maymun arasındaki benzerlikler ve farklılıklardan hareketle Herakleitos'un ortaya koyduğu bu fragmanlara ilişkin Fränkel (1960, 256) şu yorumu yapar: "İnsanın tanrı karşısındaki durumu bütünüyle şöyle sayılabilir: İnsanlık tanrılığın bir karikatürüdür."⁷⁷ Dolayısıyla bizim bağlamımızda, Rhadamanthys figürü de tanrıya yaklaşan olgun insanın timsalidir. Bu akıl yürütmenin sonucu olarak, Rhadamanthys'le özdeşleştirilen Hieron bir *sophos* modeli olarak sunulmaktadır.⁷⁸

Her seferinde karşılaştığımız tek bir anlamın belirginliği değil, daha ötesi çokanlamlılığın zenginliğidir. Hiçbir iddia diğerini bütünüyle ortadan kaldıracak güce sahip değildir. Bowra'da ve Bakkhylides'e karşı gelişen önyargıda eleştirilmesi gereken, çokanlamlılığın zenginliğine tahammül edememeleri, araştırmalarının sonuçlarını katı belirlemelerle kapatmalarıdır. Bu yönelim, Pindaros ile Bakkhylides metinlerini incelerken kimileri tarafından bir önyargı olarak zihinlerde yer etmiş "Bakkhylides, Pindaros'un taklitçisidir" önermesinin yanlış sonuçlar çıkarılmasına yol açan b belirlemesinin etkisi altındadır. Bu yanıltıcı belirlemenin etkisindeki yaklaşımlar, her seferinde Bakkhylides'in dizelerinde Pindaros'a, Pindaros'un metinlerinde Bakkhylides'e yönelen hakaretler aramaktadır.

Skholiast'ların Pindaros'un Sicilya *epinikion*'larındaki aşağılayıcı her kısmı Bakkhylides'e yapılmış bir nazire olarak değerlendirmesi artık genellikle "safça" bulunmaktadır. Ancak Svarlien'in (1991, 127) temas ettiği gibi, sanatlarını aynı kutlamalarda icra ettikleri halde, birbirlerine hiçbir gönderme yapmamış olduklarını düşünmek de en az bunun kadar "safça"dır.⁷⁹ Bizce de şairlerin ilişkisi,

77 Bunun yanı sıra, Tanrı-İnsan-Maymun arasındaki hiyerarşiyi ussal bir zeminde ve çeşitlendirerek ele alıp tanrı, logosu bilen insan, çok şey bilip de logosu bilmeyen insan, sıradan insan, çocuk, sarhoş, uykudaki insan, hayvan biçiminde genişleterek temellendirmeye çalışan bir metin olarak bkz. İnam, 1991, 109-130. Herakleitos'un bu fragmanlarının yeni ve farklı bir yorumu için ayrıca bkz. Robinson, 2003, 133.

78 Peron, 1974, 29-32.

79 Svarlien burada Pindaros ile Bakkhylides'in birbirine yaklaşımının "iltifat eden" bir biçimde de olabileceği önerisinde bulunur. Bu konuda krş. Bacchyl. 5.191; Pind. *Olym.* 1.8-17.

Griffith'in (1990, 188) tarif ettiği gibi “en saf biçimiyle, bir tarafın mutlaka kaybedeceği bir oyun” değildir.⁸⁰ Hieron zaferlerini hem Pindaros'a hem de Bakkhylides'e kutlatmaktan kaçınmaz. Şairlerin arasındaki rekabet ilişkisi⁸¹ “ya o ya ben” yaklaşımına indirgenemez. Nitekim Pindaros'un kendi sözlerinde gördüğümüz yarıştığı şairleri geçme gayreti, rakiplerini⁸² hiçe sayan değil, ciddiye alan bir Pindaros resmi çizmektedir.⁸³

elpomai
mē khalkoparaon akonth' hōseit' agō-
nos balein eksō palamāi doneōn,
marka de rhipsais ameusasth' antious.

ümitliyim ben
 tıpkı tunç-yanaklı bir cirit gibi savurup
 atış alanının dışına atmayacağıma
 hızla fırlatacağım uzağa ve baskın çıkacağım rakiplerime.

Şimdi artık, yukarıda temas ettiğimiz “yanıltıcı belirleme”nin kaynağı olan taklitçilikle ilgili önermenin sağlam temellere oturup oturmadığını ve Bakkhylides hakkında Peron'un yaptığı, bu kısmın başında vurguladığımız belirlemenin ilk ayağını incelemeye başlayabiliriz: Bakkhylides gerçekten Pindaros'un taklitçisi miydi?⁸⁴

80 Svarlien, 1991, 128.

81 Slater (1977, 198) şairler arasında “doğru” söylem konusunda bir rekabet olduğunu ve bunun Latin aşk şiirinde “gerçek” aşkı ortaya koymak için yarışan rakiplerin tarzında geliştiğinin altını çizer. Bir bütün olarak Latin şiirinde “hakikat” ve “içtenlik/samimiyet” temaları için ayrıca bkz. Williams, 1968, 524-577.

82 Pind. *Pyth.* 1'in icrası sırasında muhtemelen Bakkhylides Sicilya'da değildi. Ancak Bakkhylides'in aynı zafer için Delphoi'da bir *epinikion* icra ettiğini biliyoruz (*Bacchyl.* 4.4-5). Pindaros daha büyük bir görev olan, muzafferin vatanındaki *epinikion*'u icra etmesini elde ederek Bakkhylides'i “müsabaka”da geçmiş sayılabilir. Kanımızca *antious* ile kastettiği, kimlikleri kesin belirlenmemiş ve Hieron'a övgüler yağdıran muhtemel bütün rakipleri idi.

83 Pind. *Pyth.* 1.43-45.

84 Peron'un belirlemesinin ikinci ayağı olan “Bakkhylides, Pindaros'tan aşağı mıdır?” sorusu “taklit” sorunuyla iç içe geçmektedir. Aslında ilk soru (yani “Bakkhylides gerçekten Pindaros'un taklitçisi miydi?”), bu soruya olumlu cevap verenlerce Bakkhylides'in Pindaros'tan aşağı olduğuna dair kanaati desteklemek için sorulduğundan, bu kısımda her iki soru(n) da birbirine dolaşmış halde ele alınacaktır. Ancak Pindaros karşısında Bakkhylides'in sanatının değeri konusunu ayrıca bir sonraki kısımda ele alacağız.

Bakkhylides ve Pindaros, özellikle de ortak patronları Syrakusai tiranı Hieron karşısında aynı türde (*epinikion*) yapıt veren iki şair olmaları nedeniyle, rakip olarak kabul edilmişlerdir. Bakkhylides eleştirisindeki yaygın kanaat, bu iki şairin sanatlarının sınırlarını kültürel bağlarından hareketle çizmiştir: Bakkhylides'in, bir İoniali olarak parlak zekâsı, tasavvur netliği ve basit anlatımıyla zarif bir üslupçu ancak derinliği olmayan biri; Pindaros'un ise, Thebailı bir aristokrat olarak aşırı vakur, zor anlaşılabilen, sıklıkla da bilmecemsi⁸⁵ biri olduğu söylenir. Pindaros büyük bir sanatçıdır, Bakkhylides ise değildir.⁸⁶ Fränkel'in ardı ardına yaptığı belirlemeler, aslında Bakkhylides'in geleneksel yaklaşımlarca nasıl değerlendirildiğinin oldukça yoğunlaştırılmış bir özeti gibidir.⁸⁷

Bakkhylides Yunan düşünce ve duygu tarihi için hiçbir özel öneme sahip değildir [...] Bakkhylides açıkça Pindaros'tan çok etkilenmiştir. Sonuçta, eşit düzeyde sayılamamalarına rağmen, Bakkhylides ve Pindaros birlikte ele alınabilir. Karşıtlık çok büyüktür. Pindaros kendi olgun ve ustalıkla becerisiyle bir şair olarak içerik derinliğiyle öne çıkarken, Bakkhylides kolay ve duru bir sanata sahiptir.

Fränkel'e göre (1973, 400, n. 1), Bakkhylides sadece Pindaros gibi büyük bir şairi anlamada "kıyaslayıcı bir örnek" olarak kullanıldığında başvurulacak ve "ayrı bir kısımda" değerlendirilmeye gerek olmayan metinler bırakmıştır. Bu geleneksel eleştirinin üslubu kimilerince oldukça sertleştirilmiştir. Bu noktada, kanımızca, birinin "sanatçı" olma meşruluğunu tartışmalı hale getirmenin en kestirme yolu intihalle suçlamaktır. Nitekim Bowra *skoliast*'ın be-

85 Pindaros'un bilmecemsi ve özellikle "zor" bir şair olarak kabul edilmesine neden olan niteliklerini Hubbard (1985, 1) şu biçimde ifade eder: "O sözcük kullanımı ve vezinle ilgili yenilikleriyle, metafor yoğunluğuyla, sözcük sırasındaki esnekliğiyle, farklı yönere dağılan konudan ayrılmalarıyla, anlaşılması güç bağlantılarıyla, çelişkili veziceleriyle, çift anlamlı göndermelerle, sözdiziminin ve düşüncenin sıklıkla eksiltili (eksilti: İng. *ellipsis*) olmasıyla iyi tanınır; pek çok eleştirmen aynı zamanda onda arkaik Yunan şiiriyle koşut olamayan siyasal bir düzey, edebi ve dinsel bir üstü kapallılık/imalılık görmüştür."

86 Wind, 1971, 9.

87 Fränkel, 1973, 400, 426.

lirlemelerini taklitçilik temelinde gerekçelendirmek için gösterdiği çabasını Bakkhylides'in Pindaros'tan intihal yaptığına dair iddiasını desteklemek için de sürdürür.⁸⁸ İlk dayanağı, Hieron'un zaferini⁸⁹ kutlatmak üzere Pindaros'un yerine Bakkhylides'i tercih ettiği 3. *epinikion*'dandır.⁹⁰

Bowra ve onun gibi düşünenler⁹¹ 85. dizenin ilk sözlerinin, Pindaros'un *phōnaenta synetoisin*⁹² ifadesinin⁹³ taklidi olduğunu ileri sürerler. Bowra'ya göre, Pindaros'un Hieron'a iletmeye çalıştığı ezoterik mesajıyla, dindar bir topluluğun bireylerine gönderme yapan *synetoi* ifadesini kullanması onun bağlamına uyarken, "hiçbir ezoterik mesajı olmayan" Bakkhylides'in kullanımı taklitçiliğini gözler önüne sermektedir. Öte yandan, bu belirlemeye şüpheyile yaklaşanlar da vardır. Wind (1971, 10) bu iki ifadenin sesçe ve anlamca karşılaştırılabileceğini fakat işlevlerinin birbirinden çok farklı olduğunu, ayrıca bu ifadenin o kadar da "alışılmamış" olmadığını düşünür. Nitekim Maehler (1982, II. 58) *Ilias*'ta⁹⁴ buna benzer bir ifadeyi alıntılar. Hesiodos'un⁹⁵ "övgü"yü (*ainon*) "anlayışlı krallar için söylediğini" (*basileusin ereō phroneuosi*) ifade etmesi de bir benzerlik olarak eklenebilir.⁹⁶ "Gizlenmiş anlamın" (*kekrymmena*) sadece "iyiler/soylular" (*tois agathoisin*) ve "bilge adam" (*sophos*) için anlaşılır olduğunu *Theognis*'te de⁹⁷ görürüz. Homeros, *Ilias*'ta⁹⁸ her ne kadar buradaki fiiller kullanılmamış olsa da "anlayana ya da bilene söylemek" (*eidosi... agoreueis*) kavrayışı vurgulanır.

Svarlien (1991, 96) Bakkhylides'in Pindaros'un II. Olympia Zafer Şarkısı'nı Akragas'taki icrası sırasında orada hazır bulun-

88 Bowra, 1953, 76 vd.

89 MÖ 468, Olympia Oyunları, dört-atlı araba yarışı.

90 Bacchyl 3.85-87

91 Bu konuda benzer yaklaşımlar için bkz. Svarlien, 1991, 107, n. 16.

92 Pindarosta buna çok benzer bir ifade (*epaineonti synetoi*) *Pyth.* 5.107'de de geçmektedir.

93 Pind. *Olym.* 2.83-85.

94 Hom. *Il.* 23.787.

95 Hes. *Op.* 202. [Hesiodos'tan ve Homerosçu *Hymnoslar*'dan yapılan bütün alıntılarda kaynak metin olarak Evelyn-White, 2000 yayını kullanılmıştır.]

96 Nagy, 1991³, 238.

97 Thgn. 681-682: Gerber, 2003, 272-273.

98 Hom. *Il.* 10.249-250.

duğuna inanmamız için hiçbir sebep bulunmadığının, orada olsa ya da bir şekilde bu dizelere ulaşmış olsa bile, onun *garyō* fiilini kullanmış olmasının taklit suçlamasını tartışmalı hale getirdiğinin altını çizer. Pindaros yukarıda ele aldığımız gibi bu sözcüğün bet sesli kargalar için kullanır.⁹⁹ Bu noktada Woodbury (1969, 332) bu sözcüğün Bakkhylides tarafından Pindaros'a nazire yapmak için kullanılmış olabileceğini belirtir. Tabii bu ancak ve ancak Pindaros'un ve Bakkhylides'in her ikisinin de Olympia Zafer Şarkıları'nda¹⁰⁰ geçen *korakes*'i "Keoslu şairler" olarak ele almaları durumunda mümkündür. Bu da kanımızca, sağlam temellere dayanan bir akıl yürütme olmaktan uzaktır. Sonuçta, biz de tıpkı Wind (1971, 10) gibi bu ilk ifade üzerinden yapılan taklitçilik suçlamasının ciddi bir önem atfetmeyi hak etmediğini düşünüyoruz.

Ancak *bathys men...* ile başlayan ikinci kısım tartışmayı derinleştirmeyi gerektirebilir. Genellikle eleştirmenler¹⁰¹ bu kısmın Pindaros'un Olympia Zafer Şarkıları'nın girişinin¹⁰² kasıtlı bir kopyası olduğunda aynı fikirdedir. Tartışmayı tüm yönleriyle ele alabilmek için Pindaros'un metnini bağlamıyla birlikte vermek gerekiyor.¹⁰³

*Ariston men hydōr, ho de khrysos aithomenon pyr
ate diaprepei nykti meganoros eksokha ploutou:*

ei d' aethla garyen

eldeai, philon etor,

5 *mēket' aeliou skopei*

allo thalpnoteron en hamerāi phaen-

non astron eremas di' aiteros,

mēd' Olympias agōna pherteron audasomen;

En iyisi sudur, altınsa ışık saçan ateş gibi

geceleyin parıldar, öne çıkıp azametli servetin içinde;

99 Pind. Olym. 2.87.

100 Pind. Olym. 2.87.

101 Bu yaklaşıma sahip eleştirmenler için bkz. Svarlien, 1991, 107-108, n. 19.

102 Pind. Olym. 1.

103 Pind. Olym. 1.1-7.

- istersen eğer müsabakaları
dillendirmek, ey benim sevgili kalbim,
5 artık aramasın gözlerin güneşi;
hem gündüzün daha ılıkça parlar
bir başka yıldız ıssız gökyüzünde,

Bu dizelerin bağlamında, Bowra Bakkhylides'in dizelerini açıkça "intihal" olarak nitelerken,¹⁰⁴ Woodbury (1969, 332) Bakkhylides'in dizelerinin "sadece kısmen başarılı" olduğunu ifade eder. Wind (1971, 10-13) ise bu iki kısmın imgeleri ele alış biçimlerinin farklı olduğunu temellendirmeye çalışsa da bir "taklit" in varlığını kabul eder.

Bu konuda istisnai iki yaklaşım dile getirilebilir. Brannan (apud Svarlien, 1991, 96-97) Simonides'ten,¹⁰⁵ Burnett ise (1985, 182, n. 24) Pindaros'tan¹⁰⁶ örnek vererek, Pindaros'ta ve Bakkhylides'te kullanılan ortak imgelerin aslında alışıldık olduğunu ileri sürer.¹⁰⁷ Bunlara ek olarak Svarlien Simonides'in *epinikion*'ları konusundaki bilgimizin oldukça yetersiz olduğunu, bu nedenle belki de hem Pindaros'un hem de Bakkhylides'in dizelerindeki imgeleri Simonides'in kayıp bir *epinikion*'una borçlu olabileceği ihtimalini hatırlatır. Aslında hiçbir itiraz "taklitçilik" ya da Bowra'daki "intihal" suçlamasına direnecek güçte değildir.

Kanımızca konuya bütün seçenekleri değerlendirerek yaklaşan Wind'in açık fikirli bir tutuma sahip olduğunu söyleyebiliriz. Ancak görüldüğü gibi en sert eleştirmenlerden, Wind'in de aralarında bulunduğu en ılımlılarına kadar "taklit" kabul edilen bir kavrayış olarak yerini korumaktadır. Kanımızca, ancak ve ancak bizi "intihalci" avlama saplantısından kurtaracak bakış açısını oluşturduktan sonra, Wind'in tartışmayı getirdiği noktaya gelebilir, imgelerin

104 Bowra, 1953, 79; krş. Bowra, 1971, 205-206.

105 Simon. fr. 541.3-7 PMG ve 581 PMG. Ayrıca, Lloyd-Jones (1961, 19) ve Bowra (1963, 257-267) bu fragmanın Bakkhylides'e ait olabileceğine dair şüphelerini ortaya koyarlar ve kendilerinin bu fikre daha yakın durduklarını ifade ederler. Daha sonra başka bir bağlamda ele alacağımız gibi bu konuda Lloyd-Jones'un ve Bowra'nın haklı olduğunu düşünüyoruz.

106 Pind. fr. 222.

107 Bowra (19712, 87) altının goksel parlaklığın ve kalıcı şanın (Pind. Olym. 1.1-2; 3.42) yanı sıra, söz konusu fragmana dayanarak çürümezliğin bir simgesi olduğunu kabul eder.

nasıl birbirinden farklı kullanıldığı konusunu ele alabiliriz. Şimdi bu bakış açısını bize sağlayacak çağdaş bir eleştirmenin konuyu nasıl ele aldığına bakalım.

Todorov yapıtında (2001, 56-57) “intihal” olgusunu ele aldığı kısma şu sözlerle başlar:

Dilin içindeki farklı “bağlamları” saptamaya yarayan başka bir kategori, daha önceki bir söyleme yapılmış bir göndermenin bulunması veya bulunmamasıdır. Kendisi de ancak bir sınır olarak düşünülebilecek olan bu söylem önceki konuşma biçimlerini çağrıştırmıyorsa *tekdeğerli*, bu konuşma biçimlerini açık veya örtük bir biçimde çağrıştıırıyorsa *çokdeğerli* olarak adlandırılabilir.

Todorov, klasik edebiyat tarihinin, ikinci türe şüpheyle yaklaşığının ve sadece içinde eski söylemi gülünçleştiren ve alçaltan biçimine yani parodiye izin verdiğinin altını çizer. Bu yaklaşıma göre, çokdeğerli söylemde bir eleştirelilik yoksa edebiyat tarihçisi tanıyı koymakta gecikmez: “İntihal.” Todorov’un buna cevabı oldukça nettir:

Yanlıştır bu, çünkü öykünülen metnin, öykünmeden hareketle kurulan metnin yerini alabileceği sanısını yaratmaktadır. Bu iki metin arasındaki ilişkinin eşdeğerlik ilişkisi olmadığı, pek çok çeşitlilik içerdiği, en önemlisi de metinler arasındaki ilişkinin hiçbir zaman ortadan silinmemesi gerektiği unutuluyordur. Çokdeğerli bir söylemde yer alan sözcükler bizi iki doğrultuya gönderirler; bu söylemi şu veya bu doğrultudan mahrum bırakmak, onu anlamamak demektir.

Todorov’un yaklaşımı sadece intihali değil, şiiri, daha da ötesinde sanat yapıtını değerlendiriş biçimimizi sorgulamamızı sağlar, ufkumuzu açar. Bu ufku bize açan aslında Rus Biçimcileri’dir. Devamında Todorov, bir Rus biçimcisi olan Viktor Sklovski’nin şu belirlemesini aktarmaktadır:

Sanat yapıtı diğer sanatsal yapıtlar ile ilişkisi içinde algılanır [...] Yalnızca parodi ve pastiş değil, bütün sanat yapıtları herhangi bir modele koşut olarak veya bir modelle karşıtlık içinde yaratılırlar.

Bowra ve onun gibi “Klasik edebiyat eleştirmenleri” Bakkhylides’in papirüs rulolarında intihalcı avına çıkadursun, biz Todorov’un “diyalog” diye adlandırdığı metinler arası ilişkiyi çözümlemeye çalışmayı tercih ediyoruz. Bu çözümlemenin sonuçları, Bowra’nın, Bakkhylides’in sözlerinin “ezoterik” olmadığını ve söyleyecek “özel bir şeyi” olmadığını belirttiği aşağılamasına cevap vermeye de çalışacaktır.

Bu çözümleme sırasında *epinikion* metinlerinin temelde¹⁰⁸ “övgü” (*ainos*) metinleri olduğunu aklımızda tutmalıyız. Nagy’nin (19913, 240-241; vs. Cole, 1991, 164, n. 9) temas ettiği gibi, *ainos*¹⁰⁹ hitap ettiği dinleyiciye iletilecek mesajı taşıyan bir tür şifredir. Bu şifreyi anlayabilen müstesna dinleyicilerin dışında kalanlar için yanlış anlaşılmaya ya da karıştırılmaya çok müsaittir. Nagy’nin bu belirlemesine dikkat çekerken niyetimiz *epinikion* şiirini tümüyle “ezoterik” bir zemine oturtup yorumu imkânsızlaştırmak değildir. Tersine buradaki niyetimiz sözcükleri ve imgeleri bağlamından kopararak okuyan, aslında tüm *epinikion* şiirinin birbiri- rinden ayrı düşünülemez bir bağlam oluşturduğunu görmez- likten gelen yaklaşımlara karşı çapraz göndermelerin verilerinden de yararlanan bir yorumun meşruluğunu, hatta kaçınılmazlığını savunmaktır. *Ainos* içeren bir metin mutlaka yorumlanmaya ihtiya- ç duyar, muzaffere iletilecek mesajın içeriği ancak muhatabının “maharetiyle” (*sophia*)¹¹⁰ ortaya çıkarılabilir. İşte muhatabın bu

108 Buradaki “temelde” ifadesiyle Bundy’nin (1986^e, 3) “Pindaros’ta ve Bakkhy- lides’te hiçbir kısım yoktur ki öncelikli niyeti methiye (*enkomastic*) olmasın” sözlerine nazire yapma amacı taşımıyoruz. Ancak biz bu konuda Slater (1977, 196-197) tarafından ileri sürülen Bundy’nin oldukça yanlış anlaşıldığı fikrini des- tekliyoruz. Bundy’nin *encomium* ile kast ettiği şey, *psykhagogia*’nın olmadığı, övgü dışında hiçbir şeyin bulunmadığı bir *epinikion* olamayacağıdır.

109 *Ainos*’la ilgili ayrıntılı bir etimolojik/semantik inceleme için bkz. Dijk, 1997, 79-82.

110 Pindaros şiirsel maharetteki iddiasını birkaç kez (Pind. *Olym.* 1.116; *Pyth.* 4.248; *Isth.* 7.18; *Pae.* 7b.19-21) ifade eder ve bu yetisini *Mousa*’larla ilişkilendirir (bkz. Bowra, 19712, 33-34). Griffith (1990, 188-189) şiirsel rekabet ortamındaki “maharet”in (*sophia*) bellibaşlı uç kategoriyi kapsadığını belirtir: “(a) bilgi ve olgulara dayanan doğruluk (*sophos*-şair şeylerin geçmişte ve şimdi nasıl olduk- larını bilir, onları “hakiki” adlarıyla, soylarıyla ve doğru olaylarıyla dillendirir. Bunlar toplum için bir malumat ambarı gibi değerlidir); (b) törel ve eğitimsel bütünlük (*sophos* topluca veya bireysel olarak toplumu geliştirecek öğütler ve talimatlar ya da iyi ve kötü davranışların açık örneklerini sunar); (c) teknik beceri

mahareti Lefkowitz'in (1969, 48) temas ettiği gibi, Bakkhylides'e onun kendi terimleriyle bakma, okuduklarımızı unutup, şiiri icra edilirken iştiiyormuşuz gibi hayal etme fırsatını tanıyabilir. Bu yolla yaklaşırsak, Bakkhylides'te taklidin "yaratıcı bir şekilde" kullanıldığını görebiliriz.

Kronolojik önceliğinden dolayı ilk olarak Pindaros'un metnini çözümlemeye, kültürel ve düşünsel bağlamına oturtmaya¹¹¹ çalışalım. Öncelikle mercek altına aldığımız dizelerin Olympya Zafer Şarkıları'nın ilkinde, peşrev kısmında¹¹² yer aldığını aklımızda tutarak genelde koro liriğinde, özelde Pindaros'ta peşrevin nasıl bir işlevi olduğunu belirginleştirmeliyiz. "Peşrev bir ya da daha fazla terimden oluşan belirli ilgilerin anlamı için kıyaslayıcı bir örnek¹¹³ gibi hizmet eden bir odak ya da ayıklayıcı

ve estetik/duygusal etki (*sophos*'un sözel, müzikal ve teatral güçleri zihin kadar gözü ve kulağı da uyarır, dinleyicinin gözlerini kamaştırır, onu hoşnut eder...)'' Bundy'e kadar gelen Pindarosçu eleştiride, *sophos*-şairin "dinleyicileri 'anlayışlı adamların' (*sophoi*) seçkin bir topluluğunun üyeleridir ve onun mesajını okuyabilmek için ideal ve eşsiz vasıflarla donanmışlardır." (Cole, 1991, 52, 164 n. 7). Bu bağlamıyla, *sophos*-şairin söyleminin anlaşılabilmesi için, dinleyicinin de kendine özgü bir maharetinin bulunması gerekir. Dinleyicinin mahareti bizatihi şairin maharetinden beslenir. Bizce, Cole'un (1991, 52) temas ettiği gibi bu yaklaşım şairin "sadece bir bireyin övgüsünü iletmekle özel dinleyiciler için en fazla kabul edilebilir bir biçimde (şarkısını sunma konusuyla) ilgili olduğuna dair aşırıya gitme riskini" (kalın karakterler ve köşeli parantez eklemesi tarafımdan) taşımaz. Zira bizce, *epinikion* şiirindeki *ainos* sadece bir bireyin övgüsünü iletmekten fazlasını kapsar.

- 111 "Bağlamına oturtmak" ile kastettiğimiz, Pindaros'un sözü edilen dizelerini incelediğimiz, birer anlama aygıtı olarak kullanacağımız kuramları, imgelerin işlevi ve konumuyla birlikte değerlendirip sadece *Olym. 1*'deki değil, tüm *epinikion* geleneğindeki bağlamsal yerine oturtmaktır. Bu yoldaki uğraşlarımız bizi kesinleşmiş bir belirlemeye götürmeyebilir, zaten kuvvetle muhtemel de götürmeyecektir. Ancak incelememiz bağlamsal çerçeveyi netleştirdikçe Pindaros ile Bakkhylides'in dizeleri arasındaki Todorovcu "diyalog"u daha iyi iştiiyemeye başlayabileceğimizi umuyoruz. Bu konudaki yöntemsel tartışma için ayrıca bkz. Slater, 1977, 199 vd.

- 112 Pind. *Olym. 1*.

- 113 Biz bu noktada Slater gibi (1977, 196) Bundy'nin yaklaşımına, kendisinin kastettiğinin ötesinde bir anlam yüklediğini düşünüyoruz. Peşrevdeki terimlerin bu işlevi, çapraz göndermelere kulak veremeyeceğimizi ya da "kıyaslayıcı örneğin *eo ipso*" şiirin herhangi başka bir kısmından daha önemsiz olduğunu göstermez. Gildersleeve'in (1885, 129) ileri sürdüğü gibi bu imgelerin (su, altın ve güneş) Olympia Oyunları için "yalnızca kıyaslayıcı bir örnek" olduğu bizce de (krş. Wind, 1971, 12) kabul edilemez bir belirlemedir.

bir aygıttır.”¹¹⁴ Bundy’e göre, yukarıda bahsettiğimiz peşrev kısmında geçen temel dört terimden söz etmemiz mümkündür: Su, altın, ateş ve Olympia Oyunları. Altın, ateş teşbihiyle, yine güneş teşbihinin arkasındaki Olympia Oyunları’na bağlanmıştır. Hieron’un adı ile “zengin ve kutlu aile ocağı” (*aphnean... makairan Hierōnos hestian*) anılmadan önce şair kendisinin de içinde bulunduğu “bilge/mahir şairlere” (*sophōn*) değinir.¹¹⁵ Ardından da “Kronosoğlu’nun” (*Kronou paid*) bahsettiği yetkiden dem vurulur. “Tanrının olmadığı bir refahın aslında refah olmadığı Yunan düşüncesi ve *epinikion* şiiri için temel bir aksiyomdur; bundan dolayı Pindaros tekrar ve tekrar muzafferinin tanrının yardımıyla zaferi kazandığının altını çizer.”¹¹⁶ *Epinikion*’un kapanışında tutarlı çizgi sürdürülür:¹¹⁷

Düşünce *epinikion*’un esasları doğrultusunda akmaktadır. Bu olağan akışa rağmen, imgelere daha yakından bakmak bağlamsal çerçeveyi bir kat daha netleştirecektir. Pindaros’un I. Olympia Zafer Şarkısı’ndaki ilk ifadesi (*ariston men hydōr*) geniş çağrışım alanıyla¹¹⁸ pek çok farklı yorumun yolunu açmaktadır. Suyun Yakın Doğu ve Yunan başlangıç söylenlerinde önemli bir rolü vardır. Bu noktada, örneğin *Ilias*’tan¹¹⁹ alıntı yapan bir *skholiast* Okeanos’un (bir ırmak) ve Tethys’ün (bir pınar) tanrıları meydana getirdiğini vurgular.¹²⁰ Su üstüne akıl yürütürken doğal olarak, tıpkı Wind

114 Bundy, 1986re, 5-6.

115 Pind. *Olym.* 1.8-11.

116 Slater, 1977, 201.

117 Pind. *Olym.* 1.114-116.

118 Pindaros’ta “su öncelikle bütün insani eylemleri önceleyen kokensel bir öge olarak ortaya çıkmaktadır: Şair suyu basitçe içilecek bir şey (Pind. *Olym.* 6.84-87) ya da içmek üzere sunulan bir şey (Pind. *Pyth.* 9.103-104; *Isth.* 6.74-75; *Pae.* 6.127-131) olarak biçimlendirmez. Esini (özellikle de vatan toprağını yeşerten kaynak ve pınar olarak: Pind. *Olym.* 6.84-87; *Pyth.* 4.298-299; *Isth.* 4.74-75) akla getirmektedir. Pek çok göndermesinde (Pind. *Olym.* 10.9-12; *Pyth.* 5.98-103; *Nem.* 7.11-12, 7.61-63, *Isth.* 7.16-19; *Pae.* 6.127-131) hareketsiz sularla, durgun göllerle ve ölümlü karşıtlık içinde gücün ve devingenliğin altı çizilir. Yaşam suyu olarak, su ölümsüzlüğe (Pind. *Pyth.* 4.298-299) yönelir, *Mousa*’ların ve *Mnemosyne*’nin kutsal suları (Pind. *Nem.* 7.11-12; *Isth.* 6.74-75) hatırlamayı sağlar (Pind. *Isth.* 7.16-19).” (Rueda Gonzáles, 2003, 119 vd.)

119 Hom. *Il.* 14.201.

120 Wind, 1971, 11.

gibi, aklımıza her iki şairin de çağdaşı olan Thales gelebilir¹²¹ ya da Fränkel'in (1973, 471-472) değindiği gibi Pindaros'un maddi değerlerin ideali olan altını, Herakleitos'ta "değerlerin metafizik mihenk taşı" olan ateşle¹²² karşılaştırması göze çarpabilir; yıldızlar karşısında "ıssız gökyüzü"nde parlayan güneşin gücünün Herakleitos'taki gibi vurgulanması¹²³ paralellikler olarak ifade edilebilir. Bundan başka, yiğitlerin şanına tanıklık eden bir öge olarak altın ve güneş karşılaştırması Simonides'te de¹²⁴ dikkatleri çeker. Ayrıca su ile altın imgeleri Pindaros Akragas tiranı Theron'un aynı yıl elde ettiği zafer için yazdığı zafer şarkısında da kullanır.¹²⁵ Biz de Duchemin (1955, 193-226) gibi bu imgelerin (altın ve su) övgü dağarcığına ait olduğunu düşünüyoruz.¹²⁶ Bu noktada kanımızca, imgelerin ne olduğuyla değil, o imgelerin *epinikion*'daki işleviyle ilgilenmemiz "diyalog"daki koşutlukları ve ayrılıkları görmemizi kolaylaştıracaktır.

Bunlar gibi açılımları oldukça geniş olan imgelerin tek tek yaptıkları göndermeler epey uzun bir liste oluşturabilir ve bunları listelemek hiç şüphesiz bizi bazı önemli sonuçlara götürebilir. Ancak kanımızca, burada bağlamın çerçevesini çizmek için en önemli noktalardan biri, Segal'in de (1964, 211-267) üzerinde derinlemesine durduğu bir konu olan tanrının ve insanın Pindaros'taki yeridir. Fränkel (1973, 472) Pindaros'un değerleri üzerine şu belirlemeyi yapar: "Pindaros'un dünyasının değerleri insani değer ve değer-dışı, göksel ve dünyasal olanın garip bir şekilde birbirine karıştığı gökteki tanrı figürlerinde kişileştirilmiştir." Bu değerler dünyasının makam sırası Pindaros'ta yerli yerine oturtulmuştur. Kanımızca I. Olympia Zafer Şarkısı'nın ilk sözcüğü (*ariston*) özellikle gönderme yüklüdür. İlk sözcüğün en üstünlük derecesinde bir sıfat olması kayda değerdir. İnsanın ancak tanrılaştığında ula-

121 Kirk – Raven, 1988^e, 90-93.

122 Heraclit. DK 22 B 90.

123 Heraclit. DK 22 B 99.

124 Simon. Eleg. 11-12. [Simonides'ten yapılan alıntılarda –PMG kısaltmasıyla aksi belirtilmedikçe– kaynak metin olarak Campbell, 2001 yayını kullanılmıştır.]

125 Pind. Olym. 3.42-43

126 Karşıt görüş için bkz. Bowra, 1971², 119-120.

şabileceği en üst noktadır bu, “en iyi” değildir, bir ülküdür. Oysa insan başarılarıyla ancak muhtemel servetlere¹²⁷ ulaşabilir, bunların “en iyisi” geceyi aydınlatan ateş gibi olan altındır.¹²⁸ Yıldızlar da geceyi aydınlatır fakat güneşin yanında hepsi sönük kalır. Ancak güneşin ışıyla kıyaslanan altının parlaklığı tanrı ile insan dünyası arasında bağlantı kurmayı başaramaz. Bunu başarabilen tek edininim “ıssız gökyüzünde gündüzün daha ılıkça parlayan yıldız” olan zaferdir. Zaferlerin “en iyisi” de Olympia’dakidir.

Buraya kadar imgelerin göndermeleri Olympia Oyunları’nda bitiyor gibi görünmektedir. Ancak *epinikion*’da *mythos*’un devreye girmesiyle göndermelerin menzili artar. Pindaros’un I. Olympia Zafer Şarkısı’nda¹²⁹ “Dor *phorminks*’inin¹³⁰ burgusundan” (tut Dor *phorminks*’inin burgusundan) çıkan yeni ezgiler¹³¹ bağlamı daha da genişletir: Tantalos ölümsüzdür ancak lanetlenmiştir ve arkadaşları için ölümsüzlüğü (*nektar* ve *ambrosia*) çalma girişiminde başarısız olur.¹³² Oysa ölümsüz olarak bilinen ve babası Tantalos’un yaptıkları yüzünden ölümsüzlüğünü yitiren¹³³ Pelops, ölümlü olduğu halde, Poseidon’dan dilediğini elde eder ve onun eliyle “muzaffer güç yakınına/yanı başına”¹³⁴ gelir. Sonuçta pırl pırl cenaze kurbanlarına kavuşur¹³⁵ ve “ta uzaklardan

127 Pind. *Olym.* 1. 2: *ploutou*.

128 Bu noktada biz “*khrysos*’un *ploutos*’un alt bölümlerinden biri” gibi işlev gördüğünü düşünüyoruz. Ancak Pindaros’ta ve daha geniş bağlamıyla *epinikion* geleceğinde *khrysos*’un “tanrıların dünyasının bir simgesi olduğunu” kabul etmeliyiz (Willcock, 1995, 18). Aşağıda ele alacağımız altınla ilgili tartışmada geçicilik-kalıcılık ilkesi üzerinde durulması bu anlayışa dayanmaktadır.

129 Pind. *Olym.* 1. 18.

130 *Phorminks* dairesel biçimli bir tür lir olarak tanımlanmaktadır. MÖ erken 6. yüzyıla tarihlenen bir vazo resminde (CVA, Munich 2243) kaplumbağa kabuğundan yapılmış bir müzik aleti için *lyra* adı kullanılmaktadır. Pindaros hem *lyra*’ı hem de *phorminks*’i kendi müzik aleti olarak kullanmıştır. *Phorminks* Simonides’te (Simon. fr. 511 PMG) ve Bakkhylides’te de (Bacchyl. 1.1; 4.7; 14.13) karşımıza çıkan bir müzik aletidir (West, 1992, 50-53).

131 Nagy (1990, 94) buradaki Dor ögesinin, Aiol olarak adlandırılan *molpe*’den (şarkı ve dans) farklı olarak Nagy’ın *dactylo-epitrite* adlandırmasıyla çerçevesini çizdiği vezinle bestelenmiş şarkıyı işaret ettiğini düşünür.

132 Pind. *Olym.* 1. 60-64.

133 Pind. *Olym.* 1. 65-66.

134 Pind. *Olym.* 1. 78: *kratei de pelason*.

135 Pind. *Olym.* 1. 91: *d’ en haimakouriais aglaaisi memiktai*.

görünen bir şan”¹³⁶ kazanır. Bu tıpkı zaferin Hieron’u muzaffer güce kavuşturmasına¹³⁷ ve ona “yücelerde yürüme”¹³⁸ hakkını kazandırmasına benzemektedir.¹³⁹ Pelops ile Hieron’un şanlıları Pindaros tarafından böyle bir koşutluk içinde sunulur.¹⁴⁰

Burada önemli bir soru belirmektedir: Peki ölümlülük ile ölümsüzlük arasında gidip gelen ve sonunda ölümlü kalan Pelops’un ölümlülük çemberini kırmasını sağlayan nedir ve bu her ne ise peşrevdeki imgelerle nasıl bir ilişkisi vardır? Pelops’un üstünlüğü, Tantalos’un zaafında gizlidir: Tantalos “büyük servetini/refahını hazmedemedi” (*katapeksai megan albon ouk edynasthē*). Tanrıların bağışladığı “Servet/Refah”¹⁴¹ (*Olbos*) ve “Servet” (*Ploutos*) yüzünden insanoğlunda bir “tatmin ve aşırı tokluk hissi” (*Koros*) oluşabilir. Bu aşırı tokluk hissini, o kişinin eylemlerinde aşırılık ve “Kibir” (*Hybris*) takip eder,¹⁴² arkasından da “zihinsel ve törel körlük” (*Atē*) gelir.¹⁴³ Bu sürecin bütün aşamaları Tantalos’un eylemlerinde karşılığını bulur.¹⁴⁴ Oysa

136 Pind. *Olym.* 1.94: *kleos telothē dedorke*.

137 Pind. *Olym.* 1.22: *kratei de proseмикse*.

138 Pind. *Olym.* 1.115: *hypsou ... patein*.

139 Wind, 1971, 12.

140 Krş. Pind. *Olym.* 1.23, 1.94. Pindaros geleneğin getirdiği *mythos*’la arasına mesafe koyarak Tantalos’un öz oğlu Pelops’u tanrılara yemek olarak sunduğunu kabul etmez. Bowra (19712, 56 vd.) Pindaros’un “yöntemini ve sonuçlarını çözmenin hiç de kolay olmadığını” belirtse de geleneksel *mythos*’a getirdiği yeniliğin dinsel kaygılarla yapıldığı doğrultusunda bir akıl yürütmeyi sürdürür. Fränkel (1973, 435) ve Wilamowitz-Moellendorf da (1922, 235-236) bu konuda Pindaros’un dindarlığını vurgulamaktadır. Hiç şüphesiz, R. D. Griffith’in (1989, 171-173) temas ettiği gibi, Pindaros’un tutumunda Demeter’le ilgili Sicilya’daki yerel *mythos*’lar ile Hieron’un Damater’e ve Persephona’ya hizmet eden bir rahip olması etkili olmuş olabilir. Ancak biz Kohnken gibi (1974, 203-204), Pindaros’un *mythos*’a yenilik getirmesindeki temel güdüsünün “Pelops’un Pisa’daki müsabakasını Hieron’un Olympia’daki başarısı için kahramansı bir model olarak sunmak” olduğunu düşünüyoruz. Pindaros bağlamındaki Pelops *mythos*’una ilişkin kapsamlı bir inceleme olarak ayrıca bkz. Steiner, 2002, 297-314.

141 Burada *olbos* sözcüğünün içerdiği çift anlamlılığı korumak üzere sadece “refah” yerine, “servet/refah” ile karşılamayı tercih ettik (bkz. Crane, 1996, 61 vd.).

142 Pindaros’ta başka bir bağlamda (Pind. *Olym.* 13.10) bu sıralama tersine çevrilerek “Kibir” (*Hybris*), “Aşırı Tokluğun küstah anası” (*Korou matera thrasymythōn*) olarak tanıtılır.

143 Abel, 1943, 94-95. Ayrıca, *Atē*’nin daha geniş açılımları için bkz. Dodds, 19665, 2-8.

144 Pind. *Olym.* 1.54-57.

Pelops, ona “ih̡san edilenler”in¹⁴⁵ omuzlarına yüklediği görevin farkındaydı: “Bütün kutsanmış işlerden payını almak”.¹⁴⁶ Pindaros, bağışlanan serveti ve refahı iyi işlerde kullanarak yukarıdaki kötü gidişatın¹⁴⁷ önünü almayı önerir.

İşte peşrevin imgeleri bu noktada biraz daha aydınlanmaya başlıyor gibi görünüyor. En başta su, toprağa verim, krala altın kazandıran su, tanrıların bir “vergisi”dir. Ölümlü birinin görevi “ih̡san edilen” bu şeylerle kutsanmış bir diyarda (*Olympia*) kutsanmış işler yapmaktır.

Bunlara ek olarak, Pindaros hem peşrevde¹⁴⁸ hem de *epinikion*’u bitirirken¹⁴⁹ “bakmak”, “gözünü dikip bakmak”, “aramak”, “araştırmak üzere bakmak”, “araştırmak”la bağlantılı fiilleri (*skopeō*; *paptainō*) olumsuzlayarak, bizce, Hieron’a *ainos* içinde gizlenmiş, yorumlanması gereken bir mesaj iletmeye çalışıyor gibidir. MÖ 476’da elde ettiği, şanına şan katan bu muhteşem Olympia zaferi dururken Hieron’un “gözlerinin aradığı” ya da “gözünü diktiği” ve Pindaros’un bu konuda onu uyardığı şey ne olabilir? Bu sadece III. Pythia Zafer Şarkısı’nda¹⁵⁰ benzer “ölümlülüğün sınırlarına” ve muzaffer kişide gelişebilecek muhtemel “uygunsuz hırsla”¹⁵¹ dair genel bir uyarı mıydı; yoksa kastettiği olgusal bir gerçeklik var mıydı?¹⁵²

Sicilyalı Diodoros’un yapıtında MÖ 476’daki Olympia

145 Pind. *Olym.* 1.86: *agallōn theos edōken*.

146 Pind. *Olym.* 1.84: *hapantōn kalōn ammoros*.

147 Bu gidişatı Solon’un Aristoteles tarafından alıntılanan dizeleri (Sol. *fr.* 6: Gerber, 2003, 122-123) doğrulamaktadır:

tikteĩ gar koros hybrin, hotan polys olbos hepētai
anthrōpoĩs hoposoĩs mē noos artios ei
tokluk kibri doğurur, ne zaman büyük refah gelse
aklın doğrusundan yoksun olan insanlara

148 Pind. *Olym.* 1.5: *mēket’ haeliou skopei*.

149 Pind. *Olym.* 1.114: *mēketi paptaine porsion*.

150 Pind. *Pyth.* 3.22-23.

151 Svarlien, 1991, 76.

152 Athanassaki (2004, 324) “işaret eden” (*deictic*) bir söylem kullanarak *epinikion*’un bu son kısmında “birinci şahıs” kullandığında “öven kişiyi” (*laudator*), “ikinci şahıs” kullandığındaysa “övülmesi gereken kişi”yi (*laudandus*) kastettiğini belirtir. Dolayısıyla burada “Dikme artık gözünü uzaklara” ifadesinin (Pind. *Olym.* 1.114) yöneldiği kişi tartışmasız Hieron’dur.

Oyunları'nı ve öncesini anlatan kısım¹⁵³ Hieron'un siyasal ve askeri bakımdan oldukça hareketli bir dönem geçirdiğini göstermektedir. Diodoros'un anlatımına göre, kardeşi Gelon'un ölümünden (MÖ 478) sonra Syrakusai'nın başına geçen Hieron tahtı için tehdit olarak gördüğü diğer kardeşi Polyzelos'u saf dışı bırakmak üzere bir mücadele sürdürmeye başlar. Polyzelos hem kayınbabası hem damadı olan¹⁵⁴ Akragas tiranı Theron'a sığınınca Hieron Theron'a savaş açmak üzere hazırlıklar yapmaya girişir. Tabii ki Diodoros'un anlatımının tartışmasız kabul edilemeyeceği açıktır. Hieron'la Theron arasında tam olarak nasıl bir çatışma olduğu hâlâ tartışmalıdır.¹⁵⁵ Ancak tam bu dönemde aralarında bir anlaşmazlık olduğu kesin gibi görünmektedir.

Aynı yıl, yani MÖ 476'da Olympia'da dört-atlı araba yarışını kazanan Akragas tiranı Theron'un, Pindaros'un işverenlerinden biri olması bizim konuya ilgimizi bir kat daha artırıyor. I. ve II. Olympia Zafer Şarkıları, Theron'un söz konusu zaferi için icra edilmişti. Acaba Pindaros bu siyasal gerilim ortamında Hieron'un muhteşem zaferi dururken dikkatini Theron'la hesaplaşmaya yöneltmemesi gerektiğini, hatta mümkünse bu vesileyle Theron'la barış yapabileceğini ima etmiş olamaz mı? Övgüsünün içine sıkıştırdığı bu yatıştırıcı yaklaşım muhtemelen Theron'un çıkarlarıyla örtüştüğünden, onun da hoşuna gitmiş olabilir. Pindaros I. Olympia Zafer Şarkısı'nda¹⁵⁶ (*Kani oldum artık yok başka bir ev sahibi*) Hieron'un ev sahipliği yaptığını ve söz konusu *epinikion*'un icrası sırasında Pindaros'un Sicilya'da bulunduğunu anlıyoruz. Ancak II. Olympia Zafer Şarkısı'nda¹⁵⁷ Theron'un ev sahipliğine yaptığı gönderme (*Theron... adildir konuk-dostlar nezdinde*) Syrakusai'nın yanı sıra aynı yıl içinde Akragas'ta da bulunduğunu gösterebilir. Wilamowitz (1922, 237) Pindaros'un ilk önce Syrakusai'a, sonra Akragas'a

153 D.S. 11.48.3-5.

154 Polyzelos Theron'un kızı ve Gelon'un eski eşi Damareta'yla, Theron ise Polyzelos'un kızıyla evliydi.

155 Bu konudaki diğer tanıklıklar ve tartışmanın durumu için bkz. Svarlien, 1991, 3-6.

156 Pind. Olym. 1.103.

157 Pind. Olym. 2.5-6.

gittiğini ileri sürer. Şayet bu doğruysa Theron Syrakusai'daki icrada hazır bulunmamış olsa bile, Pindaros'un bu yatıştırıcı sözlerini II. Olympia Zafer Şarkısı'nın icrasından önce işitmiş olabilir. Sonuçta, Pindaros'un niyeti bütün *epinikion* boyunca süren düşünce akışının dışına çıkmaz: Ölümlüler “kutsanmış işler”den başka şeylerle dikkatlerini dağıtmamalıdır.

Bu noktada, artık biraz da Bakkhylides'in metnine dikkatlerimizi çevirebiliriz. Bakkhylides 3. *epinikion*'unun hemen başında Sicilya ve Deinomenid Hanedanı için en önemli tanrıça olan Demeter'e¹⁵⁸ seslenmesine ve geleneğe sırtını dayamasına rağmen, metnin bütününde Nagy'nin (1990, 278) vurguladığı gibi “doğadan ayrı bir kültür simgesi olan altın”ı kullanır. Hieron'un Delphoi'a vakfettiği “ışıldayan altın üçayak”ta,¹⁵⁹ bizzat Apollon'un “altın kılıcında”¹⁶⁰ Hieron'un Loksias sanlı Apollon'a “gönderdiği altınlarda”¹⁶¹ bu imgenin altı tekrar tekrar çizilir. Hatta metinde yapılan onarımı doğru kabul edersek, 43. dizede Perslerin yağmaladığı Kroisos'un kentinde akan, antik Hermos'a (çağdaş adıyla Gediz) katılan ve kumlarından altın elde edilen Paktolos Irmağı “altın-girdaplı”¹⁶² olarak adlandırılarak su ile altın imgeleri birbirinin içine karıştırılarak sunulur. Ayrıca su da bir imge olarak “Kastalia suları”nın¹⁶³ ve Olympia'ın ırmağı “Alpheos”un anılmasıyla¹⁶⁴ *epinikion*'da yerini almaktadır.

Bu akış, Bakkhylides'teki imgelerin¹⁶⁵ 3. *epinikion*'un kendi bağlamı içinde de göndermeleri olduğunu göstermektedir. Ancak yine Bakkhylides'in kullandığı imgelerin işlevlerini aydınlığa kavuşturmak göndermelerin genel *epinikion* bağlamı içindeki yerini net-

158 Herodotos'tan (Herod. 7.153) öğrendiğimize göre, Hieron'un babası Gelalı Deinomenes atası Telines'ten miras aldığı Demeter ve Kore (Persephone) rahipliğini kendi hanedanına aktarmıştır. Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz. Larson, 2007, 81-83.

159 Bacchyl. 3.17-18: *lampei... ho khrysos... tripodōn*.

160 Bacchyl. 3.28: *khrysa[oros]*.

161 Bacchyl. 3.65-66: *khryson Loksi[ai] pempasai*.

162 Bacchyl. 3.43: *khryso[dinas] Paktōlos*.

163 Bacchyl. 3.20: *Kastalias rheethrois*.

164 Bacchyl. 3.6-7: *par' eurydinan Alpheon*.

165 Bacchyl. 3.85-87.

leştirecektir. Bowra'nın (1953, 78) temel eleştirisi Bakkhylides'in havayı, suyu ve altını "basitçe" onların "kalıcılıkları" yüzünden kullanmış olduğudur. Bu fikir söz konusu kısmın hemen ardından gelen dizelerin¹⁶⁶ öncekilerle ilişkilendirilmesinden kaynaklanmaktadır. "Bakkhylides'te karşılaştırmanın anlatmak istediği şey çok açık değildir fakat bu ögesel üstünlüklerin kalıcılığıyla, insan yaşamının geçiciliği arasındaki karşıtlıkta yatıyor gibi görünüyor [...]"¹⁶⁷ Ancak bu tür akıl yürütmeler, bu karşıtlığın tam olarak nasıl uygulandığında düğümlenip kalır. Bu düğümü çözebileceğimiz iddiasını taşımıyoruz ancak düğümü tanımak adına göstereceğimiz gayretlerin boşa gitmeyeceğini ümit ediyoruz.

Bakkhylides *aithēr* için *amiantos* ifadesini kullanır. Bu ifade *Theognis*'te¹⁶⁸ "su" (*hydōr*) için, Pindaros'ta ise¹⁶⁹ "ışık" (*phaos*) için kullanılır. Ayrıca MÖ 472 yılında icra edilmiş olan *Persler*'de¹⁷⁰ Aiskhylos denize bu ifadeyle (*amiantou*) seslenir. Bu ifadenin, olumsuzlayan *a-* önekiyle oluşturulduğunu hesaba katıp *miainō* fiiline baktığımızda ilk anlamının Homeros'ta¹⁷¹ anlaşıldığı gibi "öldürmek", "ölmek" olduğunu¹⁷² görürüz. Ancak ardından karışımıza "toza ve kana bulanmak"¹⁷³ yani fiziksel olarak kirlenmek, lekelenmek anlamının yanında, "törel kirlenme," "onurun lekelenmesi"¹⁷⁴ ya da "şanını/namını (*kleos*) lekelemek"¹⁷⁵ anlamları çıkar. Bakkhylides'in "deniz suyu"nun geçtiği bir sonraki ifadede kullandığı *sapomai/sēpomai* fiili ise "kokuşma"ya, "cesedin kokuşarak çürümesi"ni¹⁷⁶ işaret eder. Her iki ifadede de vurgu bu öğelerin (*aithēr* ile *hydōr pontou*) bozulmaz, çürümez, lekelenemez karakteristiğinde gibi görünmektedir.

166 Bacchyl. 3.88 vd.

167 Kenyon, 1897, 27.

168 Thgn. 447: Gerber, 2003, 238-239.

169 Pind. fr. 108b2.

170 Aesch. Pers. 578.

171 Hom. Il. 4.141.

172 Liddle – Scott – Jones, 1996¹⁰.

173 Hom. Il. 24.795; krş. Hom. Il. 23.732.

174 Pind. Nem. 3.16.

175 Sol. fr. 32.3: Gerber, 2003, 154-155.

176 Krş. Hom. Il. 24.414, 19.27; Herod. 2.41.4, 3.66.2.

Ancak üçüncü ifadeyi (*euphrosna d' ho khrysos*) yukarıdaki iki ifadeyle bütünlük oluşturacak şekilde bağlamak o kadar kolay değildir.¹⁷⁷ Kimileri Pindaros'un bir fragmanına¹⁷⁸ dayanarak altının paslanmayan, çürümeyen ögesel karakteristiğini ön plana çıkarır. Kimi eleştirmenler bu terimi – “sonsuz bir sevinç” olarak çevirerek– *euphrosyna*'nın gerçekte bildirmediği bir ölümsüzlük kavrayışını varsaymaya kalkışmıştır.¹⁷⁹ Bu çıkmazdan kurtulmak için altını değişmez bir madde olarak değil, gelip geçici servet olarak düşünmek seçeneklerden biri olarak devreye girmiştir.¹⁸⁰ Maehler'in önerisi (1982, II. 58) sonsuz ögeler *aithēr* ve *hydōr*'u gelip geçici *euphrosyna* ve *hēba* ile karşıtlık içinde sunmak olmuştur. Krischer¹⁸¹ *khrysos*'un bir yandan *aithēr* ile *hydōr* arasında, öte yandan *euphrosyna* ile *hēba* arasında geçiş sağlayan eksensel bir terim olduğunu iddia eder. Altının ögesel karakteristiği üzerinden yapılan bütün akıl yürütmeler temelde metindeki muhtemel kalıcılık-geçicilik karşıtlığının netleştirilmesini sağlama çabası içindedir.

Öte yandan, odağı *khrysos* teriminden *euphrosyna*'ya kaydırdığımızda soruna başka bir bakış açısından bakma fırsatı elde edebiliriz. Aynı zamanda *Kharis*'lerden birinin de ismi olan¹⁸² *euphrosyna* temelde “neşe”yi, “sevinç”i¹⁸³ işaret eder. Ancak bu terimin içinde sevincin bağlamı da verilmiştir. Bu özellikle de zafer sonrası şenliklerdeki sevinçtir. Bakkhylides, XI. Zafer Şarkısı'nda zaferin ardından gelen “gençlerin şenlik alayları ve şenlikler”,¹⁸⁴ XII. Zafer Şarkısı'nda ise “Ölümlüler için ifşa edilen zaferin şenliği”¹⁸⁵ bahseder.¹⁸⁶ Bu bağlamıyla, “şenlik” (*euphrosyna*) terimi Delphoi'a

177 Cummings, 1993, 95-102.

178 Pind. fr. 222.1-2.

179 Kenyon, 1897, 28; Jebb, 1905, 264; Bowra, 1953, 78.

180 Krş. Pind. Olym. 3.42-43; Thgn. 315-318 = Sol. fr. 15; Thgn. 719-728 = Sol. fr. 24; Gerber, 2003, 136-137, 218-219; 144-145, 278-279.

181 Cummings, 1993, 97.

182 Hes. Theog. 909.

183 Hom. Od. 20.8; krş. 10.465.

184 Bacchyl. 11.9-14: *neōn kōmoi te kai euphrosynai*.

185 Bacchyl. 10.52-55: *thnatoisi nikas euphrosyna*.

186 Bkz. Peron, 1978, 336.

Kroisos ve Hieron tarafından gönderilen armağanlara¹⁸⁷ ve *epinikion* şenliklerine gönderme yapıyor olmalıdır. Bu noktada altın için iki temel gönderme baskın çıkmaktadır: (1) Bir öge olarak çürümez, paslanmaz karakteristiği, (2) insanın bir kazanımı olarak değişim değerinin üstünlüğü. Carson'un (1984, 118) çözümü "altın"ı (*khrysos*) "eksen/anahtar sözcük" olarak kabul ederek bu iki yorumu, yani hem şenlik için yapılan aristokratik harcamayı hem de öge olarak bozulmaz yapısını, altının iki ayrı yüzü/görünüşü olarak kabul etmektir. Kurke (1999, 141-142) bu belirlemeye altının kişisel bütünlüğe ve ziyafetlerde, şölenlerde üst düzey armağanlar vermeye gönderme yaptığı, dolayısıyla aristokratik kişiliğin uygun bir alegorisi olduğu iddiasını ekler.

Görüldüğü gibi Bakkhylides'in imgelerinin işlevleri Pindaros'un I. Olympia Zafer Şarkısı'nın peşrevindekilerden oldukça farklıdır. Ayrıca bütün seçenekli akıl yürütmelere rağmen, Bakkhylides'in metni hâlâ yoruma açık durumdadır ve peşin hükümlerle yargılanmayı hak etmemektedir. İmgelere dair yukarıdaki bilgileri 3. *epinikion* un törel göndermeleriyle birlikte değerlendirdiğimizde, aslında Todorovcu "diyalog"un Bakkhylides ile Pindaros arasındaki bağların ana fikirler bazında kurulduğunu da keşfedebiliriz.

Bakkhylides 78. dizeden itibaren tanrı Apollon'un ağzından, sıklıkla kullandığı kendi "özdeyiş" (*gnōmē*) söyleme tarzına bir örnek verir.¹⁸⁸ 83. dizedeki *eupraïne* ifadesi akla *euphrosyna*'ı getirmektedir. "Hak olanı yapan" kişinin "yüreği" ancak "zafer şenliği"nde sevinir. 3. *epinikion*'un *mythos*'u olarak yerini alan Kroisos, Sardies düştüğünde, belki görünürde tüm "servetini/refahını" (*olbos*)¹⁸⁹ kaybetmiştir ancak "dindarlığından ötürü"¹⁹⁰ Delphoi'a

187 Bacchyl. 10.61-66.

188 Bacchyl. 3.78-84.

189 Bizim incelememiz bağlamında *ploutos* ile birlikte *olbos* kavrayışı özellikle önem arz etmektedir. Gonzáles de Tobia'nın (2006, 2) temas ettiği gibi, "Bakkhylides'in şarkılarında, *areté* kavramının bütünlüğü geleneksel servet kavramı tarafından kesintiye uğratılır. Arkaik destanda, toplumsal nedenler *areté*'nin ve servetin hem birbirine karşıt, hem de birbirini tamamlayıcı kavrayışlar olarak işlev görebilmesi olgusunu açığa çıkarırlar." Bu toplumsal nedenlerin/koşulların çatışkılı iklimini özellikle üçüncü bölümde ayrıntılarıyla ele almaya çalışacağız.

190 Bacchyl. 3.61: *di' eudebeian*.

cömertçe bağışladığı altınlar ona aşkın bir “servet/refah” (*olbos*)¹⁹¹ kazandırır (*herdos*). Bu aşkın “servet/refah” (*olbos*) da karşılığını Zeus’un ve Apollon’un ona bahsettikleri “inayet”te (*kharis*) bulur. İşte bundan dolayı dindarlık “saadetler”in ya da *olbos* teriminin öteki yüzünü düşünürsek “servetlerin en güzeli”dir.¹⁹²

Hieron kazandığı bu zaferin ardından bir yıl içinde ölmüştür. Bu sözler aynı zamanda, Hieron’u ölüme götüren hastalık için bir teselli niteliğinde olabilir (Svarlien, 1991, 90-91). Nasıl Kroisos¹⁹³

191 Nagy’nin (1990, 244) temas ettiği gibi, *olbos* terimi “servet”e işaret etse de (Sol. fr. 6.3, 34.2; Gerber, 2003, 122-123, 156-157; Hes. Op. 637), Solon’un Kroisos’a verdiği öğretimden (Herod. 1.30.3, 1.34.1) anladığımız üzere *olbios* sıfatı sadece “zengin” ya da “servet sahibi” olmaktan daha fazlasını ifade eder. Homeros’tan (Hom. Hymn. Dem. 480-486) anladığımız gibi “maddi servet, aşkın saadetin fiziksel bir gösterimidir” (Nagy, 1990, 245, n. 128) Bundan dolayı bu terimlerin iki yüzü olduğunu, bağlamına göre *olbos*’un “servet” ya da “refah”, kimi zaman da “saadet,” *olbios*’un ise “müreffeh” ya da “mesut” olarak çevrilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

192 Bacchyl. 3.22: *aristos olbôn*. Bakkhylides’in 3. *epinikion*’da kutladığı Hieron’un “dört-atlı araba yarışı” (*tethrippon* [sc. *harma*]) zaferiydi. Bu “yarış aristokrasiye en çok uyanlarından biriydi”. Takımını en iyi biçimde hazırlayarak servetini ortaya koyan kişi “iktisadi gücünü sergiliyordu” (Miller, 2004, 122). Bundan dolayı, metinde özellikle iktisadi güce temas edilmesi beklenen bir durumdur. Bakkhylides 13. dizede “servet”e (*ploutos*) değinmesine rağmen *epinikion*’un bütününde vurgu yaptığı terim, Pindaros tarafından “Tantalos’un hazmedemediği” belirtilen “refah”tır (*olbos*) (Bacchyl. 3.8, 3.22, 3.92). Öte yandan Pindaros’un 1. Olympia Zafer Şarkısı’nda kutladığı, Hieron’un bir “tek at” (*heles*) zaferiydi. Saygınlık sırasında “tek at koşusu, dört-atlı araba yarışından sonra geliyordu. Onun ardında da yeni eklenmiş bir yarış olan ve tam anlamıyla MÖ 4. yüzyılın sonuna doğru (yak. MÖ 408) tesis edilen ‘çift-atlı araba yarışı’ (*synôris*) vardı” (Miller, 2004, 122). Bununla koşut olarak Pindaros’un Hieron’un atı Pherenikos’la kazandığı tek at yarışı zaferini kutlayan *Olym.* 1’deki iktisadi güç vurgusu, Bakkhylides’in 3. *epinikion* u kadar yoğun değildir. Ancak kullandığı *mythos*’ta temel kanıtını “refah” (*olbos*) terimi üzerine inşa etmesi Hieron’un servetiyle kurduğu olumlanabilir ilişkinin Pindaros’a bir övgü teması sağlamasından kaynaklanıyor olabilir.

193 Kroisos *mythos*’u Herodotos’ta Bakkhylides’ten farklı bir biçimde ele alınmaktadır (krş. Crane, 1996, 57-85). Herodotos (Herod. 1.86-87) Pers hükümdarı Kyros’un yaktırdığı bir ateşle zincire vurulmuş Kroisos’un öldürülmesini emrettiğini hikâye eder. Oysa Bakkhylides’te (Bacchyl. 3.29-60) ateşi yakıtıran da canına kıymak isteyen de Kroisos’un ta kendisidir. Hiç şüphesiz, Herodotos’ta geçen *mythos*’un olası anlatışlarından biri olarak varlığını sürdürebilir. Ancak Bakkhylides’in anlatışını geçerli kılan maddi buluntular da vardır. Smith’in (1898, 267) temas ettiği gibi, “Louvre G 197” adıyla anılan ünlü kırmızı figürlü *amphora*’dan Bakkhylides’in anlatış biçimini destekler tarzda Kroisos’un kendi rızasıyla yakılmak istediği izlenimi edinilebilir. Çağdaş “tarih” kavrayışı çerçevesinde Kroisos’un başına ne geldiği konusundaki tartışma için ayrıca bkz. Evans, 1978.

ölümle burun buruna geldiğinde Zeus'un gönderdiği yağmur dolu bulutla ateşten kurtarıldıysa, Apollon'un "inayetiyle" (*kharis*) de ölümlülüğün kısıtlamalarından kaçabilen (krş. Pind. *Pyth.* 10.42-44) Hyperboreialıların diyarına nakledildiyse, aman vermez bir hastalıkla boğuşan Hieron da ölümünün eşiğinde ona bahsedilen "zaferin getirdiği şan"la (*kydos*) ölümlülük çemberinden kurtulur. Kroisos'un ve Hieron'un Delphoi'a altın bağışlamaları¹⁹⁴ "hak olanın yap(ılması)" (Pind. *Pyth.* 10.83: *hosia drōn*) olarak sunulmaktadır. Pindaros'taki "bütün kutsanmış işlerden payını almak" (Pind. *Olym.* 1.84: *hapantōn kalōn ammoros*), Bakkhylides'in Apollon'a söylediği "hak olanın yap(ılması)" öğüdüyle örtüşüyor gibi görünmektedir.

Hiç şüphesiz, geldiğimiz nokta pek çok eleştirmenin farklı fikirlerle yaklaştığı yukarıda sözünü ettiğimiz düğümü çözmeye yetmiyor. Ancak genel *epinikion* bağlamında Pindaros ile Bakkhylides arasındaki "diyalog"a kulak kabartmak adına çaba göstermenin her seferinde bu düğümü daha iyi anlamamızı sağlayacağını ümit etmeye devam ediyoruz. Kanımızca, Bakkhylides'te çağdaş anlayışlarla bir "taklit"ten değil "diyalog"dan söz edebiliriz. Kaldı ki Eskiçağ'ın eleştirel bakışıyla bir çeşit "taklit"in varlığını kabul etsek bile, bunu Demetrios'un¹⁹⁵ temas ettiği "incelikten tümüyle yoksun bir taklit" (*gymnēi pany khrōntai tēi mimēsei*) ya da "taklitten de öte bir intihal" (*mallon de ou mimēsei alla metathesei*) saymak mümkün değildir. Geleneğe sırtını sağlam bir şekilde yaslamış olan Bakkhylides'te olsa olsa Longinus'un¹⁹⁶ övgüyle söz ettiği¹⁹⁷ "taklit ve gıpta"dan (*mimēsis te kai zēlōsis*) söz edilebilir.¹⁹⁸ Longinus'un¹⁹⁹ terimleriyle bunu "hırsızlık"

194 Kroisos'un Delphoi'a bağışladığı altından yapılmış armağanlar Herod. 1.50'de listelenmektedir.

195 Demet. *Eloc.* 2.12.

196 Long. *de Sub.* 13.2.

197 Lefkowitz'in (1969, 177-253), Bakkhylides'in beşinci *epinikion*'u hakkındaki tartışmayı takip ederek gerçekleştirdiği incelemesinde övgüye layık bir taklit örnekleriyle ortaya koyulmuştur.

198 Krş. McKeon, 1936, 28.

199 Long. *de Sub.* 13.4.

(*klopē*) sayamayız, bu ancak bir “izlenim”dir (*apotypōsis*).²⁰⁰

Bu ayrıntılı filolojik tartışma bize temelde Bakkhylides’in, kendisinden çok farklı bir üslubu olmasına rağmen, en az rakibi Pindaros kadar çağdaş okuyucunun özenine ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Pindaros’un yoğun metaforik dili, şiirsel biçimi zorlayan üslubu ne kadar çağdaş okuyucunun özel çabasını talep ediyorsa, Bakkhylides’in sade, akıcı üslubu da bir o kadar okuyucusunu kendi akışıyla akmaya davet etmektedir.²⁰¹ Yeterince kulak verildiğinde, ilk bakışta Pindaros’un “derinlik”i karşısında “yüzeysel” zannedilen Bakkhylides’in dizelerindeki akış o denli sürekli bir şiirsellik sunar ki onun “bülbül” sesi Sappho’yu aratmayacak bir müzikle karşımıza çıkar. Oysa Pindaros’ta “derinlik” olarak nitelenen şiirsel beceri, imgelerin kendi anlam yükleriyle farklı göndermeleri aynı anda yapabilmelerine imkân tanımakla kalmaz, onun bol metaforlu dilinde farklı imgelerin birbiri arasındaki “geçişselliği” de alabildiğine ortaya çıkar.

O halde Pindaros’la Bakkhylides’in şiirsel üslupları tam olarak hangi noktada ayrılmaktadır? Biz de Renehan (1969, 217-228) gibi, Bakkhylides’te bizce şüpheli olsa da Pindaros’ta “bilinçli belirsizliğin” (çift anlamlılığın) bulunabileceğinde hemfikiriz. Ancak burada “belirsizlik” terimiyle kastettiğimiz, bir sözcüğün aynı anda iki farklı anlamı çağrıştırmasıyla ortaya çıkan “çift anlamlılık” değildir. Buradaki “belirsizlik” imgelerin etkileşimli bir biçimde kullanılışıyla görünüşlerinin nöbetleşe gün yüzüne çıkması, sanki birbirinin arkasına gizlenerek şair tarafından bilinçli bir biçimde yaratılan belirsizlik hissidir. Kanımızca, bu türden bir belirsizlik kavrayışını bir fotoğrafçılık tekniğiyle örnekleyebiliriz. Fotoğrafçılıkta “açık diyafram” odaklanan nesneyi netleştirirken, bu odak

200 Longinus’un buradaki yaklaşımıyla Quintilianus’un (Quint. *Inst.* 10.2.27) “taklit” (*imitatio*) kavrayışını karşılaştıran Segal (1959, 125-127), Longinus’un “duygusal tepkiyi vurgulayan ve *mimesis* kuramında *psykhe*’yi kullanan” tek hitabetçi olduğunun altını çizer. Dolayısıyla burada izlenim terimiyle kastettiğimiz, Bakkhylides’in taklitle ulaştığı noktanın bir sonraki bölümde ayrıntılarıyla üzerinde durulacak olan *hypsos* ve *pathos*’la açıkça ilişkilendirilebileceğidir.

201 Pindaros’la Bakkhylides arasındaki üslupsal ayrışmanın ayrıntıları için bkz. Gören, 2013, 615-627.

mesafesi dışında kalan nesneleri giderek bulanıklaştırır. Bu da fotoğraf çekiminde nesnelerin ön ve arka planlarının temizlenmesine ve nesnenin kendisinin öne çıkarılmasına yardımcı olur. “Kısık diyafram” ise, net alanın daha fazla olmasını sağlar. Yani çalışma ilkesi aynı gözümüz gibidir.

Gözümüzü çok fazla açıp bir nesneye bakarsak, arka planın hafifçe bulanıklaştığını görürüz. Portreler çekilirken, genelde “açık diyafram” kullanılır, buna karşılık manzara fotoğrafları genelde “kısık diyafram”la çekilir. Tıpkı bunun gibi, Pindaros’ta “geçişsellik” arttığı kısımlarda, odaklanıp gözümüzü diktiğimiz imgeyi netleştiririz; tam her yönüyle onu gördüğümüzü sandığımız anda, sanki o imgenin yakınındaki başka bir imgeye sızdığı, arkasına saklandığı hissine kapılırız. Bu sefer de bu yeni imgeye odaklandığımızda bir önceki imge bulanıklaşmıştır. İmgelerin göndermeleri çoğaldıkça, bu döngünün devingenliği de bununla doğru orantılı olarak artar. Öte yandan, Bakkhylides’te ve dayısı Simonides’te hiç kesintiye uğramayan akış “sessel/müzikal” öğelerin birbirinin içinde erimişliğidir ve panoramik sahnenin bütünlüğünü korumak adına kullanılmıştır.

Belki de Hieron’a Pindaros yerine Bakkhylides’i tercih ettiren tam da bu müziğin, imgelerin derinliği ve birbirine oldukça aristokratik bir zevkle sızmışlığıyla ilgilenmeyen “sıradan halkı” büyüleyici gücüydü. Pindaros’un dizeleri karşısında, Bakkhylides’inkileri “derinliksiz” olarak nitelerken, bu yüzeyde ahenkle akan şiirsel üslubun arkasında bilinçli bir tercih olabileceğini anlamak elzemdir. Zira Hieron gibi bir *tyrannos* için seçkin bir sınıfın anlayabileceği örtük bir dille arasına mesafe koymak yadırganacak bir durum değildir. Zira “apaçıklık” *tyrannos*’un sadece beklentisi değildir, iktidarının temellerini sağlamlaştıran da bir unsurdur. Ancak bu “apaçıklık” sadece kendisinin söyleminde varlığını sürdürebilir, zira *tyrannos*, *aristokratia* gibi siyasal bir dolaylı yol vasıtasıyla kendini tanrılarla ilişkilendirmek yerine, doğrudan “tanrısal” olduğunu iddia eder. Dolayısıyla imgelerin rekabet ettiği bir zeminde değil, ancak mutlak hakikatte, belki de dolaylı olarak bizatihi *tyrannos*’un kendisine tabi olunan bir ortamda iktidarını güvende hisseder.

Sicilya, Atina gibi Türkçede yerleşmiş karşılıkları olan yer adlarının dışındaki, özel adlarda –*Hellen*, *Mousa* gibi birkaç müstesna sözcük dışında– Bakkhylides’in kimi zaman Dor kimi zaman da Aioli lehçesindeki sesletimini esas alarak çeviriye yansıttık. Örneğin Homeros’ta Athene olarak çağrılan tanrıça Bakkhylides’te tıpkı Pindaros’taki gibi “Athana” olarak kaydedilir. Biz aşına olunan sesletim yerine Bakkhylides’in tercihini takip ederek şiirin müziğinden uzaklaşmamaya çalıştık.

Lyra örneğinde olduğu üzere Türkçede “lir” gibi yerleşmiş bir karşılığı olanların dışında kalan müzik aletlerini (phorminks, aulos vb.), –Latin kültürünü temellerinde barındıran Batı dillerinin aksine (örneğin İng. *Graces*, *Fates*, *Muses* vb.)– dilimizde karşılıkları olmayan bazı tanrısal güçlerin adlarını (*Kharis*, *Moirai*, *Mousa* vb.) ya da stadion, pentathlon gibi Eski Yunan agôn’larına (müsabaka) ait teknik terimleri italik yazarak oldukları gibi bıraktık. Hem sessel kuruluşu hem de Yunancada çağrıştırdıkları farklı anlamları hesaba katarak Bakkhylides’in metninin kendine özgü yapısını korumak adına, Batı dillerinde kimi çevirmenlerin yaptığı gibi bazı adların ve epitetlerin çevirilerini vermek yerine, ad yerine geçen (substantif) bütün kullanımları oldukları gibi bıraktık. Örneğin Poseidon’un kayalık falezlerdeki gücüne gönderme yapan epitetlerinden biri olan *Petraios*’ı “Kayanın” olarak karşılamayı tercih etmedik. İlk bakışta aynı anlama geliyormuş gibi görünen kimi ifadeler arasındaki ince ayrımı vermek üzere farklı karşılıklar kullanmayı, bunun gibi epitetlerle ilgili açıklamayı dipnotlarda sunmayı yeğledik. Bunun yanı sıra, Bakkhylides’teki bahsedilen çok sayıda mitolojik ve tarihsel karakterin bağlamı içinde değerlendirilmesini kolaylaştırmak üzere hazırladığımız “Yer ve Kişi Adları Sözlüğü”ndeki²⁰² kısa açıklamalarla metinde geçen yerlere ve kişilere açıklık getirmeye çalıştık. Bellibaşı aşiretlerin

202 Soz konusu sözlüğün maddelerinin sınanması ve özellikle Zeus, Hera, Herakles gibi bazı yüklü maddelerin biçimsel yapısı için Gerber’in (1984) sözlüğündeki yaklaşım model alınmıştır. Madde başlıklarında ve içeriklerindeki adlar çeviride yer aldığı şekliyle Dor lehçesinde yazılırken, gerekli durumlarda ayrıca içinde adın İonia-Attika lehçesinde daha yaygın bilinen sesletimini de işaret ettik.

adlarını, örneğin Aiakidai, Agathokleadai, Dardanidai gibi baba kökenli adları, sıradan isim tamlamasından (Aikos'un oğulları, Agathokles'in oğulları, Dardanos'un oğulları) farklı bir gönderme alanına sahip olduğunu düşündüğümüzden,²⁰³ birleşik bir biçimde sırasıyla Aiakosoğulları, Agathoklesoğulları, Dardanosoğulları olarak karşıladık.

• • •

Bakkhylides'in dizelerini *epinikion* şiiriyle ilk ilgilenmeye başladığım 2005 yılında çevirmeye başlamıştım. Üzerinden geçen 11 yılı aşkın sürede, çevirilere çeşitli vesilerle başvurdum ve defalarca dize sırasını, söz dizimini, sözcük kullanımlarını, noktalamasını değiştirdim. Şiirlerin müzikal akıcılığı kimi zaman metnin hasarlı yapısı nedeniyle zorunlu olarak sekteye uğrasa da yayına hazırlanma aşamasında mümkün olduğunca Bakkhylides'in şiirsel üslubuna yakın bir Türkçe tını elde etmeye çalıştım. Başta bu çevirilerin ilk ortaya çıkışında önerileriyle katkıda bulunan hocam Prof. Dr. Güler Çelgin'e, Bakkhylides'in Türkçede ses kazanmasını sağlayan Yapı Kredi Yayınları'na, Pindaros'un *Bütün Zafer Şarkıları*'nın olduğu gibi bu çalışmanın da editörlüğünü üstlenerek yapıcı önerileriyle değerli katkı sunan Derya Önder'e, dizine son halini verme konusundaki yardımları için Eser Yavuz'a, son olarak daimi destekçim sevgili anneme teşekkürlerimi sunarım.

Ağustos 2016, Cambridge, Massachusetts
Erman Gören

203 Örneğin "Nereuskızı" (*Nereis*) ile "Nereus'un kızları" (*Nēreōs thygatrai*) ifadeleri arasındaki fark için bkz. Ammon. *Diff.* 333 (Valckenaer – Ammon – Segaar, 1787, 190-193).

HAYATI VE SANATI HAKKINDAKİ TANIKLIKLAR

Yaşamöyküsü

1 Suid. B 59 (Adler, 1928-1938, I. 449)

Keoslu Bakkhylides, Keos adasından ve Ioulis kentinden ... Meidon'un¹ oğlu ki onun da babası bir atlet olan Bakkhylides'ti. Lirik şair Simonides'in akrabasıdır,² kendisi de bir lirik şairdir.

2 Str. 10.5.6 (Kramer, 1844-1852, II. 418)

Keos dört kentten (*tetrapolis*) oluşuyordu ancak geride sadece ikisi kaldı: Ioulis ve Karthaia. Bunlar diğer ikisiyle birleştirilmiştir. Poiessa Karthaia'a, Koresia ise Ioulis'e katılmıştır. Lirik şair Simonides, onun yeğeni Bakkhylides ve bunlardan başka hekim Erasistratos ve peripatetik filozof Ariston Ioulis'tendir.

3 Et. Gen. (EM 582.20; Gaisford, 1967, 1161)

Meidylos: Bakkhylides'in babası böyle çağrılırdı. *Meidylos meido*'dan (gülümsemek) gelir; tıpkı *Pheidylos*'un *pheidō*'dan ya da *pheidomai*'dan (tutumlu yaşamak) geldiği gibi.

1 Aynı zamanda bkz. 3. tanıklık. Suda'nın elyazmaları "Medon", Pindaros'un *scho lia*'sındaki (Drachmann, 1903-1927, I. 11) *elegeia* ise "Milon" olarak kaydeder. Bu adın Meidon biçimi MÖ 3. yüzyıla tarihlenen Ioulis'ten bir yazıttan bilinmektedir (IG XII 5.610.26).

2 Bakkhylides Simonides'in (küçük?) kız kardeşinin oğluydu. Bkz. aşağıdaki 2. tanıklık. Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Kronoloji³

4 Euseb. *Chron.*

(a) *Olym.* 78.1 (Helm, 1913, 110, Schöne, 1866-1875, II. 113) (MÖ 468/467)⁴

Bakkhylides'in ve Diagoras'ın tanrıtanımaz (*atheus*) oldukları pek çokları tarafından söylenir.⁵

(b) *Olym.* 82.2 (Helm, 1913, 112, Schöne, 1866-1875, II. 105) (MÖ 451/450)

Komedyâ şairi Crates ve Telesilla ve bir de lirik şair Bakkhylides ünlüler arasında sayılır.

(c) *Olym.* 87.2 (Helm, 1913, 114, Schöne, 1866-1875, II. 109) (MÖ 431/430)⁶

Bakkhylides bir şarkı bestekârı olarak tanınır.⁷

5 Eust. *Prooem. ad Pind.* (Drachmann, 1903-1927, III. 297)

Pindaros'un Simonides'in öğrencisi olduğunu, Simonides'ten genç, Bakkhylides'ten ise yaşça büyük olduğunu söylerler.⁸

Sürgün

6 Plut. *de Exil.* 14. 605cd (Paton – Pohlenz – Sieveking, 1929, III. 526)

Gerçekten de öyle görünüyor ki *Mousa*'lar atalarımız için (*tois palaiois*) en güzel ve en kusursuz bestelerini yaparken çalışma

3 Bakkhylides'in tarihlenebilen en erken şiiri 13. (MÖ 485?), en geç şiirleri ise 6. ve 7.'sidir (MÖ 452).

4 Bakkhylides'in *olgunluğunun zirvesi* dayısı Simonides'in ölümüyle ya da Hieron'un oyunlardaki en büyük zaferiyle denk getiriliyor gibi görünmektedir (bkz. Bacchyl. 3).

5 Krş. *Chron. Pasch.* 162b; Sync. 297 Mosshammer.

6 Georgios Synkellos 88. Olympia Oyunları'nı (MÖ 428/424) kaydetmiştir. Fatouros (1961, 147-149) tarafından bu maddenin Bakkhylides adlı bir *aulos*'çuya gönderme yaptığı ileri sürülmüştür.

7 Krş. Sync. 309 Mosshammer.

8 Krş. Thom. Vit. *Pind.* (Drachmann, 1903-1927, I. 5).

arkadaşlarını sürgüne götürürler... Mesela (*Ioulisli Cobet*) şair Bakkhylides⁹ Peloponnesos'ta.

Pindaros ve Bakkhylides¹⁰

7 Pind. *Pae.* 4 (= fr. 52d). 23 vd.

Tanınıyorum¹¹ ben de pek çoklarına *Mousa*'ları öğretmekle.

8 Schol. ad Pind. *Olym.* 2.86 vd. (Drachmann, 1903-1927, I. 99, 154 vd.) ("Bilge adam pek çok şeyi doğal olarak bilir | oysa öğrenmiş olanlar patırtıcıdırlar | gevezelikleriyle, bir çift karga gibi boş lakırdılarla gaklarlar | Zeus'un kutsal kuşuna karşı")

154c Bu sözler Bakkhylides'e yöneltilmiştir. Bakkhylides onun bir anlamda rakibiydi, aynı alanda rekabet ediyorlardı.

157a (Bilmecemsi bir dille) Bakkhylides'i ve Simonides'i ima ederek kendisini kartal, ona rakip olan sanatçıları ise karga olarak adlandırır.

158d Mademki Bakkhylides ile Simonides'i ima ediyor, *garyeton*'un (ikisi gaklıyor) tesniye biçiminin kullanılması yerinde bir seçimdir.

9 Schol. ad Pind. *Pyth.* 2 (Drachmann, 1903-1927, II. 48, 54, 58, 60)

(a) Schol. ad Pind. *Pyth.* 2.52 vd. (Drachmann, 1903-1927, II. 97 vd.) ("Sakınmalıyım iftiracının azılı ısırtıklarından.")

Burada Bakkhylides'i ima eder. Çünkü o daima Hieron'un huzurunda onun [Pindaros'un] aleyhinde konuşurdu.

(b) Schol. ad Pind. *Pyth.* 2.72 vd. (Drachmann, 1903-1927, II. 132 vd.) ("Bir maymun güzeldir çocukların gözünde, daima güzeldir.")

9 Plutharkhos Thukydides'i, Ksenophon'u, Philistos'u, Timaios'u, Adrotion'u (bütün tarihçileri) ve Bakkhylides'i sıralamaktadır. Sözlerine sürgüne gönderilmiş ancak şimdi unutulmuş adamlarla devam eder.

10 Syrakusai tiranı Hieron, Simonides'in olduğu gibi, her ikisinin de patronuydu. Bakkhylides üç odesini (Bacchyl. 3, 4, 5) onun için bestelemiştir. Bkz. Ael. V.H. 4.15.

11 Kastedilen Keos adasıdır.

131b Bazıları bu sözleri Bakkhylides'e yönelttiğini söyler; ki o (Bakkhylides) Hieron tarafından diğerinden (Pindaros) daha üstün tutulurdu.

132c Öte yandan, tıpkı bir maymunun hiçbir değeri olmadığı halde çocuklar tarafından ciddiye alınması gibi, Bakkhylides de ahmak çocuklar tarafından çok değerli sayılabilir ancak sizin bilgece yargınıza göre maymundur.

(c) Schol. ad Pind. *Pyth.* 2.88 vd. (Drachmann, 1903-1927, II. 162 vd.) ("tanrılara karşı durmamalıdır, o tanrılar ki yerine göre o kimisinin kısmetini açar, kimisine de zaferin yüce şanını verir.")

163b Alternatif olarak: Bundan dolayı ben, Bakkhylides'e hakkını teslim edeceğim bu konuda. Zira tanrıların huzurunda iyi olanı yaptı ve tercihe itiraz etmeyeceğim...

(d) Schol. ad Pind. *Pyth.* 2.90 vd. (Drachmann, 1903-1927, II. 166 vd.) ("çıtayı aşağı çekerek icabına bakarlar kalplerindeki acı veren yaranın.")

166d Tekrar Bakkhylides'e yapılmış bir gönderme. Bu pasajın anlamı bu şekilde anlaşılmıştır; çünkü Hieron'un nezdinde Bakkhylides'in şiirleri tercih ediliyordu. Pindaros talihin başına getirdiklerine katlanması gerektiğini söyler.

10 Schol. ad Pind. *Nem.* 3.82 (Drachmann, 1903-1927, III. 62, 143 vd.) ("gaklayan küçük kargalar alçaklarda oturur.")

Bu sözler Bakkhylides'e yöneltilmiş gibi görünüyor. Zira birbirlerini kıskanıyorlardı. Kendisini kartal, Bakkhylides'i ise küçük bir karga yerine koyar.

Bilimsel Faaliyetler¹²

11 Ammon. *Diff.* 333 (Nickau, 1966, 86)¹³

Benzer şekilde Didymos Bakkhylides'in *Epinikion*'ları üzerine yorumunda.

12 Bakkhylides'e dair *scholiast* (Schol. ad Pind. *fr.* 20A.19) bir Ptolemaios'tan (onun için bkz. Snell – Maehler, 1987⁸, 132) ve Bakkhylides'in *Kassandra*'sı (23) üzerine yazmış bir yorumcudan bahseder. Belki de Didymos Kallimakhos'un, Aristarkhos'un ve Phaselisli Dionysios'un şiirin sınıflandırmasına dair görüşlerini konu eder.

13 Ammonios'un bu tanıklığı Bybloslu Philon'un (yak. MS 100) yapıtına dayanmaktadır. Tanıklığın bağlamındaki ana fikir "Nereid'ler" ile "Nereus'un kızları" arasındaki ayrım olmalıdır. Bkz. Bacchyl. 1.8: 13-123.

Antikçağ'daki Değerlendirmeler¹⁴

12 Long. *de Sub.* 33.5 (Fyfe – Russell, 2005, 42)

Lirik şairleri ele alırsak, Pindaros yerine Bakkhylides olmayı mı ya da tragedya yazarları içinde Sophokles'ten çok Khioslu Ion olmayı mı seçerdin? Onlar (Bakkhylides ve Ion) kesinlikle yanlış bir şey yapmadılar ve bütün eserlerini akıcı bir üslupla güzel yazmışlardır. Pindaros ve Sophokles ise bazen şiddetli saldırılarında her şeyi ateşe verirler, ancak sıklıkla hiçbir mantıklı neden olmadan onların ateşi söndürülür, ne yazık ki yok edilirdi. Akli başında hiç kimse Ion'un tüm eserlerini, tek bir oyunla, Oidipus'a denk tutmaz.

13 *Anth. Pal.* 4.1.33 vd. = Gow – Page, 1965, *ad loc.*¹⁵

[...] ağzından bal damlayan Mousa'lerden geriye kalan semereler, Bakkhylides'in mısır koçanının sarı taneleri.

14 *Anth. Pal.* 9.184.1 vd. = anon. xxxvi(a), 1194 vd. F.G.E.

Ey Pindaros, Mousa'ların kutsal ağzı ve sen konuşkan Siren, ey Bakkhylides...

15 *Anth. Pal.* 9.571.4 = anon. xxxvi(b), 1207 F.G.E.

... Bakkhylides'in ise dudaklarından tatlı sözler dökülüyordu.

16 Galen. in *Hippocr. Prorrh.* 1 (Diels, 1879, 41)

Duydum ki [...] çılgın bir öğretmen, Bakkhylides'in ve Sappho'nun kitabını okuduğunu sanıyormuş.

14 Üzerinde ΒΑΚΧΥΛΙΔΟΥ yazan bir herme heykelinin kaidesi, ayaklarıyla birlikte (Vaticen inv. 16250) Tivoli yakınlarında bir villada bulunmuştur. Ayrıca krş. Richter (1984, 142, fig. 786).

15 Bakkhylides'e gönderme yapan bu tanıklık Meleagros'un epigramlarının koleksiyonuna yazılmış giriş niteliğinde bir şiirdir. Bu yapıtta her bir şairin şiirini bir çiçekle ya da bitkiyle karşılaştırır. Antoloji'deki iki epigram Bakkhylides'e (*Anth. Pal.* 6.53, 6.313), bir üçüncüsü ise ya Bakkhylides'e ya da Simonides'e (*Anth. Pal.* 13.28) atfedilebilir.

[ZAFER ŞARKILARI]

[†
[ISTHMIA OYUNLARINDA DELİKANLILAR
ARASINDAKİ YUMRUK DÖVÜŞÜ (?)
MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
KEOSLU ARGEIOS İÇİN]

I a Şanlı *phorminks*-çalanlar,² Zeus'un,
yükseklerin hâkiminin kızları,
... Pierialılar

5

... Isthmia diyarından
basiretli Nereus'un
(gözbebeği)³ damadı⁴

b o (bayındır)⁵
10 adadan

...

Ey Pelops'un şaşaalı adasının⁶
14 tanrının yaratısı kapıları⁷
4 dize kayıp

-
- 1 İlk iki dize Kallimakhos'un bir yorumcusu (Comim. ad Call. *Aitia fr.* 2a Pf. vol. 2 p. 103) tarafından Bakkhylides'in *partheno*ls. (genelgeçer anlamıyla "bakire") kullanımının "kız evlat" anlamında olduğunu anlatmak için alıntılanmıştır. 13. dize ise Bakkhylides'ten *skholiast*'ın notunda (Schol. ad Pind. *Olym.* 13.4: Drachmann, 1903-1927, I. 358) Korinthos'un Peloponnesos için bir "ana kapı ya da geçit" olduğunu betimlemek için aktarılmıştır.
- 2 "Pierialılar" ile birlikte kullanılan "*Phorminks*-çalanlar" epiteti doğum yerleri Pieria olan *Mousa*'ları kastetmektedir.
- 3 Burada Snell'in (1949) okumasına göre (*ophtalmo*ln) 7. dizedeki kelime "gözbebeği" olarak çevrilmiş 5.-8. dizeler buna göre şekillenmiştir. Maas okumasına göre ise (*arkhago*ln) 7. dizedeki kelime "kurucu" olarak çevrilmiş 5 -8. dizeler buna göre şöyle şekillenmiştir: "... Isthmia diyarının / *kurucusu* basiretli / Nereus'un damadı."
- 4 Nereus'un damadı olarak Amphitrita'nın kocası Poseidon kastedilmektedir.
- 5 Maas (*eu-ktimen*jan).
- 6 Bakkhylides'in anavatanı olan Keos adası kastedilmektedir
- 7 Kastedilen Peloponnesos Yarımadası'na geçişte ana geçit işlevi gören Korinthos'tur.

€

19 ... koştı⁸ arabaya atları

20 uçup gittiler...

... (adamları?)

...ötekine

... diğerlerine

26

8 dize kayıp

35

38 ... (zevceye ihtiyacından)⁹

7 dize büyük oranda kayıp

(III a ?)

(dili tutulmuş?)¹⁰ kızlar(döküldü ağzından Lysagora'nın)¹¹

50 ... tatlı uykusundan

... bizim

... eski kentimiz¹²... evleri¹³

kıyısında denizin

b 55 güneşin ışınları altında

16 dize kayıp

8 *Epinikion*'un temel miti burada başlamaktadır; ancak takip eden dizelerin oldukça hasarlı olması nedeniyle devam edip etmediği kesin değildir.

9 Blass (*khe*|*tei syneulnon*).

10 Maehler (*aphtho*|*ngoi*).

11 Blass (*phthenksato Lys*|*agora*).

12 Kendilerinin Keos'taki kökensei vatani kastedilmektedir.

13 Koresia? Bacchyl. 5.139'daki not.

- IV a 70 ...
 ... Lysagora'ya
 ... Makelo'ya¹⁴
 ... öreke-seven (Artemis-seven)¹⁵
 75 ... yatağındaki akarsuyu¹⁶
 ... yöneltti (sakin)¹⁷ sesle onlara¹⁸
 b ... yoksunum
 ... iki ağızlı ıstırap (yüzünden?)
 80 ... yoksulluk
 ... tümüyle
 83
 30 dize kayıp
 V c ...
 112 ... üçüncü günün
 (akabinde)¹⁹ (cengâver)²⁰ Minos
 geldi rengârenk pupalı
 115 elli gemiyle, Giritli bir kalabalıkla birlikte

14 Söz konusu mit farklı antik metinlerden bilinmektedir: Pind. *Pae.* 4.35; Call. *Aitia fr.* 75.64; Ov. *Ib.* 473 *skholia* ile birlikte ve Nonn. *Dion.* 18.38; aynı zamanda bkz. Bacchyl. *fr.* 52. Telkhinler (*Telkhines*), Keos'ta yaşayan efsanevi zanaatkarlar ve sihirbazlar tanrılara yeryüzünün meyvelerini çürüttükleri için öfkelenildiler. Zeus ve Poseidon (ya da Apollon) adayı ve üzerinde yaşayanları helak etti ancak Telkhinler'in başkanı Damon'un (ya da Demonaks'ın) kızları Deksithea ve kız kardeşlerini esirgediler. Çünkü Makel(l)o iki tanrıyı eğlendirmişti. Kallimakhos'ta Makel(l)o Deksithea'nın annesidir ve onunla birlikte öldürülmekten kurtulmuştur. Ovidius ve *skholia*'da ise Makel(l)o Deksithea'nın kız kardeşidir ve kocası tanrıları gücendirdiği için hayatını kaybeder.

15 Chantraine (1984^c, *khrysos* maddesi) *khrysêlakatos*'un (altın-orekeli) Artemis'in epiteti olduğunu belirtir. Bacchyl. 9.1'de ise aynı epitet *Kharis*'ler için kullanılır. Dolayısıyla *philalakatos* sözcüğü geleneksel Yunan aile hayatındaki kadın değerlerine düşünlûğe vurgu yapıyor olabileceği gibi, tanrıça Artemis'e ya da *Kharis*'lere bağlılığı da ifade ediyor edebilir.

16 Strabon (Str. 10.5.6) Koresia yakınlarında Eliksoş adında bir akarsudan bahseder. 17 Wolff (*meilikhôi*).

18 Zeus ve Poseidon (ya da Apollon). Apollonios Dyskolos *nın*'nin zamir kullanımının çoğulbiçimi (tıpkı Bacchyl. 9.15'teki gibi) olarak bu sözcükleri Bakkhylides'ten alınırlar.

19 Kenyon (*met[ep]eita*). Kastedilenin tanrıların ziyaretinin "akabinde" mi olduğu düşünülebilir. Ancak bağlam kesin bir saptama yapmaya imkân vermemektedir.

20 Blass (*ar[ei]os*).

- VI a Eukleios Zeus'un saye-
sinde ince belli kızı,
Deksithea'yı zorla aldı koynuna
ve birliklerinin yarısını bıraktı orada
120 adamlarına, Ares'in sevgili kullarına,
öylesine sarp memleketi
dağıttıktan sonra onlara, yelken açtı, ağladılar
hasretini çektikleri kentleri Knossos'a²¹
- b o kral, Europaoğlu
125 onuncu ayda Euksantios'u
doğurdu lüle saçlı gelin,
şeref getiren adanın
... hâkimini
9 dize kayıp
138 (kaçıp kurtuldu Damon'un)²² kızları
- VII a yerleştiler²³ yalçın bir kente güneşin
140 batışında;²⁴ o soydan²⁵ ise
olageldi zorlu yumruğuyla
Argeios (göğsünde)²⁶ aslan
yüreğiyle, dövüşe
tutuşmak gerekse;
145 çevikti ayakları, babasının
iyi işlerine (sür)me(di) (leke?)

21 Blass (*Knösson*) pap.

22 Festa (*Damōnos al|yksen*).

23 Snell (*okiss|ai vel oikis(s)a|n*). 139. dizedeki kelime "yerleştiler" olarak çevrilmiş 139.-140. dizeler buna göre şekillenmiştir. Edm. okumasına göre ise (*es nea|n*). 139. dizedeki kelime "yeni" olarak çevrilmiş 139.-140. dizeler buna göre şöyle şekillenmiştir: "yeni, yalçın bir kente / güneşin batışında."

24 Yine, kıyısı batıya bakan Koresia'ya yapılan göçe atıfta bulunmaktadır. Bakkhylides kentin adı ile *korai*, "kızlar" (bkz. 48) arasında ilişki kurmuş olabilir.

25 Euksantios'un soyu.

26 Headlam (*esō tel*).

b bunca şeyi Pantheidas'a²⁷ şanlı
 okçu Apollon ihsan etti
 şifa dağıtan hünerleri yüzünden
 150 bir de yabancıları dostça onurlandırmasından
 aldı iyi ödülü *Kharis*'lerden²⁸
 şaşkına döndü ölümlülerin çoğu
 tüketti ömrünü, şanlı şöhretli beş
 oğul bırakıp ardında

c 155 onlardan biri Kronosoğlu²⁹
 yücelerdeki tahtında Isthmos muzafferi
 etti onu, babasının iyiliklerine karşılık
 diğer şaşaalı çelenklerden³⁰ de aldı payını
 söylüyorum ve söyleyeceğim:³¹ en yüce
 160 şereftir meziyete³² sahip olmak;
 servet ise değersiz adamlarla bile dostluk eder;

VIIIa yüceltmeye meyleder düşüncelerini bir adamın;
 oysa tanrılara iyi davranan kişinin
 daha büyük şerefün ümidi
 165 doğar kalbinde. Fani de olsa,
 eğer kutsanırsa sağlıklı,
 yaşayabilirse kendi sahip olduklarıyla³³
 o zaman kafa tutabilir önde gelenlere. Vardır
 sürülen her ömrün

27 Pythia zaferlerine gönderme yapıp yapmadığı tam olarak anlaşılmamaktadır.

28 Karşılığı "inayet" olan bu terim (*Kharis*) insanlara atletik başarı bağışlayan tanrıçaları işaret etmektedir.

29 Poseidon, Isthmia Oyunları'nın hamisi olan tanrı.

30 Daha önemsiz şenliklerde kazandığı zaferler.

31 Plutarkos, (Plut. *de Aud. Poet.* 14.36) Bakkhylides'ten "söyleyeceğim... değersiz" sözlerini alıntılar.

32 *Areta*, bu bağlamda özellikle atletik başarıya gönderme yapmaktadır.

33 Synesios (Synes. *Encom. Calv.* 13.77), Bakkhylides'in "yaşayabilirse kendi sahip olduklarıyla" dizesini alıntılanmaktadır. Bu dize Türkçede karşılığını deyim olarak şöyle de bulabilir: "kavrulabilirse kendi yağıyla" ya da "yeterse kendi kendine".

- b 170 bir neşesi, yeter ki beri kalsın illetten,
yoksulluktan ve çaresizlikten
zengin adam nasıl özlemini
duyarsa büyük şeylerin, küçük şeylerin de
öyle duyar özlemini fakir adam. Her şeyin
175 kolayına kaçmak hiç de tatlı gelmez
ölümlülere, oysa hep kaçan-
ların peşinden koşulur yakalamaya.
- c Önemsiz hırslarla
yüreğini karıştıran adam
180 ancak yaşamı boyunca elde edebilir
onuru. Meziyet ise emek ister,
bir de hakkıyla sonuçlandı mı,
bir adam ölse bile, geride
184 bırakır iyi namın imrenilecek süsünü.

AYNI MUZAFFER İÇİN

- l a Ey haşmet-bağışlayan Phema çabucak var
kutsal Keos'a, haberini taşı
o lütüflu-adın³⁵
dövüşte yiğit yumruğuyla Argeios'un
5 ele geçirdiğini zaferi,
- b hatırlattı bize ne kadar iyi işimiz varsa
Isthmos'un ünlü boğazında, ayrıldığımızdan
beri mukaddes adasından
Euksantios'un, orada kanıtlamıştık
10 yetmiş çelenkle [iyi işlerimizi].
- c davet eder buranın-yerlisi *Mousa*
aulos'ların tatlı tınılarını,
onurlandırır armağanı olan zafer şarkılarıyla
14 Pantheides'in sevgili oğlunu.

34 Bu özet şarkı Isthmos'ta, detaylı 1. şiir ise daha sonra Keos'taki kutlamada icra edilmiş gibi görünüyor.

35 Bu yakıştırma (*kharitōnymon*) atletik başarının *Kharis*'ler tarafından bağışlandığı fikrini taşır.

3

OLYMPIA OYUNLARINDAKİ İKİ TEKERLEKLİ ARABA MÜSABAKASININ MUZAFFERİ SYRAKOSAILİ HIERON İÇİN³⁶

- I a Semeresi-bol Sicilya'nın sahibesi
Damater'i ve menekşelerle taçlandırılmış *Koura*'yı³⁷
teganni et ey tatlılık veren Kleio, bir de Olympia'da
koşan süratli atlarını Hieron'un.
- b 5 Çünkü hızla geçip gittiler seçkin Nika'yla birlikte,
Aglai'ayla birlikte, geniş-girdaplı
Alpheos'un yanından, mesut etti
Deinomenes'in oğlunu,³⁸ kazandırıp çelenkleri.
- c Haykırdı (ucu bucağı belirsiz)³⁹ kalabalık:
10 Ah, üç-kat-mutlu adam
aldı ödülünü Zeus'tan,
ona vergilidir onca *Hellen*'e hâkim olmak,
ancak bilir servetini kule gibi yükseltmeyi,
gizlemeden kara-pelerinli karanlığın gölgesinde.
- II a 15 Mabetler bayramlarda kurbanlık sığırlarla dolu,
dolup taşıyor caddeler konukseverlikle,
altın ışıltıyor parıltılarla, tapınağın önünde duran
harikulade işlenmiş tripodlardan,⁴⁰ oradadır

36 MÖ 468'de P.Oxy. 2367 frr.

37 Persephona, Damater'in kızı, biz burada Maehler (2003¹¹, *ad loc.*) gibi, Persephona'nın bir tur epiteti haline gelen *Koura* sözcüğünü büyük harfle okumayı tercih ettik.

38 Hieron.

39 Blass (*apeirôn*).

40 Hieron Cumae'da Etruskleri bozguna uğrattıp kaçırıldığı MÖ 474'teki zaferinin ardından, Hieron'un kardeşi Gelon ise MÖ 480'deki Kartaca zaferinden sonra Delphi'a altın bir uçayak vakfetmiştir.

- b 20 Delphoiluların baktığı, Phoibos'un en yüce korusu,
Kastalia sularının boylarında
öyleyse tanrıyı, o tanrıyı
izzetlendirsın biri, zira budur saadetlerin en güzeli.
- c 25 Bir zamanlar atları uysallaştıran
Lydia'nın önderi,⁴¹
ki ona yazgılı hükümünü
yerine getirince Zeus
Sardies'i verdi Pers ordusunun eline
ancak esirgedi Kroisos'u altın kılıçlı
- III a 30 Apollon. Varınca umutların tükendiği o güne,
hiç de niyeti yoktu eli kolu bağlı beklemeye
gözü yaşlı köleliği. Bir cenaze ateşi
yaktı tunç-duvarlı avlunun
- b 35 hemen önünde. Orada kaldı sevgili karısıyla,
unutulmaz bir ağıt yakan güzel-saç-örgülü
kızlarıyla. Kendi ellerini
azametli göklere kaldırarak
- c 40 haykırdı: "Ey üstün güçlü ilah,
nerede kaldı tanrıların inayeti?
Lato'un oğlu efendi Apollon nerede?
Viraneye döndü Alyattas'ın evleri
... sayısız
- IV a 45 ... şehir
al kanlara boyandı altın-girdaplı
Paktolos, kadınlar acımasızca
çıkarıldı iyi döşenmiş odalarından.

41 Kroisos, Lydia kralı yak. MÖ 560-546. Herodotos'a göre Kyros tarafından yakalanmıştır (bkz. Herod. 1.86).

- b Önceki düşmanlar hoş karşılanır, ölmek en tatlısı
oldu”
bunları söyledi ve buyurdu zarıfçe
ahşap evi ateşe vermelerini. Feryat ettiler
50 kızlar, canım kollarıyla sarıldılar
- c analarına. Çünkü göz göre göre gelen
ölüm en lanetidir ölümlüler için.
Fakat korkunç ateşin
çarpıcı gücü alevlenince,
55 yağdırdı Zeus karalar bürünmüş bir buluttan
söndürüverdi sarı yalımı.
- V a Tanrıların planlarıyla meydana gelen hiçbir şey
yoktur ki
güvenilmez olsun. O zaman Dalogenes Apollon
yerleştirdi Hyperborea'lıların diyarına yaşlı adamı
60 narin-bilekli kızlarıyla birlikte
- b dindarlığından ötürü, çünkü o göndermişti
ölümlüler arasında
en yüce hediyeği kutsalların kutsalı Pytho'ya.
Oysa bak *Hellas*'ta oturan ne kadar kişi varsa hiçbiri,
ey şanlı şöhrətli Hieron, yeltenemez
- c 65 iddia etmeye ölümlülerden birinin senden
daha fazla altın yolladığını Loksias'a.
överdi burada, hasetinden
çatlamayan her kimse,
(yetiştirip gelen)⁴² bu at-sever, cengâver yığidi
70 ondadır (konuksever)⁴³ Zeus'un hükümdarlık
asası,

42 Sandys (*euthalē*).

43 Nairn (*kseiniou*).

VI	a		almıştır payını menekşe-saçlı Mousa'dan
... bir kere ...
... geçen giden gün gibi
... gözlemlersen. Ömür kısadır.
	b	75	Altüst eder kanatlı ümit fanilerin
düşüncelerini. (Uzaktan-oklayan) ⁴⁴ efendi
Apollon şöyle demişti Pheres'in oğluna:
"Ölümlü biri olarak bakmalı büyütmelisin içinde
	c	80	şu bir çift sözümü: İster yarın güneşin
şavkını göreceğin son gün olsun,
isterse elli yıl boyunca
servet içinde yüzerek yaşam süreceksin ol.
Hak olanı yaparak şenlendir yüreğini. Çünkü
budur en yüce kazanç."
VII	a	85	Anlayışlı adama söylüyorum bu sağgörülü sözleri:
Bakirdir
yüksek gökler. Enginin suları
kokmaz. Altın ise şenliktir.
İzin yoktur bir adamın ak-saçlı eski çağını
	b	90	geride bırakıp yeniden dönmesine ilk
gençliğine. Yine de ölümlülerin meziyetlerinin
ışığı sönüp gitmez bedenleriyle ancak
Mousa'dır onu besleyen. Hieron, sen ki
	c	95	gösterdin ölümlülere servetin en zarif
çiçeklerini. İyi işler yapan adamın
süsünü taşıyamaz sükûnet.
Oysa taşınır iyi işlerinin hakikatiyle
ve biri lütfunu teganni eder tatlı-dilli
Keoslu bülbülün.

5 AYNI MUZAFFER İÇİN⁵³

- I a Ey kısmeti açık adam, baş döndürücü atlarıyla
 Syrakosailıların kumandanı
 menekşelerle taçlandırılmış
 Moisa'nın tatlılık veren süsünün
- 5 bilirse şimdi kadrini yeryüzündekilerden biri
 dosdoğruca; hakkaniyetli düşünceni
 ari kıl titreyen endişelerden,
 huşuyla topla dikkatini zihninde;
 ince-belli *Kharis*'lerin yardımıyla dokudu
- 10 bir neşide yolladı mukaddes
 adadan,⁵⁴ konuk-dostunuz,
 şanlı kentinize,⁵⁵
 altın kurdeleli Ourania'nın
 seçkin hizmetçisi. Arzular
- 15 göğsünden taşan sözlerle
- b övmeyi Hieron'u. Yüksek
 göğü yararak kumral
 ve hızlı kanatlarıyla yüksekteki
 kartal, yaygın-hâkim
- 20 gürleyen Zeus'un ulağı
 yüreklidir, itimatlıdır zorlu
 kudreti, sindirir korkusuyla
 duru-sesli kuşları.
- Durdurabilir onu ne koca diyarın dorukları,
 ne de denizin yorulmak bilmez
- 25 hoyrat dalgaları;
 bitmek bilmeyen bir boşluk içinde savurdu
 güzel-telekli tüylerini Zephyros'un esintilerinin
 yardımıyla, iyi bilinir

⁵³ MÖ 468'de *P.Oxy.* 2367 frr.

⁵⁴ Keos.

⁵⁵ Hieron'a ve kardeşlerine gönderme yaptığından çoğul kullanılmıştır.

30 insanların gözünde.

c Şimdi her yöne sayısız yol var önümde
sizin meziyetinizi
teganni etmeye, siyah-perçemli Nika'nın,
tunç-göğüslü Ares'in sayesinde,
35 Deinomenes'in soylu
oğullarını. Tanrı usanmasın sana inayet etmekten.
Doru-yeleli Pherenikos'u,
kasırğa gibi koşan tayı,
geniş-girdaplı Alpheos'un boylarında
40 alırken zaferi gördü altın-kollu Aos,

II a bir de kutsalların kutsalı Pytho'da.
Diyarı şahit tutarak beyan ediyorum:
O henüz lekelenmeden yarışta
önde giden atların toz bulutunda,
45 uçarak vardı sonuna.
Zira hızı Boreas gibiydi,
sürücüsünü sakınarak,
getirdi onca yeni-alkış
hazırlayarak zaferi konuksever Hieron'a.
50 Ne mutlu o adama ki tanrı
bahşetti nasibine iyi işleri,
imrenilecek bir talihle
bolluk içinde bir hayat sürmeyi.
Çünkü ölümlü biri
55 doğmaz her yönden mutlu.

b Bir zamanlar anlatırlardı kapıları kıran,
yenilmez oğlunu⁵⁶ balkıyan-şimşekli
Zeus'un, o ki indi
narın-bilekli Phersephona'nın evine

56 Kentleri yağmalayan Herakles.

60 keskin-dişli köpekten⁵⁷ alıp
 getirdi Hades'in şavkını,
 yanına yaklaşılmaz Ekhidna'nın oğlundan.
 Orada mutsuz ölümlülerin
 ruhlarını tanıdı Kokytos suları boylarında,
 65 nasıl sallanırsa yapraklar yelin karşısında
 Ida'nın davar-doyuran ısıltılı
 sırtı boyunca.
 Onların arasından ileri atıldı bir hayalet
 yiğit yürekli, mızrak-kullanan
 70 Porthaonoğulları,⁵⁸

c muazzam kahraman Alkmenaoglu görünce onu
 donatıları içinde ışıldarken,
 gerdi yayın acı acı tınlayan kirisini,
 sonra çıkardı bir tunç-temrenli,
 75 bir ok, açıp kapağını
 sadağının. Oysa tam karşısında
 görünür oldu Meleagros'un ruhu
 ve iyice tanıyarak seslendi ona:
 "Yüce Zeus'un oğlu
 80 kal olduğun yerde, yatıştır yüreğini,

III a çıkmasın boşu boşuna
 elinden o haşın ok
 ölü ruhlarla karşı,
 yok korkacak bir şeyin." dedi. Şaşıp kaldı
 85 efendi Amphytryonoglu,⁵⁹
 o da söyle dedi: "Hangi ölümsüz tanrı
 yahut hangi fani büyütebildi böyle bir fidanı
 bu memleketin çayırlarında?
 Kim öldürdü seni? Güzel-kuşaklı Hera⁶⁰ pek yakında

57 Kerberos, onun annesi olan Ekhidna yarı kadın yarı yılanlı.

58 Meleagros, Oineus'un ve Althaia'nın oğulları, Porthaon'un torunu.

59 Herakles, Alkmena'nın ve Amphytryon'un oğlu.

60 Zeus'un gayrimeşru oğlu olarak Hera Herakles'i kısıkanır.

- 90 gönderir onu benim de kellemi
almaya. Ancak bu işe
mutlaka sokar burnunu sarışın Pallas.⁶¹
Meleagros ise yanıtladı
gözyaşları içinde: “Zordur
95 tanrıları fikrinden döndürmek
- b ölümlü yiğitler için.
Öyle olmasa babam at-sürücüsü Oineus
önleyebilirdi goncalarla-taçlandırılmış
ak-kollu Artemis’in müthiş öfkesini,⁶²
100 çok niyaz eylediğinde
teke sunularıyla ve dahi
kızıl-sırtlı sığırlarla.
Ancak tanrıça gebeydi pes etmez
bir öfkeye. Gönderdi bakire, gücü-yaygın
105 bir yabandomuzu, amansız bir dövüşçü
güzel dansların düzlüğü Kalydon’a,⁶³
orada kuvvetinin taşkınlığında
biçip attı bağları dişleriyle
boğazladı davarları, artık kendisine karşı
110 duran ölümlülerden kim önüne gelirse.
- c Biz, *Hellen*’lerin en seçkinleri, bu menfur kavgayı
sürdürdük sebatla ona karşı
altı gün boyunca. Bir tanrı
gücü bahşedince Aitolialılara
115 son görevimizi yaptık öldürülenlere
homurdanan domuzun acı kuvvetiyle
saldırdıklarına,
Ankaios’u ve de Agelaos’u, benim
sevgili kardeşlerimin en yiğitlerini,

61 Athena, Herakles’in koruyucusu.

62 Oineus hasat için tanrılara şükrederken onu ihmal etmişti (Hom. *Il.* 9.534 vd.).

63 Oineus’un Aitolialı kenti.

doğurmuştu onları Althaia Oineus'un
120 şanı yedi düvele yayılan odalarında.

IV a Ancak ölümcül yazgı harap etti
daha da fazlasını. Zira Lato'nun
savaşkan, avcı kızı henüz vazgeçmemiştii
öfkесinden. Alev alev yanan post uğruna
125 dövüştük sebatla
yılmaz savaşçılar Kouretlere karşı
orada ben de diğer pek çoklarıyla,
Iphiklos'la, uğurlu Aphares'le,
ayağına-tez dayımla, birlikte öldüm. Ancak
130 yüreğı-zorlu Ares
kayırmadı dostunu savaşta
ellerimizden rastgele çıkan oklar
kovaladı hasımlarımızın canlarını
getirdi başlarına ölümü
135 kimin canını isterse tanrı.

b hiç önemsemedi bunları
Thesios'un savaşkan kızı,
benim kara bahtlı anam,
o gözü kara kadın planladı yıkımımı
140 çıkarıp özenle bezenmiş sandıktan
tutuştırdı erken-kıyametim
olan o kütüğü.⁶⁴ O zaman yazgı eğirerek
ipini böyle belirledi
yaşamımızın varacağı son sınırı. Tesadüfen
145 tam da Daipylos'un oğlu Klymenos'un
canını alıyordum, o ki
yığitti, yoktu endamında beğenilmeyecek
hiçbir şey
kulenin hemen önünde yakalanmıştı

⁶⁴ Althaia'ya *Moirai* 'lar tarafından, oğlunun kutuda sakladığı bir kütük ocakta yanıp tükeninceye kadar yaşayacağı söylenmişti.

iyice tahkim edilmiş
150 o eski kent Pleuron'a

c kaçıyordu. Tatlı soluğum kesiliyordu gittikçe,
heyhat gücümün azaldığını fark ettim,
aldım son soluğumu ısırap ve gözyaşları içinde,
arkamda pırıl pırıl gençliğimi bırakarak.”
155 Söylediklerine göre Amphitryon'un
savaş narasından korkmaz oğlunun hemen sonra
nemlendi gözkapakları, acıdı
bu omuzları matem yüklü adamın kaderine;
onlara karşılık söyledi şunları:
160 “Ölümlüler arasında mükemmel kişi ne

V a doğmuştur, ne de gün ışığının altında
görölmüştür öylesi. Şimdi hiçbir işe
yaramaz gözyaşlarına boğulmak,
ne yapmaya niyeti olduğunu söylemeli birileri.
165 Var mıdır salonlarında,
ere varmamış bir kızı,
Ares'in sevgili kulu Oineus'un,
boyu posu sana benzeyen?
Arzularım onu şaşaalı karım etmeyi.”
170 Yılmaz savaşçı
Meleagros'un ruhu yanıtladı
onu: “Bıraktım hançeresi berrak
Deianeira'ı evimde,
habersizdir hâlâ
175 ölümlüleri büyüleyen altından yapılma
Kypris'ten.

b Ak-kollu Kalliopa,⁶⁵
durdurdu özenle işlenmiş arabasını.

65 Mousa'lardan biri.

- teganni etti Kronosoğlu Zeus'u,
 tanrıların Olympialı hâkimini,
 180 yorulmak bilmez akıntısıyla
 Alpheos'u, Pelops'un⁶⁶ acı kuvvetini,
 ve Pisa'yı, ki orada ünlü
 Pherenikos koşuda ayaklarıyla kazandı zaferi.
 Geldi kulelerle iyice tahkim edilmiş
 185 Syrakossai'a, getirip Hieron'a
 mutluluğun yaprağını.⁶⁷
 Öyleyse övmeli hakikatin
 lütfunu, hasedi ise itmeli
 bir kenara iki elle birden,
 190 yapmışsa şayet ölümlülerden biri iyi bir iş.
- c Boiotialı bir adam, tatlı Mousa'nın
 ulağı Hesiodos terennüm
 ederdi bunları:⁶⁸ "Ölümsüzler kimi onurlandırırsa,
 takip eder onu ölümlülerin iyi rivayeti."
 195 Kolayca razı oldum,
 adalet yolundan sapmadan, iyi namı dili
 Hieron'a yollamaya. Zira öyle bir dil ki
 iyilerin köklerini çiçeklendirir,
 onları en büyük baba
 200 Zeus tutar sarsılmaz, barış içinde.

66 Olympia'da gömüldü ve onurlandırıldı.

67 Olympia Oyunları'nda muzaffer atlete zaferini kutlamak üzere takılan zeytin yapraklarından örülmüş tac.

68 Hes. *fr.* 344 M-W, ayrıca bkz. Thgn. 169.

6

OLYMPIA OYUNLARINDA DELİKANLILAR
ARASINDAKİ STADION KOŞUSU MÜSABAKASININ
MUZAFFERİ KEOSLU LAKHON İÇİN⁶⁹

- Lakhon en yüce Zeus'tan
ayaklarıyla aldı en iyi şerefi,
Alpheos'un⁷⁰ (zaferlerin çıktığı pınarlarının)⁷¹
boyalarında
- öylece önlerinde
5 bağları besleyen Keos'u
bir zamanlar terennüm ettiler Olympia'da
yumruk dövüşünde ve *stadion* koşusunda galip
geleni,
- saçları çelenklerle dolup
taşan gençler
10 ve şimdi de sana, ahengin kraliçesi
Ourania'nın⁷² neşidesi Nika sayesinde
rüzgâr-ayaklı
Aristomenesoglu'nu
onurlandırdı avlularınızın önünde söylenen
15 bir şarkıyla, galip gelerek *stadion* koşusunda
getirdi Keos'a iyi namı.

69 MO 452'de P.Oxy. 222'deki Olympia muzafferlerinin listesine göre, Keoslular listesinde adı "Lakon" olarak geçer. IG XII 5.608'de ise, gençlerin *stadion* koşusunda iki Nemea Oyunları zaferinden söz edilir ve adı Lakhon olarak geçer.

70 Olympia sahile yaklaşık 12-13 km uzaklıktaydı.

71 Snell (*prokhoais[i nikôn]*).

72 Mousa'lardan biri.

7

AYNI MUZAFFER⁷³ İÇİN

- I Ey şaşaalı kızı⁷⁴ Khronos'un ve
 Nyks'ün, sana ellinci ayın on altıncı
 gününde⁷⁵ (Pelops'un kurduğu)⁷⁶ Olympia'da
 (gürleyen Kronosoğlu)⁷⁷ sayesinde
- 5 ...
 Hellen'ler arasında hükmetmeye çevik ayakların
 hızlılığına ve kolların bacakların kuvvetinin
 güzidelğine.
 Sen kime verirsen zaferin en saygın
- 10 armağanını, insanlar arasında iyi namlı çağrılır
 ve de imrenilecek biri.
 Süsledin çelenklerle Aristomenesoğlu Lakhon'u
- II ...
 ... Khairolas⁷⁸ ...
 ... kutsal yasaların gücüyle...
- 15 ... ölümüne...
 ... yeni-yargıcın...
 ... çocuksuz...

73 Keoslu Lakhon, gençlerin *stadion* koşusunun MÖ 452'de Olympia'daki galibidir. Şiirin ilk kıtası çeşitli fragmanların derlenmesi sonucu bir araya getirilmiştir, ikinci kıtası ise neredeyse tümüyle kayıptır.

74 Gün (*Hamera*).

75 Bu 49 ila 50 aylık Olympia oyunlarını birbirinden ayırmak için kullanılan nöbetleşe uygulamanın bir sonucudur. Nitekim 50. ayın on altıncı günü ödülleri verilir.

76 Snell (*Pelops* | ... *etheke*).

77 Campbell (*barybr[entha Kronidao]*).

78 Lakhon'un bir atası (?).

NEMEA OYUNLARINDAKİ *PENTHATLON* MÜSABAKASININ MUZAFFERİ PHLEIOUSLU AUTOMEDES İÇİN⁸⁴

- I a Ey altın-örekli *Kharis*'ler,
bağışlayın ölümlülerin güvenliğini kazanan şanı,
tanrısal ilhamlı yalvaç⁸⁵ için hazırdır
teganni etmeye menekşe-gözlü *Mousa Phleious*'u
5 ve de Nemealı Zeus'un çiçek açmış
toprağını. Orada besler
ak-kollu *Hera* davar-katilini,
Herakles'in şanı yedi düvele yayılan ilk mücadelesi
derinden-kükreyen aslanı.
- b 10 Oradadır kızıl kalkanlı yarı-tanrılar,
Argosluların⁸⁶ seçkinleri ilk evvela orada
düzenlediler bir müsabaka *Arkhemoros* adına,
gözlerinden
ateş saçan korkunç bir ejder öldürmüştü onu uyurken,
bu bir alametiydi yaklaşan katliamın.⁸⁷
15 Ah, çok şeylere kadir yazgı! Onları
razı edemedi *Oiklesoğlu* geri
gitmeye yiğitlerle dolu sokaklara.
Ümit ket vurur insanların düşüncelerine;
O zaman [ümit] *Talaosoğlu Adrastos*'u

84 Tarih bilinmiyor.

85 Kastedilen şairin kendisidir.

86 Argosluların kralı *Adratos*, *Polyneikes*'i eski mevkiine iade etmek için *Thebailılara* karşı çıkan yedi kişinin liderliğini yapmıştır. O yedi kişi arasında *Oikles*'in oğlu olan *Amphiaraos*'tur. Savaşçılar *Nemea*'da mola verdiklerinde, *Nemea* kralının küçük bebeği *Arkhemoros*'un bakıcısı, onları kaynağa götürürken bebeği yalnız başına bırakmıştı. Savaşçılar *Nemea* Oyunları'nı onun anısına düzenlediler. Bkz. *Simon. fr. 553 PMG*

87 *Arkhe-moros* "kıyametin başlangıcı" anlamına gelir; sadece *Adratos Thebai* saldırısından geri donebilmiştir (krş. *Goren, 2015, 318-319*).

- 20 yolladı Thebai'a at-sürücüsü Polyneikes'e ...
İyi namlı yarışlarda, Nemea'da
seçkin ölümlüler
üç yıllık çelenklerle taçlandırıdılar
kumral saçlarını.
- 25 Şimdi zaferi alan Automedes'e
tanrı bağışladı bunu,
- II a zira göze çarpıyordu *pentatlon* atletleri arasında
tıpkı geceleyin güzel-şavklı mahın sıyrılıp öne
çıktığı gibi
yıldızların ışıkları arasından, ayın tam ortasında.
- 30 *Hellen*'lerin uçsuz bucaksız çemberinde bile
görünür mucizevi şekli,
tekerlek-biçimli diskini fırlatmasıyla
ve kara-yapraklı kocamış ağacın
taze dalını elinden yüksek göklere
- 35 savurmasıyla kışkırttı kalabalığın nidasını
- b ya da güreşin son hamlesinin parlayışıyla.
böylesine yüce-ruhuyla kolu bacağı kuvvetli
bedenler getirdi diyara
dönmeden önce erguvani-girdaplı Asopos'un
boylarına.⁸⁸
- 40 Onun şanı bütün memlekete
ulaştı, hatta Neilos'un⁸⁹ ötesine bile,
mızrak ehli kızları otururlar güzel-akan
Thermodon'un boylarında,⁹⁰
yatağında at-süren Ares'in

88 Phleious'un ırmağı, Boiotia'nın ana ırmağı aynı isme sahiptir.

89 Belki de Troia'da Akhilleus tarafından öldürülen Etiyopyalı Memnon'a gönderme yapıyor olabilir.

90 Kuzeyde, Karadeniz'in doğu kıyıları boyunca akan ırmak, Amazonlar bu ırmağın ağzına yakın bir ovada yaşarlardı.

c 45 ey ırmakların imrenilecek efendisi, vardılar
 tadına [senin]
 torunlarının⁹¹ ve de yüksek kapılı meskün
 Troia'nın.⁹²

Geniş bir yolda gider
 her yöne senin ailenin,
 sayısız haberi, parlak-
 50 kemerli kızlarının. Tanrılar
 talihin yardımıyla yerleştirdi onları
 talan edilmemiş kentlerin kurucuları olarak.

III a Sahi kim bilmez siyah-perçemli
 Theba'nın iyi inşa edilmiş kentini,
 55 yücelerin yücesi Zeus'un büyük adlı
 Aigina'sını, ona varıp yatağında doğurdu kahramanı⁹³
 ...
 o ki mihenk taşıyla Akhaların diyarının

60
 ... güzel-urbalı

b bir de sarmal çelenkli bakire Peirana⁹⁴ ve
 başka ne kadarı varsa tanrıların
 yatağında koyunlarına girip tanınmışlar arasına
 katılan,
 65 gümbürdeyen eski ırmağın muhterem kızları
 ... kent⁹⁵
 ... zafer
 ... *aulos*'ların çığlığı
 ...

91 Asopos'un kızı Aigina (Zeus'tan olma) Aiakos'un annesidir. Aiakos'un oğulları Telemon ve Peleus Amazonlara saldırmışlardır. Peleus'un oğlu Akhilleus Troia'da Amazonların kraliçesi Penthesilia'yı öldürmüştür.

92 Telemon'un oğlu Aias ve Akhilleus oğlu Neoptolemos'la Troia'ya karşı savaşmıştır.

93 Aiakos kastedilmektedir. Asopos'un kızı için ayrıca bkz. Corinn. fr. 654 PMG coll. ii-iv, Paus. 5.22.

94 Korinthos'un pınarı, Asopos'un kızlarından biridir.

95 Kastedilen kent bir ihtimal Phleious olabilir.

70

c

... (ekleyerek?) altından yapılmış menekşe-saçlı
Kıbrıslı'yı
övmek için uslanmaz aşkların anasını
... seçkindir ölümlüler arasında

75

... (konuk?)

... neşide

IV a

80

... ve ölüp gittiğinde
... bitmek bilmeyen çağlar boyunca
daima söylenecek gelecek nesillere
[senin] Nemea'daki zaferin. Öyleyse iyi bir iş
elde ederse sahici neşideleri
saklanır tanrıların katında.

85

Ölümlülerin hakikatlılığı sayesinde
biri öldüğünde bile geride en zarif
ziyneti⁹⁶ kalır ince belli Mousa'ların.

b

90

İnsanların (meziyet için yolları?)⁹⁷ vardır
pek çok. Çekip çıkarır tanrıların
iradesi gecenin karanlığında gizlenmiş olanı.
... daha iyi adam

...

96 Burada "ziynet" olarak çevirdiğimiz *athyrma* sözcüğünün tekil kullanımı Homerosçu bağlamda (Hom. *Il.* 15.363; Hom. *Hymn. Her.* 40) "oyuncak" anlamındadır. Ancak çoğul biçimi (Hom. *Od.* 18.323) "güzel bir nesne" ya da "süs nesnesi" anlamında kullanılır. Zafer şarkısı turu bağlamında ise koral biçimli kutlayıcı şiirin sunduğu sevinci ifade eder. Pindarosta da (Pind. *Pyth.* 5.23) Mousa'ların sunduğu ifade edilen bu sevinç hem muzafferin kuşandığı bir "ziynet" hem de Mousa'ların oyunlarının nesnesi olan bir "oyuncak" gibidir.

97 Jebb (*anthrō[pōn aretaisin hodoi]*).

- 95 ... az sayıda
adama ... gelecek günlerde.
- c ... bağışlar inayetini.
... Dionysos'un⁹⁸ tanrının onurlandığı kentinde
otururlar ...
- 100 altın-asalı (Zeus)
bir adam getirirse (kentine) iyi bir (ödül)
izin verir onun övülmesine. Timoksenos'un
oğlu için gençlerin şenlik alaylarıyla birlikte
teganni edin onun *pentatlon* zaferini.

98 Dionysos'un oğlu Phlias, Phleious'un adını kente veren kahramandır.

10
[ISTHMIA OYUNLARINDA KOŞU
MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
ATINALI ... İÇİN]⁹⁹

- I a Ey Phema, sen ki (ölümlüler arasındaki
ölümsüzlerinin)¹⁰⁰
yoklarsın aşiretlerini ve (her şeyi)¹⁰¹
- 5 ... (çünkü gözleriyle iyice gördüler
altından yapılmış saadeti, Nika'yı)
ve onca mihnetten sonra (huzurlu dinlenceyi)¹⁰²
... şimdi kız kardeşinin kocası onun için
- 10 çıkardı yuvasından duru-sesli adalı balarısını,¹⁰³
- b bu sayede elindedir Mousa'nın ölmez süsü,
insanların ortak sevinç
kaynağı, açar senin meziyetinin
örtüsünü ölümlülere.
- 15 ... Nika sayesinde
çiçeklerle sarıldı sarışın başın,
getirdin şerefi geniş Atina'ya
ve şanı Oineusoğulları'na,
Poseidon'un şanı yedi düvele yayılmış
müsabakalarında

99 Muzafferin adı (belki de 6. dizede verilmiş olabilir) ve tarih bilinmemektedir.

100 Headlam okumasına göre (*a[thana-ton thna-ton t']*) 1. dizedeki kısım "ölümlüler arasındaki ölümsüzlerinin" olarak çevrilmiş 1.-2. dizeler buna göre şekillenmiştir. Blass'ta ise (*a[mph' aretai thna-ton]*) 1. dizedeki kısım "ölümlülerin meziyetlerinden dolayı" olarak çevrilmiş 1.-2. dizeler buna göre şekillenmiştir.

101 Wil. (*pas[in]*).

102 Jebb (6 vd. *ho ti khry[sean idon eu | o[lbo]n ophthalmoisi N[ikan | p[aul]an aprak-tan [te mokhtōn]*).

103 Söz konusu kişi Bakkhylides'i kendisi için zafer şarkısı bestelemekle görevlendirmişti.

- 20 *Hellen*’lerin arasında açığa çıkarınca ayaklarının
hızlı hamlesini.
- c Zira *stadion* koşusunun bitiş çizgisinde
salıverdi sıcak soluk fırtınasını
ve yeniden ıslattı zeytin yağıyla seyircilerin
harmanilerini koşturarak toplanmış kalabalığa doğru,
25 koşunun dördüncü turunu¹⁰⁴
döndüğünde, ikinci kez *Isthmos*’un muzafferi
ilan etti onu, basiretli
müsabaka hakemlerinin sözcüsü.
- II a Hem de *Nemea*’da ikinci kez *Kronosoğlu Zeus*’un
kutsal
30 sunağı çevresinde seçkin *Theba*
kabul etti onu ferah
Argos ve *Sikyon* nasibine göre,
Pellana’nın sakinleri,
mahsulü bol *Euboia* ve kutsal
35 ada *Aigina* civarında. [İnsan] arar durur
birinden diğerine yolunu,
yürüsün diye o yolda elde etmek için
tanınmış şanı. Yiğitlerin sayısız olagelir bilgileri.
- b Çünkü maharetli adam çiçeklenir
40 altından ümitle, ister *Kharis*’lerden alsın onur payını,
isterse bilsin yalvaçlık
hünerini. Öteki gerer marifetli yayını
nişan alır oğullarına doğru.
Bir diğeri tarlalarından ötürü, hem sürüleriyle
hem de sığırlarıyla
45 kabartır göğsünü. Oysa gelecek
kestirilemez sonuçlar doğurur,

104 İkinci yarışı dört *stadion*’dan (720-800 m) daha uzun bir mesafeydi.

belli mi olur da talih terazisinin ibresi. En güzeli,
pek çok insan tarafından imrenilecek uğurlu bir
adam olmaktadır.

Ben de bilirim servetin büyük kudretini,
50 işe yaramaz adamı yapar
yararlı biri. O halde niçin dosdoğru uzaklara
giderek sürüyorum
dilimi yolun dışına doğru?¹⁰⁵ Ölümlüler için ifşa
edilen zaferin

şenliğinin ardından
aulos'ların...
55 karışır birbirine...
yapmalı biri...¹⁰⁶

105 Atlı araba yarışında dönüş-direğini kaçırarak yolun dışına çıkmak. Bakkhylides veciz unsurlardan (*gnōmai*) tekrar zafer kutlama temasına dönüyor.

106 Şiir iki ya da üç sözcük sonra bitiyor.

11

PYTHIA OYUNLARINDA DELİKANLILAR
ARASINDAKİ GÜREŞ MÜSABAKASININ
MUZAFFERİ METAPONTIONLU
ALEKSİDAMOS İÇİN

- 1 a Ey tatlılık veren Nika, ki yalnızca
senin baban (bağışlar onuru)¹⁰⁷
yücelerdeki tahtında (Ouranosoglu);¹⁰⁸
altını bol Olympos'ta,
5 durup Zeus'un yanında
hükmedersin sonucuna ölümsüzlerin
ve ölümlülerin meziyetinin.
Merhamet eyle, yargısı-doğru Styks'ün
gür-saçlı kızı; şimdi senin sayende
10 ey Metapontion, dolduruyor
gürbüz gençlerin şenlik alayları ve
şenlikler tanrının onurlandığı şehri;
teganni ediyorlar Pythia muzafferini,
Phaiskos'un harikulade oğlunu.
- b 15 İnce belli Lato'nun oğlu
olan Dalogenes lütufkâr gözlerle
kabul etti onu.¹⁰⁹ Çiçeklerden çok sayıda
çelenk düştü Aleksidamos'un
çevresine, Kirrha ovasındaki
20 herkesi yenen, zorlu
güreşi adına.
Görmedi onu güneş
o gün boyunca yere düştüğünü.
Söyleyeceğim kutsal Pelops'un

107 Hense (*soi pater timan edöken*).

108 Snell (*Ouranidas*).

109 Apollon ona Delphoi zaferini ihsan etti.

- 25 mukaddes zemininde,
güzel-akan Alpheos'un boylarında,¹¹⁰
eğer saptırmazsa biri adaletin doğru yolunu,
taçlandırılacak uzun saçları kurşuni
- c
30 herkese açık zeytin ağacıyla,
(vatanları) dana-doyuran (Italia'ya)¹¹¹
dönmeden önce.
(Diyara bir de)¹¹²
oğul getirdi, güzel dansların memleketine,
maharetli hünerleriyle birlikte.
Ancak ya bir tanrı sorumludur bundan,
35 ya da ölümlülerin yoldan çıkmış yargıları
sıklıkla kapar alır en yüce armağanı elinden.
Şimdi altın-örəkeli,
avcı Artemis,¹¹³ şanlı-okçu Hemera (Yatıştırıcı)¹¹⁴
bağışladı şaşaalı zaferi.
- 40 Bir zamanlar Abasoğlu¹¹⁵
bol-sunulu bir sunak inşa etmişti
güzel-urbalı kızlarıyla,
- II a onları, her-şeye-gücü-yeten Hera
kaçırttı sevgili odalarından
45 Proitos'un, esir etti cinnet getiren
zorlu bir akıbete.
Çünkü hâlâ bakire canlarken
gittiler kutsal yerine
erguvani-kuşaklı tanrıçanın
50 ve beyan ettiler kendi
babalarının servetinin çok baskın çıktığını

110 Olympia'da muhtemelen iki yıl önce.

111 Platt ([*Ital*]i[*an pat*]ran).

112 Maehler (*lè tina gar poti gai*).

113 Metapontion'un baştanrıçası.

114 Jebb'e göre.

115 Proitos, Tiryns kralı.

- gücü-yaygın müthiş Zeus'un sarışın eşininkine.
 Hiddetlenip onları döndüren
 düşüncelerini koydu göğsüne,
 55 böylece kaçtılar narin-yapraklı dağa
 bastılar çığlığı kulak tırmalayıcı bir sesle,
- b bıraktılar geride Tiryns'ün şehrini
 ve tanrı yaratısı sokaklarını.
 Zaten on yıl oldu
 60 savaş narasından korkmaz, tunç-kalkanlı
 yarı-tanrılar tanrının-sevdiği Argos'u
 bırakıp imrenilecek kralla birlikte
 orayı yurt edindiğinden beri.
 Çünkü karşı konulmaz bir nifak
 65 çıktı ortaya anlamsız bir nedenden
 Proitos'la Akrisios kardeşler arasında,
 adaletin ölçülerini hiçe sayan bu anlaşmazlık
 bozguna uğrattı birliklerini keder veren
 muharebelerde
 niyaz eyledi Abas'ın oğulları
 70 arpası-bol diyarın hissedarlarına.
- c İkisinden daha genç olanı Tiryns'u
 kurdu, bu sıkıntılı akıbeta düşmeden önce.
 Kronosğlu Zeus ise arzuluyordu
 onurlandırmayı Danaos'un¹¹⁶
 75 ve at-süren Lynkeus'un soyunu
 bu menfur acıyı sona erdirerek.
 Mağrur Kykloplar geldiler yorulmadan çalışarak
 inşa etmeye en güzel, seçkin kentin duvarını
 bu sayede orayı yurt edindi şanı yedi düvele yayılan
 80 tanrıya-denk kahramanlar, geride bırakıp
 atların-otlağı, şanlı Argos'u,

116 Danaos Zeus'un soyundan gelmektedir. Yeğeni ve damadı Lynkeus Argos kralı olarak onun ardılı ve Abas'ın babasıydı.

oradan kovalanıp
kaçtı Proitos'un siyah perçemli
ere varmamış kızları.

- III a 85 Acı zapt etti kalbini, garip
bir tasa bela oldu başına,
iki arada bir derede kaldı iki ağızlı
kılıcını bağrına saplamakta.
Ancak mızraklı muhafız
90 engelledi onu kollarının acı kuvvetiyle
ve yatıştırıcı sözlerle.
Tam on üç ay tamamlanıncaya kadar
avare dolaştılar gölgeli ormanlarda
ve kaçtılar davar-semirten
95 Arkadia'ya. Ancak babaları
varınca güzel-akan Lousos'a,
orada yıkadı¹¹⁷ bedenini ve çağırdı
erguvani-başlıklı Leto'nun
- b
100 inek-gözlü kızını,¹¹⁸
açtı ellerini hızlı-atlı
güneşin ışınlarına doğru,
çocuklarını o kurtardı
onları çıldırtan biçare cinnetten:
"Kurban edeceğim sana hiç çifte koşulmamış
105 erguvani-akıtmalı yirmi öküz."
İşitti duasını emsalsiz babanın
yaban hayvanı avcısı kızı; razı edip Hera'yı
sona erdirdi goncalarla-taçlandırılmış
kızların tanrıtanımaz deliliklerini.
110 Derhal inşa ettiler onun için bir kutsal yer ve sunak,
ıslattılar onu davarların kanıyla
ve kurdular bir kadınlar korosu.

117 Lousos'un adı (Λούσος) *lyô* fiilinden türemiş bir sözcük olarak "yikanma"yı akla getirmektedir.

118 Artemis.

- c Ve oradan Akhaların cenk-sever
adamlarının gittin peşinden atları-besleyen
115 kente;¹¹⁹ talihin sayesinde
yurt edindin Metapontion'u, ey
 halkların altından yapılma sahibesi!
 [Ataların yerleştiği] özlenen koru ise
 yanındaydı Kasas'ın güzel sularının
120 O çağda Priamos'un
iyice tahkim edilmiş kentini
kutlu tanrılarının iradesiyle talan ettiler
tunç-zırhlı Atreusoğlu'yla birlikte.
Düşünceleri adil olan her kimse,
125 bulurdu bütün çağlarda
Akhaların sayısız değerli işlerini.

119 Bir Akha kolonisi olan Metapontion'dan söz etmektedir.

12

NEMEA OYUNLARINDA GÜREŞ MÜSABAKASI- NIN MUZAFFERİ AIGINALI TEISIAS İÇİN

- I a Tıpkı maharetli bir dümenci gibi,
 ey neşidelerin kraliçesi Kleio, doğrult
 şimdi de düşüncelerimizi,
 yaptıysan daha önce bunu. Zira Aigina'nın
 5 müreffeh adasına, dostlar için
 yönlendirdi beni ulu kraliçe Nika
 ve gelip süsledi tanrı yaratısı kenti
- b ve Nemea'daki kolu, bacağı kuvvetli güreşi.¹²⁰
 24 dize kayıp
- (II b) ...
 (yabancı şehir?)
 35 komşularımızın müsabakalarında;
 görkemli otuz zaferle
 kutladılar; kimisi Pytho'da,
- c kimisi Pelops'un mukaddes
 adasının çamı-bol boynunda,
 40 kimisi kızıl şimşek fırlatan
 Nemealı Zeus'un kutsal yerinde
 ... bir de gümüş-girdaplı
 27 dize kayıp

120 Lafzi anlamı *pentatlon* ve *pankration*'un bunyesinde bulunan güreşten farklı olarak "yalnızca güreş"tir.

13
NEMEA OYUNLARI *PANKRATION*¹²¹
MÜSABAKASININ MUZAFFERİ
AİGINALI PYTHEAS İÇİN

- I a 8 dize kayıp
... Kleio
10
34 dize kayıp
- (II a) küstah kibirten
45 vazgeçirecek getirerek hükmü ölümlülerin önüne,
- II b bak nasıl boyun-kıran eli
Perseusoğlu'nun, dize
getirir kana susamış aslanı
her çeşit hüneriyle.
50 Çünkü ölümlüleri dize getiren, alev alev yanan
tunç istemez yanına gidilmez
bedenine yaklaştırmaya.
Büküldü kılıç gerisingeri.
İddia ediyorum bir gün
55 mutlaka yerini bulacak *Hellen*'ler arasında
pankration'un çelenkleri için çekilen
meşakkat ve dökülen alın teri.
- c ... en iyi hakim Zeus'un sunağının yanında
insanlara şeref getiren
60 Nika'nın çiçekleri
altından yapılma göze çarpan şan
ömürleri boyunca besler bazı ölümlüleri

121 Pytheas'ın bir genç olarak (*ageneios*, 17-20 yaşlarında) müsabakaya katıldığı anlaşılıyor. Ayrıca aynı muzafferi onurlandırmak üzere icra edilmiş dizeler için bkz. Pind. *Nem.* 5.4 vd.

daima, her ne zaman örterse onları ölümün
 kuzguni siyah bulutu, kalır
 65 geride ölmez şanı, iyi işleriyle,
 güvenilir nasibin yardımıyla.

II a Sen ki elde ettin Nemea'da,
 ey Lampon'un oğlu,
 uzun saçlarını taçlandırarak
 70 tamamen açılmış çiçeklerin çelenkleriyle
 gidip Aiakos'un sokakları-azametli
 kentine, böylece dolup taşı
 atalarının adası ölümlülere neşe
 veren, yumuşacık sesli şenlik
 75 alaylarıyla, üstün güçlü kudretini
 ortaya koyup *pantakration*'da.
 Ey kıvrılarak akan ırmağın
 kızı iyi yürekli Aigina,

b (Kronosoğlu) bağışladı
 80 ona büyük bir onur,
 ifşa ederek bütün *Hellen*'ler arasında
 bir meşale gibi duran yepyeni
 bir zaferi, öyle ki senin gücünü teganni eder
 burnu havada bir kız bile

85 sık sık ayaklarının üzerinde;
 tıpkı tasasız bir yavru geyiğin
 çiçekli tepelerde,
 civardaki hayran olunası
 90 arkadaşlarıyla çevikçe sıçraştığı gibi.

c Taçlandırıldı erguvani
 çiçeklerle, yöresel
 süs olan kamışlarla
 ve kutladılar şarkıyla, dansla bakireler, ey

95 herkese açık memleketin sahibesi, senin oğlun
var ya bir de gül-kollu Endais'indir orası;
o ki doğurdu tanrıya-eşit Peleus'u
ve tolgalı savaşçı Telamon'u,
Aiakos'la yatakta birleştikten sonra.

IV a 100 Haykırarak duyuracağım onların muharebeyi
sırtlanan oğullarını, hızlı Akhilleus'u
güzel-biçimli Eriboia'nın
yüce-ruhlı oğlu
kalkan-taşıyan kahraman Aias'ı
105 o ki durdu geminin pupasında
ve cesur yüreğiyle uzak tuttu
tunç-tolgalı Hektor'u
yanıp tutuşarak gemiyi
yakmak için dehşetli bir ateşle,
110 ne zaman ki Peleusoğlu'nun
(bağrındaki) haşin gazabı

b uyandı, Dardanos oğullarını
azat etti şaşkınlıktan.
(Çok-kuleli), harikulade
115 şehir Ilion'dan ayrılmadan
önce, şaşkınlık içinde
şiddetli muharebede yıldırılmışlardı;
çığına döndü Akhilleus
ovada ortalığı birbirine kattığında,
120 katil mızrağını fırlatarak
böylece o zaman son verdi savaşa
menekşelerle-taçlandırılmış
Nereuskızı'nın gözü kara oğlu.

c Sonuçta kuzguni çiçekler açan
125 enginde Boreas dalgalarla
yardı yiğitlerin yüreğini,

gece bastırırken onlarla yüz yüze gelerek
 son verdi buna ölümlülere ışık getiren Şafak'ın
 yardımıyla ve hafif esinti yatıştırdı
 130 engini. Notos'un soluğu ise şişirdi
 yelkeni ve şevkle vardı
 umutların tükendiği karaya.

V a

Troialılar işitince
 savaşçı Akhilleus'u,
 135 o kalıyordu çadırında
 sarışın kadının, kolu, bacağı
 zarif Briseis'in hatırına;
 ellerini tanrılara açtı,
 görünceye kadar fırtınanın altında
 140 pırıl pırıl gün ışığını.
 Geride bırakıp Laomedon'un surlarını,
 bütün süratiyle çabucak
 vardılar zorlu çarpışmayı
 başlarına getiren ovaya;

b 145 korku saldılar Danaolar arasına,
 yüreklendirdi onları sağlam-kargılı
 Ares ve bir de Lykialıların
 efendisi Apollon Loksias;
 böylece vardılar denizin kıyısına
 150 sağlam-pupalı gemilerin yanında
 dövüştüler, al kanlarına boyandı
 kapkara diyar

c

Hektor'un eliyle
 öldürülen adamların.
 155 ... yarı-tanrılara
 ... tanrıya-eşitlerin hamlesinde
 ... büyük ümitleriyle
 capcanlı, mağrur
 bir nara atıverip

- 160 Troialı süvariler kara-gözlü
 ... geminin
 ... şölen vardı
 ... tanrı yaratısı kentte.
 Şu gelecek ilk önce başlarına
 165 kıvrılarak akan Skamandros'u al kanlara boyamak

- VI a öldürülüp kuleleri yıkan
 Aiakosoğulları tarafından;
 eğer ...
 ... koca kereste yığınının üstündeki cenaze ateşinde
 5 dize kayıp
 175 çünkü gölgede kalıp donuklaşmaz
 herkese görünen Areta
 sadece gizlenir gecenin ışısız (peçesinin altında)

- b dolup taşar yorulmak
 bilmez şanla, sebatla
 180 dolaşır durur diyarı ve
 oradan oraya sürükleyen denizi.
 Bak, gerçekten de onurlandırır
 şeref getiren adasını
 Aiakos'un ve çelenk-sever
 Eukleia'yla birlikte
 185 rehber olur kente,
 bir de hikmetli Eunomia,
 alır o payını şölenlerden,
 tutar barış içinde
 dindar adamların şehirlerini.

- c 190 Şarkıyla, dansla kutlayın ey gençler
 Pytheas'ın şerefi-bol zaferini ve Menandros'un
 fanilerin-yardımcısı özenini,
 Alpheus sularının boylarında sıklıkla
 onurlandırıldı altın-arabalı

195 koca-yürekli, müthiş Athana,
sayısız yiğidin saçları
taçlandırılınca saç kurdeleleriyle
Bütün-*Hellen*'lerin müsabakalarında.

VII a Birinin hakkından gelemeyse eğer
200 sözünü sakınmayan haset,
övsün o kişi maharetli adamı
adaletle. Bulur ölümlüler
her işte kınanacak bir şey;
ancak hakikat sever
205 zaferi almayı. Her şeye boyun eğdiren
zaman korur daima
iyi yapılmış işi,
hasmın boş sözleri
küçülüp gözden kaybolurken.

10 dize kayıp

(b) 220 Isıtır yüreğini ümidiyle
ve bense dayamışım sırtımı
erguvani-başlıklı *Mousa*'lara,

c ifşa ediyorum teganni ederek yeni-taranmış
saç kurdelesini, onurlandırıyorum
225 bana (gösterdiğin) ihtişamı-seven
misafirperverliğini, ey Lampon, sen ki bahşederek
hiç de önemsiz olmayan bu armağanı,
lütufla baktın oğluna;
sahiden de tamamen açılmış [çiçek] Kleio'yuysa
bunu benim aklıma sokan,
230 şarkının neşeli sözleriyle
ilan eder onu bütün halka.

PETRAIA OYUNLARINDA¹²² DÖRT-ATLI ARABA
MÜSABAKASININ MUZAFFERİ THESSALIALI
KLEOPTOLEMOS İÇİN

- I a Tanrıdan iyi payı almak en iyisidir
insanlar için.
Oysa kısmet ıstırap veren bir yük
birlikte gelir, perişan eder iyiyi/soyluyu
5 ve bayağı birini bile başarıya ulaştırıp
yapar yüksekte parıldayan biri.
Vardır başka başka onurlar;
- b sayısızdır yiğitlerin meziyetleri, ancak bir tanesi
öne çıkıyor hepsinin içinde:
10 o adam ki yön verir elinin işine
adil düşüncelerle.
Ne *phorminks*'ın tanrısal sesi
ne tınısı-berrak korolar yakışır
matem-yüklü muharebelere,
- c 15 ne de çarpışan tuncun çınlaması
şölenlere. En güzeldir yiğitlerin her işinin
uygun zamanda olması. İyi davranılır o adama
(doğru)¹²³ tanrı tarafından da.
şimdi Kleoptolemos'un inayeti için
20 söylemeli şarkısını Poseidon
Petraios'un kutsal yerinin
ve bir de Pyrrikhos'un araba yarış müzafferi oğlunun
- II a ki onun (babası) konuksever ve yargısı-doğru
...
(geri kalanı kayıp)

122 Thessalia'da (sadece atlarla ilgili), muhtemelen Tempe yakınlarında, Poseidon "Petraios" (bkz. Bacchyl. 5.20) onuruna tertiplenen oyunlar. Bu şekilde adlandırılması ya Poseidon'un Tempe'de kayaları (*petrai*) birbirinden ayırarak Peneos ırmağına denize ulaşabileceği bir yol açması ya da ilk atı uçlu yabasını bir kayaya (*petra*) saplayarak yaratması nedeniyledir.

123 Jebb (*orthai*).

14A

... yıldız ...

- 5 Dionysos'un bir de
 (*Mousa'nın sayesinde*)¹²⁴

124 Snell (*Dionysou te [kai] | Mousan heka*ti).

14 B
(LARISALI ARISTOTELES İÇİN, SÜVARI
KUMANDANI OLMASI VESİLESİYLE)¹²⁵

- I a Ey altın-tahtlı Hestia, sen ki
 iyi namı, öyle zengin yiğitlerin,
 büyüttün Agathoklesoğulları'nın büyük refahını,
 oturursun şehrin ortasında,
 5 mis kokulu Peneios civarında
 davar-semirten Thessalia'nın dar vadilerinde
 oradan da Aristoteles giderek
 çiçeklenmiş Kirrha'ya
 ikinci kez taçlandırdı kendini,
 10 atların-efendisi Larisa'nın lütfu için

125 Maehler (2003¹¹, 51) bu zafer şarkısının başlığını Snell'in daha önceki Pythia Oyunları'na vurgu yapan okumasından farklı olarak [Aristotelei L[arisaiōi Hip]pa(rkhei] olarak okumaktadır. Buna göre, zafer şarkısının vesilesi tıpkı Pindaros'un 11. Nemea şarkısı gibi (bkz. Gören, 2014, 95-96) bir atletik başarı değil de muzaffer kişinin yeni bir mevkiye getirilmesi, yani Larisalı Aristoteles'in hipparkhos (süvari kumandanı) görevine tayin edilmesidir. Carey'in (1983, 165-166) Maehler'e itirazı bizce de papirüs metninin fiziksel koşulları düşünüldüğünde temellendirilemeyecek durumdadır (krş. Lowe, 2007, 167-176; Fearn, 2009, 23-38).

DITHYRAMBOSLAR

15 = DITH. 1
ANTENOR'UN OĞULLARI YA DA HELENE'NİN
GERİ DÖNMESİ İÇİN BİR DİLEK

- l a Tanrıya-denk Antenor'un
(sevgili karısı)¹²⁶ Athana'nın rahibesi¹²⁷
(açtı kilidini?) muharebeyi-kızıştıran Pallas'ın
(kutsal?)
(tapınağının?) altından (kapılarını?)
5 (vardılar?) Argosluların (ulaklarıyla?)¹²⁸ Laertesoglu
Odysseus'a, Menelaos'a, kral Atreusoglu'na
(o zaman yüz yüze gelince?¹²⁹ ince) belli Theano'yla
- b ...
... hitap etti:
10 ... iyice tahkim edilmiş

... elde ederek
... tanrılarının yardımıyla.
(epod. a' yok)
- l a 23 ... çünkü getirmez ölümlülere maharet
dile getirilen pusuya yatmış bir söz¹³⁰
(11 dize kayıp)

126 Maehler (*kedna pa|rakoitis*).

127 Theano (bkz. Hom. *Il.* 6.297 vd.), Bakkhylides'in, onun iki Yunan tapınağının kapılarını açtığından ve sonra onlara hitap ettiğinden bahsetmesi akla yakın görünmektedir. Kayıp dizelerde Odysseus'un cevabı olabilir. Yunanlara konuksever davranan Theano'nun kocası Antenor için bkz. Hom. *Il.* 3.203 vd.; elçilerin hikâyesi ise *Kypria*'da anlatılır; ayrıca bkz. Hom. *Il.* 11.138 vd.

128 Bacchyl. 15.3-5: Crusius (*öiken agnon*) *Pallados orsimakhou | naon pylas te kh|ryseas* (5) [*angellois hikousi*]n).

129 Korte (*hōs pot' entesen*).

130 Maehler 23-24. dizelerin yerine *fr.* 26'yı koymayı tercih eder. Oysa Kenyon ve Blass'a göre 23. dize (*mesony|ktios hear*) olarak okunur.

II c

alıp getirdi, babaları olan basiretli kahraman
her şeyi bildirdi kral Priamos'a
ve oğullarına Akhaların niyetlerini,
40 uçarak vardılar tellallar oraya
geniş kentte
toplandı Troialıların *phalanks*'ları

III a

orduları ağırlayan *agora*'ya.
Yüksek sesli sözleri kapladı her yeri,
45 kaldırıp ellerini ölümsüz tanrılara
dua ettiler ıstıraplarının sona erdirilmesi için.¹³¹
Ey *Mousa*, ilk kim başlar doğru sözlerle?
Pleisthenesoğlu Menelaos galip sözler taşıyan bir
sesle döküldü
ağzından, ortak ederek [sözlerine] güzel-urbalı
Kharis'leri

b 50 "Ey Troialılar, Ares'in sevgili kulları
her şeyi açıkça görür yükseklerin hâkimi Zeus
olamaz sorumlusu ölümlülerin büyük acılarının,
ancak durur ortada şaşmaz Dika,
bütün insanların erişebileceği yerde, kutsal
55 Eunomia'nın ve ihtiyatlı Themis'in eşliğinde;
ne mutlu o oğullara onu seçmişler aynı evi
paylaşmaya,

c oysa kaypak kazançlarla ve haddini bilmez
budalalıklarla çiçeklen(dir)ir utanmaz Hybris,
o çabucak verir birinin servetini ve gücünü
60 bir başkasına, yollar
geriye derin [iz bırakan] bir yıkım,
odur harap eden Gaia'nın
mağrur oğulları Gigantları.

131 *Kypria* Troialıların elçiler gelmeden önce Yunanlara karşı iki muharebede nasıl savaştıklarını anlatırdı. Ardından kuşatma gelir.

16 = DITH. 2

HERAKLES (YA DA DEIANEIRA?) DELPHOI İÇİN

- I a ...
 Güzel-tahtlı Ourania¹³²
 Pieria'dan yolladı bana bir yük gemisi
 çok-söylenen neşidelerle dopdolu
 5 ... çiçekli Hebros'un¹³³ boylarında
 ... zevk duyar boynu-uzun kuğudan
 ... sevindirerek yüreğini
 ... geldin peşinden koşarak
 paian'ların çiçeklerinin
 10 ey Pythialı Apollon
 Delphoiluların o korosu şarkını söylüyordu
 senin, ünü-yaygın tapınağının çevresinde.
- b Biz şarkısını söyleyene kadar nasıl geride bıraktığını
 yiğit-fikirli adam Amphitryonoğlu'nun¹³⁴
 15 ateşin yiyip bitirdiği Oikhalia'yı,
 vardı o dalgaların dövdüğü burna;
 orada niyet etti ganimetinden kurban etmeyi
 böğürüp duran dokuz boğayı, geniş bulutların
 efendisi
 Zeus Kenaïos'a, iki de denizi çalkalayana, yeri dize
 getirene,¹³⁵
 20 bir de çifte hiç koşulmamış uzun-boynuzlu öküzü
 gözleri kudretle ateş saçan kıza,
 bakire Athana'ya.
 O zaman karşı konulmaz tanrı¹³⁶
 dokudu Deianeira için

132 Mousa'lardan biri, Pieria'da doğmuştur.

133 Thrakia'da ırmak, Apollon kuzeye yaptığı gezide bu ırmaktan geçmiştir.

134 Herakles.

135 Poseidon, denizin ve depremlerin tanrısı.

136 Buradaki *daimôn* ifadesi 35. dizedeki "Nessos'un mukadder (*daimonion*) alame-ti"ni gönderen yazgıyı kast ediyor olmalıdır.

- b 25 gözyaşı dolu bir plan, o ise
 öğrendiğinde matem yüklü haberleri,
 Zeus'un muharebeden yılmayan oğlu¹³⁷
 yollamaktaydı ak-kollu Iola'yı
 şaşaalı evine karısı olmak üzere.
- 30 Ah, kara-yazgılı, ah zavallı kadın, nasıl da
 niyetlendin buna!
 Gücü-yaygın haset helak etti onu tamamen,
 karanlık peçe [örttü]
 gelmekte olan geleceği,
 o zaman Lykormas'ın gül-kaplı boylarında
- 35 kabul etti Nessos'un mukadder alametini.

137 Herakles, Deianeira'nın kocası.

17 = DITH. 3
**GENÇ ATİNALILAR YA DA THESEUS
 KEOSLULAR İÇİN DELOS'TA İCRA EDİLMEK ÜZERE**

- I a Kara-pruvalı gemi, alıp götürürken muharebede
 sebatkâr Theseus'u, bir de ikinci kez yedi pırıl pırıl
 İonialı delikanlı ve genç kızı
 yardı Girit deryasını;
- 5 uzaktan-ışıldayan yelkene
 düştü Boreas'ın esintisi
 kalkan-sallayan şanlı Athana sayesinde;
 ancak arı gibi soktu Minos'un kalbini
 Kıbrıslı, hoş-kurdeleli
- 10 tanrıçanın kutsal¹³⁸ hediyesi.
 artık çekemedi bakireden
 ellerini geri, dokundu
 ak pak yanaklarına;
 feryat etti Eriboia
- 15 Pandion'un tunç-zırhlı
 torununa; Theseus ise gördü
 bunu ve gözü döndü
 kara kaşlarının altında, yırttı
 kalbini insafsız bir ağrı ve
- 20 şunları söyledi: "Zeus'un emsalsiz oğlu,
 kutsal değil artık
 düşüncelerinin yön verdiği
 yüreğin: Ey kahraman, zapt et küstah acı kuvvetini.
- b Her şeye gücü yeten yazgı bize neyi
- 25 mukadder kıldıysa ve Adalet'in terazisi ne tarafa
 ağır basarsa (bastırırsa),¹³⁹ ona nail olacağız

138 Burada "dehşetli" olarak çevrilebilecek *ainos* (Kenyon-Blass'a göre) sözcüğünü Maehler-Snell *agnos* olarak okur. Biz Maehler-Snell edisyonunu temel aldık. Ayrıca bkz. Giesekeam, 1977.

139 Jebb, fiilin (*rhepō*) geçişli olduğunu düşünür.

- alınımıza yazılan nasibimize, her ne zaman
gelirse. Yine de sen dizginle saldırgan
niyetlerini. Ne çıkar seni doğurduysa
30 adı aşk dolu, ölümlülerin emsalsizi,
Phoiniks'in sevgili kızı,¹⁴⁰
Ida'nın yamacı altında birleşip
Zeus'la; o halde beni niye
zengin Pittheus'un kızı
35 doğurdu, varıp enginin
Poseidon'una, sana bağışladıkları zaman
menekşe-saçlı Nereuskızları
altından bir peçe.
Ey Knossosluların başbuğu,
40 tembih edeyim sana, hâkim ol
figan-dolu kibrine. Çünkü istemem
görmek ölümsüz Şafak'ın
sevgili ışığını, mademki sen
gençlerden birini aldın koynuna
45 zorla. Önceden teşhir edeceğiz
ellerinin acı kuvvetini; ancak tanrı hükmeder
akıbetine.”
- c söyledi bunları mızrağıyla-yiğit kahraman,
ve hayret etti tayfalar
adamın kendinden çok emin
50 yürekliliğine; ancak Halios'un damadının
hiddetlendi yüreği,
ve dokudu yepyeni
bir plan, şöyle dedi: “Kudreti-yüce
Zeus baba, işit beni: Beni gerçekten de
ak-kollu Fenikeli gelin¹⁴¹ doğurduysa sana,
55 şimdi savur gökten süratli,
ateş-çingili yıldırımını,
iyi bilinen alametini; şayet

140 Europa, Phoiniks'in kızı.

141 Europa.

seni de Troizenli Aithra getirdiyse
 dünyaya yeri-sarsan Poseidon'a,
 60 gidip getir elimin
 pırıl pırıl altından
 süsünü denizin derinliklerinden,
 yiğitçe at bedenini babanın evine.
 Bileceksin duamı işitip işitmediğini
 65 gök gürültüsünün efendisi,
 her şeyin hükümdarı Kronosoğlu.

II a İşitti kusursuz duayı kudreti-yüce
 Zeus, meydana getirdi Minos için
 seçkin bir onur, isteyerek sevgili
 70 oğlunu herkese görünür kılmak
 parıldattı şimşegini; sevindirici
 alameti görüp uzattı ellerini
 şanlı göğе yılmaz savaşçı kahraman
 söyledi şunları: "Ey Theseus,
 75 gördün işte Zeus'un bana apaçık
 hediyelerini; sen dalarsan gümbürdeyen
 deryaya, Kronosoğlu,
 baban efendi Poseidon da
 getirecek sana en yüce şanı
 80 ağaçları-güzel memlekette."
 Bunları dedi, geri çekilmedi
 yüreği, ancak iyice-sağlamlaştırılmış
 kış-güvertesinde durup
 atlayıverdi, denizin engin
 85 yardımseverliği kabul etti onu.
 Hayrete düştü Zeus'un oğlu
 kalbinin içinde, buyurdu durdurmalarını
 iyice-işlenmiş gemileri yelin
 önünde, oysa yazgı başka bir rota

- b 90 fırlar ya hızla-gönderilen mızrak, işte öyle
aldı hızını bad-ı Boreas esti onlara arkalarından;
ürperdi tüyleri Atinalıların
genç neslinin, kahraman
atlayınca engine, zambak-gibi [parıldayan]¹⁴²
- 95 gözlerinden boşandı
gözyaşları, kabullendiler acıklı akıbeti.
Götürdü çabucak denizi mesken tutan
yunuslar yüce Theseus'u
atların [tanrısı] babasının
- 100 evine; vardı tanrıların
salonlarına. Orada mesut Nereus'un
şanlı kızlarını görüp kapıldı
korkuya. Zira işildadı
pırıl pırıl kolunun, bacağıının parlaklığı
- 105 tıpkı ateş gibi, uzun saçlarının
çevresinde altın-örgülü
şeritler kıvrılıyordu; sevindirdiler
kalplerini esnek ayakların dansıyla,
gördü babasının sevgili karısını,
- 110 inek-gözlü müthiş Amphitrite'yi
sevgili evlerinde; o [Amphitrite]
kuşattı onu erguvani bir pelerinle¹⁴³
- c takıverdi kıvrır kıvrır saçlarına
kusursuz şeritleri,
- 115 bunu bir zamanlar düğününde
vermişti hilekâr Aphrodite, kapkaraydı güllerin
arasında.
İstemez tanrılar sağduyulu ölümlülerin
inanmayacağı hiçbir şey;
görünüverdi zayıf-pruvalı geminin yanında, heyhat

142 Giesekam (1977, 254) bu pasajda zambağın bir parlaklık fikri taşıdığını iddia eder.

143 Burada "pelerin" olarak çevrilen *aiôn* sözcüğüne dair tartışma için bkz. Giesekam. 1977. 252.

- 120 nasıl da rahatlatmı¹⁴⁴ endişeli düşünceler içindeki
Knossoslu başbuğu, denizden
gelince ıslanmadan.
Herkes için bir mucizeydi bu, ısıldadı
tanrıların vergisi kolunda, bacağında
- 125 tahtı-pırıltılı bakireler
yeni-türeyen bir neşeyle
haykırdılar tanrılara,
yankılandı enginde, yakınlarda genç delikanlılar
tutturdular bir *paian* sevgili sesleriyle.
- 130 Ey Dalios, Keosluların danslarıyla
ısıttırken yüreğini
ihsan edersin iyiliğin tanrı vergisi talihini.

144 Burada "rahatlatmak" olarak çevrilen *skhazein* fiiline dair tartışma için bkz. Gieseke, 1976, 252, n. 43.

18 = DITH. 4
THESEUS
ATİNALILAR İÇİN

KORO

- I Kutsal Atina'nın kralı
incelikle-yaşayan Ionialıların efendisi,
Son zamanlarda neden öttürür savaşın türküsünü
tunç-zilli savaş-borusu?
5 Memleketimizin hudutlarını
hasmımız olan başbuğ
bir yiğit mi kuşattı yoksa?
Yoksa fesat kumkuması haydutlar
çobanların iradesi dışında davar
10 sürülerini mi zorla kaçırdılar uzaklara?
Ya da nedir senin kalbini ikiye bölen?
Söyle, zira sanıyorum ki sensin
sana el verecek yiğit gençleri olan
şayet varsa fanilerin arasında böyleleri
15 ey Pandion ile Kreousa'nın oğlu.

AIGEUS

- II Daha yeni geldi Isthmoslu tellal
yayan uzun bir yol katederek;
anlatıyor kudretli adamın tarif edilmez
işlerini; öldürdü üstün güçlü
20 Sinis'i bile, o ki kudrette emsalsizdi
ölümlüler arasında, yeri-sarsan
Kronosoğlu Lytaios'un zürriyetiydi;
tıpkı Kremmyon'un yiğit-katili
sık ağaçlı vadisinde haddini bilmez
25 Skiron'u öldürdüğü gibi;
Kerkyon'un da güreş-okuluna
baskın geldi, bir kenara bıraktı

Prokoptas Polypemon'un zorlu
 çekicini, rastlayınca daha iyi
 30 bir adama. Korkuyorum bunlar nasıl bir sona
 erecek diye.

KORO

III

Ne söylüyor bu adam için, kimdir,
 neredendir? Nedir ki teçhizatı?
 İkisinden hangisi: ya alıp getirdi beraberinde
 savaş aletleriyle donanmış büyük bir ordu,
 35 ya da yalnızca, maiyetindekilerle birlikte
 bir seyyah gibi yabancı yöreleri
 avare avare dolaşan biridir bu
 ve öyle zorlu, öyle yiğit,
 öyle yüreklidir ki baş edebildi
 40 böyle adamların zorlu
 kuvvetiyle? Bir tanrı mecbur tuttu onu
 düşürdü suçluları böylece adaletin eline;
 Çünkü kolay değildir öyle hep başarıdan
 başarıya koşmak başına bir bela gelmeden,
 45 uzun vadede her şey erer sonuna.

AIGEUS

IV

O sadece iki adamın [kendisine] eşlik ettiğini
 söylüyor, parıldayan omuzlarında
 asılıydı fildişi-kabızalı bir kılıç,
 iki de parlatılmış kargı vardı ellerinde,
 50 kızıl-saçlı başında iyi-yapılmış
 bir Lakonia başlığı;
 bağrını saran erguvani
 bir entari, bir de yünlü bir Thessalia
 abası; gözlerinde de
 55 yanıp sönüyordu Lamnos'un kıpkırmızı
 yalımını; o ilk gençliğinde bir oğlandır
 daha, akli kalır savaşın
 askeri oyuncaklarında, bir de
 muharebede çarpışan tuncun çınlamasında
 60 ve koşar peşinden ihtişamı-seven Atina'nın.

19 = DITH. 5
IO
ATİNALILAR İÇİN

- i a Sayısız yolu bulunuyor burada
ölümsüz şarkıların
Pierialı *Mousa*'lardan ona vergili
payını alan biri için,
5 bir de menekşe-gözlü bakireler,
zafer çelengini taşıyan *Kharis*'lerin
çevresini onurla sarmalayarak teganni
ettikleri biri için. Doku şimdi
çok-sevilen müreffeh
10 Atina'da bir Keos fantezisi.
Sana yaraşır en iyi
yoldan gitmek *Kalliope*'den
alıp mümtaz
onur payını.
15 O zamanlarda at [diyarı] Argos'u terk edip
kaçtı altın inek, kuvveti yaygın
emsalsiz Zeus'un öğütleriyle;
Inakhos'un gül-parmaklı kızı,
- b o zaman Argos'a yorulmak bilmez
20 gözleriyle her taraftan baktığında,
buyurdu yüce-kraliçe
altın-urbalı Hera
huzursuz ve uykusuz olan
güzel-boynuzlu düvenin
25 korunmasını, Maia'nın
oğlu bile ne parlak gün
ışığında kaçabildi gözünden onun
ne de kutsal geceleyin.
Bu yüzden böyle olunca...

- 30 Zeus'un ayağına-tez ulağı
öldürdü o zaman Argos'u
zürriyeti kudretli Gaia'nın (dehşetli oğlunu)¹⁴⁵
bir taşla; ya sonsuz
endişeler (kapattı dehşetli gözlerini),¹⁴⁶
35 ya da Pierialılar hasıl etti (tatlı bir şarkıyla)¹⁴⁷
yasından sükûna ermesini,
- c bu yüzden benim için
en güvenilir... götüren
vardı Neilos'un çiçekle kaplı
40 boylarına, bir atsineğinin soktuğu
Io (karnında) taşıyarak (Zeus'un)¹⁴⁸ oğlu
Epaphos'u; Orada (doğurdu) onu, keten-urbalı
(Mısırlıların) hâkimini...
dolup taşarak seçkin bir (onurla)¹⁴⁹
45 (gün ışığına çıkardı) ölümlülerin en yüce
(soyunu)¹⁵⁰
ondan da Aganoroğlu,
yedi-kapılı Thebai'da
Semele'nin babası olan Kadmos,
o ise (Semele'den) doğurdu
50 Bakkha'ları kışkırtan Dionysos'u, (pırlıl pırlıl
şenlik alaylarının ve yarışların)¹⁵¹
ve (çelenk-taşıyan) koroların (efendisini).

145 Jebb ([*Gas tekos ainon*]).

146 Jebb (*o[mmat' aına lysan*).

147 Jebb (*adymōi melei*).

148 Jebb (*gastri ton Dios*).

149 Blass (*baryont[a timan]*).

150 Jebb (*tha[tōn ephanen genethlan]*).

151 Jurenka (*aglaōn te kōmōn*); West'e göre (*aglaōn te agōnōn*).

20 = DITH. 6
IDAS
LAKEDAIMONIALILAR İÇİN

- I a Bir zamanlar ferah Sparta'da
Lakedaimonialıların sarışın
(kızları) böyle bir şarkı (söylediler)¹⁵²
alıp getirince cesur yürekli
- 5 Idas güzel-yanaklı bakire
Marpessa'yı...
kaçarak ölümün (uçurum gibi sonundan)¹⁵³
Denizin-efendisi Poseidon...
- b Rüzgâr gibi atları da
10 iyice tahkim edilmiş Pleuron'a
Ares'in altın-kalkanlı oğluna.
(geri kalanı kayıp)

152 Fränkel, Maas, Edmonds (*h|eladesan parthenoi*).

153 Pingel (*t|elos ai|py*).

ZAFER ŞARKILARINDAN VE DITHYRAMBOSLARDAN FRAGMANLAR¹⁵⁴

154 Aşağıda "Fragmanlar" başlığı altında yer alanlar daha çok antik yazarlar tarafından günümüze ulaşan Bakkhylides dizelerini ve oldukça kısa papirüs fragmanlarını, oysa bu başlık altındakiler Kenyon tarafından 1897'de *editio princeps*'i yapılan papirüs metindeki hasarlı kısımlardan Maehler tarafından derlenmiş daha uzun fragmanları içermektedir.

21 = fr. 2 K.

IDAS

LAKEDAIMONIALILAR İÇİN

Nasıl da taşır

Mantinealılar ustaca-dövölmüş-tunç kalkanlarında

Poseidon'un üç dişli mızrağını

**23

KASAANDRA (ATİNALILAR İÇİN?)

(Yiğitlerle dolu)¹⁵⁵ seçkinler seçkini kutsal Atina'ya
 ... kutsal yeri
 ... *aulos*'ların soluğu yardımıyla
 doldu ıslık sesiyle

5

yaraşır inayet ...

uzak-hedefli

* * 2-4
[BAŞLIKSIZ]

..
(iyice-işlenmiş)¹⁵⁶ ...

... ifşa ediyorum
(...-akıllı)

5 zapt et(me)sin benim yüreğimi kadının
çocuk(-sevgisinin yumuşak karnı).¹⁵⁷
Ancak altın(-örekeli),¹⁵⁸ hakkaniyetli
Moiral'ların yanında durduğu
bir adam bildirebilir önceden: ...

10 yoktur kaçış, ister... tunçtan
duvarlarla, isterse kalsın orada (tek bir) ölümlü:
hem refah, hem de şan...

Söyledi bunları ihtişam-seven (kahraman)¹⁵⁹ herkes
hayret içinde; varır çabucak...

15

156 Snell (*eudai|dolon*).

157 Snell 5 vd. *mete te ... |ei gynai|keia philo|teknos th. ha. |malakia*.

158 Snell (*khrys|alakatoi*).

159 Bacchyl. 24.13-14: Maehler (*philaglaos herōs; taphon de| pant[e]s*).

**25

[MELEAGROS?]

... tanrının yüreklendirdiği orduya
 ... marifetli
 ... *paian*'ı

5 ...
 (Artemis'in kutsal yeri)¹⁶⁰

...
 ... beyazdan...

10 ... ses...
 ... gözü pek yaban hayvanı katili...
 ... ölümlüleri büyüleyen

15 ... kuzguni-kurdeleli gece...
 ... ölümlüler için önemsiz...

20 ... (Zeus'un ?) oğlu
 ... hakkından geldi bol-sunulu
 ... tanrılarının
 ... açığöz
 ... adamlarının

25 ... Amphytryon oğlu

... orada surlardan
 ... (yankılandı)¹⁶¹ gök
 ... Klytios ve Prokaon

30

(çevrilemeyecek durumda 7 dize)

160 Snell (*Artemidos tem[en-]*).

161 Snell (*ekla[n]ksen*).

**26
[PASIPHAA ?]

...

Pasiphaa
(Kıbrıslı'nın hâsıl ettiği)¹⁶²
tutku...

5 Eupalamos'un oğluna,

a zanaatkârların en maharetlisi
Daidalos'a bildirdi (dayanılmaz)¹⁶³
ıstırabı; muteber bir ant içtirdi ona ve buyurdu
ahşap bir inek yapsın da bu sayede
10 birleşsin bedeni kuvvetli boğayla,
gizleyerek birlikte otlamalarını¹⁶⁴
yayla-dize-getiren başbuğ

b Knossoslu Minos'tan;
O da anlayınca durumu
15 gark oldu endişelere; (zira kapıldı korkuya)¹⁶⁵
... karısının ...

162 Snell (*Kyp[ris phyteuse]*).

163 Snell (*as[peton]*).

164 Burada "birlikte otlama" olarak çevirdiğimiz *synnomos* sözcüğünün aslında bariz cinsel anıştırmaları vardır.

165 Snell (*de[ise gar]*).

**27

[KHIRON ?]

(ilk 15 dize çevrilemeyecek durumda)
(16-33. dizeler kayıp)

- basiretli Phillyraoğlu ona, sarışın
35 başına dokunarak söyledi şunları: Dedi ona
nasıl al kanlara boyadığını kıvrılarak akan
Skamandros'u
öldürerek cenk-sever
Troialıları...
yabancı...
40 yiğit...
Mysialıların...
söyler bunları...
kalp...
sevgili (ellerimde de)¹⁶⁶...
45 iyi-yapraklı...

**28

- Ölmez bir şandı bana
 ihsan ettiğiniz ve şeref
 ... mera...
 ... altın(-yularlı)¹⁶⁷ ...
 5 ... matemsiz (Leto)¹⁶⁸
 ... Artemis'e...
 ... refah sayesinde...
 ... imrenilecek talihle
 ... Dalos bir zamanlar
 10 ... adam(lar) tarafından...

167 Lobel (*khrysanio*|n).

168 Snell (*Lato*).

**29

[BAŞLIKSIZ (ORPHEUS ?)]

(a) ... koro-yöneten
 parıldayan-yıldırımli Zeus'un [kızları]
 ... altın-kurdeleli *Koura*'lar
 ... Helikon'a...

(b) ...
 ünü-yaygın...
 ...
 [...] -enselilerin
 ... parıldar

5 ... hissedardır[lar]
 ... Zeus'un

10 ... heykel
 ... güzellerin
 ... hayatın
 ... cebren (?)

(c) col. I
 ... ipuçlarından (?)
 (çevrilemeyecek durumda 11 dize)
 col. II
 (çevrilemeyecek durumda 12 dize)

(d)

...

... bilge (?)

5 ... onur payını...

... ve ağaçlar

püripaktır; enginin dalgasını

kutlayan seni, ey Oiagrosoğlu,

sevimli-bukleli *Mousa*'nın sayesinde

10 onurlandırıyordun oklarıyla hükmeden,

uzaktan-iş gören Apollon'un ...

efendilik ediyordu tanrıların arasında

... geç-doğmuş yiğitlerin ...

bal gibi tatlı-sazıyla ... akarsuyu

(çevrilemeyecek durumda 7 dize 15-22)

(geri kalan kolonlar oldukça hasarlı)

FRAGMANLAR

ZAFER ŞARKILARI [EPINIKOI]

1¹⁶⁹

Hepsi için bir kerede söyledi şunu: İnsanların zihninin,
akıllı bile olsa kişi, gelir hakkından kazanç tutkusu.

İLAHİLER | HYMNŌI

1A¹⁷⁰
[APOLLON'A]

uçarak var menzile
ey Loksias.

1B¹⁷¹
[HEKATE'YE]

Ey meşale-taşıyan Hekata
kutsal...
urbası koca-kıvrımlı Gece'nin kızı
sen...

2¹⁷²

Heyhat, oğlum benim,
çıktı ortaya matemi tutulamayacak kadar büyük
bir bela,
tarifsizmiş gibi.

3¹⁷³

Keleos

170 *Pap. H* 1—2, krş. Menandr. *Peri Epideik.* 2 (Spengel, 1853-1854, III. 333), 4 (Spengel, 1853-1854, III. 336).

171 *Pap. H* 3—8 ve Schol. ad AR *Argon.* 3.467 (Wendel, 1935, 233): Bakkhylides ona (Hekate'ye) Gecenin kızı demiştir, koca-kıvrımlı Gece'nin kızı olan meşale-taşıyan Hekate'ye.

172 Stob. *Flor.* 4.54.1: Bakkhylides'in ilahilerinden.

173 Schol. ad Ar. *Ach.* 47: Bakkhylides ilahilerinde Keleos'tan bahseder.

ŞÜKRAN İLAHİLERİ [PAIANES]

4 (=22+4)

- (Herakles) [geldi Keyks'ün evine]¹⁷⁴
- I c 21 durdu taşın eşiğinde
hazır etti şöleni ve dedi şöyle:
Kendiliklerinden geliyor ziyafete
adil adamlar iyilerin
25 güzel-tepelerine.
- (II a) ... Python
40 ... (sonunda)
- II b ... buyurdu Phoibos Alkmena'nın
cenkte-namlı oğluna
tapınağından yerleştirdi yerin
göbeğinde bir yere
45 ... yaprak
... bükülmüş zeytin ağacı
... Asinelilerin
... zamanında
... Halieis'in yiğitlerinden
50 (bilici) Amythaonoğlu Melampos
- c geldi Argos'tan,
Pythaieus için tesis etti bir sunak,
ve de kutsal bir mabet
işte bu köklerden çıktı bu (alan)
55 seçkince onurlandırdı o yeri Apollon
o yer ki çiçeklenir şenlik ve de duru şarkılar
... ey efendi...
...
ver sen ona refahı ...
60

174 Maehler (2003¹¹, 85) tanıklıklardan yararlanarak vezne göre bu dizeyi oluşturmuştur. Athen. 5.5, 178b: Bakkhylides Herakles'in konuşarak Keyks'ün evine geldiğini söylemiştir.

- III a Eirena doğurur zaten faniler için
yüce gönüllü serveti,
tatl-dilli şarkıların çiçeklerini,
süslenmiş sunakların
- 65 kızıl yalımında tanrılar için yanan
sığır butlarını, güzelim koyun yünlerini,
bir de delikanlıların *gymnasion*'lara,
aulos'lara ve geçit alaylarına heveslerini.
Öyle ki demirkaplı kalkan saplarına
- 70 ağını örer kızıl örümcek,
- b sivri temrenli kargılar da
iki-ağızlı kılıçlar da boyun eğer pasa
- ...
- 75 ötmez artık boruların tuncu
ne de talan edilir artık
gözkapaklarından zihne tatlı gelen
gündüz dahi kalbi yatıştıran uyku
cânım içki meclisleri doldurur sokakları,
- 80 yükselir delikanlıların ilahilerinin ateşi.
(epod.'un geri kalan kısmı [81-90] kayıp)

5¹⁷⁵

alır öteki maharetini berikinden
şimdi de eskisi gibidir zaten
kolay değildir öyle açivermek
dile gelmemiş sözlerin kapılarını

6¹⁷⁶

sürme izini ayı henüz yakındayken

175 Clem. Alex. *Strom.* 5.68.5: Bundan başka bir de Bakkhylides şukran ilahilerinde bahseder – kolay değildir öyle dile gelmemişi – açivermek, Theodoret. *Therap.* 178 (Raeder, 1904, 23) çünkü ne –açivermek–...

176 Zenob. 2.36: "Bu özdeyiş korkak avcılar için söylenir. Bakkhylides'in *Paian*'larında yer almaktadır."

BAĞBOZUMU İLAHİLERİ [DITHYRAMBO]

9¹⁷⁷

Yerinde bir şekilde Bakkhylides, Laokoon ile karısından, bir de Kalydna adalarından yılanların gelip insana dönüştüklerinden bahsetmektedir.

10¹⁷⁸

Phoiniks'in kızı Europa çayırdı ere varmamış kızlarla birlikte çiçek toplarken, Zeus'un gözüne ilişti ve Zeus ona âşık oldu. Aşağıya inip bir boğa kisvesine büründü, ağzından safran soluyordu. Bu yolla kızı kandırıp sırtına alarak Girit'e doğru ilerledi, orada onunla birleşti. Sonra da onu Girit Kralı Asterion'la evlendirdi; ancak kız hamileydi ve sonuçta üç oğlan doğurdu, Minos, Sarpedon ve Rhadamanthys. Hikâye Hesiodos'ta ve Bakkhylides'te vardır.¹⁷⁹

177 Serv. ad Verg. *Aen.* 2.201.

178 Schol. D = A + B II. M 29.

179 Krş. Bacchyl. 17.29 vd.

GEÇİŞ ALAYI İLAHİLERİ [PROSODIA]

11¹⁸⁰ + 12¹⁸¹

- (11) Bahtı açıklığın tek bir sınır taşı, bir tek yolu
vardır ölümlüler için
o da yaşam boyunca koruyabilmektir
tasasız bir yüreği. Zira meşgulse
sayısız şeyle kişinin zihni,
5 gece gündüz sıkıyorsa kalbini
evhamlanıp daima gelecek için
semeresiz olur zahmeti.
- ...
- (12) Nasıl derde dermandır
bulandırmamak artık kalbini yeisle?

13¹⁸²

buyurmuştur (çünkü) *daimōn* bütün fanilere
ötekine başka berikine başka mihnet.

180 Stob. *Flor.* 4.44.16.

181 Stob. *Flor.* 4.44.46.

182 Stob. *Flor.* 4.34.24.

BAKİRE İLAHİLERİ [*PARTHENEIA*]

Ps.-Plut. *de Mus.* 17, 1136F: (Platon'un) bu konuda bilgisi yoktur; oysa Alkman, Pindaros, Simonides ve Bakchylides tarafından bes-telenen pek çok Dor bakire ilahisi vardır.

RAKS İLAHİLERİ |HYPOKHEMATA|

14¹⁸³ + 57¹⁸⁴

- (14) Mademki Lydia taşına¹⁸⁵
vurulur altın, yiğitlerin meziyetini de
işte öyle sınar bilgelik ve
her şeye gücü yeten
- (57) 5 Alatheia'yı,¹⁸⁶ Zeus Olympos'un
hemşehrisini, bir tek o
yaşar tanrılarla birlikte.

15¹⁸⁷

Oturma zamanı değil şimdi yahut erteleme zamanı,
artık gitmeliyiz altın-kalkanlının¹⁸⁸ kenti
Itonia'nın dört başı mamur tapınağına
ve sunmalıyız orada zarif bir <şarkı>

15A¹⁸⁹

(Athena) *Alalkomenia*

16¹⁹⁰

Ey Perikleitos, ummazdım senden
diğerlerini bu denli tanımayacağını

183 Stob. *Flor.* 3.11.19.

184 Stob. *Flor.* 3.11.20.

185 Mihenk taşı.

186 Burada Maehler'in (2003¹¹, 90) basımındaki gibi *ALATHEIA* sözcüğünü küçük harfi okumak yerine, Gerber'in (1984, 13) yorumuna katılarak bu adı bir kişileştirme şeklinde değerlendiriyoruz.

187 D.H. *de Comp.* 25.28; Athen. 14.30, 631c.

188 Athena'yı kasteden bir epitet; *khrysaiks*.

189 Lacant. ad Stat. *Theb.* 7.330: Hercules'in oğlu, Itonos'un hükümdarlık yaptığı bir Boiotia kentidir. Orada Bakkhylides Athena'ya Itonia olarak seslenmiş ve *Alalkomenia* olarak adlandırmıştır. Lacantius'un Latince metni kahramana Herakles yerine Hercules olarak hitap ediyor; keza Dor lehçesindeki Athana yerine yaygın bilinen Athena'yı kullanıyor.

190 Hephaest. *Ench.* 13.7: Buna açıklık getirelim ki bütün şarkılar Giritliler tarafından bestelenmiştir, tıpkı Bakkhylides'teki gibi:

AŞK ŞARKILARI [EROTIKA]

Ancak diğerleri de bu türden şiirler (aşk şiirleri) bestelemiştir, Yunanların arasında sayısız diğer şairin yanı sıra bir Teoslu (Anakreon), bir Lakedaimonlu (Alkman) ve bir Keoslu (Bakkhylides), bir de Lesboslu bir kadın (Sappho) ...¹⁹¹

17¹⁹²

... her ne zaman
bükürse hatun¹⁹³ bileğini genç erkeklerin karşısında
kaldırırdı ak pak kolunu

18¹⁹⁴

Güzeldir elbet Theokritos:
yalnız sen değilsin bunu gören insanların arasında

19¹⁹⁵

Yalnızca tuniğin varsa üstünde
sıvış git öyleyse sevgili karıcığın

... muharebelerde

5

...
... düzenbaz ve iftiracı
... yalancı şahit
Yalnızca tuniğin varsa üstünde
sıvış git öyleyse sevgili karıcığın

191 Apul. *de Mag.* 8.

192 Athen. 15.5, 667c.

193 Kastedilen Yunan tipi geleneksel içki meclislerinde (*symposion*) boy gösteren bir *hetaira* (bir tür "metres" bkz. Gören, 2015, 37-38) ya da *aulos* çalan kızlardan biridir.

194 Hephaest. *Ench.* 7.3.

195 Hephaest. *Ench.* 7.3.

ÖVGÜ ŞARKILARI [ENKŌMIA ?]

20A

- I (1-3 dizeler kayıp)
... otururdu
5 ... küplere binmiş babası yüzünden
- II ve (eylerdi)¹⁹⁶ ihtiramını
yeraltının Ara'nın kahrına
zira babası bitirmişti
10 sefil ihtiyarlığını
bir tek kızı vardı kapalı kapılar arkasında
ak pak olsa da başındaki saçı
- III derler onun altın-sorguçlu Ares'in
tunç-kemerli oğlu Eueanos olduğunu,
15 dökümlü-kaftanlı kızı
gonca-gül Marpessa'ya karşı
nasıl da gözü pek-yumruklu ve canı
bir baba olduğunu. Ancak zaman
- IV boyun eğdirmişti, kudretli ve intikamcı
20 zorunluluk gem vurmuştu iradesine
... güneş (doğarmış gibi
yaklaşıyordu)¹⁹⁷ Poseidon'un
tez-toynaklı atlarını süren
Aphares'in müreffeh oğlu Idas.

196 Maas (*ka[mousa]*).

197 Snell (*tellontos pelas[en]*).

- V 25 kaçırdı kahraman (güzel-saçlı)¹⁹⁸
 kızı (onun rızasıyla)¹⁹⁹
 (tapınağından ?)
 güzel-kurdeleli tanrıçanın
- 30 varınca tez ulak (güzel-incikli)
- VI kızın kaçırıldığını bildirmeye
 (çevrilemeyecek durumda 10 dize 32-42)
- VII azgın gazap (hücum ettirdi babasını)
 (nehir yatağının) tepesinden (nehrin kıyısına doğru)
- 45 kızı ...
 Marpessa ...
 sarışın ...
- (çevrilemeyecek durumda 8 dize 49-56)

198 Maas (*euethei(ran)*).

199 Maas (*ethelousan*) ve Snell (*d(e)*).

20B²⁰⁰

[AMYNTAS'IN OĞLU ALEKSANDROS İÇİN]

- I Ey *barbitos*,²⁰¹ artık sadık kalma burguna,
zaptetme duru sesini onun yedi tonuyla,
gel elime haydi! Teşneyim göndermeye
Mousa'ların altından kanadını Aleksandros'a
- II 5 içki meclisleri için ayın son günlerindeki bir süs gibi,
telaşlı kadehler tatlı zorunlulukla ısıtırken
gençlerin narin yüreklerini,
Kypris'in beklentisi pırpır ettiriyordu yüreklerini
- III harman olup Dionysos'un hediyeleriyle;
10 şarap çıkarır yiğitlerin düşüncelerini doruğa
bir anda olur şehirlerin burçlarını yok eden kişi
sanar kendini bütün insanların tek hâkimi
- IV parıldar onun meskenleri altınla ve fildişiyle,
buğday-yüklü gemiler getirirler Mısır'dan
15 muazzam bir servet aşır da baş döndüren engini.
İşte böyle dalar düşüncelere içen adamın kalbi.
- V (Çok-böbürlen) Amyntas'ın şanı-yüce oğlu
- 20 zira nedir ki daha büyük kazanç insanlar için
iyi işlerle birinin yüreğini sevindirmekten

200 Pap. fr. 1 + 2 + 3 + 22 + 39 + 25, 20 + 23, 26 (?).

201 *Barbitos* Eski Yunan müziğinde kullanılan lir ailesine mensup telli müzik aletlerinden biridir. *Barbitos* özellikle Atina'daki tipik içki meclislerinde (*symposion aulos*)'la birlikte sıklıkla boy gösterirdi. *Barbitos*'un *kithara* ile arasındaki ses aralığı farkı tartışmalı olsa da (krş. Hagel, 2010, 229), *kithara*'dan daha pes tona sahip olduğu konusunda genel bir kanaat vardır. *Barbitos*'la ilgili daha geniş bilgi için bkz. Maas – Snyder, 1989, 113 vd.

... karanlık; yoktur hiçbir insan ki
alsın payını bütünüyle refahtan (ömrü boyunca)

VI 25 Oysa hayırdan ve şerden eşit pay alan adam

VII

20C
[SYRAKOSAILI HIERON İÇİN]

- I Yatırma uykuya duru-sesli *barbitos*'u
göndermek üzereyim şimdi
bitirdiğim çok-tonlu *Mousa*'ların
taptaze, alımlı bir tomurcuğunu doru kısraklarıyla
meşhur
- 5 Hieron'a ve onun
içki meclisindeki yiğitlere
- II güzel inşa edilmiş Aitna'da
övdüysem ilahilerle Pherenikos'u önceden,
o ki kazanmıştı zaferi tez ayaklarıyla
10 hem Delphoi'da hem de Alpheios'un boylarında
sevindirebilirim bu yiğidi de
- III ... benim(le ?) bakire kızların
ve gençlerin yaptığı
15 her yanı altından Zeus tapınağında
...
... her kim ki faniler arasında
... korkakça değil
- III Hünerler sayıya gelmez her şey için,
20 ancak atılıp öne ilan ederim tanrının yardımını;
beyaz-atlı Aos'un getirdiği ışık gibi.
(Aşağıya doğru bakardı) insanlar,
kendi zamanındaki
en büyük yığitten gayrısı

20D

(başlangıç kısmı kayıp)

(sonrasında ?)²⁰² (Oineusoğlu Meleagros'un ?)²⁰³
alımlı karısı aceleyle gidiyordu kendi son (yoluna)

(çok acı çeken)²⁰⁴ Nioba bile değildi bu kadar
matem-dolu

- 5 o ki Lato'nun (yüce)²⁰⁵ çocukları helak etti
on oğluyla on güzel-saçlı kızını hep birlikte
sivri-uçlu temrenleriyle
görünce Zeus baba onu
gökteki yüce tahtından
10 acıdı onun dermansız dertlerine
dönüştürdü onu tırtıklı bir kayaya
son verdi onun (taşınmaz bahtsızlığına)²⁰⁶
(çevrilemeyecek durumda 9 dize 13-21)

202 Lobel (*hy|pssothen*).

203 Maehler (2003¹¹, 100) Lobel'in bu dizeyi *P[arios tan] loisthian hōrmassen Oin[ōna keleuthon* olarak okumasını ve şiiri Paris'in ilk karısı Oinona'yla ilişkilendirmesini şüpheli bulur. Bu nedenle şüpheli yaklaşımına rağmen *M[eleagron]* ... *Oin[eidan keleuthon* okumasını tercih eder. Öte yandan Lobel'in okumasını makul bulan Campbell (1992, 283), *hy|pssothen* ifadesini "yukarıdan" ya da "yüksekten" biçiminde çevirerek (oysa Maehler bu sözcüğü zaman zarfı olarak kabul eder) Oinone'nin uçurumdan atlayarak intihar etmiş olabileceği temasıyla ilişkindirip şiirin bağlamıyla ilişki kurmaya çalışmaktadır. Ancak kanımızca Oinone'nin intiharının geleneğin başka hiçbir metninde karşımıza çıkmaması Maehler'in Meleagros ve karısı Kleopatra'yı tercih eden yaklaşımını daha desteklenebilir duruma getirmektedir.

204 Maas (*[tos' epaskhen algea]*).

205 Snell (*ag[auoi]*).

206 Maas (*dystlat[ou pathas]*).

20E²⁰⁷

- ... tunçtan
 ... siyah
 ... her-şeyi-bahşeden
 5 yazgı ... ölümsüz
 ... kazandı

- ancak yıldırımıyla kudretli yücelerdeki tanrı
 gönderdi (Uyku'yla Ölüm'ü ?)
 (karlı ?) Olympos'tan (kavgada gözü kara ?)²⁰⁸
 10 Sarpedon'a, buğday-taşıyan (Lykia'nın
 liderine) altın-bukleli (Uzaktan-işleyen ?)
 söyledi şu sözleri²⁰⁹
 ... insanlar
 ... ölümsüzler
 15 ... sonuna erer.

... (düştü o ?) daima-akan Simoeis'e
 (yenik düştü) amansız tuncun [ağırlığına]²¹⁰

- ... zaman
 20 ... sadece zihin
 ... yürek
 ... farklı

..
 (geri kalan kolonlar oldukça hasarlı)

207 Pap. Q fr. 1 col. III 6-28.

208 Snell 7-9. dizeleri *Hypnon de ker[annobias hypatos [Thanatos te | niphontos il all' ap' Olympou | [eis ton atarb]omakhan* olarak okumaktadır.

209 Snell 11-12. dizeleri *khrysoplok[amos d' Hekaergos -]an phatin eip'* olarak okumaktadır. Burada "Uzaktan-işleyen" olarak çevirdiğimiz *Hekaergos* epiteti tanrının okçuluğunu vurgulayan (*Hekabolos*) gibi Apollon'a gönderme yapmaktadır.

210 Snell 16-17. dizeleri *all' ho g' ep a[enaöi Simoe[n]ti pe[sen | dameis per]i n[e] lei khalkö[i]* olarak okumaktadır. Burada "Uzaktan-işleyen" olarak çevirdiğimiz *Hekaergos* epiteti tanrının okçuluğunu vurgulayan (*Hekabolos*) gibi Apollon'a gönderme yapmaktadır.

21²¹¹

Burada ne bir bütün sığır var, ne altın
 ne de erguvan  kilimler,
 ancak y reğ n h sn  niyeti var burada,
 tatlı Mousa var, bir de Boiotia'nın
 5 peymanelerindeki²¹² haz veren ş rap.

211 Athen. 11.101, 500ab: Bakkhylides aşağıdaki dizelerde Dioskurlar'a hitap ederek ve onları bayrama (*kse nia*) çağırarak Boiotia'ya ait *skyphoi*'dan (büyük kadehlerden) bahseder.

212 *Skyphos*, alışıldık boyuttaki ş rap kadehi *kylix*'le karşılaştırıldığında daha büyük olduğu için "peymane" [günümüzün ocakbaşı] sözcüğü tercih edilmiştir.

22 = fr. 4.21-25

23²¹³

(ölümsüz tanrıları üzerine)

boyun eğmez onlara ölümcül
illetlere, kalırlar sağ salım
hiç benzemezler insanlara.

24²¹⁴

yoktur seçim hakkı ölümlülerin
ne refahı seçebilirler ne amansız Ares'i,²¹⁵
ne de her şeyi tarumar eden iç savaşı,
her şeyi bahşeden Aisa getirir bulutu
5 gâh bu diyarın gâh diğerinin üzerine.

34²¹⁶ + 25²¹⁷

- (34) insanların mizaçları ayrılır birbirinden
binlerce farklı türe.
- (25) yalnızca bir avuç ölümlüye bağışlar tanrı
bütün günlerinde bahtlı olmayı ve varmayı
şakakların ağartan çağına bir kez gark olmadan gâma.

213 Clem. Alex. *Strom.* 5.110.1: Bir kez daha kulak verelim tanrısallık hakkında lirik şair Bakkhylides'in söylediklerine (krş. Euseb. *Praep. Ev.* 13.679).

214 Stob. *Ecl. Phys.* 1.5.3: Bakkhylides der ki.

215 Burada Ares'in adı, barış zamanlarının "refah"ıyla karşıtlık oluşturan "savaş"ı kastetmek amacıyla kullanılmaktadır.

216 Hesych. δ 2017 ve Zenob. 3.25: Bakkhylides: mizaçlar – binlerce.

217 Clem. Alex. *Strom.* 6.14.3: Bakkhylides şöyle der.

26 = 15.23-24

27²¹⁸

geniştir yol

28 = 1.13 vd.

29²¹⁹

İthakalı yiğidin karanlıkta-gizlenmiş gölgesi

30²²⁰

fırtınasız Memphis

sazlık Neilos

31 = fr. 1B 32 = 18.2

33²²¹

ifşa eder som altın fanilerin düşüncelerini

34 = + 25

35²²²

kaçar enginin gelgitinden

218 Plut. *Num.* 4.1 1: Bir kimse başka türlüünü ileri sürüyorsa, Bakkhylides'e göre "geniştir yol".

219 EM 296.1: *eidōlon*: gölgemsi benzerlik ya da beden in imgesi; puslu bir gölge, Bakkhylides'in dediği gibi.

220 Athen. 1.36, 20d: Memphis ... hakkında Bakkhylides'in dediği gibi.

221 Prisc. *de Metr. Ter.* 25 (Keil, 1857-1880, III. 428.21): Benzer şekilde Bakkhylides: *altın – som*; iambos dizesi üç kısa heceyle biter.

222 EM 676.25 (Gaisford, 1967, 1908-1909): *plēmmyris*: ... şayet bir adsa bu, adın -i halinde (*accusativus: plēmmyrin*) aksanın ilk hecede olması daha uygun olur, tıpkı Bakkhylides'teki gibi.

36 = 13.208 37-37B = fr. 54-56

38²²³

Sıradışı bir ressam güzel bir yüz yaparak doruklara tırmanan bir hayatı süsler.

39²²⁴

pyrgokerata (kule gibi yükselen boynuzlu)

40²²⁵

Fenike (= Karia)

41²²⁶

Euphronios'a göre bu, "Kraliçe"nin Zeus'un kızı olması ve onun ölümsüzlükle ilişkili işleri idare ediyor gibi görünmesi yüzündendir. Nitekim Bakkhylides'e göre de Athena Tydeus'a ölümsüzlüğü bahşetmiştir.²²⁷

223 Amm. Marc. 25.4.3 (Seyfarth, 1978, 360 vd.): Bundan başka, bu ilkeyi (iffet) daha da güçlendirmek üzere Iulianus, okumaktan zevk aldığı Bakkhylides'in şu sözlerini daima tekrarlardı, bunun etkisi ... gibidir:

224 Ap. Dysc. Adv. 596 (Schneider, 1965, 183.15): Adlarda *metaplasmos*'lar (yalın hali bulunmayan bir adın diğer hallerinin ya da şimdiki zaman (*preasens*) biçimi bulunmayan bir fiilin diğer zamanlarının yerine kullanılan teknik bir terim) ortaya çıktığı gibi, örn. *erysamates* (at arabası çekme), *lita* (keten kumaş), Sappho'nun *aua*'sı (şafak: Sapph. fr. 175 LP) ve Bakkhylides'in ...

225 Athen. 4.76, 174f. (Kaibel, 1887-1890, I. 392): Kariyalılar bunu (*gingras* adlı Fenike kökenli küçük bir üflemler çalgı) ağıtlarında kullanırlar, pek tabii şayet Karia *Phoinike* olarak adlandırılmamışsa, Korinna'da (Corinn. fr. 686 PMG) ve Bakkhylides'te bulunabileceği gibi.

226 Schol. ad Ar. Av. 1536: "bahşetmedikçe sana Zeus Prenses'i karı olarak" (*kai tēn basileian soi gynaike' ekhein didōi*). Skholiast tanrıçanın adı için, Bakkhylides'te karşımıza çıkan Dor lehçesindeki söyleniş yerine yaygın kullanılan Athena'yı tercih ediyor.

227 Krş. Ps.-Apollod. Bibl. 3.6.8.

42²²⁸

Bakkhylides Pelops'u (yeniden ?)²²⁹ kazana daldırarak iyileştirenin Rhea olduğunu söyler.

43²³⁰

Ioulis kentinden Bakkhylides'te ve Simonides'te saygıyla bahsedilir.

44²³¹ + 66²³²

(44) Bakkhylides kendisinin bahsettiği Eurytion'u bundan ayır tutar: Çünkü Eurytion'un, Deksamenos tarafından ağırlandıktan sonra, Elis'te küstahça ev sahibinin kızına saldırdığını ve bu nedenle de tesadüfen evde bulunan Herakles tarafından öldürüldüğünü söyler.

(66)

... yürekte
... bir kez daha cebren

... sıkkın canı

- 5 ne de yaklaştı ...
ve şunu dedi:
acılıyım yüreğimde
davetsiz (gelmişti)
sevilen bayrama
- 10 dağları-mesken-tutan Kentauros
istedi benden (ince-bilekli)²³³ kızımı,
onu gelin olarak almayı arzulayarak
Malea'ya. Ben de olmayınca razı (bu tiksiniş şeye)

228 Schol. ad Pind. *Olym.* 1.40a (Drachmann, 1903-1927, I. 30).

229 Bergk (*enkatheisan palin tōi lebeti*).

230 Himer. *Or.* 27.30 (Colonna, 1951, 126 vd.).

231 Schol. ad Hom. *Od.* 21.295-304 (Dindorf, 1855, 702).

232 *P.Oxy.* 23.95.

233 Barrett (*ta[nisyron]*).

15 (daha da sert şekilde tehdit etti beni)²³⁴
ve dedi ki (çok ahmakça)²³⁵ davrandın
oysa ben ...
... suçsuz

45²³⁶

Kimileri Aristaios'un (denen tanrının) soyunu, Bakkhylides'in yaptığı gibi, Karystos'a, kimileri Kheiron'a ya da Gaia ve Ouranos'a, kimileri de Kyrene'ye dayandırır.

46 = fr. 20D.4 vd.

47²³⁷

Kimileri onun (yani Persephone'nin) Sicilya'dan kaçırıldığını söyler, oysa Bakkhylides'e göre Girit'ten [kaçırılmıştır].

48²³⁸

Bakkhylides ve filozof Aristoteles'e göre, (Homeros) Ios'tandır.

49²³⁹

Ancak Kaikos Ida Dağı'ndan aşağıya akmaz, tıpkı Bakkhylides'te bulunduğu gibi ...

234 Page 13-14. dizeleri şu şekilde tamamlar: (*emoi d' [apothymia medetai (vel ginetai) | aekonti de pikrote|ron katapeilei]*).

235 Page (*meg' [aa[stes]*).

236 Schol. ad AR Argon. 2.498-527a (Wendel, 1935, 169).

237 Schol. ad Hes. Theog. 914.

238 Ps.-Plut. Vit. Hom. 5.

239 Str. 13.1.70 (Kramer, 1844-1852, III. 63).

50²⁴⁰

Rhyndakos

51²⁴¹Dağ-bakırı (*oreikhalkos*)52²⁴²

(Ouranos'un) uzuvlarından akan kandan
 üç Erinys doğdu ilk olarak yeryüzünde
 Teisiphone, Megaira, Alekto onlarla birlikteydi,
 yanı sıra namı Telkhinler olanlardan dördü
 Aktaios, Megalesios, Ormenos, bir de Lykos
 Bakkhylides onların Nemesis'le Tartaros'un
 çocukları olduğunu söyler
 oysa başkaları Gaia ile Pontos'un çocukları
 derler onlara.

240 Schol. ad AR Argon. 1.1165a (Wendel, 1935, 104): Rhyndakos Phrygia'da bir ırmaktır, Bakkhylides'in bahsettiği gibi.

241 Schol. ad AR Argon. 4.973 (Wendel, 1935, 300): bir çeşit bakırı [olarak] ... Stesikhoros'ta (Stesich. fr. 260 PMG; krş. Ibyc. fr. 282a.42 vd. PMG) ve Bakkhylides'te bahsedilir. Krş. Didym. Chalc. fr. 34a Schmidt, Ar. Byz. fr. 413 Slater.

242 Tzet. Theog. 80-86 (Matranga, 1850, 580).

ŞÜPHELİ FRAGMANLAR

53a²⁴³

Gonca güller alevlenir
çelengin çanak yapraklarında

54²⁴⁴

Hiçbir fani mesut değildir her zaman.

55²⁴⁵

Bırakma öyle orta yere
Mousa'ların uğruna şevkle-dövüşülen hediyeleri
rastgelen alıp götürsün diye.

56²⁴⁶

çünkü övülünce meziyet boy verir ağaç gibi

57 = 14 +

58²⁴⁷

Diğerleri iki tekerlekli at arabasının (*harma*) ilk olarak Sicilya'da ortaya çıktığını söylerler; Bakkhylides ve Pindaros²⁴⁸ Sicilya'nın yöneticileri Hieron'u ve Gelon'u kutlarken ve onların at-sürüşlerinde gayet büyük bir azamet gördüklerinde, bir minnet nişanesi olarak iki tekerlekli at arabasını ilkin Sicilyalıların bulduklarını söylerler.

243 Plut. *Quaest. Conv.* 3.1.2 (Hubert, 1969, IV. 82): Efendim, bizim yaptığımız gibi, sizin de kenara çekilmeniz doğru olur ... ya da söyleyin bize ... çelengin çiçeklerinin içerken sağladığı bütün desteği.

244 Stob. *Flor.* 4.34.26.

245 Clem. Alex. *Strom.* 5.16.8 = Adesp. fr. 959 PMG.

246 Clem. Alex. *Paed.* 1.94.1.

247 Schol. ad Ael. Arist. *Or.* 1.350 (Dindorf, 1829, III. 317).

248 Pind. *fr.* 106.

(59 = sahte fragman, bkz. Pfeiffer ad Call. fr. 378)

60

...
... biçim

5

... gençliğin uğruna (?)
... tahammül etmeliyiz
hasımlarımızın (kem gözlerine)²⁴⁹

10 oturup aralıksız ve sonsuz
acının yükü altında
zira dondurucu savaşta

15

... güzelce çiçeklenmiş özgürlük
Akheron'a doğru ... bilmez hiçbir şey tanrılara dair

...
20 ... Hades'in (meskenleri)²⁵⁰
Böyle sözler (canlandı)²⁵¹
taşırken gemiyi dalga
Ilion'dan alıp
bol-ağaçlı yüksek tepelere
25 tanrılardan biri
deyiverdi açıkça

249 Lobel (*ommata*). Burada *harmata* (savaş arabalarına) okuması yerine tercih edilmiştir.

250 Vogliano ([*d*]omōn).

251 Page (*ege[ire]*). Burada Dielh'in *ege[nto]* (ortaya çıktı) okuması yerine tercih edilmiştir.

- orada kalması gerektiğini birinin
 diğerleri kaçıp kurtulurken
 kahrolasica ölümden.
 30 Çok feryadı ulaştı (kadınların)²⁵²
 ta gökyüzüne
 beklenmedik bir sevinç içinde,
 duyulmadı yiğitlerin
 (ağzından)²⁵³ çıkanlar
 35 ... sedirlerin üzerinde
 ... dua ediyordu genç kadınlar,
 vah, vah!²⁵⁴

61 LEUKIPPOSKIZLARI

Menekşe-gözlü Kypris için
 icra ettik yeni bir türkünün
 güzelim dansını

62

	(a)	(b)
	... ölümlülerin	... bakardı
	... gelir onlara	
	... sağlam-yürekliydi	
	... tuncun	... uyandırdı (?)
5	... yaklaşıyordu (ona)	
	... karanlık (fırtınalar ?)	
	... gözü karalık	... sebatlıdır dövüşte ..
	... her yiğit	... sıkıydı safları
		... katıldılar
	... vatanlarında onlara	

252 Maas (*Igynaiôn*).

253 Snell (*stoma*).

254 *Paian*'ın matemli havasını yansıtır şekilde şiir iê, iê haykırışlarıyla sonlanmaktadır.

10 ... büyük-şanın ...; ... silahlarıyla

... adama öyle gibi görünür ...

... hepsi ... (c)

15 ... sahipti ...

... çünkü yığitten olmaz ...

63²⁵⁵

... Kuludur Pierialıların

... ve kudretli-babanın kızı (Mnemosyna'nın)²⁵⁶

... tatlı

... atların-yayıldığı

5 ... (yasalarda).²⁵⁷ Olympos

... sahilin

... enginin ...

... güzel-bukleli tanrıçaları

10 ... dizginler (?)

... okla katledilmiş (?)

255 P.Oxy. 673.

256 Maehler (|Mnamosynas).

257 Elyazması (|NOMOIS).

- 6 Alkmena'nın (oğlu)²⁵⁹
 (komşusu Kalydon'dan)²⁶⁰
 getirdi ...
 kaçırdı (Nessos)
- 10 gül-kollu (hile) bilmez kadını
 kaldırıp ellerini yukarıya
 geçti ırmağı
 atlarıyla birlikte çocuk da kollarında;²⁶¹
 ancak (yaklaşırken ırmağın boylarına)²⁶²
- 15 (dolup) sevda (ateşiyle)²⁶³
- Kentauros saldırdı geline
 o da haykırdı Daianeira²⁶⁴
 çağırıp sevgili kocasını
 acele etsin diye ...
- 20 onun karısının ...
 onun ateşli gözü (döner durur)²⁶⁵
 ölüm ve ...
 dile gelmez ...
 ... olmaz dövüşte
- 25 ... sağ elinde

258 P.Berol. 16140.

259 Snell (Alkmēnas hyios) ya da (Alkmēnios hērōs: Alkmenaoglu kahraman).

260 Snell (K[alyōnos - - gei-] | tonas).

261 Snell, 9.-13. dizelere karşılık gelen kısmı şöyle okumaktadır: (Nessōi) porthmeuont[i dolōn] nēida rhodop[akhyn (sc. Deianiram) ... me]ta khersia peda[rsion, autos de] dia potamon e[bain' an'] hippos ekhōn [paid' en ankalais. Buna karşılık 10.-13. dizeler için Dielh'in önerisi şöyledir: Nessos de me]ta khersia peda[eirōn nin ep' hōmois] dia potamon e[ba homoion] hippos ekhōn [demas. Biz 9.-13. dizelerinin çevisi için Snell'in okumasını temel aldık.

262 Dielh (pellassen okhthais).

263 Burada "dolup sevdanın ateşiyle" olarak çevirdiğimiz Snell'in emandatio'suyla aphrodisian m[anian plēstheis ifadesi lafzi olarak "dolup Aphrodite'ye özgü çilginlikle" biçiminde çevirilebilir.

264 Snell, 15.-17. dizelere karşılık gelen kısmı şöyle okumaktadır: m[anian plēstheis] Kentauros ai[ks epi nymphan,] keladese de D[aianeira].

265 Maehler ([dinasas]).

... (sallıyordu) koca sopasını
 ... azgın vahşi hayvanın²⁶⁶ (tam kafasının)
 orta yerine bütün gücüyle
 paramparça oldu kafatası²⁶⁷
 30 gözlerinin de ...
 kaşlarının da ...
 ayaklarıyla (korkusuz)²⁶⁸

35

$$65 = **28 + **29 \quad 66 = 44 +$$

266 "Vahşi hayvan" anlamındaki *ther* yerine kullanılan *phér* sözcüğü Simonides'te (krş. Simon fr. 59 PMG çoğul kullanım), Pindaros'ta (krş. Pind. *Pyth.* 3.4, 4.119; tekil kullanım) ve Homerosçu gelenekte (krş. Hom. *Il.* 1.268; 2.743) Kentauros yerine kullanılır. Kentauros'un vahşiliğini pekiştirmek amaçlı kullanılan *agrios* sıfatı için "azgın" karşılığını yegledik.

267 Snell 26.-29. dizeleri şu şekilde okumuştur: (*tinassôn*) *phe[r]os* (suppl. Roberts) *agriou* [*kephalan ep'*] *ouatos messan* [*eplakse*] *synapakse te p[ambiai kranion.*

268 Dielh (*atha[m]bes*).

BAKKHYLIDES'İN MİTLERİ

<i>Epinikia</i>	Vesile Kişi / Durum	Uzunluk	Mit / Mitolojik Başlık
Bacchyl. 1	Keoslu Argeios (Isthmia, Delikanlılar Arasında Yumruk Dövüşü)	184 dize	Minos, Euksantios, Keos'un kolonileşmesi
Bacchyl. 2	Aynı Muzaffer (Keoslu Argeios)	14 dize	Mit yok
Bacchyl. 3	Syrakosaili Hieron (Olympia, İki Tekerlekli Araba)	98 dize	Kroisos, Admetos
Bacchyl. 4	Aynı Muzaffer (Syrakosaili Hieron)	20 dize	Mit yok
Bacchyl. 5	Aynı Muzaffer (Syrakosaili Hieron)	200 dize	Herakles ve Meleagros
Bacchyl. 6	Keoslu Lakhon (Olympia, Delikanlılar Arasında Stadion Koşusu)	16 dize	Mit yok
Bacchyl. 7	Aynı Muzaffer (Keoslu Lakhon)	22 dize (frag.)	Günümüzü kalan dizelerde mit yok
Bacchyl. 8	Keoslu Liparion, (?)	32 dize	Mit yok
Bacchyl. 9	Phleiouslu Automedes (Nemea, <i>Penthatlon</i>)	104 dize	Thebai'a Karşı Yediler ve Asoposkızları
Bacchyl. 10	Atınalı Adsız Muzaffer, (Isthmia, Koşu)	56 dize	Mit yok
Bacchyl. 11	Metapontionlu Aleksidamos (Pythia, Delikanlılar Arasında Güreş)	126 dize	Proitosoğulları
Bacchyl. 12	Aiginalı Teisias (Nemea, Güreş)	69 dize (frag.)	Günümüzü kalan dizelerde mit yok
Bacchyl. 13	Aiginalı Pytheas (Nemea, <i>Pankration</i>)	231 dize	Herakles ve Nemea Aslanı; Aiakosoğulları Troia'da
Bacchyl. 14	Thessialı Kleoptolemos (Petraia, Dört Atlı Araba)	44 dize (en az)	Günümüzü kalan dizelerde mit yok
Bacchyl. 14A	?	(frag.)	?
Bacchyl. 14B	Larissalı Aristoteles (Hipparkhos)	10 dizeden fazla	Günümüzü kalan dizelerde mit yok

Dithyramboslar	Vesile Kişi / Durum	Uzunluk	Mit / Mitolojik Başlık
Bacchyl. 15	Atina	63 dize	Antenoroğulları ya da Helene'in dönüşü için bir dilek
Bacchyl. 16	Delphoi	35 dize	Herakles
Bacchyl. 17	Delos için Keoslular (Atina Etkisinde)	132 dize	Gençler ya da Theseus
Bacchyl. 18	Atina	60 dize	Theseus
Bacchyl. 19	Atina	51 dize	Io
Bacchyl. 20	Sparta	11 dize (kalan)	Idas
Bacchyl. 23	(Atina ?)	?	Kassandra
Bacchyl. 24	?	19 dize (en az)	Mit
Bacchyl. 25	?	34 dize (en az)	(Meleagros ?)
Bacchyl. 26	?	15 dize (en az)	(Pasiphai ?)
Bacchyl. 27	?	45 dize (en az)	(Khiron ?)
Bacchyl. 28	?	10 dize (en az)	Artemis ve Delos'tan bahsediliyor.
Bacchyl. 29	?	-	(Orpheus ?)
Bacchyl. fr. 9	Serv. ad Verg. Aen. 2.201	-	Laokoon üzerine
Bacchyl. fr. 10	Schol. Hom. Il. 12.292	-	Zeus ve Europa üzerine

Olası

Dithyramboslar	Vesile Kişi / Durum	Uzunluk	Mit / Mitolojik Başlık
fr. 60	?	37 dize (en az)	(Kebeiroi ?)
fr. 61	?	İlk 3 dize	(Leukipposkızları)
fr. 62 ve 63	?	-	Savaş anlatımı
fr. 64	?	35 dize (en az)	Herakles, bir ırmak ve bir <i>kentauros</i> (Nessos ?)

<i>Paianes</i>	Vesile Kişi / Durum	Uzunluk	Mit / Mitolojik Başlık
<i>fr. 22+4</i>	Asine, Apollo Pythaieus	90 dize	Herakles, Keyks, Dryopla ve Asine'nin kuruluşu
<i>Enkomia</i>	Vesile Kişi / Durum	Uzunluk	Mit / Mitolojik Başlık
<i>fr. 20A</i>	?	81 dize (?)	Idas ve Marpessa
<i>fr. 20D</i>	?	(frag.)	Kleopatra (?) ve Meleagros; Niobe ve çocukları
<i>fr. 20E</i>	?	(frag.)	Sarpedon

YER VE KİŞİ ADLARI SÖZLÜĞÜ

Abas: Lynkeus'la Hypermestra'nın oğlu ve Argos kralıdır. Danaos'un torunu olan Abas, Aglaia'dan Akrisios ve Proitos adından ikiz kardeşlerin ve kızı Idomene'in babası olmuştur. Daha sonra büyük kahramanlıklarıyla anılacak Perseus'un ve onun soyundan gelenlerin de atasıdır (Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.1.1; Paus. 2.12.2, 10.35.1): Bacchyl. 11.69.

Abasoğlu (Abantiadas): Abas'ın oğlu ve Tiryns kralı olan Proitos için kullanılan bir örtmecidir: Bacchyl. 11.40.

Adrastos: Argos ve Sikyon kralı, meşhur Thebai'a Karşı Yediler seferinin önderi, Talaos ile Lysimakha'nın oğludur; kardeşi Pronaks'ın kızı Amphithea ile evlenmiştir. Adrastos bilici Amphiareus'la arasındaki bir düşmanlık yüzünden Argos'tan sürgün edilmiş, Sikyon'a sığınmıştır ve orada dedesi Polybos'tan Sikyon tahtını mirasla devralmıştır. Ancak sonrasında Amphiareus'la barışmış ve eski bir düşmanlığın öcünü alırcasına daha sonra entrikasıyla Amphiareus'un ölümüne neden olacak olan kız kardeşi Eriphyla'yı kendisine eş olarak vermiştir (Hom. *Il.* 2.572, 14.119-125, 23.344-347; Herod. 5.67; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.6.1-3.7.3; Paus. 2.6.6, 8.25.8; Pind. *Olym.* 6.13; *Pyth.* 8.51; *Nem.* 8.51, 9.9, 10.12, 10.28; *Isth.* 4.26, 7.10): Bacchyl. 9.19.

Aganoroğlu (Aganoridas): Aganor'un (İonia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Agenor") oğlu, boğa kisvesine burünen Zeus tarafından kaçırılan Europa'nın da kardeşi olan Thebailı kahraman Kadmos için kullanılan bir örtmecidir: Bacchyl. 19.49.

Agathoklesoğulları (Agathokleadaı): Laris(s)alı (Thessalia) Aristoteles'in mensubu olduğu aşirettir: Bacchyl. 14B.2.

Agelaos: Oineus ile Althaia'nın oğlu ve kahraman Meleagros'un kardeşi olan Agelaos, Bakkhylides'e göre, ünlü Kalydon Domuz Avı esnasında Kouretler tarafından öldürülmüştür: Bacchyl. 5.117.

Aglaia: (İonia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Aglaië") Zeus ile Okeanos'un kızı olan Eurynoma'nın (ya da başka bir aktarıma göre Hera'nın) kızlarından ve Apollon'un maiyetinde yer alan *Kharis*'lerden biridir. Hesiodos'a göre Hephaistos'un karısıdır. Adı "İhtişam" ya da "Görkem" anlamındadır (Pind. *Olym.* 13.14): Bacchyl. 3.6; ayrıca bkz. *Kharis*.

Aiakos: Zeus ile bir ırmak-tanrı olan Asopos'un kızı Aigina'nın oğlu, Peleus, Telamon ve Phokos'un babası, Akhilleus'un ve Aias'ın dedesi, Aigina'nın ilk kralıdır. Oinona Adası'nda doğmuş ancak doğumdan sonra adanın adı bir *nympha* olan annesinin adıyla (Aigina) yeniden adlandırılmıştır. Aikos adada yalnız başına buyur; ancak yetişkinlik çağına geldiğinde Zeus adadaki karıncaları (*myrmekes*) insana dönüştürerek kalabalık bir halk oluşmasını sağlar. Aiakos daha sonra torunu Akhilleus'la birlikte Ege'nin öteki yakasında savaşıacak olan bu yeni halka Myrmidonlar adını verir. Aiginalıların onun onuruna Aiakeion olarak adlandırılan beyaz mermerden bir tapınak yaptığı söylenir (Paus. 2.29.6). Platon onu Minos, Rhadamanthys, Triptolemos'la birlikte Hades'teki adil yargıçlar arasında sayar (Plat. *Apol.* 41a; ayrıca krş. Hes. *Theog.* 1003-1005; Ps.-Hes. *Gyn. Kat.* 205, Hes. *fr.* 212a M-W; Ar. *Ran.* 464-478; Plat. *Gorg.* 524a; Paus. 1.39.6; Ov. *Met.* 7.469-660; Pind. *Olym.* 8.30, 8.50; *Pyth.* 8.99; *Nem.* 3.28, 4.71, 5.53, 7.84, 8.13; *Isth.* 5.35, 8.22, 9.1); Bacchyl. 13.72, 13.99, 13.183.

Aiakos oğlu (Aiakidas): Aiakos'un oğulları Telamon, Aias'ın doğrudan adlarını söylemek yerine kullanılan bir örtmecidir. Pindaros'ta tekil biçimde de bulunmaktadır (Pind. *Pyth.* 3.87; *Isth.* 8.39 [Peleus]; *Isth.* 6.35 [Telamon]). Bakkhylides'te geçtiği bağlamda Aiakos'un torunları olan Peleus'un oğlu Akhilleus ve Telamon'un oğlu Aias kastedilmektedir: Bacchyl. 13.166.

Aias: Homeros'ta devasa kalkaniyla nam yapmış Salamisli kahraman, Telamon'un oğlu, Akhilleus'un amcasının oğludur. Adaşı olan Oileus'un Aias'la karıştırılmaması için sıklıkla "Büyük Aias" olarak anılır. Helena'nın çok sayıdaki taliplerinden biri olan Aias düğün hediyesi olarak büyük bir koyun ve sığır sürüsü vaat etmiştir. Sonrasında Helena'nın peşinden Troia'ya düzenlenen seferde 12 gemiyle Agamemnon ve Menelaos'un birliklerine katılmıştır. Hektor'la bire bir dövüşmüş, onu öldürmesine ramak kalmışken bunu başaramamış, sonunda berabere biten bu mücadeleden birbirlerine hediye vererek ayrılmışlardır. (Hom. *Il.* 2.557-558, 7.181-305, 9.622-642, 12.1-16.123, 23.700-849; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.10.8, *Epit.* 5.4-7; Pind. *Nem.* 2.14, 4.48, 7.26; *Isth.* 4.35, 5.48, 6.26, 6.53); Bacchyl. 13.104.

Aigina: (a) Saronik Körfezi'nde Atina'dan yaklaşık 30 km uzaklıkta yer alan bir ada (krş. Pind. *Olym.* 7.86, 8.20, 9.90; *Nem.* 3.3, 5.3, 7.50; *Isth.* 5.43, 6.8, 8.56, 9.1); Bacchyl. 9.55, 10.35, 12.6; (b) Irmak-tanrı Asopos'un kızı olan *nympha*, Zeus onu kaçırıp Oinona Adası'nda Aiakos'a hamile bırakmıştır (Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.12.6). Pindaros'a göre, Aigina Aktor'la evlenerek Menoitios'un annesi olmuştur. krş. Pind. *Olym.* 9.70; *Pyth.* 8.98; *Nem.* 4.22, 5.41, 8.6; *Isth.* 8.16); Bacchyl. 9.55, 10.35, 12.6, 13.78; ayrıca bkz. Aiakos.

Aigyptos: Mısır Kralı Belos ile Nil'in (Neilos) kızlarından Akhiroa'nın oğlu olan kurucu kahramanla aynı adı taşıyan, kabaca günümüzdeki Mısır topraklarına denk gelen ülkedir (krş. Pind. *Nem.* 10.5); Bacchyl. *fr.* 20B.15

Aisa: *Moirai*'lara benzer şekilde, Nasip'in ya da Yazgı'nın kişileştirilmiş halidir (Hom. *Il.* 20.127; *Od.* 7.197; Aesch. *Choe.* 648); Bacchyl. *fr.* 24.5.

Aithra: Troizen Kralı Pittheus'un kızı, Pelops'un torunu, Theseus'un annesidir. Aithra'nın gönlünü ilk olarak Bellerophon'tes çelmeye çalışmıştır. Ancak çocuk sahibi olmak isteyen Aigeus'un Delphoi kâhininden aldığı cevap Troizen Kralı Pittheus tarafından kendi kızı için yorumlanmış, Pittheus, Aigeus'un haberi olmak-

sızın Aithra ile birlikteliklerini planlamıştır. Ancak Bakkhylides'in de desteklediği anlaşılan efsanenin bir başka versiyonu, Aigeus'un Troizen'e gelmesinden bir gün önce Athana'nın Aithra'yı, yakınlardaki bir adada Pelops'un araba sürücüsü kahrâman Sphairos'a kurban kesmeye teşvik ettiğini, bu adada Poseidon'un henüz bakire olan Aithra'yla birleştiğini, kızın aynı gece Aigeus'la da ilişkiye girdiğini iletir. Bu versiyona göre, Theseus Aigeus'un olduğu kadar Poseidon'un da oğludur (Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.10.7, 3.15.7; Hyg. *Fab.* 14, 37, 92, 243; Plut. *Thes.* 3, 6; Paus. 2.33.1 vd.): Bacchyl. 17.59.

Aitna: (Türkçede daha yaygın bir şekilde bilinen adıyla "Etna") Önceki adı Katana olup Hieron tarafından yeniden bu adla kurulan kenttir (D.S. 11.76; Pind. *Pyth.* 1.60, 3.69; *Nem.* 9.2, 9.30). Adını volkanik hareketliliğinden dolayı altında dev Typhos'un yattığına inanılan Sicilya'daki en yüksek dağdan alır (Aesch. *Prom.* 365; Verg. *Aen.* 3.578; Ov. *Met.* 5.346; Pind. *Olym.* 4.6, 13.11; *Pyth.* 1.20, 1.27): Bacchyl. *fr.* 20C.7.

Aitolia: Kıta Yunanistan'ın orta kısmında bir bölgedir; zaman içinde farklı sınırları olmuştur. Ancak Strabon zamanında batıda Akheloos Irmağı'yla ayrılan Akarnania kuzeyde Athamanes, Dolopes ve Dryopes kavimlerinin yaşadığı dağlık bir bölgeyle, kuzeydoğuda Doris ve Malis'le, güneydoğuda Lokris'le güneyde ise Korinthos Körfezi'yle sınırlıdır (Str. 10.2; Pind. *Olym.* 3.12; *Isth.* 5.30): Bacchyl. 5.114 (Aitolialı), 8.29 (Aitolia'ya ait).

Akha (Akhaïos): Özellikle Homeros bağlamında (çoğ. *Akhaioi*) ön plana çıkan Thessalia güneydoğusunda ve Peloponnesos Yarımadası'nın kuzeyindeki Alis ve Sikyon arasında Akhilleus'un anavatanı olan Phthia'yı da içine alan bölgede yerleşen Kıta Yunanistanı kavmidir (Hom. *Il.* 2.235): Bacchyl. 9.58, 11.114, 11.126, 15.39.

Akheron: Ölüler diyarına gönderme yapmak üzere dile getirilen, yeraltı dünyasında akan, ölülerin sandalcı Kharon'un yardımıyla geçmek zorunda oldukları ırmaktır. Homeros'ta Pyriphlegethon ve Kokytos ırmaklarıyla birlikte anılır (Hom. *Od.* 10.513; Verg. *Aen.* 6.295 vd.; Pind. *Pyth.* 11.21; *Nem.* 4.85): Bacchyl. *fr.* 60.18.

Akhilleus: Thessalia'daki Phthia'nın kralı Peleus ile deniz tanrıçası Thetis'in oğulları olan yarı-tanrısal kahramandır. Baba tarafından doğrudan Zeus soyundan gelir, annesi Thetis ise zaten tanrıcadır. Thetis Akhilleus'u babasından aldığı ölümlülükten arındırmak için, geceleri ateşte yakıyor, gündüzleri de vücudunu *ambrosia*'yla ovuyordu. Bir gün Peleus Thetis'in çocuğu ateşte yakışını görüp öfkeyle duruma müdahale etti. Bunun üzerine Thetis Peleus'u ve bebeği terk ederek Nereuskızları'nın (*Nēreides*) yanına, denize döndü. Peleus da yalnızca dudakları ve sağ ayağının aşık kemiği yanan Akhilleus'u Kentauros Kheiron ve karısı Khariklo tarafından yetiştirilmek üzere Palion Dağı'na gönderdi. Kheiron da yaşarken çok hızlı koşan bir dev olan Damysos'un mezarından kemiklerini çıkararak yeniden Akhilleus'a aşık kemiği yaptı. Özellikle "ayağı tez Akhilleus" (*podarkes Akhilleus*) olarak hitap edilen kahramanın bu meziyeti bu öyküye dayanılarak açıklanıyordu. Bir diğer öyküye göre ise Akhilleus annesi Thetis tarafından ölümsüzleştirilmek için yeraltındaki Styks Irmağı'na sokuluyordu. Bu ırmağın sularının kişiyi yara almaz kılma özelliği vardı. Ancak Thetis bu işlemi yaparken Akhilleus topuğundan tuttuğundan topuğu bu özelliği kazanamadı. Akhilleus, Homeros'ta Agamemnon'a yönelik öfkesiyle *Ilias*'in en önemli kahramanı olarak

belirir. Troia'da Myrmidonlar adını verdiği bir topluluğun oluşturduğu birliğiyle savaşmıştır. (Soph. *Phil.* 334-335; Eur. *Hec.* 387-388; Ps.-Apollod. *Epit.* 5.3.16-17, 5.3.20-26, 5.3.29-33, 5.4.1, 5.4.6-5.5.7; Paus. 3.19.11-13, 3.24.10-11; Verg. *Aen.* 6.56-58; Ov. *Met.* 12.598-628; Stat. *Achill.* passim; Pind. *Olym.* 2.79, 9.71, 10.19; *Pyth.* 8.100; *Nem.* 3.43, 4.49, 6.50, 7.27, 8.30; *Isth.* 8.48, 8.55); Bacchyl. 13.101, 13.119, 13.134.

Akrisios: Abas'ın oğlu ve Argos'un yöneticisidir. Akrisios ikiz kardeşi Proitos'la, sanki ataları Aigyptos ve Danaos arasındaki çekişmeyi sürdürmüş gibi, daha ana karındanayken kavga etmeye başlamıştır. Babalarının ölümünden sonra Argos tahtı için birbirlerine ilan ettikleri savaş Akrisios'un galibiyetiyle sonuçlandı. Proitos Lykia'ya surgune giderek Iobates'in kızı Anteia'yla (tragedya şairlerinde kızın adı Stheneboia) evlendi. Kayınpederi Iobates, bir Lykia ordusunun başına geçerek damadı Akrisios'u Argolis'e getirdi. Onu burada, Kyklopslar'ın yardımıyla inşa edilen, tahkimatıyla savunması çok güçlü Tiryns'e yerleştirdi. Böylece Akrisios Argolis'in Argos kısmının, Proitos da Tiryns kısmının kralı oldu (Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.2.1 vd., 2.4.4; Schol. ad Eur. *Ores.* 935; Schol. ad AR *Argon.* 1.40, 4.1091; Paus. 2.16.2, 2.16.4, 23.7); Bacchyl. 11.6; ayrıca bkz. Abas.

Aktaios: Bakkhylides'e göre, Nemesis ile Tartaros'un çocukları olan Telkhinlerden (*Telkhines*) biridir. Bacchyl. *fr.* 52.5.

Alalkomenia: bkz. Athana.

Alatheia: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Aletheia") Pindaros'ta da (krş. Pind. *Olym.* 10.4; *fr.* 205) Zeus'un kızı olarak sunulan "Hakikat"ın kişileştirilmiş tanrıçasıdır. Bacchyl. *fr.* 60.18.

Aleksandros: Çok daha ünlü ardılı Büyük İskender'le (Aleksandros II) aynı adı taşıyan Aleksandros I (hükümdarlığı: MÖ 498-454), Amyntas I ve Eurydike'nin oğlu olan Makedonia Kralı'dır. Herodotos Salamis Savaşı sonrasında MS 480 barış görüşmelerinde Pers valisi Mardonios'un temsilciliğini yapmıştır (Herod. 8.140); Bacchyl. *fr.* 20B.4.

Aleksidamos: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Aleksidemmos") Pythia Oyunları'nda delikanlılar arasındaki güreş müsabakalarının muzafferleri olan Matapontionlu güreşçidir. Bacchyl. 11.18.

Alekto: Her ne kadar Erinyslerin tam sayısı bilinmiyorsa da üç tanesi özellikle ünlüdür. Alekto bu üç Erinys'ten biridir. Diğer ikisi ise Teisiphone ve Megaira adlarıyla bilinirdi. Bacchyl. *fr.* 52.3; bkz. Erinys.

Alkmena: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Alkmene") Mykenai Kralı Elektryon'un kızı, Amphityrion'un karısı, Zeus'tan Herakles'in ve Amphitryon'dan da Iphikles'in annesi olmuştur. Zeus'un Alkmena'yı baştan çıkarma hikâyesi onun bütün aşk maceraları içinde en ünlülerinden biridir. Çok güzel bir kız olan Alkmena Amphitryon'la evlendirilir ancak o sekiz kardeşini öldüren Taphoslulardan (Taphioi) öcünü almadan zifaf odasına girmek istemez. Bunun üzerine Amphitryon büyük bir şevkle Taphoslulara karşı sefere çıkar ve kısa sürede zaferle ve ganimetlerle evinin yoluna koyulur. Bunu fırsat bilen Zeus Amphitryon kılığında Alkmena'ya görünerek Taphoslulardan öcünü aldığı müjdesini verir ve buna çok seven Alkmena kılık değiştirmiş Zeus'u yatağına kabul eder. Zeus güneş

tanrısı Aelios'u ikna ederek, güneşin üç gün doğmamasını sağlar ve üç gün üç gece Alkmēna'yla birlikte olur. Amphitryon'a gerçeği Teiresias söyleyecektir (Hom. *Il.* 14.323-324; *Od.* 11.266-268; Hes. *Sc.* 1-56; Eur. *Heracl.* 646-1052; Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.4.5-8, 2.8.1; Paus. 5.18.3, 9.16.7; Pind. *Olym.* 7.27, *Pyth.* 4.172, 9.85; *Nem.* 1.49, 10.11; *Isth.* 1.12, 4.55, 6.30): Bacchyl. *fr.* 4.41, 64.6.

Alkmēnaoğlu (Alkmēnios): Alkmēna'nın oğlu kahraman Herakles için kullanılan bir örtmecidir: Bacchyl. 5.71.

Alpheos: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Alpheios") Yunanistan'ın en uzun ırmaklarından biri olan Alpheos, Peloponnesos Yarımadası'nda Arkadia bölgesinde bir pınar olarak çıkar ve Erymanthos ve Ladon ırmakları gibi pek çok kolun da beslemesiyle Alis bölgesini kat ederek İon Denizi'ne dokulur. Olympia tapınağının civarında akan bir ırmaktır. Olympia Oyunları için simgesel bir niteliği olduğundan Pindaros'un dizelerinde sıklıkla yer alır. Ancak Alpheos aynı zamanda Okeanos'un ve Tethys'ün oğlu olan bir ırmak-tanrıdır (Hes. *Theog.* 338). Alpheos ihtiraslı bir avcı olarak *nympha* Arethoisa'ya âşık olur. Alpheos tarafından kovalanan Arethoisa Syrakosai yakınlarındaki Ortygia Adası'na kadar kaçır ve orada bir akarsuya dönüşür. Alpheos'la Arethoisa arasında denizin altından bağlantı olduğuna inanılır (Paus. 5.7.2; 5.14.5; 6.22.5; Pind. *Olym.* 1.20, 1.92, 2.13, 3.22, 5.18, 6.34, 6.58, 7.15, 8.9, 9.18, 10.48, 13.35; *Nem.* 1.1, 6.18; *Isth.* 1.66; Schol. ad Pind. *Olym.* 5.10; Schol. ad Pind. *Nem.* 1.3; Ov. *Met.* 5.572 vd.): Bacchyl. 3.7, 5.38, 5.181, 6.3, 8.27, 11.26, 13.193, *fr.* 20C.9.

Althaia: Thestios'un kızı, Kalydon Kralı Oineus'un karısı ve Meleagros'la Daianeira'nın annesidir (Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.8.2 vd.): Bacchyl. 5.120.

Alyattas: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Alyattes") Lidya Krallığı'nın kurucusu ve efsanevi kralı Kroisos'un babasıdır: Bacchyl. 3.40.

Amphitrita: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Amphitrite") Nereus ile Doris'in kızı, Nereuskızları'ndan (*Nereides*) biri, Poseidon'un karısı olarak dalgaların altında yer alan pırlıtlı altın sarayında yaşar ve Pindaros'un dizelerinde olduğu gibi altından eşyalarla ilişkilendirilir (Paus. 1.17.3, 2.1.7-8). Poseidon'a Triton'u ve daha sonra güneş tanrısı Aelios'la evlenecek olan Rhode'yi doğurmuştur. Tıpkı Poseidon gibi denizin dalgaları ve rüzgârlar üzerinde etkin bir gücü vardır (Hes. *Theog.* 243, 252-254, 930-933; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.2.7, 1.4.5; Pind. *Olym.* 6.105): Bacchyl. 17.111

Amphitryon: Perseus'un torunu, Alkaios'un ve Astydameia'nın oğlu. Öncesinde Argos-luyken sonra Thebailı olmuştur. Karısı Alkmēna'nın doğurduğu ikiz çocuklardan sadece Iphikles'in öz babası, gerçekte Zeus'un oğlu olan Herakles'in ise sadece itibari babasıdır (Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.4.6 vd.; Pind. *Pyth.* 9.81; *Nem.* 1.52, 4.20, 10.13; *Isth.* 1.55, 7.6): Bacchyl. 5.156; ayrıca bkz. Alkmēna.

Amphitryonoğlu (Amphitryoniadas): Zeus'un oğlu kahraman Herakles'in itibari babasının Amphitryon olduğunu vurgulayan epitetidir (krş. Pind. *Olym.* 3.14; *Isth.* 6.38): Bacchyl. 5.85, 16.15, 25.25.

Amyntas: Makedonyalı Alketas'ın oğlu olan Makedonya Kralı Amyntas I, Eurydike'yle evlenmiş ve Aleksandros'ın babası olmuştur. Makedonya krallık hanedanı Amyntas'la (hukumdarlığı: MÖ yak. 540-498) başlatılabilir: Bacchyl. *fr.* 20B.17.

- Amythaonoğlu (Amythaonidas):** Amythaon'un Pheres'in kızı Idomena'yla birlikteliğinden doğan ünlü bilici Melampos için kullanılan bir örtmecedir: Bacchyl. *fr.* 4.51.
- Ankaïos:** Arkadia Kralı Lykourgos'un oğludur. Hem altın postun peşine düşen Iason'un önderliğindeki Argonautlarla (Argos Gemicileri) sefere çıkmış hem de Meleagros'la birlikte Kalydon Domuz Avı'na katılmıştır (AR Argon. 1.164 vd., 2.118 vd.; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.67.6, 1.112.5, 1.126.6): Bacchyl. 5.117.
- Antenor:** Yaşlı Priamos'un dostu ve danışmanı olan ve Akhalarla Troia arasındaki çatışmada ılımlı öğütleriyle on plana çıkan Troialı yaşlı bilge. Antenor'un karısı Troialı Athana rahibesi Theano Troia kuşatması başlamadan önce Odysseus ile Menelaos'u kocasının konukları olarak ağırlamış, bu nedenle şehrin düşmesini izleyen çarpışmalar esnasında kendisi ve kocası ile çocukları sağ bırakılmıştır (Hom. *Il.* 5.69 vd., 6.297 vd., 11.221 vd.; Schol. ad Eur. *Andr.* 224; Schol. ad Eur. *Hec.* 3; Tzet. ad *Lycoph.* 340): Bacchyl. 15.1.
- Aos:** (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Eos") Titan Hyperion ile Theia'nın kızı, "Şafak"ın kişileştirmesi olarak değerlendirilebilecek tanrıçadır. Kuzeni Astraïos'la evlenmiştir. Bu evlilikten en goze çarpanları arasında sabah ve akşam yıldızlarının, yani Phosphoros ve Hesperos'un sayılabileceği bütün yıldızlar ve rüzgârlar, yani Boreas, Euros, Notos ve Zephyros doğmuştur. Aos'un Zeus'tan ölümsüzlük bahşetmesini dileycek kadar çok aşık olduğu Tithonos'tan Memnon'u ve Emathion'u doğurmuştur (Hom. *Od.* 5.121-124, 15.249-251, 23.241-246; Hes. *Theog.* 371-382; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.2.2-4, 1.4.4-5, 1.9.4, 3.12.4-5; Pind. *Olym.* 2.83; *Nem.* 6.52): Bacchyl. 5.40, 13.129, 17.42, *fr.* 20C.22.
- Aphares:** (a) Kalydon Domuz Avı'nın önderi Meleagros'un dayısı ve Thestius'un oğludur. Diğer dayısı Iphiklos gibi, Aphares de Meleagros'un kılıcıyla öldürülmüştür: Bacchyl. 5.129; (b) Hem altın postun peşine düşen Iason'un önderliğindeki Argonautlarla (Argos Gemicileri) sefere çıkmış hem de Meleagros'la birlikte Kalydon Domuz Avı'na katılan Idas ve Lynkeus'un babasıdır: Bacchyl. *fr.* 20A.24.
- Aphrodita:** (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Aphrodite") 12 Olympos tanrısından biri olarak güzelliği cinsel cazibeyi bahşeden niteliğiyle aşkın tanrıçasıdır. Homeros'ta Zeus ile Dione'nin kızıyken, Hesiodos'ta Ouranos ile Gaia'nın oğlu olan Kronos, babasının er bezlerini kestiğinden fışkıran tohumların denizde oluşturduğu "köpük"ten (*aphros*) doğduğu söylenir. Aphrodita aslında sakat demirci tanrı Haphaistos'la evlenmiştir. Ancak ondan çocuk doğurmamış ve kocasına sadık bir eş olmamıştır. Savaş tanrısı Ares'le düzenli ilişkisini Pindaros Ares için *posis* (koca) sözcüğünü kullanarak resmi bir karı-koca ilişkisi şeklinde sunar. Bakchylides'in günümüze kalan dizelerinde ise bu evlilik bağını vurgulayan bir yaklaşıma rastlanmaz (Hom. *Il.* 2.819-821, 3.373-447, 5.311-430, 14.187-224, 21.416-433, 22.468-472, 23.184-187; *Od.* 4.259-264, 20.67-78; Hes. *Theog.* 188-206, 975, 986-991; Pind. *Olym.* 7.14; *Pyth.* 2.17, 4.88, 5.24, 6.1, 9.9; *Nem.* 8.1; *Isth.* 2.4): Bacchyl. 17.16; — Kypris: Tanrıçanın kökeninin Kıbrıs Adası'na dayandığını vurgular tarzda "Kıbrıslı" anlamındaki epitetidir. Bu epitet genel olarak, büyük harfle yazılan "Aşk"ın kişileştirilmiş haline gönderme yapmak üzere kullanılır (krş. Pind. *Olym.* 1.75, 10.105; *Pyth.* 4.216; *Nem.* 8.7): Bacchyl. 5.175, 9.72, 17.10, *fr.* 20B.8.
- Apollon:** Zeus ile Lato'nun oğlu, Artemis'in ikiz kardeşi, 12 Olympos tanrısından biridir. Sayısız epitetinden kaynaklanan özellikleri arasında bellibaşlıları Pindaros'ta

sağlıkla (*Paian*), okçulukla (*Hekatabolos*), kehanetle (*Loksias*) ve tanrısal ışıqla (*Phoibos*) ilişkilendirilir (Pind. *Olym.* 3.16, 3.41, 6.35, 14.11; *Pyth.* 1.1, 2.16, 3.11, 3.40, 4.5, 4.66, 4.87, 4.176, 4.294, 5.23, 5.60, 5.79, 5.90, 6.9, 7.10, 8.18, 9.28, 10.10, 10.35; *Nem.* 5.24, 5.44, 9.1; *Isth.* 1.6, 2.18). Bakkhylides bu listeye, onun Dalos Adası'nda doğmasını vurgulayan Dalogenes (Dalos-doğumlu) ya da Dalios (Daloslu) ve Delphoi'daki unlu tapınagını hatırlatan *Pythaeus* (Pytholu) epitetlerini eklemektedir: Bacchyl. 1.148, 3.29, 3.76, 4.2, 16.10, 28.11, fr. 4.55; — Dalios: Tanrının kökeninin Dalos Adası'na dayandığını vurgular tarzda "Daloslu" anlamındaki epitetidir: Bacchyl. 17.130; — Dalogenes: Tanrının kökeninin Dalos Adası'na dayandığını vurgular tarzda "Dalos-Doğumlu" anlamındaki epitetidir: Bacchyl. 3.58, 11.15; — Loksias: Apollon'un epitetlerinden biri, bu epitetin Apollon'un kehanetinin çiftanlamlılığına (*loksos*: aykırı, güneşin tutulmasıyla ilgili) vurgu yaptığı düşünülür: Bacchyl. 3.66, 13.148; — Phoibos: Apollon'un "parlak" anlamındaki epitetidir: Bacchyl. 3.20, fr. 4.41; — Pythaeus: Apollon'a özellikle Delphoi'daki kutsal alanı Pytho'yu vurgulamak üzere yakıştırılan epitetidir: Bacchyl. fr. 4.52.

Ara: "Yıkım" ve "İntikam"ın kişileştirilmiş tanrıçasıdır. Bu ad Sophokles'te (Soph. OT 418) kişileştirilmiş tekil bir tanrıça olarak geçerken, Aiskhylos'ta (Aesch. *Eum.* 417) *Arai* adı Erinyslere gönderme yapmak üzere kullanılır: Bacchyl. fr. 20A.8.

Ares: 12 Olympos tanrısından biri, Yunan savaş tanrısı, Roma'daki eşdeğeri Mars'la karşılaştırıldığında Yunan toplumunda kendisine görece daha az tapınılmıştır. Ares'in savaşçı halkların yoğun olduğu Thrakia'da yaşadığı, hatta bir aktarıma göre Ares'in kızları olan Amazonların da burada oturduğu söylenir (Hes. *Theog.* 922 vd.; Herod. 5.5; Eur. *Ion* 1258 vd.; *IT* 945 vd.; AR *Argon.* 2.990; Paus 1.21.4 vd.; 28.5; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.4.4; 1.7.4; 1.8.2; 2.5.8; 2.5.11; 3.4.1 vd.): Bacchyl. 5.34, 5.130, 9.44, 13.146, 20.11, fr. 20A.13, fr. 24.2.

Areta: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Arete") Sıklıkla yanlış bir şekilde "erdem" olarak karşılanan *arete* kavrayışının ağırlığı ahlaktan çok daha fazla işlevsel üstünlüktedir. "Meziyet" olarak karşılamamıza rağmen, *epinikion* şiiri bağlamında kastedilen "atletik başarı" büyük harfle yazılan bir kişileştirme olarak da karşımıza çıkar: Bacchyl. 13.176.

Argos: (a) Bir aktarıma göre, ikisi önde ikisi arkada dört gözü, diğer bir aktarıma göre bütün vücuduna dağılmış sonsuz sayıda gözü olan olağanüstü güçlerle donatılmış bir kahramandır. Hera Argos'u kışkandığı inek Io'yu gözetlemekle görevlendirir. Argos da daima gözlerinin yarısıyla uyuduğundan diğerleriyle Io'yu kusursuz bir şekilde gözetler. Hermes'in hilesiyle Argos can verir, güzel Io ise Zeus'un olur (Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.1.2; Hyg. *Fab.* 145; Macr. *Sat.* 1.19.12; Propert. 1.3.20; Ov. *Met.* 1.583-750): Bacchyl. 19.19, 19.33; (b) Kıta Yunanistanı'ndaki Peloponnesos Yarımadası'nın kuzeydoğusunda yer alan, ödülü tunç bir kalkan olan Heraia ve Hekatombaia Oyunları'nın düzenlendiği kenttir: Bacchyl. 1.142, 2.4, 9.11, 15.5 (Argoslu), 10.32, 11.60, 11.81, 19.15, fr. 4.50.

Aristaios: Kimi mitsel aktarımlara göre, Thessalialı ırmak-tanrı Peneus'la Lapithlerin Kralı Hypseus'un kızı *nympha* Kyrene'nin oğludur. Kyrene bir gün Pelion Vadisi'nde avlanırken Apollon onu altın arabasıyla Libya'ya kaçırmış ve bu birliktelikten Aristaios doğmuştur. Aristaios kırsal hayatın ve tarımın yardımcısı bir tanrı olarak belirir. Oysa Bakkhylides'in Aristaios'un soyunu Karystos'a dayandırdığı aktarılır

(Paus. 8.2.4; 10.17.3-5; 10.30.3; Nonn. *Dion.* 5.229 vd.; 8.300 vd.; AR Argon. 2.500 vd.; Schol. ad AR Argon. 2.500 vd.; Hes. *Theog.* 977; Verg. *Georg.* 4.317 vd.): Bacchyl. *fr.* 45.

Aristomenes (Aristomenios): Olympia Oyunları'nda delikanlılar arasında Stadion koşusu muzafferi Keoslu atlet Lakhon'un epitetidir. Bacchyl. 6.12, 7.10.

Aristoteles: Thessalia bölgesindeki Larisa'dan olan bu kişi muhtemelen (bkz. dipnot 343) *hipparkhos* (süvari kumandanı) olarak göreve başlamasının kutlanması için Bakkhylides'in dizelerinde yer almıştır. Bacchyl. 14B.7.

Arkadia: Peloponnesos Yarımadası'nın merkezinde, doğuya kıyısı olan bir bölgedir. Özellikle kuzey kesimi dağlık olmasına rağmen, Orkhomenos, Mantinea ve Tegea ovalarının bulunduğu kısmı tarımsal açıdan sağladığı verimle zengin bir nüfusa sahip olmuştur. Alpheos, Stymphalos ve Styks ırmakları Arkadia'dan geçer (krş. Paus. 8.1.1-6): Bacchyl. 11.94.

Arkhemoros: Pseudo-Apollodoros'un (Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.6.4) aktarımına göre, Yediler Thebai'a doğru ilerlerken Nemea'ya vardıklarında su ararlar ve aslen Lamnoslu olan ancak orada Opheltes'in babası Nemea Kralı Lykourgos'un kolesi olan (Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.9.14) Hypsipyle'yle karşılaşır. Hypsipyle Opheltes için verilen kehaneti – "çocuk kendi başına yürüyene kadar yere bırakma" (*ne in terra puerum deponeret antequam posset ambulare*: Hyg. *Fab.* 74)– unutup bebeği yere bırakarak Yediler'e suyun yerini göstermeye yönelir. O sırada bir yılan bebeği öldürür. Yediler yılanı öldürüp bebeği oraya gömerler. Amphiareos bunun "gelecekte olacaklara ilişkin bir alamet öngördüğünü" (*to semeion ta mellonta promanteuesthai*) ifade ederek bebeğin adını Arkhemoros olarak değiştirir. Tam orada bebeğin onuruna Nemea Oyunları tesis edilir: Bacchyl. 9.12.

Artemis: Lato ile Zeus'un kızı, Apollon'un ikiz kız kardeşi olan genellikle avla ilişkilendirilen ve bakireliğiyle nam salmış tanrıça vahşi doğasıyla on plana çıkar. Kendisine özellikle Dalos'ta ve Ortygia'da tapınılmıştır. Bacchyl. 5.99, 11.37; — **Hemera**: Tanrıçanın Peloponnesos Yarımadası'nın Akhaia bölgesindeki Lousoi kentinde kültüyle ilişkisini vurgulamak için kullanılan epitetidir. Lousoi'daki Artemis Hemera Tapınağı, Wilhelm Dörpfeld ve Adolf Wilhelm 1897'de keşfedildikten sonra, bazı fasılalarla da olsa Avusturya Arkeoloji Enstitüsü tarafından kazılmaya devam edilmekte ve yeni buluntuları gün ışığına çıkmaktadır (bkz. çevrimiçi 28.08.2016: <http://www.oeai.at/index.php/318.html>): Bacchyl. 11.39.

Asine: Argeia bölgesindeki bir sahil kasabası olan Asine'den Homeros'ta (Hom. *Il.* 2.560) Diomedes'in hâkimiyeti altındaki topraklardan biri olarak bahsedilir. Parnassos Dağı'nın eteğinde yerleşmiş Dyropslar tarafından kurulduğu söylenir. İlk Messenia Savaşı'ndan sonra, Asine ahalisi Messenia'nın bir bölümünde yeni bir kent kurmuşlardır. Kentin yıkımından yaklaşık 10 yüzyıl sonra bölgeyi ziyaret eden Pausanias Apollon Tapınağı'nın halen ayakta olduğunu kaydeder (Paus. 2.36.4, 3.7.4, 4.14.3, 34.9 vd.; Str. 8.4): Bacchyl. *fr.* 4.47 (Asineli).

Asopos: Okeanos ile Tethys'un oğlu olan ırmak-tanrıdır. Ancak Asopos'un ebeveyni olarak Poseidon ile Pero ve Zeus ile Eurynoma gibi seçenekler de önerilmiştir. Ladon Irmağı'nın kızı ve bir *nympha* olan Metopa'yla evlenmiş, bu evlilikten Ismeneos ve Pelagon adlarında iki oğlun, pek çoğu tanrıların âşık olduğu ve aralarında

Koryka, Salamis, Theba, Sinopa ve en ünlüsü Aigina'nın da bulunduğu 20 kızın babası olmuştur. Tanrının adıyla anılan iki ırmaktan biri (Pindaros'un bahsettiği) Sikyon kentinin içinden akarak Korinthos Körfezi'ne dökülür; diğeri ise Boiotia'yı katederek Ege Denizi'ne dökülür (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.12.6, 3.12.20; D.S. 4.72.1-5; Paus. 1.35.2, 2.5.1-3, 2.12.4, 2.15.1, 2.15.3, 5.22.6, 9.1.1-2, 9.4.4, 9.20.1, 9.26.6): Bacchyl. 9.39.

Athana: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Athene" ya da "Athena") Adını da taşıyan Atina kentinin koruyucu tanrıçası, Zeus ile Metis'in kızı olduğuna inanılır; daha sonra Roma'da Minerva'yla özdeşleştirilmiştir. Mit-sel aktarıma göre Zeus'un yuttuğu Metis'in karnındaki Athana, Haphaistos'un Zeus'un kafasını bir baltayla yarması sonucu tam teçhizatlı bir asker kılığında babasının kafasından doğmuştur. Troia Savaşı'nda Akhaların yanında yer almış, Herakles'in büyük işlerine girişeceği sırada onu ilk silahlandıran, tanrıça Athana olmuştur. Odysseus'un vatanına dönüşünde de en önemli yardımcısı Athana olmuştur (Hes. *Theog.* 886 vd.; Pind. *Olym.* 7.65 vd.; Eur. *Ion* 454 vd.; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.3.6, 1.6.1 vd., 2.4.3, 2.4.11, 3.14.1; Verg. *Aen.* 3.578 vd.; Herod. 8.55; Ov. *Met.* 6.70 vd.): Bacchyl. 13.195, 15.2, 16.21, 17.7; —Alalkomenia: Tanrıça Itonos'un hukumdarlık yaptığı bir Boiotia kenti olan Itonia'daki kült unvanlarından biridir (krş. Hom. *Il.* 4.8, 5.908): Bacchyl. *fr.* 15a; —Itonia: Athena'nın bir Boiotia kenti olan Itonia'daki kültüyle ilişkisini vurgulamak için kullanılan epitetidir: Bacchyl. *fr.* 15.2; —Pallas: Genellikle "(silah sallayan) genç (kız)" karşılığı önerilen pallas sözcüğüyle açıklanan, tanrıça Athana'nın sıklıkla ayinlerde kullanılan unvanıdır (krş. Hom. *Il.* 1.200; Herod. 5.77, *IG XII* 3.573): Bacchyl. 5.92, 15.3.

Atina (Athanai): Attika bölgesinin en önemli kentidir. Bakkhylides'in "kutsal" (*hiera*) nitelmesi dinsel alanda da Atina'nın Attika bölgesinin sınırlarını aşan Pan-Hellenik ününü vurgulamaktadır: Bacchyl. 10.17, 17.92 (Atinalı), 18.1, 18.60, 23.1.

Atreusoğlu (Atreidas): Atreus'un oğluna (Bakkhylides'te Agamemnon) gönderme yapmak üzere kullanılan bir örtmecidir: Bacchyl. 11.123, 15.6.

Boiotia: Korinthos Körfezi'nin kuzeydoğusunda Attika ile Megaris arasında güneyde yer alan, kuzeyinde Lokris ve Phokis'le, kuzeybatıda Euboia Denizi'yle kuşatılmış, bünyesinde Pindaros'un anavatanı Thebai'nin da bulunduğu bölgedir. Bakkhylides'te Hesiodos'un anavatanı olduğu vurgulanır: Bacchyl. 5.191, *fr.* 21.4 (Boiotialı).

Boreas: Titan Astraios ile şafak tanrıçası Aeos'un oğlu olan ve "Kuzey Rüzgarı"nın kışileştirmesi olan tanrıdır. Anavatanı Thrakia'dan kuzey Yunanistan'a kadar uzanır. Soğuk ve dondurucu kimliğiyle daha yumuşak bir doğası olan Zephyros'tan farklıdır. Pindaros'un dizelerinde dondurucu soğğun kaynağı olması ve oğullarının Argonautlara gemilerinin ilerlemesinde verdiği destekle anılır (krş. Hes. *Theog.* 869-871, *Op.* 504-535; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.15.1; Pind. *Olym.* 3.31; *Pyth.* 4.182): Bacchyl. 5.46, 13.125, 17.6 (Boreas'a özgu).

Briseis: Akhilleus tarafından alınan ve talan edilen Lyrnessos kentinde rahip Brises'in savaş ganimeti olarak esir aldığı kızıdır. Babasının adından türeme olan bu adının yanı sıra, gerçek adı Hippodameia idi (Hom. *Il.* 1.318 vd., 2.688 vd.; Schol. ad Hom. *Il.* 1.291 vd.; Quint. Smyr. 3.552 vd.): Bacchyl. 13.137.

- Daianeira:** (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Deianeira") Kalydon Kralı Oineus'un kızı ve kahraman Meleagros'un kız kardeşidir. Ancak başka mitsel aktarımlar babası olarak Dionysos'u işaret etmektedirler. Herakles Kerberos'u getirmek üzere, Ölüler Diyarı'na indiğinde Meleagros'un ruhuyla karşılaşmış, Meleagros, kendi ölümünden beri yalnız olan kız kardeşiyle evlenmesini istemiştir. Hemen yeryüzüne çıkan ve Kalydon'a giden Herakles Daianeira'yı ırmaktan Akheloos'la evlenmek üzereyken bulur, rakibini bertaraf edip onunla evlenir. Herakles'e Hyllos'u doğuran Daianeira bir ırmaktan geçerken ırmak-tanrı Nessos ona tecavüz etmeye kalkar ancak Herakles tarafından öldürülür (Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.8.1, 1.8.3, 2.7.5 vd.; Hyg. *Fab.* 31, 33, 34, 36, 129, 162, 174, 240, 243; Schol. ad AR. *Argon.* 1.1212; Ov. *Met.* 8.532, 9.5 vd.): Bacchyl. 5.173, 16.24.
- Daidalos:** Minos zamanında yaşadığına inanılan efsanevi bir usta, mimar, heykeltıraş, mekanik araçlar mucidi olarak tam bir evrensel sanatçı portresi çizer. Platon'un (Plat. *Men.* 97d; *Euthyph.* 11a) bahsettiği kendiliğinden hareket ettiğine inanılan heykeller bile ona atfedilmiştir: Bacchyl. 26.7.
- Daipyllos:** Aitolia'daki Kouretlerden biri, Klymenos'un babasıdır: Bacchyl. 5.145.
- Dalios:** bkz. Apollon.
- Dalogenes:** bkz. Apollon.
- Dalos:** (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Delos") Lato'nun Artemis'i ve Apollon'u doğurduğu başlangıçtaki adı Asteria ya da Ortygia olan yüzen adadır (krş. Pind. *Olym.* 6.59; *Pyth.* 1.39, 9.10; *Nem.* 1.4; *Isth.* 1.4): Bacchyl. 28.9.
- Damater:** (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın sesletimiyle "Demeter") Kronos ile Rhea'nın ikinci çocukları ve 12 Olympos tanrısından biri olan tanrıçadır. Phersephona'nın annesi, yeryüzünün anatanrıçası olarak tahıl tarlalarının koruyucusu, genel olarak tarımın koruyucusu, Eleusis gizem tapılarının da tanrıçasıdır. Gizem dinlerindeki etkinliği kapsamında Dionysos sıklıkla onun yoldaşı olarak belirir. Kızı Phersophona da onun yanında sık görünen figürlerdendir (Hom. *Il.* 5.499-502, *Od.* 5.125-128; Hes. *Theog.* 453-506, 912-914, 969-974; Eur. *Hel.* 1301-1368; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.1.5-1.2.1, 1.5.1-3, 2.1.3, 2.5.12, 3.6.8, 3.12.1, 3.14.7): Bacchyl. 3.2.
- Damon:** Telkhinlerden (*Telkhines*) olan Makelo ve Deksithea kardeşlerin babası, Telkhinlerin Keos'taki kralıdır. Metin oldukça hasarlı olmasına rağmen, Blass bir üçüncü kız olarak Lysagora'yı önerir: Bacchyl. 1.138 (Festa'ya göre); bkz. Lysagora.
- Danaolar (Danaoi):** Troia'yı kuşatan Akhalar için kullanılan diğer bir addir. Bu adın bir ilk ata olarak Danaos'a dayandığı soylenebilir (krş. Pind. *Olym.* 9.72, 13.60; *Pyth.* 1.54, 3.103; *Nem.* 7.36, 8.26): Bacchyl. 13.145.
- Danaos:** Mısır Kralı Belos ile Ankhinoia'nın oğlu ve Aigyptos'un kardeşidir. Aigyptos elli oğlun, Danaos ise elli kızın babası olurlar. Belos Aigyptos'a Arabistan, Danaos'a ise Libya'nın krallığını bahşeder. Ancak Danaos Aigyptos'un Mısır'ı fethetmesinden sonra kendisini tehdit altında hisseder ve Argos'a kaçarak orada bir krallık kurar. Pindaros Danaos'un elli kızına talip olan Aigyptos'un elli oğlu için düzenlenen müsabakalardan söz eder (krş. Aesch. *Prom.* 855-869; Herod. 2.182; Eur. *Ores.* 871-873; Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.1.4-2.2.1; Str. 1.2.15, 8.6.8-9; Pind. *Pyth.* 9.112; *Nem.* 10.1): Bacchyl. 11.74.

Dardanosogulları (Dardanidai): Dardanos, Zeus ile titanlardan Atlas'ın kızı Elektra'nın oğlu, kökensei Troia Kralı ve Troia krallar soyunun atasıdır. Skamandros'la Ida Dağı'nın *nympha'sı* Idaia'nın oğlu olan Teukros tarafından ağırlandığı ve onun kızı Batea'yla evlendiği, doğum yeri de olan Samothrake'den Troia'ya gelmiştir. Dardania adlı bir kent kurmuş, Teukros'un ölümünden sonra orada yaşayan ahalinin de adı onun adından hareketle Dardanoslar (*Dardanoi*) ya da Dardanosogulları (*Dardanidai*) olarak değiştirilmiştir (krş. Hom. *Il.* 20.215-230, 20.304-305; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.12.1-2; Pind. *Olym.* 13.56; *Pyth.* 11.20); Bacchyl. 13.112.

Deinomenes: Büyük Yunanistan'ın (*Magale Hellas / Magna Graecia*) onde gelen yöneticilerinden Hieron, Gelon, Polyzelos, Thrasyboulos'un babasıdır: Bacchyl. 3.7, 4.13, 5.35.

Deksamenos: Adı gibi "konuksever" olan Deksamenos Akhaia'da Olenos kentindeki krallarından biriydi. Herakles, Augeias tarafından kovulduğu zaman ona sığınıp konukseverliğinden yararlanmıştır. Deksamenos kızı Mnesimakhe'yi Herakles'e eş olarak vermeyi vaat etmiş ancak kısa süre sonra Herakles sefere gitmiştir. Geri döndüğü zaman, kızı zorla Kentauros Eurytion'la nişanlı bulur. Eurytion Deksamenos'a baskı yaparak bu nişanı yapmıştır. Herakles'te Kentauros'u öldürerek Mnesimakhe'yle evlenir (Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.5.5; D.S. 4.33.1; Paus. 7.18.1; Hyg. *Fab.* 33); Bacchyl. fr. 44.

Deksitheia: Telkhinler'in (*Telkhines*) Keos'taki kralı Damon'un kızı, Makello'nun kız kardeşi, Kallimakhos'a (Call. *Aitia* fr. 3) göre Makello'nun kızıdır. Minos'la birlik-teliğinden Euksantios doğmuştur: Bacchyl. 1.118.

Delphoi: Apollon'un kehanet merkeziyle nam salmış Delphoi kentidir: Bacchyl. 3.21, 16.11 (Delphoilu).

Dika: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Dike") Hakkaniyet (kişileştirme), Pindaros'ta Themis'in kızı ve Hesykhia'nın annesi olarak anılır (krş. Pind. *Olym.* 7.17, 13.7; *Pyth.* 8.1, 8.71); Bacchyl. 4.12, 15.54, 17.25.

Dionysos: Zeus ile Semela'nın oğlu, 12 Olympos tanrısından biri, Dithyramboslar terennüm edilerek onurlandırılan şarap tanrısı, gizem dinlerinin esrime içeren ritüelleri bağlamında Damater'in yoldaşı olarak anılır: Bacchyl. 9.98, 14a.5, 19.50, fr. 21B.9 (Dionysios'a ait).

Eirena: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Eirene") Pindaros'ta tıpkı Hesiodos gibi Themis'in kızlarından biri olarak tanıtılan ve "Barış"ın kişileştirmiş hali olan tanrıçadır (krş. Pind. *Olym.* 13.7). Bakkhylides'te bayındır koşulların oluşmasına katkısıyla anılır (krş. Hes. *Theog.* 902; Plut. *Cim.* 13); Bacchyl. fr. 4.60.

Ekhidna: Gövdesinin üst tarafın kadın görünümünde, alt tarafı ise iki bacak yerine yıl kuyruğuyla son bulan canavardır. Typhon'la birleşerek Geryoneus'un köpeği Orthros'un, Hades'teki üç başlı köpek Kerberos'un, Lerna Hydrası'nın, Bellerophontes'in öldürdüğü Khimaira'nın annesi olmuştur (Hes. *Theog.* 295 vd.; Paus. 8.18.2; Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.1, 3.1 vd., *Epit.* 5.11; Herod. 4.9-10); Bacchyl. 5.62.

Endais: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Endeis") Skiron'un kızı, Aiakos'un karısı ve Telamon ile Peleus'un anneleridir: Bacchyl. 13.96.

Epaphos: Zeus ile Io'nun oğlu, Io ineğe dönüşmüş vaziyette öfkeli ve kıskanç Hera'nın gönderdiği atsinеği tarafından sokulduktan sonra, Mısır'a varıncaya kadar yeryüzünde dolaşır. Mısır'a ulaştığında tekrar insan biçimini alıp bebeğini doğurur ve adını Zeus'un "dokunuş"undan (*epaphe*) hareketle Epaphos olarak koyar. Mısır Kralı Telegonos'la evlenen annesi Io sayesinde, Mısır tahtının vârisi olur ve nehir tanrısı Nil'in (Neilos) kızı Memphis'le evlenir. Ephaphos annesinin ona inek biçimindeyken gebe kalması nedeniyle daha sonra Mısır'da boğa betimli tanrı Apis'le, annesi Io ise Isis'le özdeşleştirilmiştir (krş. Aesch. *Supp.* 40-48, 312-315, *Prom.* 846-854; Herod. 2.153, 3.27-28; Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.1.3-4; Pind. *Pyth.* 4.14; *Nem.* 10.5); Bacchyl. 19.42.

Eriboia: (a) Peleus'un oğlu Telamon'un karısı, Pelops ile Hippodameia'nın oğlu ve Alis'teki Pisa'nın kralı olan Alkatoos'un üç kızından biri, Telamon'la evliliğinden Aias'ı dünyaya getirmiştir. Periboia adıyla da bilinir: Bacchyl. 13.102; (b) Atinalı bir bakire kız: Bacchyl 17.14.

Erinyes: Ouranos'un kesik er bezlerinden yere düşen kan damlalarından doğan "Gazap" ya da "İntikam" tanrıçalarına verilen ad, kanatlı ve saçlarının arasında yılanlar bulunan tanrısal güçler olarak tasvir edilen Erinyeslerin öncelikli görevleri işlenen suçun intikamını almaktır (krş. Hes. *Theog.* 182-187; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.1.4). Bacchyl. *fr.* 52.2.

Euboia: Girit'ten sonra Kıta Yunanistanı çevresindeki en büyük ikinci ada, Eupiros Kanalı'yla ayrıldığı Boiotia bölgesine komşudur; çeşitli atletik oyunların düzenlendiği bir bölge olarak önplana çıkar: Bacchyl. 10.34.

Eueanos: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Eueanos") Savaş tanrısı Ares'in oğullarından biri olan Aitolia Kralı Eueanos kızı Marpessa'ya çıkan talipleri öldürüp kurbanlarının kafataslarıyla Poseidon tapınağını süslemesiyle unlu ydu. Idas, kızı kaçırdı ve Apollon onunla sevişti. Eueanos kızını kaçırmanın peşine düştüyse de, onu yakalayamadı, Çünkü Idas Poseidon'dan kanatlı bir araba almıştı. Eueanos ise öfkesinden atlarını öldürüp, kahrından kendini Lykormas Irmağı'na atarak canına kıydı (Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.7.7; Schol. ad Hom. *Il.* 9.557; Tzet. *ad Lycoph.* 561; Hyg. *Fab.* 242); Bacchyl. *fr.* 20A.16.

Eukleia: "İyi şan"ın kişileştirilmiş hali olan tanrıçadır: Bacchyl. 13.183.

Eukleios: bkz. Zeus.

Euksantios: Keoslu olan Euksantios Minos ile Telkhinlerden (*Telkhines*) biri olan Deksitheia'nın birlikteliğinden dünyaya gelmiştir. Bakkhylides'e göre, Minos'un Deksitheia'ya bıraktığı ordusunun yarısıyla genç kadın Keos'ta bir koloni kurmuş, daha sonra doğan Euksantios ise Keos'ta kral olmuştur. Pindaros daha sonra Euksantios'un Girit üzerindeki gücü Minos'un diğer altı oğluya paylaşmak istemediğini ve kendi toprağı olan Keos'a bağlı olarak yaşadığını kaydeder (Pind. *Pae.* 4.35-53); Bacchyl. 1.125, 2.8 (Euksantios'a ait).

Eunomia: Evrensel düzenin kurucusu olarak Themis'in kızlarından biri şeklinde doğan "Uyum"un ya da "Hakla-Yönetim"in kişileştirmesi olan tanrıçadır: Bacchyl. 13.186, 15.55.

Eupalamos: Daidalos'un babasıdır: Bacchyl. 26.5; bkz. Daidalos.

Europa: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Europe") Agenor ile Telephassa'nın kızı, kimi Bakkhylides'in da içinde bulunduğu mitsel aktarım-

lara göre Agenor'un oğlu Phoiniks'in kızıdır. Daha bakire bir kızken Zeus onu görür ve beğenir, güzeller güzeli bir boğa kisvesine bürünerek onu kaçıtır ve Girit'te kendisiyle birlikte olur. Zeus'la birlikteliğinden Minos'un, Sarpedon'un ve Radamanthys'in annesi olmuştur: Bacchyl. fr. 10.

Europağolu (Europiadas): Zeus ile Europa'nın oğlu Minos için kullanılan bir örtmece: Bacchyl. 1.124.

Fenike (Phoinik): Kolonileri günümüzdeki Lubnan'dan Atlantik Okyanusu'na kadar uzanan denizcilikleriyle ön plana çıkan Semitik medeniyettir. Skholiast Korinna ve Bakkhylides'in bu sözcüğü "Karia"nın eşdeğeri olarak kullanmış olabileceğinden kuşkulandır: Bacchyl. 17.54 (Fenikeli), fr. 40; bkz. Phoiniks.

Gaia: Bakkhylides'te kimi zaman "Ge" ya da Dor lehçesindeki sesletimiyle "Ga" olarak geçen, içinden tanrı soylarının çıktığı ilk element olarak kabul edilen Yer. Hesiodos'a göre, Khaos'tan hemen sonra doğmuş, hemen Gaia'nın ardında da Eros ortaya çıkmıştır. Hiçbir eril unsurun yardımı olmaksızın çevresini saran Ouranos'u (Gök) ve denizin kişileştirilmiş biçimi olan eril Pontos'un doğurmuştur (Hes. *Theog.* 116 vd.; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.1.1 vd., 1.5.2, 2.1.2; Lucr. *de Rer. Nat.* 1.250 vd., 2.991 vd.; Verg. *Georg.* 2.325 vd.; Plat. *Res.* 2.377 vd.; Cic. *de Nat.* 2.23, 2.63 vd.): Bacchyl. 15.63, 19.31, fr. 45, fr. 52.7; bkz. Gigantlar.

Gigantlar (Gigantes): Devler, Hesiodos'a göre (Hes. *Theog.* 183 vd.), Gaia'nın kocası Ouranos Kronos tarafından hadım edildiğinde, Ouranos'un kesik er bezlerinden yere damlayan kandan gebe kalan Gaia'dan (Toprak) doğmuşlardır: Bacchyl. 15.63.

Girit (Krētē): Yunanistan'ın yüzölçümü en büyük ve nüfusu en fazla olan adasıdır. Pindaros'ta Giritlilerin yay kullanmaktaki ustalığı vurgulanmaktadır. Nitekim Homeros'ta Meriones olarak bilinen Girit kökenliler yay, ok ve sadak temininde önemli rol oynamış, okçuluktaki ustalıklarını göstermişlerdir (krş. Hom. *Il.* 10.260, 13.650): Bacchyl. 1.115, 17.4 (Giritli), Bacchyl. fr. 47.

Hades: (Bakkhylides'te tıpkı Pindaros'ta olduğu gibi, Dor lehçesindeki biçimiyle "Aidas" olarak sesletilir) Ölümün ve ölümler diyarının tanrısı, Damater'in kızı Phersephona'nın kocasıdır (krş. Pind. *Olym.* 8.72, 9.33, 10.92; *Pyth.* 3.11; *Nem.* 10.67; *Isth.* 1.68, 6.15: Bacchyl. fr. 60.20.

Halieis: Argolis'teki bir kent ve adları gibi "Balıkçı" (Str. 8.6.11) bir kavimdir. Kentleri Hermionis kıyısında kurulmuştur: Bacchyl. 4.49.

Halios / Aelios: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Heli-os") Titan Hyperion ile Theia'nın oğlu, Selena (Ay) ve Aos'un (Şafak) kardeşi olarak Güneş'in kişileştirilmiş tanrısıdır. Halios, güneş tanrısının Dor lehçesinde, Aelios ise, Aiol lehçesinde sesletilen adıdır. Homeros'ta muhtemelen güneşin gökyüzündeki hâkim konumuna istinaden "her şeyi gören, her şeyi işiten" (*pant' ephorâis kai pant' epakoueis*) diye nitelenir. Pindaros'un dizelerinde Rhodos Adası'na adını veren *nympha* olan Rhode'yle evliliği ön plana çıkarılmaktadır (krş. Hom. *Il.* 3.277, 19.259, *Od.* 8.270-271, 12.127-141, 12.260-419; Hom. *Hymn. Dem.* 22-27, 62-89; Hes. *Theog.* 371-374, 956-962; AR *Argon.* 4.964-969; Pind. *Olym.* 7.14, 7.58; *Pyth.* 4.241; *Isth.* 5.1): Bacchyl. 17.50.

Hebros: Günümüzde Bulgaristan topraklarında doğan ve Türkiye ile Yunanistan arasındaki sınırı oluşturan, Bulgarcada "Maritza," Modern Yunancada "Evros," Türkçede

"Meriç" olarak adlandırılan ırmaktır. Günümüzde olduğu gibi Antikçağ'da da Thrakia bölgesindeki en önemli ırmaktır, membaı Thrakia'nın kuzeybatı köşesindeki Skomios ve Rhodope dağlarının birleştiği noktadadır (krş. Thuc. 2.96; Plin. *NH* 4.18; Arist. *Meteor.* 1.13; Herod. 7.59); Bacchyl. 16.5.

Hekata: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Hekate") Hesiodos'ta Asteria ile Perse'nin kızı ve doğrudan doğruya Titanlar neslinden gelme bir tanrıça olarak tanıtılır. Bakkhylides'in fragmanında meşale-taşıyan (*daidophoros*) epitetiyle maddi refaha, medeniyete yaptığı katkıyla anılır. Nitekim Hekata Titanlarla savaşında meşalesini bir silah gibi kullanmış, yeni düzenin kurulmasında rol oynamıştır (krş. Hes. *Theog.* 404-452; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.2.4; Schol. ad AR *Argon.* 3.200, 242, 467, 861, 1035, 4.828; D.S. 4.45 vd.; Apul. *Met.* 11.2; Cic. *de Nat.* 3.18, 3.46); Bacchyl. *fr.* 1B.1.

Hektor: Troia Kralı Priamos ile Hekabe'nin en büyük oğlu, Andromakha'nın kocası, Astyanaks'ın babasıdır. Agamemnon'a öfkesinden oturu savaş meydanına çıkmayan Akhilleus, Hektor tarafından can dostu Patroklos öldürülünce tekrar savaşa dönmüş ve Hektor'la bire bir mücadelesinde Hektor hayatını kaybeden taraf olmuştur: Bacchyl. 13.109, 13.154 (Hektor'a ait).

Helikon: Kopais Golu'yle Korinthos Körfezi arasında konumlanan, Kıta Yunanistanı'ndaki Korinthos Körfezi'nin kuzey kıyılarına 10 km uzaklıkta yer alan, Parnassos Sıradağları'nın devamı olarak değerlendirilebilecek ve Antikçağ'da Mousa'ların sakini oldukları yer olduğuna inanılan kutsal bir dağdır. Dağın verimli ve çok sayıda ağaç ve çalı türüne ev sahipliği yaptığı, bu bitki örtüsünün bazı yılan zehirleri için panzehir üretilmekte kullanıldığı söylenir (krş. Hes. *Theog.* 1; Soph. *OT* 1008; Paus. 9.28; Pind. *Isth.* 2.34, 8.57); Bacchyl. 29(a).4.

Hellas: Pindaros'ta kimi zaman sadece Kıta Yunanistanı, kimi zaman da Hellenlerin yayıldığı bütün Pan-Hellenik coğrafya için kullanılır (krş. Pind. *Olym.* 3.113, *Pyth.* 2.60, 4.218, 10.19, 11.50; *Nem.* 6.26) Bakkhylides'te günümüze ulaşan dizeleri arasında geçtiği tek kısımda vurgu daha çok bütün Pan-Hellenik coğrafyadır: Bacchyl. 3.63.

Hellen: (Bakkhylides'te ve Pindaros'ta geçen Dor lehçesindeki alışılmadık sesletimiyle "Hellan") Genel olarak "Yunan" anlamına gelen ve Pan-Hellenik coğrafyada yayılan ve -farklı lehçeler dolaşımında olmasına rağmen- hepsi Yunanca konuşan bütün kent-devletlerindeki vatandaşlar topluluğunu kapsayan ifadedir (krş. Pind. *Olym.* 1.116, 6.71; *Pyth.* 1.49; *Nem.* 5.10; *Isth.* 4.36); Bacchyl. 3.12, 5.111, 7.7, 8.11, 8.22, 9.30, 10.20, 13.56, 13.82.

Hemera: bkz. Artemis.

Hera: Olymposlu tanrıçaların en büyüğü, Kronos ile Rhea'nın kızı, Zeus'un kız kardeşi ve karısı, diğer niteliklerinin yanı sıra evliliğin koruyucusu olarak ön plana çıkar: (a) epitetleri: Bacchyl. 5.89 (güzel-kuşaklı/*kallizōnos*), Bacchyl. 9.8 (ak-kollu/*leukōlenos*), Bacchyl. 11.44 (her-şeye-gücü-yeten/*megathrōn*), Bacchyl. 19.22 (altın-urbalı/*khrysospeplos*); (b) işleri: Bacchyl. 11.107 (Proitos'un kızlarını delirtmesi).

Herakles: Zeus ile Alkmene'nin oğlu, daha sonra Hera tarafından kızı Heba ile evlendirilerek ölümsüzlük bahşedilen Yunan dünyasının en ünlü kahramanıdır. Ona dair öyküler özellikle gerçekleştirdiği 12 iş sayesinde oldukça kapsamlı bir mit

külliyyatını kapsar: (a) maceraları: Bacchyl. 9.9 (Nemea Aslanı'nı öldürmesi), fr. 44 (Kentauros Eurytion'u öldürmesi):

Hesiodos: Boiotia'daki Askra'da doğan, *Erga kai Hemera* ve *Theogonia* başlıklı didaktik nitelikli eserleriyle Homeros'la birlikte en önemli *epos* şairi olarak bilinen şair, Pindaros gibi Bakkhylides'in de şiirsel yaklaşımları üzerinde belirli bir etkisi olduğu söylenebilir. Ancak Homerosçu etki Bakkhylides'in dizelerinde daha ön plana çıkmaktadır (krş. Pind. *Isth.* 6.67): Bacchyl. 5.192.

Hestia: Kronos ile Rhea'nın ilk kızları ve Zeus ile Hera'nın kız kardeşleri olan, adının anlamıyla koşut şeklinde devlet ya da aile "ocak"ının kişileştirilmiş tanrıçasıdır (krş. Pind. *Nem.* 11.1): Bacchyl. 14B.1.

Hieron: Diomedes'in oğlu, Syrakosai Kralı, Aitna'nın kurucusu, Güney İtalya'da, hiçbir kuçumseyici göndermesi olmaksızın *tyrannos* (tiran) unvanını kullanan ilk yöneticilerdendir: Bacchyl. 3.4, 3.64, 3.92, 4.3, 5.16, 5.185, 5.197, fr. 20C.3.

Hybris: Kibir (kişileştirme) (krş. Pind. *Olym.* 13.10): Bacchyl. 15.59.

Hyperborealılar (*Hyperboreoi*): Kuzey Rüzgârı'nın (*Boreas*) ötesinde, Antikçag'da insanlar için erişilmez nokta kabul edilen efsanevi diyarın sakinleridir. Bu diyarla ilgili mitler sıklıkla Apollon'la ilişkilendirilir. Herakles daha sonra Olympia Oyunları'nda ödül olarak verilecek zeytin dalının ilk filizini Hyperborea'da Apollon'dan almıştır (Herod. 4.13, 4.32-36; D.S. 2.47; Paus. 1.4.4, 1.18.5, 1.31.2, 5.7.7-10, 10.5.7-9): Bacchyl. 3.59.

Ida: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Ide") (a) Phrygia'da bir dağ sırasında yer alan, Homeros'ta "çok-membalı" (*polypidaks*: Hom. *Il.* 8.47) epitetiyle ve yabani hayvanlarının bolluğuyla anılan (krş. Hom. *Il.* 2.824, 6.283, 8.170, 11.153, 11.196; Athen. 1.8; Hor. *Car.* 3.20.15; Plin. *NH* 5.32) dağdır. Nitekim Simois, Skamandros, Granikos, Aisepos, Rhodios, Karesos gibi pek çok akarsuyun membai bu dağdan kaynaklanır: Bacchyl. 5.66, fr. 49; (b) Girit'i doğu-batı doğrultusunda boydan boya kateden dağ sırasının, zirvesi karla kaplı (krş. Thphr. *HP* 4.1) en yüksek noktası olan dağdır (D.S. 5.70; Plin. *NH* 4.12, 16.33; Verg. *Aen.* 3.105): Bacchyl. 17.30.

Idas: Messene Kralı Aphareus'un oğlu (bazı kaynaklara göre Poseidon'un oğlu) ve Lynkeus'un kardeşi, Idas'ın doymak bilmez bir iştahı vardı ve kendi döneminin en güçlü yiğitlerinden biriydi. Kardeşi Lynkeus ise cisimlerin ardını görebilme yeteneğine sahipti. Kardeşi Lynkeus'la birlikte hem Meleagros'un önderliğindeki Kalydon Domuz Avı'na katılırlar hem de Alun Post'un peşinde Argonautlardan biri olarak denize açılırlar. Idas'la evlenen Eueanos'un kızı Marpessa, Zeus tarafından Apollon'la Idas arasında bir seçim yapması istenildiğinde, kocasını tercih ederek Apollon'u reddeder. Idas ve Lynkeus Tyndareos oğulları'yla (*Tyndaridai*) savaşırken ölürler, Marpessa ise acısından canına kıyar (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.10.3; Paus. 3.13.1, 4.2.7, 4.3.1, 5.18.2): Bacchyl. 20.5, fr. 20A.24.

Ilion: Troia'nın kral Priamos'un dedesi olan Ilos'tan türeyen diğer adıdır. *Ilios* olarak da bilinir: Bacchyl. fr. 60.24.

Inakhos: Okeanos'la Tethys'in oğlu olduğuna inanılan, Argoliste bir ırmağa da adını veren ırmak-tanrıdır. Genellikle lasos'un kızı olduğu düşünülen Io'nun babalığı Bakkhylides'te de olduğu gibi kimi mitsel aktarımlarda ona izafe edilir: Bacchyl. 19.18.

Io: Okeanos'un oğlu Inakhos'un kızı olan Argoslu prenses ve Argos Herası rahibesidir. Mitsel aktarıma göre Zeus ona aşık oldu. Io'ya ise rüyasında Lerna Gölü'nün kıyısına gitmesi ve Zeus'un kollarına kendini bırakması buyuruldu. Io'nun babası Delphoi ve Dodona kâhinlerine danıştı. Onlar yıldırımla çarpılmak istemiyorsa itaat etmesi gerektiğini ilettiler. Bu birliktelik Hera'yı çok kızdırdı. Zeus'ta Io'yu korumak için onu güzeller güzeli bir duveye donuşturdu. Hera'ya adanması ve Argos tarafından Zeus'la hiç buluşmadığının kontrol edilmesi koşuluyla Hera'nın öfkesi ancak dindirilebildi (Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.1.3 vd.; Paus. 2.16.1, 3.18.13; Ov. *Met.* 1.583 vd.); Bacchyl. 19.41; bkz. Argos (a).

Iola: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Iole") Oikhalia kralı Eurytos'un kızıdır. Babası bir ok atma müsabakasında kızını ödül olarak koymuş, Herakles müsabakada birinci gelmiştir. Ama Eurytos Herakles'in daha önce olduğu gibi cinnet geçirip kendi çocuklarını öldürmesinden korkarak, kızı Herakles'e vermedi. Herakles de Oikhalia kentini zorla ele geçirip kızı kaçırdı. Bunu öğrenen Daianeira kahramanın ölümüne neden olacak ölümcül gömleği göndermiştir (Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.6.1; 2.7.7; Hyg. *Fab.* 31, 35, 36; D.S. 4.31; Athen. 13.9, 560); Bacchyl. 16.27.

Ionia: Bakkhylides'te de kastedilen, tıpkı Pindaros'ta olduğu gibi (krş. Pind. *Pyth.* 3.68; *Nem.* 4.54, 7.65), Batı Anadolu'daki bölge değil, Adriyatik Denizi'nin güneyinde Kıta Yunanistanı'nın batısında yer alan denizdir: Bacchyl. 17.3, 18.2 (İoniali).

Ioulis: Keos'taki en önemli kent, Bakkhylides'in ve Simonides'in yanı sıra sofist Prodikos'un, hekim Erasistratos'un ve peripatetik filozof Ariston'un anavatanıdır: Bacchyl. *fr.* 43.

Iphiklos: Thestios'un oğlu, Althaia'nın kardeşi, dolayısıyla kahraman Meleagros'un dayısıdır. Hem Argonautlarla sefere çıkan hem de Kalydon Domuz Avı'na katılan Iphiklos kardeşi Aphares gibi yeğeni Meleagros'un kılıcıyla öldürülmüştür (AR *Argon.* 1.190 vd.; Schol. ad AR *Argon.* 1.201; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.9.16; Hyg. *Fab.* 14.3; Tzet. ad *Lycoph.* 1218); Bacchyl. 3.128.

Isthmos: Korinthos kenti yakınlarında Peloponnesos Yarımadası'nı Kıta Yunanistanı'nın geri kalanına bağlayan bir köprü olan dar bölgedir. Nitekim bölgenin darlığını işaret eder tarzda *isthmos* sözcüğü "boyun" anlamını taşır. Isthmos'ta Poseidon onuruna oyunlar düzenlenmiştir: Bacchyl. 1.156, 10.26 (Isthmos-muzaffer), Bacchyl. 18.17 (Isthmoslu), Bacchyl. 2.7, 8.18.

Italia: Günümüzde İtalya olarak bilinen ülkenin kapsadığı coğrafi bölgeye Antikçağ'da verilen addır: Bacchyl. 11.30.

Itonia: bkz. Athana.

Kadmos: Agenor'un oğlu, Harmonia'nın kocası, Thebai'nin kurucusu, Semela, Ino, Autonoe ile Augaua'nın babası, Akragaslı Theron'un atasıdır: Bacchyl. 19.48.

Kaikos: Eski adı Astraios olan sonra Kaikos olarak değiştirilen Mysia'da bir ırmak, günümüzdeki Ömer Dağı'ndan doğan ve Manisa ve İzmir ile sınırlarında akarak Çandarlı Körfezi'ne dokulen Bakırçay'dır. (krş. Hes. *Theog.* 343); Bacchyl. *fr.* 49.

Kalliopa: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Kalliope") Zeus ile Mnemosyna'nın kızları olan Mousa'lardan biri, adı "Guzel-Sesli" anlamına gelen ve epik şiirin esin perisi olarak bilinen Mousa'dır (krş. Pind. *Olym.* 10.14); Bacchyl. 5.176, 19.13.

- Kalydna Adaları** (*Kalydnai Nēsoi*): Karia kıyısındaki bu bir grup adanın, en başta geleni Homeros tarafından (Hom. *Il.* 2.677) Kalymna olarak anılır: Bacchyl. *fr.* 9.
- Kalydon**: Aitolia'nın en unlü kentidir. Aitolos tarafından onun oğlunun adıyla adlandırılmıştır. Kalydon Euenos yakınlarındaki mümbit bir ovada konumlanmıştır. Homeros (Hom. *Il.* 2.640, 9.577, 13.217, 14.116) bu ovaya verimliliğinde dolayı "sevimli" (*eranne*) diye seslenir (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.7.7; Plin. *NH* 4.3): Bacchyl. 5.116.
- Karystos**: Kheiron ile Khaliklo'nun oğlu, Euboi'a'da mermeriyle unlü Karystos kentinin adını ondan aldığı düşünülür (Schol. ad Pind. *Pyth.* 4.181): Bacchyl. *fr.* 45.
- Kasas**: Kasyentos adıyla da bilinen Güney İtalya'daki Leukania bölgesinde Akalandros ve Metapontion kentleri arasında akan bir ırmaktır. Günümüzde Bsiento adı verilen bu ırmak Bradano (Latince *Bradanus*) ırmağına paralel akarak Tarentum Körfezi ne dökülür (Plin, *NH* 3.11): Bacchyl. 11.119.
- Kastalia**: Delphoi'da bir pınar. Kastalia'nın Apollon'un bir pınara donuşturduğu bir *nympha* olduğu söylenir: Bacchyl. 3.20.
- Keleos**: Topraktan doğma Eleusis'in oğlu olduğuna inanılan Eleusis'in ilk kralıdır: Bacchyl. *fr.* 3.
- Kenaios**: bkz. Zeus.
- Kentauros**: Kentauros soyunun bireyleri için kullanılan bir ortmecedir: Bacchyl. *fr.* 64.16, *fr.* 66.10
- Keos**: Kyklad Adaları arasında yer alan ve Pindaros'un başlıca rakipleri Simonides ile yeğeni Bakkhylides'in anavatanı olan Ioulis kentinin bulunduğu adadır: Bacchyl. 3.98, 17.130, 19.11 (Keoslu), 2.2, 6.5, 6.16, 8.14; bkz. Ioulis.
- Kerkyon**: Eleusis yakınlarında, buradan Megara'ya giden yolun üzerinde yaşayan bir hayduttur. Yoldan geçenleri kendisiyle gürüşmeye zorluyor, onları yenip öldürüyordu. Theseus'a denk gelerek gürüşte kendisinde daha usta olan bu rakibi karşısında canından olmuştur: Bacchyl. 18.26.
- Khairolas**: Kimliği bilinmeyen bir kişi: Bacchyl. 7.13
- Kharis**: (çoğ. *Kharites*) Hesiodos onlardan Zeus ile Eurynoma'nın uç kızı şeklinde Aglaia, Euphrosyna ve Thalia'nın oluşturduğu "Lütuf" tanrıcaları olarak bahseder. Sırasıyla bu kızlar "İhtişam"ın ya da "Gorkem"in, "Neşe"nin ya da "Cumbuş"un ve "Kutlama"nın ya da "Şenlik"in kişileştirilmiş halleri olarak özellikle Apollon'un maiyetinde dolaşırlar. Hesiodos ayrıca (Odysseia'da Haphaistos'un karısı olarak Aphrodita sunulmasına rağmen) Aglaia'nın Haphaistos'la evlendiğini belirtir. *Kharis*'ler sanatsal üretimde sıklıkla anılan ancak bireysel mitlerde yer almayan bir görüntü çizerler. Orkhomenos'ta onlara yönelik ibadetin yoğunluğu kaydedilmiştir (Hom. *Il.* 5.338, 14.263-276, 18.382-383, *Od.* 8.362-366, 18.192-194; Hes. *Theog.* 64-65, 907-911, 945-946; Pind. *Olym.* 2.50, 4.9, 9.27, 14.4, 14.8; *Pyth.* 2.42, 5.45, 6.2, 8.21, 9.3, 9.89, 12.26; *Nem.* 4.7, 5.54, 6.37, 9.54, 10.1, 10.38; *Isth.* 5.21, 6.63, 8.16): Bacchyl. 1.151, 5.9, 9.1, 10.39, 15.49, 19.6.
- Khronos**: Bakkhylides'e göre, Nyks'le (Gece) birlikteliğinden Hamera'nın (Gun) babası olan kişileştirilmiş "Zaman"dır: Bacchyl. 7.1.
- Kirrha**: Delphoi'un altında denize kıyısı olan ovada bir kasaba, Krisa'nın limanı olarak işlev görüyordu. Genel olarak atlı müsabakalar burada düzenleniyordu (krş. Paus. 10.37.4). Antikçağ'da dahi Krisa'yla karıştırılırdı: Bacchyl. 4.14, 11.20, 14B.7.

- Kleio / Kleo:** Tarihin koruyucusu olan *Mousa*, adı bununla koşutluk taşıy tarzda “şanlı kılan” anlamına gelir: Bacchyl. 3.3, 12.2, 13.9, 13.22.
- Kleoptolemos:** Petraia Oyunları'nda dört atlı araba müsabakalarında birinci olan Thes-salialı muzaffer atlettir: Bacchyl. 14.19.
- Klymenos:** Kouretlerden biri, Meleagros tarafından öldürülmüştür: Bacchyl. 5.145; bkz. Kouretler.
- Klytios:** Yorumcuların genel kanaatine göre (krş. Gerber, 1984, 127; Maehler, 1997, 277), bu kişi Bakkhylides'te Prokaon'la birlikte Thestios'un çocukları, Althaia'nın kardeşleri, dolayısıyla kahraman Meleagros'un dayısı gibi görünmektedir (krş. Stesich. fr. 222 PMG): Bacchyl. 25.29.
- Knos(s)os:** Tunç Çağı'nda en görkemli dönemini yaşamış olan Girit kentidir: Bacchyl. 17.39, 17.120, 26.13 (Knossoslu), Bacchyl. 1.123.
- Kokytos:** Ölüler Diyarı Hades'te akan Akheron'un yeryüzündeki bir koludur. Mitsel aktarıma göre Akheron gibi bir yeraltı ırmağıydı ve oldukça soğuk suyuyla ünlüydü. Ateş ırmağı Pyriphlegeton gibi Styks'e paralel akardı (Hom. Od. 10.513 vd.; Schol. ad Hom. Od. 10.514; Verg. Aen. 6.296; Georg. 4.478): Bacchyl. 5.64.
- Koura:** Damater'in kızı ve yeraltı tanrısı Hades'in karısı Persophona'ya hitap etmek üzere kullanılan “genç kız” anlamındaki epitettir: Bacchyl. 3.2.
- Kouretler (Kouretes):** Althaia'nın ailesinin bağlı bulunduğu Pleuron'dan Aitolialı bir aşirettir. Ancak bu ad Zeus'un Girit'teki çocukluğu esnasında onunla ilgilenen *daimôn*'lar için de kullanılır. Oldukça ender de olsa bu iki topluluğun özdeşliği iddia edilmiştir: Bacchyl. 5.126.
- Kremmyon:** Saron Körfezi'nde Korinthos'un koylerinden biridir, aslen Megaris'in son koyüdür. Theseus'un öldürdüğü yabandomuzunun uğrak yeri olarak anılır (Paus. 2.1.3; Plut. Thes. 9): Bacchyl. 18.24.
- Kreousa:** Gaia'nın kızı, Naiaslardan biri, gelecekte Lapithlerin kralı olacak Peneus'tan Hypseus'u doğurmuştur: Bacchyl. 18.15.
- Kroisos:** Antıkçağ'da servetiyle bir mutlu kişi modeli olarak anılan yarı efsanevi Lydia kralı, kendisini yakıp kul edecek ateşten Zeus'un gönderdiği yağmurla kurtulduğu ve Apollon tarafından dindarlığından ötürü Hyperborea'ya götürüldüğü söylenir: Bacchyl. 3.28.
- Kronosoğlu (Kronidas):** bkz. Poseidon ve Zeus.
- Kronosoğlu (Kronios):** bkz. Zeus.
- Kykloplar (Kyklōpes):** Bunlar Odysseus'ta karşımıza çıkan Tepegozlu devlerden farklı olarak, Kıta Yunanıstanı'nda, Sicilya'da ve Pan-Hellenik dünyanın değişik yerlerinde anıtsal yapıların kapısında yer almış dev ustalar olarak anılırlar. Akrisios için, Tiryns'in surlarını inşa etmişlerdir: Bacchyl. 11.77; bkz. Akrisios.
- Kypris:** bkz. Aphrodita.
- Kyrene:** Kimi mitsel aktarımlara göre Aristaios'un annesi olduğu söylenen ve Kuzey Afrika'daki Kyrene kentine adını veren *nympha*'dır: Bacchyl. fr. 45; bkz. Aristaios.
- Laerteoğlu (Lartiadas):** Laertes'in oğlu İthakeli kahraman Odysseus'un epitetlerinden biridir: Bacchyl. 15.6.

- Lakedaimon:** Ata babasının (Zeus ile bir Pleiad olan Taygeta'nın oğlu) adından (annesinin adı Sparta) hareketle adlandırılan, Peloponnesos Yarımadası'ndaki en büyük kenti Sparta'nın diğer adıdır, Lakonia bölgesinde yer alır (krş. Paus. 3.1.1-3, 3.20.2, 9.35.1): Bacchyl. 10.2 (Lakedaimonlu).
- Lakhon:** Olympia Oyunları'nda delikanlılar arasında Stadion koşusu müsabakasında muzaffer olan Keoslu atlettir: Bacchyl. 6.1, 7.11.
- Lakonia:** Peloponnesos Yarımadası'nın güneydoğusunda yer alan, başkenti Sparta ya da diğer adıyla Lakedaimon olan, Dor soylularının yoğun şekilde yaşadığı bölgedir: Bacchyl. 18.50.
- Lamnos:** (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Lemnos") Ege Denizi'nin kuzey kesiminde yer alan, özellikle Haphaistos'a yönelik ibadetin yoğunluğuyla dikkat çeken bir adadır: Bacchyl. 18.55 (Lamnolu).
- Lampon:** Aiginalı Psalykhos oğulları (*Psalykhiadai*) aşiretine mensup Kleonikos'un oğlu, Pytheas ile Phylakidas'ın babasıdır (krş. Pind. *Nem.* 5.4; *Isth.* 5.21, 6.3, 6.66): Bacchyl. 13.68, 226.
- Laokoon:** Büyük ihtimalle Tzetzes'in (Tzet. *ad Lycoph.* 347) söylediği gibi Antenor'un oğlu olan Laakoon, karısı Antiopa'yla kutsal bir heykelin önünde cinsel ilişkiye girme suçundan tanrıların gazabına maruz kalmıştır. Laokoon tam Poseidon'a kurban kesmek üzereyken denizden çıkan yılanlar iki oğluna saldırdı. Onların imdadına yetişmek isteyen Laokoon'la birlikte üçünü de boğarak öldürdü: Bacchyl. *fr.* 9.
- Laomedon:** Troia Kralı, Priamos'un babası, Herakles'e vaat ettiği ödülü vermeyi reddedince, Herakles, Telamon ve Iolaos tarafından Troia harap edilmiş, kendisi de öldürülmüştür: Bacchyl. 13.142.
- Larisa:** Thessalia bölgesinin en büyük kentidir: Bacchyl. 14B.9.
- Lato:** (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Leto") Titan Koios ile Phoiba'nın kızı, Zeus'tan olma Artemis ile Apollon'un annesi, Hera'nın gazabından kaçarak ikiz bebekleri olan tanrıça Artemis ile kardeşi tanrı Apollon'u Delos (Dor lehçesinde Dalos) adıyla bilinen yüzen bir adada doğurmuştur (krş. Hom. *Il.* 5.447-448, 20.38-40, 21.497-504; Hes. *Theog.* 404-408, 918-920; Hom. *Hymn. Apoll.* 1-18, 25-126; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.2.2, 3.5.6; Ov. *Met.* 6.148-381): Bacchyl. 5.124, 11.16, 20D.5.
- Latooglu (Latoidas):** (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Le-toidas") Lato'nun oğlunu, yani Apollon'u kasteden bir örtmecedir: Bacchyl. 3.39.
- Loksias:** bkz. Apollon.
- Lousos:** Arkadia'da bir ırmaştır: Bacchyl. 11.96.
- Lydia:** Küçük Asya'nın batısında, genel çizgileriyle Ionia bölgesinin doğusunda, bugünkü Türkiye'de İzmir'in iç kesimlerini, Uşak ve Manisa'yı kapsayan bölgedir: Bacchyl. *fr.* 14.1 (Lydialı).
- Lykia:** Küçük Asya'nın güneybatı kesimindeki dağlık bölgedir: Bacchyl. 13.147 (Lykialı).
- Lykormas:** Euenos Irmağı'nın eski adıdır. Nessos, Daianeira bu ırmaktan geçerken ona tecavüz etmeye kalkışmıştır: Bacchyl. 16.34; bkz. Daianeira.

- Lykos:** Telkhinlerden (*Telkhines*) biri olan Lykos, tufandan hemen önce bunu fark eden diğer Telkhinler gibi Rhodos'tan ayrılmış ve Lykia'ya giderek Ksanthos Irmağı'nın kıyısında Lykia Apollon'u için bir tapınak kurmuştur (D.S. 5.56.1): Bacchyl. fr. 52.5.
- Lynkeus:** Aphareus'un oğlu, Idas'ın kardeşi, Hypermnestra'nın kocası, kardeşi Idas'la birlikte hem Meleagros'un önderliğindeki Kalydon Domuz Avı'na katılmış hem de Altın Post'un peşinde Iason'la birlikte Argonautlardan biri olarak denize açılmıştır: Bacchyl. 11.75.
- Lysagora:** Blass'ın *emandatio*'suna göre, Telkhinlerin (*Telkhines*) Keos'taki kralı Damon'un kızı, Makel(l)o ve Deksithea'nın kız kardeşidir: Bacchyl. 1.49, 72.
- Lytaios:** bkz. Poseidon.
- Maia:** Atlas'ın kızlarından biri ve Hermes'in annesidir. Maia Arkadia'da Kyllana Dağı civarında yaşayan bir *nympha*'ydı. Zeus'la birlikteliğinden Hermes'i doğurduğu söylenir ancak hakkındaki mit oldukça sınırlıdır: Bacchyl. 19.25.
- Makel(l)o:** Telkhinler'in (*Telkhines*) Keos'taki kralı Damon'un kızı, Deksithea'nın ve Blass'ın *emandatio*'suna göre Lysagora'nın kız kardeşidir: Bacchyl. 1.73.
- Malea:** Lakonia'nın güneyindeki dağlık burundur: Bacchyl. fr. 66.13.
- Mantine(i)a:** Argolis sınırında Orkhomenos'un güneyi, Tegea'nın kuzeyinde konumlanan, Arkadia'daki en eski ve en güçlü kenttir. Kentin adı Lykaon'un oğlu Mantineus'tan türemiştir (Hom. *Il.* 2.607; Paus. 8.8.4): Bacchyl. 21.2 (Mantinealı).
- Marpessa:** Eueanos'un kızı ve Ares'in torunudur. Idas tarafından kaçırılan Marpessa, Idas'la nişanlıyken Apollon tarafından kaçırlır. Idas da Apollon saldırır ve iki dövüşçü kıran kırana bir kavgaya tutuşurlar. Zeus'un müdahalesiyle birbirlerinden ayrılırlar ve Marpessa'yı iki talibinden birini seçmekte özgür bırakılır. Marpessa ise Apollon'un yaşlanınca kendisini terk edeceğini düşünerek Idas'ı seçer (Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.7.7 vd.; Paus. 4.2.7): Bacchyl. 20.6, fr. 20A.46; bkz. Eueanos ve Idas.
- Megaira:** Her ne kadar Erinyeslerin tam sayısı bilinmiyorsa da üç tanesi özellikle ünlüdür. Alekto bu üç Erinyes'ten biridir. Diğerleri ikisi ise Teisiphone ve Alekto adlarıyla bilinirdi: Bacchyl. fr. 52.3; bkz. Erinyes.
- Megalesios:** Bakkhylides'e göre, Nemesis ile Tartaros'un çocukları olan Telkhinlerden (*Telkhines*) biridir: Bacchyl. fr. 52.5.
- Meleagros:** Kalydon Kralı Oineus ile Althaia'nın oğlu, Apollon tarafından öldürülmüştür. Özellikle Kalydon Domuz Avı'ndaki önderliğiyle ön plana çıkmıştır: Bacchyl. 5.77, 5.93, 5.171.
- Memphis:** Bütün Mısır Krallığı'nın ilk başkentidir. Nil'in (Neilos) su baskınları Memphis'in bütün yaşamını derinden etkiliyordu (krş. Herod. 2.99). Bu nedenle Bakkhylides'te olduğu sıklıkla Nil'e (Neilos) birlikte anılır: Bacchyl. fr. 30.1; bkz. Epaphos.
- Menandros:** *Panikration* dalında atlet yetiştiren Atnalı bir çalıştırıcıdır: Bacchyl. 13.192.
- Menelaos:** Mykenai Kralı Atreus'un oğlu, Troia Seferi'nin başbuğu Agamemnon'un kardeşi, Hellena'nın kocasıdır. Troia Seferi'ne 60 gemiyle katkıda bulunduğu kaydedilir (Hom. *Il.* 2.581-590): Bacchyl. 15.6, 15.48.
- Metapontion:** (Latince *Metapontum*) Büyük Yunanistan'daki (*Magale Hellas / Magna Graecia*) önemli kentlerden biridir. Tarentum Körfezi'nde, Bradanus ve Kasyentos

(Kasas) ırmaklarının arasında konumlanmıştır. Bir Akha kolonisi tarafından Yunan kenti olarak kurulmuştur: Bacchyl. 11.10, 11.116.

Minos: Bir Girit kralı. Çoğunlukla Europa ile Zeus'un oğulları olarak dünyaya geldiğinden ve Girit kralı Asterion tarafından büyütüldüğünden bahsedilir. Halios (Güneş) ile Perseis'in kızları Pasiphaa ile evlenmiştir. Minos Girit'te tahta oturmak için kardeşlerine iktidarın ona tanrılar tarafından bahşedildiğini söyler. Bu tanrı vergisini kanıtlamak üzere Poseidon'a bir adak adar ve şayet tanrı denizden bir boğa çıkarırsa, çıkan boğayı ona kurban edeceğini beyan eder. Boğa denizden çıkar ve Minos tanrılarının onayıyla Girit tahtına oturur. Ancak Minos sözünü tutmaz ve boğayı damızlık olarak saklar. Karısı Pasiphaa'nın hayvana yönelik sapkın aşkı gibi başına gelen belalar yüzünden, boğanın Herakles tarafından öldürülmesine razı olur (Hom. *Il.* 13.448 vd., 14.322 vd., Schol. ad Hom. *Il.* 12.292 vd.; Hom. *Od.* 11.568 vd.; Eust. ad Hom. *Od.* 11.568, 17.523, 19.178; Herod. 1.171 vd., 7.170 vd.; AR *Argon.* 2.516, 4.1564; Paus. 1.1.2); Bacchyl. 1.113, 17.8, 17.68, 26.12.

Mousa: (Bakkhylides'te geçen Aioli lehçesindeki alışılmadık sesletimiyle "Moisa'lar") Hafıza'nın kişileştirilmesi olan Mnamosyna'nın Zeus'tan olma dokuz kızı (krş. Hes. *Theog.* 53-55), her birinin farklı alanlara esin verme görevi üstlendiği düşünülür. Zaman içinde değişim yaşamış olsalar da Kalliope epik şiirin, Klio tarihin, Euterpe *aulos*'un eşlik ettiği lirik şiirin, Melpomene tragedyanın, Tersikhore dansın, Erato *lyra* ya da *kythara*'nın eşlik ettiği çoğunlukla erotik nitelikli lirik şiirin, Polyhymnia tanrılar için söylenen ilahilerin ve pantomimin, Ourania astronominin, Thalia ise komedyanın ve pastoral nitelikli Bukolik şiirin esin kaynağı olarak nitelendirilmiştir. (a) Tekil olarak Mousa (şiirsel esinin kişileştirilmiş hali): Bacchyl. 2.11, 3.92, 15.47, 28.9, fr. 21.4; (b) çoğul Mousa'lar: Bacchyl. 3.71, 5.4, 5.193, 9.3, 9.87, 10.11, 13.222, 19.14, fr. 20B.4, fr. 20C.3, fr. 55.2.

Mysia: Bugünkü Marmara Denizi'nin güney kıyılarındaki bölge, doğuda Bithynia, güneydoğuda Phrygia, güneyde Lydia ve güneybatıda Aiolis bölgeleriyle sınırlanmıştır: Bacchyl. 27.41 (Mysialılar).

Neilos: Nil Nehri, güneyde deniz taşıtıyla ulaşılacak en son nokta Nil'in membaıdır: Bacchyl. 9.41, 19.40, fr. 30.2.

Nemea: Argolis bölgesinde, Zeus'un onuruna bir tapınağın bulunduğu ve onun onuruna oyunların düzenlendiği bir kenttir: Bacchyl. 9.22, 9.82, 12.8, 13.67.

Nemeaios: bkz. Zeus.

Nemesis: Aynı zamanda hem "Nasibi-Dağıtan" ya da "Yazgı" anlamında bir kişileştirme, hem de bir tanrıcadır. Bakkhylides'te Tartaros'la birleşerek Telkhinlerin (*Telkhines*) annesi olduğu kaydedilir: Bacchyl. fr. 52.6.

Nereus: Kadim bir deniz tanrısı, Pontos ile Gaia'nın en büyük çocuğudur. Olympos öncesi tanrılar soyuna ait olduğundan büyük deniz tanrısı Poseidon'dan daha yaşlıdır. Akhilleus'un annesi Thetis'in, Phokos'un annesi Psamatheia'nın ve diğer Nereuskızları'nın (*Nereides*) babasıdır: Bacchyl. 1.8, 17.102.

Nereuskızı (Nereis): Aralarında Thetis ile Psamatheia'nın da bulunduğu Nereus'un elli kızından biri için kullanılan örtmececi: Bacchyl. 13.123, 17.38.

Nessos: Euaenos boylarında Daianeira'ya sarkıntılık etmeye kalktığında Herakles tarafından öldürülen Kentauros'tur. Bütün kentauros'lar gibi Iksion ve Nephele'nin oğludur: Bacchyl. 16.35.

Nika: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Nike") Pindaros bağlamında özellikle atletik oyunlarda kazanılan Zafer (kişileştirme): Bacchyl. 3.5, 5.33, 6.11, 10.15, 11.1, 12.5, 13.59.

Nioba: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Niobe") Tantalos'un kızı ve Pelops'un kız kardeşidir. Amphion'la evlenmiş ve ona yedi erkek yedi de kız evlat doğurmuştur. Çocuklarının sayısı kimi zaman altı erkek altı kız toplamda on iki olarak da ifade edilir. Bir gün Nioba yalnızca iki çocuğu (Apollon ve Artemis) olan Lato'dan üstün olduğunu söyledi. Tanrıça Lato buna öfkelenerek çocuklarından öcünü almalarını istedi. Oklarıyla Artemis kız, Apollon ise erkek evlatlarını öldürdü. Bakkhylides'te Nioba için kullanılan *tlapenthes* (matem-dolu) sıfatı bu derin acıya vurgu yapmaktadır: Bacchyl. fr. 20D.4.

Notos: Aes ve Ketraios'un oğlu olan, sıcak ve nemli esintileriyle bilinen güney rüzgârının kişileştirilmiş tanrısıdır: Bacchyl. 13.130.

Nyks: Hesiodos'ta Khaos'un kızı olarak tanıtılan Nyks, Gece'nin kişileştirilmiş tanrıçasıdır. Kendisi de herhangi bir eril unsur olmadan Aither'i (Eter) ve Hemera'yı (Gün) doğurmuştur: Bacchyl. 7.2, 1B.3.

Odysseus: Ithaka Kralı, Leartes'in oğlu, sadık Penelopa'nın kocası, Telemakhos'un babası, Homeros'un *Odysseia* destanının başkahramanıdır: Bacchyl. 15.5.

Oikhalia: Euboi'a'da, Eretria bölgesindeki bir kenttir. Herakles tarafından yerle edilmiştir: Bacchyl. 16.14.

Oiklesoğlu (*Oikleidas*): Oikles'in oğlu, yani Amphiareus için kullanılan bir örtmecedir: Bacchyl. 9.16.

Oineus: Kalydon Kralı, Althai'a'nın kocası ve kahraman Meleagros'un babasıdır. Adının *oinos* (şarap) sözcüğüyle bağlantısı vardır. Şarap ve bağıcılıkla ilişkilendirilen tanrı Dionysos'un Yunanistan'daki ilk üzüm fidanını ona armağan ettiği söylenir. Başka bir mitsel aktarıma göre, Orista ya da Staphylos adındaki bir çoban Oineus'a sürüsünün içindeki tekelerden birinin sürüden ayrılıp bilmediği bir bitkinin meyvelerini yediğinden bahsetti. Bu bitkinin meyvelerini toplayıp suyunu sıkarak Akheleios Irmağı'nın suyuna katınca ortaya çıkan içeceği Oineus kendi adıyla adlandırdı (Hom. *Il.* 2.641, 6.215 vd., 9.529 vd.; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.8.1 vd.; Ov. *Heroid.* 4.153; Schol. ad Ar. *Ach.* 418; Verg. *Georg.* 1.9; *Aen.* 4.127; Hyg. *Fab.* 129, 172): Bacchyl. 5.97, 5.120, 5.166, 20D.3.

Oineusoğlu (*Oineidas*): Attika kökenli Oineus'un adı altındaki aşiretin mensubu bir kişiye işaret eder: Bacchyl. 10.18.

Olympia: Peloponnesos Yarımadası'nda Alis bölgesinde yer alan bir tapınak, bu tapınağın yakınlarında bütün Yunanların katıldığı dört yılda bir yapılan ve Zeus'u onurlandıran oyunlar düzenlenirdi: Bacchyl. 4.17 (Olympia-zaferi), Bacchyl. 3.3 (Olympia-koşusu), Bacchyl. 6.6, 7.3.

Olympios: bkz. Zeus.

Olympos: Kıta Yunanistanı'nda yer alan en yüksek dağ, Yunanistan'ın kuzeyinde yer alan bir dağ dizisinin doğu ucunda bulunur. Yunan dininde, yerel farklılıklar dışında bırakılırsa, başlıca 12 Yunan tanrısının bu dağın zirvesini mesken tuttuğuna inanılır: Bacchyl. 11.4, fr. 20E.8, fr. 63.5.

Ormenos: Bakkhylides'e göre, Nemesis ile Tartaros'un çocukları olan Telkhinlerden (*Telkhines*) biridir: Bacchyl. fr. 52.5.

Ourania: Zeus ve Mnemosyna'nın kızları olan *Mousa*'lardan Astronomi'den sorumlu *Mousa*'dır: Bacchyl. 5.13, 6.11, 16.3.

Ouranosoglu (*Ouranidas*): Snell'in *emandatio*'suna göre, Nika'nın babası için kullanılan bir örtmecidir. Bu durumda mitsel geleneğin kabul ettiği gibi Nika'nın babasının Titan Pallas olduğu düşünülürse, Pallas'ın Ouranos'un soyundan geldiği vurgulanmış olabilir: Bacchyl. 11.3.

Paktolos: Tmolos Dağı'ndan kuzey yönünde akan ve Sardies'i katederek Hermos'e (günümüzde Gediz) katılan Lydia'daki küçük çaydır (Herod. 5.101; X. *Cyrop.* 6.2.1, 7.3.4; Plin. *NH* 5.30). Antikçağ'da Paktolos'un taşıyıp getirdiği alüvyon içinde yüksek kalite altın tozu vardı. Özenle toplanan bu altın parçacıklarının Kroisos'un ve atalarının zenginliğinin ana kaynağı olduğuna inanılırdı. Paktolos'un altın getiren bu özelliği başka antik şairlerce dillendirilmiştir (krş. Soph. *Phil.* 392; Verg. *Aen.* 10.142, Hor. *Epod.* 15.20; Ov. *Met.* 11.85; Sen. *Phoen.* 604): Bacchyl. 3.45; bkz. Sardies.

Pallas: bkz. Athana.

Pandion: Atina kralı Pandion II, ilk Pandion'un torununun oğludur. Babası Erethkheus ile Praksithea'nın oğlu olan Keprops II'dir. Aigeus'un babası, dolayısıyla Theseus'un dedesidir (Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.15.5; Paus. 1.5.3 vd., 4.1.6 vd., 4.2.6; D.S. 4.55): Bacchyl. 17.15, 18.15.

Pantheidas: Isthmia Oyunları'nda delikanlılar arasındaki yumruk dövüşü müsabakalarında muzaffer olan Keoslu yumruk dövüşçüsü Argeios'un babasıdır: Bacchyl. 1.147, 2.14.

Pasiphaa: Minos'un karısı, Halios (Güneş) ile Perseis'in kızıdır. İki erkek ve bir kız kardeşi vardı. Erkek kardeşleri Perses ve Kholkis kralı Aietes, kız kardeşi ise büyüücü Kirke idi. Pasiphaa'nın en önemli miti Minos'un Poseidon'a kurban etmediği güzel boğaya yönelik sapkın aşkının hikâyesidir. Bir şekilde tanrıların lanetiyle boğaya karşı koyulmaz bir arzu besleyen Pasiphaa, çok hünerli bir sanatkar olan Daidalos'a danıştı. Daidalos da gerçeğinden ayırt edilemeyecek kusursuzlukta tahtadan bir düve yaptı. Bu sanat eserini gerçek bir düve sanan Pasiphaa boğa bu şekilde sapkın bir ilişkiye girmiş oldular ve sonuçta bu birliktelikten Minotauros doğdu (Ant. Lib. 41; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.9.1, 3.1.2; Tzet. *ad Lycoph.* 174; D.S. 4.60 vd., 77; AR *Argon.* 3.999; Hyg. *Fab.* 40; Schol. *ad Eur. Hipp.* 47, 887; Verg. *Eclg.* 6.46 vd.): Bacchyl. 26.2.

Peirana: (İonia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Peirene") Korinthos kentinin *akropolis*'inden çıkan bir pınardır. Pek çok diğer pınar gibi Asopos'un kızı olarak bilinir: Bacchyl. 9.62.

Peleus: Aigina Kralı Aiakos ile Endeis'in oğlu, Telamon'un kardeşi, Thetis'in kocası, Akhilleus'un babasıdır. Kardeşi Telamon'un işlediği cinayete (diğer kardeşleri

Phokos'un öldürülmesi) yataklık ettiğinden, babası Aikos tarafından Aigina'dan sürgün edilmiş ve Phthia'ya yerleşerek oranın kralı oldu. Kral Eurytion aracılığıyla kan suçundan (*miasma*) arındırılmış ve kızı Antigone'yle evlendirilmiştir. Iason'un Argonautlar Seferi ne ve Meleagros'un onderliğindeki Kalydon Domuz Avı'na kayınpederi Eurytion'la birlikte katıldı. Ancak av sırasında domuza fırlattığı bir kargı kazayla kayınpederine denk gelince Peleus tekrar sürgüne gitmek zorunda kaldı. Bu sefer Iolkos'a sürüldü ve orada Akastos tarafından arındırıldı ve Akastos'un karısı Hippolyta ona âşık oldu. Peleus'u baştan çıkarmak istediği halde Peleus onun baskılarına karşı durup bu teklifi reddetti (krş. Pind. *Nem.* 5.26-34). Ancak Hippolyta intikamını, Peleus'un Akastos'un kızı Steropa'yla evlenmek istediği doğrultusundaki yalan bir haberi Peleus'un karısı Antigone'ye göndererek aldı. Bunun üzerine Antigone acı içinde kendini astı. Üstelik Hippolyta bununla da yetinmeyip, ona iftira atarak Akastos'a Peleus'un kendisine tecavüz etmeye kalkıştığını söyledi. Akastos şahsen kan suçundan arındırdığı konuğunu kendi elleriyle öldürmek istemeyerek Peleus'u Kentaurosların meskeni olan Palion Dağı civarında ava davet etti ve ona bir günde kimin daha fazla av eti getireceğine dair bir müsabakaya girmeyi teklif etti. Peleus ise avladığı hayvanların dillerini keserek torbasına doldurdu ve müsabakayı kazandığını belgeledi. Akastos, Daidalos (ya da Haphaistos) tarafından yapılan Peleus'a ait kılıcı çaldı ve o kılıcı ararken Kentaurları ona tuzak kurmak üzere ayarladı. Ancak Kheiron kılıcı Peleus'a geri döndürdü. Oradan kaçan Peleus daha sonra Iolkos'a geri donerek Hippolyta'yı iki parçaya ayırıp ondan öcünü aldı ve Iolkos'u ele geçirdi (I les. fr. 29). Sonrasında yerleştiği Phthia namı oğlu Akhilleus'un da anavatanı oldu (krş. Hom. *Il.* 9.432-495, 11.830-832, 16.140-144, 18.82-85, 18.432-435, 24.486-492, *Od.* 11.494-505; Eur. *Andr.* 547-766, 1047-1283, *Tr.* 1126-1130, *IA* 1036-1079; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.9.2, 3.12.6-3-13.8, *Epit.* 5.6.13; Catull. 64; Ov. *Met.* 11.235-409; Pind. *Olym.* 2.78; *Pyth.* 3.87, 8.100; *Nem.* 3.33, 4.56, 5.26; *Isth.* 6.25, 8.88); Bacchyl. 13.97.

Peleus oğlu (Peleidas): Peleus'un oğlu, yani Akhilleus için kullanılan bir örtmecidir: Bacchyl. 13.110.

Pellana: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Pellane") Muzafferlerinin yünden bir pelerine ödüllendirildiği oyunların düzenlendiği Akhaia kentidir: Bacchyl. 10.33.

Pelops: Lydia Kralı Tantalos'un oğlu, Hippodameia'nın koca, Alis'teki Pisa'nın kralıdır. Babası Tantalos, tanrıların her şeyi bilip bilmediğini sorgulamak üzere öz oğlu Pelops'un etini ziyafet sofrasında onlara sunmuştur. Tanrılardan hemen hemen hepsi durumu fark etmiş ve eti yemeyi reddetmiştir. Bir tek Damater, kızı Phersophona'yı kaybetmenin acısıyla aklını yitirmiş vaziyette olduğundan Pelops'un omzundan bir parça yemiştir. Tanrılar çocuğu diriltmiş, Damater'de ona fildişinden yeni bir omuz yapmıştır. Poseidon'un güzelliğinden dolayı ona âşık olduğu ve onu Olympos'a kaçırdığı, yetişkinlik çağında yeryüzüne geri dönene kadar Pelops'un orada yaşadığı söylenir. Pelops'un Oinomaos'un kızı Hippodameia'yla evliliği ise şöyle gerçekleşir. Oinomaos kendisini damadının öldüreceğini söyleyen kehanetten korkarak kızı Hippodameia'nın talipleri geldiğinde kendisini araba yarışında mağlup ederlerse kızıyla evlenebileceklerini, müsabakada galip gelemelerse öldürüleceklerini ilan eder. Oinomaos her seferinde babası Ares tarafından bahşedilen atların çektiği

arabasıyla talibi geçer ve hüsrana uğramış talibini kürek kemiklerinin arasından mızraklayarak öldürür. Pelops'a kadar 18 talip Hippodameia'ya kavuşma uğruna canından olur. Pelopseski aşığı Poseidon'un yardımıyla kanatlı atların çektiği altından bir araba sahibi olur ve Pindaros'a göre bu arabayla zaferi kazanır. Hippodameia'yla evlenir ve zalim babasını öldürür. Olympia'da gömülmüştür (krş. Hom. *Il.* 2.100-108; AR *Argon.* 1.752-758; Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.4.5, 2.5.1, 3.5.9, *Epit.* 5.2.3-10, 5.5.10-11; D.S. 4.73.1-6; Pind. *Olym.* 1.24, 1.94, 3.23, 5.9, 9.9, 10.24; *Nem.* 2.21): Bacchyl. 1.13, 5.181, 8.31, 11.25, 12.38, fr. 42.

Peneios: Thessalia'nın kuzeybatı uçlarından doğan, Pindos Dağı'nın vadisinin topladığı akarsularla beslenen bir ırmaktır: Bacchyl. 14B.5.

Perseusoglu (*Perseidas*): Herekles'in Perseus'un soyundan geldiğini vurgulamak üzere kullanılan bir örtmecedir: Bacchyl. 13.48.

Petraios: bkz. Poseidon.

Phaiskos: Pythia Oyunları'nda delikanlılar arasında güreş müsabakalarında muzaffer olan Metapontionlu Aleksidamos'un babasıdır: Bacchyl. 11.14.

Pherenikos: Hieron'un *kelēs* (tek at koşusu) müsabakalarında muzaffer olan yarış atıdır (Pind. *Olym.* 1.18; *Pyth.* 3.74): Bacchyl. 5.37, 5.184, fr. 20C.9.

Pheres: Kendi adını verdiği Thessalia'daki Pherai'nın kralı ve hem Argonautlarla sefere çıkan hem de Kalydon Domuz Avı'na katılan vârisi kral Admetos'un babasıdır. Apollon'un sürülerine çobanlık yaptığı Admetos misafirperverliği ve adaletiyle ün yapmıştır. Bakkhylides'te Pheres'in oğlu olarak anılan Admetos'un karısı Pelias'ın kızı Alkestis kocasının yerine ölmeyi kabul etmiştir; nitekim Bakkhylides'in dizelerinde ölümler yaşamda değerli olanı yapmak teması vurgulanır (Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.8.2, 1.9.16; Tib. 2.3, 2.11 vd.; Ov. *Heroid.* 5.151): Bacchyl. 3.77.

Phersephona / Persephona: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Phersephone" ya da "Persephone") En yaygın mitsel aktarıma göre, Zeus ile Damater'in kızı, Hades'in karısı, tanrıçanın ölümler diyarındaki konumu amcası Hades tarafından kaçırılması öyküsüne dayanır. Hades Zeus'un yardımıyla Damater'in yokluğunu fırsat bilip çiçek toplayan Phersephona'yı kaçıarak yeraltı dünyasına götürür. İkirciklik davranan Zeus sonunda tanrıçanın geri verilmesini emrettiyse de Hades'in kurduğu bir tuzakla yeraltında hiçbir şey yememe orucuna sadık kalamayıp tek bir nar tanesi yiyen tanrıça ölümler diyarından ayrılabilse de her yıl dört ay Hades'in yanında bulunmak zorunda kalır (Hom. *Hymn. Dem.* 360 vd.): Bacchyl. 5.59.

Phillyraoglu (*Phillyridas*): Phillyra'nın oğlu Kheiron için kullanılan bir örtmecedir: Bacchyl. 27.34.

Phleious: Peloponnesos Yarımadası'ndaki Argolis bölgesinin kuzeybatısında (günümüzdeki Korinthos kenti sınırları içinde Nemea'nın batısındaki vadide) yer alan kenttir. Siklon'un gerisinden Korinthos Körfezi'ne dökülen Asopos Phleious'un bulunduğu vadiden geçmektedir. Phleious bölgesi Antikçağ'da ürettiği şaraplarla anılırdı (Athen. 1.49, 27d). Coğrafi olarak Argos'a daha yakın olmasına rağmen, daima Sparta'nın müttefiki olmuş (krş. Herod. 7.202, 9.28), Peloponnesos Savaşı boyunca Sparta'nın yanında yer almış ve Argos'un düşmanı olmuştur (Thuc. 5.57 vd., 6.105) Bakkhylides'te Nemea Oyunları'ndaki *Penthatlon* müsabakasının muzaffer Automedes'in vatani olarak anılır: Bacchyl. 9.4.

Phoibos: bkz. Apollon.

Phoiniks: Agenor'un oğullarından biri olan Phoiniks, kardeşleriyle birlikte (Bakkhylides'e göre Phoiniks Europa'nın babasıdır) kız kardeşi Europa'yı aramaya gider. Zeus tarafından kaçırılan kızı hiçbir yerde bulamayıp Fenike'de daha sonra adı Sidon olacak kentin bulunduğu yere yerleşir. Fenike'nin adını Phoiniks'ten aldığı düşünülür. Kimi kaynaklarda Bakkhylides'in kine benzer bir yaklaşım sergilenerek Agygos'un oğlu ve Europa'nın babası olarak tanıtılır (Schol. ad AR Argon. 3.1186; Eur. fr. 819; Schol. ad Eur. *Phoin.* 5; Schol. ad Aesch. *Supp.* 317; Ant. Lib. 40; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.1.1; Hyg. *Fab.* 178; Schol. ad Hom. *Il.* 12.292); Bacchyl. 17.31, fr. 10; bkz. Europa.

Phrygia: Küçük Asya'nın en önemli bölgelerinden biridir. Sakinleri olan ve Küçük Asya'nın en eski kavimlerinden sayılan (Paus. 1.14.2) Phrygialıların kökeni ve milliyeti Antikçağ'daki en mühim konulardan biridir. Kimileri onları Thrakialı bir kabile (Briges ya da Bryges) olarak sayar ve bu bölgeye göç ettiklerini düşünür, kimileri Ermeni kökenli olduklarını ve diğerleri karışık bir kavim olduklarını iddia eder. Thrakia kökenli oldukları Strabon (Str. 8.3) tarafından telaffuz edilir. Herodotos da (Herod. 7.73) Küçük Asya'ya göçmeden Makedonlarla komşu olduklarını kaydeder. Herodotos ayrıca Phrygialıların Ermenilerle bağlantısını da ifade etmektedir (Herod. 7.73; krş. Eust. ad Dion. Per. 694). Ancak dillerinin Anadolu dillerinden ayrı bir şekilde Hint-Avrupa özellikleri taşıması bu mühimliği kesifletirmektedir. Bakkhylides Tantalos'un oğlu kahraman Pelops'un Phrygia kökenli olduğunu vurgulamaktadır: Bacchyl. 8.31 (Phrygialı).

Pieria: Bugünkü Makedonya'nın güneyinde Khalkidike Yarımadası'nın batısında yer alan özellikle Mousa'ların ve Orpheus'un meskeni olarak anılan bölgedir: Bacchyl. 16.3 (Pieria'dan).

Pierialılar (*Pierides*): Mousa'ların yaşadıkları bölgeyi vurgulayan epitetleridir: Bacchyl. 1.3, 19.3, 19.35, fr. 63.1.

Pisa: Alis bölgesinde Alpheos Nehri'nin içinde geçtiği, Olympia yakınlarındaki kenttir. Zafer şarkılarında sıklıkla ima edildiği gibi (krş. Pind. *Olym.* 1.18, 2.3, 3.9, 6.5, 8.9, 14.23; *Nem.* 10.32), Bakkhylides'te de Olympia'yı kastederek onun yerine kullanılır: Bacchyl. 5.182.

Pittheus: Pelops ile Hippodameia'nın oğullarından biri, Thyestes'le Atreus'un kardeşi, kahraman Theseus'un annesi olan Aithra'nın babasıdır. Theseus'un dedesi olarak onun yetiştirilmesinde rol oynamıştır. Troizen'de kurucu kraldan sonra tahta çıkmıştır. Bu kentteki en eski Yunan tapınağı olan Apollon Thearios Tapınağı'nın yaptırılması ona atfedilir (Hom. *Il.* 1.144; Eur. *Med.* 680 vd.; *Hercul.* 207 vd.; Schol. ad Eur. *Ores.* 5; Paus. 1.22.2; 2.30.8, 2.31.6; D.S. 4.59; Plut. *Thes.* 4, 34; Hyg. *Fab.* 4.37; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.15.7; *Epit.* 5.2.10); Bacchyl. 17.34.

Pleisthenes oğlu (*Pleisthenidas*): Pleisthenes, özellikle tragedya şairleri tarafından geliştirildiği sanılan bazı mitsel aktarımlara göre Atreus'la Dias'ın kızı Kleola'nın oğlu, Agamemnon'un ve Menelaos'un babasıdır (Schol. ad Pind. *Olym.* 1.44; Schol. ad Eur. *Ores.* 4; Schol. ad Soph. *Aias* 1297; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.2.2; Sen. *Thyest.* 726; Hyg. *Fab.* 86, 88); Bacchyl. 15.48.

Pleuron: Aitolia'da Akhelous ve Euenos ovaları arasında, adını Kouretlerden alan Kourion Dağı'nın eteklerinde, Kalydon'un batısında kurulmuş kenttir. Başlangıç-

ta Kouretlerin bir kentiydi. Kentin sakinleri sıklıkla Kalydon'daki Aitolialılarla tutuştuıkları savaşlarla anılır. Nitekim Homeros da (Hom. *Il.* 9.529) Kalydon'a saldıran Kouretlerden bahseder. Pleuron'un kralı olarak, farklı mitsel aktarımlar Thestios'u ya da Oineus'u işaret ederler (Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.7.7; Paus. 3.14.8; Soph. *Trach.* 7): Bacchyl. 5.151, 20.10.

Polyneikes: Oidipous'un oğlu, Thersandros'un babasıdır: Bacchyl. 9.20.

Polypemon: Prokroustes lakabıyla da bilinen Bakkhylides'te Prokoptas olarak geçen haydutun babasıdır: Bacchyl. 18.27.

Pontos: Denizin kişileştirilmiş eril şeklidir. Hesiodos'ta (Hes. *Theog.* 135, 233) Gaia (Yer) ile Aither'in (Eter) oğlu olan Pontos, kimi mitsel aktarımlarda Gaia'yla birleşmesinden dört Telkhin'in (Aktaios, Megalesios, Ormenos ve Lykos) babası olduğu söylenir: Bacchyl. *fr.* 52.7.

Porthaonoğlu (*Porthanidas*): Bakkhylides'te Porthaon'un torunu kahraman Meleagros için kullanılan bir epitetir: Bacchyl. 5.70.

Poseidon: (Bakkhylides'te tıpkı Pindaros'ta olduğu gibi, Dor lehçesindeki biçimiyle "Poseidaon" ya da "Poseidan" olarak sesletilir) Kronos ile Rhea'nın dünyanın çeşitli kısımlarındaki hâkimiyetini bölüşen üç kardeşten (diğerleri göklerin hâkimi Zeus ve yeraltı dünyasının hâkimi Hades) biri, Amphitrita'nın kocası, denizin, yersarsıntılarının ve atların tanrısı, Isthmia Oyunları'nın koruyucusudur: Bacchyl. 21.1, *fr.* 20A.22 (Poseidon'a ait); Bacchyl. 10.19, 14.20; epitetleri: Bacchyl. 17.36 (engin'in/*pontios*), Bacchyl. 17.59 (yeri-sarsan/*seisikhthôn*), Bacchyl. 17.79, 20.8 (denizin-efendisi/*anaksialos*); — Kronos oğlu (*Kronidas*): Poseidon'un, Hades ve Zeus'la birlikte Kronos'un üç oğlundan bir olduğunu vurgulayan epitetidir: Bacchyl. 1.155, 17.77, 18.21; — Lytaios: Poseidon için Thessalia'da, Thessalia'nın Lytaie olarak çağırılmasından hareketle kullanılan bir epitetidir: Bacchyl. 18.21; — Petraios: Tanrının Thessalialıları arasında kullanılan bir epitetidir. Zira Thessalialılar Poseidon'un Peneios Irmağı'nın denize döküldüğü yerde kayaları yardığını düşünürlerdi (krş. Pind. *Pyth.* 4.246; Schol. ad Pind. *Pyth.* 4.246): Bacchyl. 14.20.

Priamos: Troia Kralı, Laomedon'un oğlu, Hekabe'nin kocası, Hektor ve Aleksandros (diğer adıyla Paris), Polydoros, Kassadra, Kreusa elli oğlu ve çok sayıda kızının en ünlüleridir. Akhilleus'un oğlu olan Neoptolemos tarafından öldürülmüştür: Bacchyl. 11.20, 15.38.

Proitos: Argos Kralı, Abas'ın oğlu, Akrisios'un ikiz kardeşidir. Bu iki kardeş annelerinin karmında dahi kavga etmişler, büyürlerken şiddetli bir rekabet içine girmişlerdir. Akrisios babalarının ölümünden sonra, Proitos'u sürgün ederek Argos tahtını ele geçirir. Proitos da Lykia Kralı Iobates'e sığınır ve kızı Stheneboea'yla (Homeros'ta Anteia) evlenir. Iobastes Proitos'a Argos'a yürümesi için askeri güç sağlamasına rağmen, iki kardeş Argolis'i ikiye bölme kararı alarak uzlaşırlar. Akrisios Argos'u, Proitos ise Tryns'u yönetmeye başlar. Geç dönem aktarımları Proitos'un Akrisios'u Argos'tan surduğunu ancak en sonunda Akrisios'un torunu olan Perseus tarafından öldürüldüğünü kaydeder (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 2.2.1-2.3.1; Paus. 2.7.8, 2.16.2, 2.25.7-8, 5.5.10, 8.18.7-8; Ov. *Met.* 5.236-241; Pind. *Nem.* 10.41): Bacchyl. 11.45, 11.66, 11.83.

Prokaon: Yorumcuların genel kanaatine göre (krş. Gerber, 1984, 206; Maehler, 1997, 277), bu kişi Bakkhylides'te Klytios'la birlikte Thestios'un çocukları, Althaia'nın

kardeşleri, dolayısıyla kahraman Meleagros'un dayısı gibi görünmektedir (krş. Stes. fr. 45 PMG): Bacchyl. 25.29.

Prokoptas: Prokroustes lakabıyla da bilinen Atina Megara yolu üzerinde yaşayan bir hayduktur. Prokoptas'ın biri büyük biri küçük iki yatağı vardı. Yolda yakaladığı yolcuları zorla bu yataklardan birine yatırıyordu. Yatağa göre uydurmak üzere uzun boyluların ayaklarını kesiyor, kısa boyluları da çekerek uzatıyordu. Bu haydut Theseus tarafından öldürülmüştür (Ps.-Apollod. *Epit.* 5.1.4; D.S. 4.59; Plut. *Thes.* 11; Paus. 1.38; Schol. ad Eur. *Hipp.* 977; Ov. *Met.* 7.438; *Heroid.* 2.69; *Ib.* 407): Bacchyl. 18.28.

Pyrikkhos: Petraia Oyunları'nda dört-atlı araba müsabakasının muzafferı Thessialı Kleoptolemos'un babasıdır: Bacchyl. 14.22.

Pythaieus: bkz. Apollon.

Pytheas: Aiginalı Lampon'un oğlu, Phylakidas'ın büyük kardeşi, Nemea Oyunları'ndaki *pankration* müsabakasında muzaffer olmuştur. Pindaros *Nem.* 5'ten onun daha "sakalı bitmemiş" (*ageneioi*) bir delikanlıyken kazandığı Nemea *pankration* zaferini kutlamıştır (krş. Pind. *Nem.* 5.4, 5.43): Bacchyl. 13.191.

Pythia: Pan-Hellenik dünyada önem sıralamasında Olympia Oyunları'ndan sonra ikinci sırada yer alan, Delphoi kentinde Apollon onuruna düzenlenen oyunların genel adıdır: Bacchyl. 16.10 (Pythialı), Bacchyl. 4.5, 11.13 (Pythia muzafferı).

Pytho: Delphoi'un bulunduğu bolgedir: Bacchyl. 3.62, 12.37; = Python.

Python: Delphoi'un bulunduğu bolgedir: Bacchyl. 8.17, fr. 4.39; = Pytho.

Rhadamanthys: Zeus ile Europa'nın oğlu, Sarpedon ile Minos'un kardeşleri, hikmetli bir kral olarak namsalmıştır ve bu nedenle kardeşi Minos'la birlikte onlara Hades'te yargıcılık makamı layık görülmüştür: Bacchyl. fr.10.

Rhea: Kronos'un karısı, Zeus'un annesidir. Kadın doğurganlığının koruyucu tanrıçası olarak belirir. Kronos kendisini çocuklarından birinin alt edeceğiyle ilgili kehaneti duyması üzerine, çocuklarını doğar doğmaz yutmaya başlar. Ancak Rhea doğurduğu son çocuğu Zeus'u gizlice saklar ve Kouretes adı verilen muhafızların eşliğinde Girit'te bir mağarada büyütür. Kronos'a da Zeus'un yerine yutması için kundağa sarılı bir taş verir. Dolayısıyla Zeus'un Olympos'taki iktidarının ve Olymposlu tanrılar soyunun ilk tohumları Rhea tarafından atılmıştır. Adındaki "akış" vurgusuna rağmen (krş. Plat. *Crat.* 402b), Rhea'nın Damater gibi bir toprak tanrıçası olduğu açıktır (krş. Hes. *Theog.* 133, 446; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.1.3, 1.1.5): Bacchyl. fr. 42.

Rhyndakos: Gunumuzde Bursa civarındaki Mustafakemalpaşa Çayı, Orhaneli Çayı ya da Adırnaz Çayı olarak bilinen akarsuyun Antikçağ'daki adıdır: Bacchyl. fr. 50.

Sardies: Lydia krallığının Antikçağ'daki başkenti, Tmolos Dağı'nın kuzey eteklerinde dağ ile Hermos Irmağı arasındaki verimli bir ovada konumlanmıştır. Hermos'u (günümüzde Gediz) besleyen küçük bir akarsu olan Paktolos Çayı Sardies'in çarşı meydanının içinden akar (Herod. 5.101): Bacchyl. 3.27.

Sarpedon: *Ilias*'ta Zeus ile Bellerophon'un kızı Laodemeia'nın oğullarından biridir. Kuzeni Glaukos'la (Hippolokhos'un oğlu) birlikte Priamos'un Lykia'daki müttefiklerine kumandanlık etmiştir. Troia'nın askeri gücü içinde en fazla ön

plana çıkan savaşçılardan biri olmuş, Herakles'in oğlu Tlapolemos'u öldürmüştür. Ancak Homeros'tan sonraki yazarlar Sarpedon'un ebeveynini Zeus ile Europa olarak tanıtır; bu durumda bir Giritli olarak Rhadamanthys ile Minos'un kardeşi olur. Kardeşi Minos'la aralarında çıkan bir anlaşmazlık üzerine Girit'i terk etmiş, Küçük Asya'ya giderek Lykia kralı olmuştur (krş. Hom. *Il.* 2.876-877, 5.628-669, 6.198-199, 12.290-414, 16.419-683; Herod. 1.173; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.1.1-2; D.S. 5.79.3): Bacchyl. 20E.10, *fr.* 10.

Semela: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Semele") Kadmos ile Harmonia'nın kızı olan Thebailı prenses, Zeus'la sevgili olarak Dionysos'u dünyaya getirmiştir. Ancak bu yasak ilişki Hera tarafından fark edildiğinde Zeus Semela'yı yıldırımıyla öldürmek zorunda kalmıştır (krş. Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.4): Bacchyl. 19.48.

Sicilya (Sikelia): Güney İtalya'da yer alan Akdeniz'in en büyük adası, tiran Hieron'un anavatanıdır: Bacchyl. 3.1.

Sikyon: Peloponnesos Yarımadası'nın kuzeyinde, Apollon onuruna Pythia adlı oyunların düzenlendiği kenttir: Bacchyl. 10.32.

Simoeis: Membaı İda Dağı'ndaki Kotylos Tepesi'nde olan Troia'daki bir ırmaştır. İlion kentini katederek kentin aşağısında Skamandros Irmağı'na katılır. Bu ırmak *İlias*'ta sıklıkla dağdan gelen hızlı akarsu olarak anılır (Hom. *Il.* 4.475, 5.774, 12.22, 21.308; krş. Aesch. *Agam.* 692; Str. 13.1; Plin. *NH* 5.33): Bacchyl. *fr.* 20E.16.

Sinis: Poseidon'un Isthmos'ta yaşayan oğlu, Theseus'un Atina'ya giderken Korinthos çevresinde öldürdüğü haydutlardan biridir. Lakabı "Çam-eğen" olarak bilinirdi. Çamları eğerek bunların arasına yoldan geçen insanları bağlar, ağaçları serbest bırakınca da kurbanları parçalanırdı (Plut. *Thes.* 8.2; D.S. 4.59; Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.16.2; Paus. 2.1.4; Ov. *Met.* 7.440 vd., *Ib.* 403 vd.; Hyg. *Fab.* 38): Bacchyl. 18.20.

Skamandros: Troia'da bir ırmak, Hesiodos'a göre (Hes. *Theog.* 337 vd.), Tethys ile Okeanos'un çocuklarından biri olarak dünyaya gelen bir nehir tanrısıdır. Sularında yıkanan koyunların yünlerinin renk değiştirmesinden ötürü Ksanthos adıyla da anılır (Arist. *HA* 519a18-20). Proklos (Procl. in *Crat.* 71; Pasquali, 1994^e, 35) nehrin suyundan içtikleri için koyunların renklerinin değiştiğini ileri sürer: Bacchyl. 13.165, 27.36.

Skiron: Pelops'un ya da Poseidon'un oğlu olan bir Korinthosludur. Skiron, Attika ve Megaris arasında yer alan bölgede haydutluk yapar, oradan geçenleri ayaklarını yıkamaya zorlar, ayaklarını yıkayan kişileri de denize iter, kayalığın dibindeki bir kaplumbağa Skiron'un kurbanlarını yedi. Theseus, Troizen'den Atina'ya giderken Skiron'u öldürmüştür (Plut. *Thes.* 10; D.S. 4.59; Str. 9.1.4; Paus. 1.44.12; Schol. ad Eur. *Hipp.* 976; Ov. *Met.* 7.445): Bacchyl. 18.25.

Sparta: Lakedaimon adıyla da bilinen Peloponnesos Yarımadası'ndaki en büyük kenttir. Sparta'nın meskun kısmı Eurotas Irmağı'nın oluşturduğu vadinin yukarı ve orta bölümleri, bir de Eurotas'ın doğu kıyılarıdır. Hemen nehrin üzerinde yükselen Taygetos Dağı en önemli yükseltisidir: Bacchyl. 20.1.

Styks: Hesiodos'a göre (Hes. *Theog.* 361 vd.), Okeanos ve Tethys'ün en büyük çocuklarıdır. Şeceresiyle ilgili çeşitli aktarımlar olmakla birlikte Bakkhylides'te Titan

Pallas'ın karısı ve Zelos (Şevk), Nika (Zafer), Kratos (İktidar) ve Bia'nın (Cebir) annesi olduğunun ifade edildiği mitten söz edilmektedir: Bacchyl. 11.9.

Syrakossai: (Ionia-Attika lehçesindeki daha yaygın bilinen sesletimiyle "Syrakousai") Sicilya'nın güneydoğu kıyısında yer alan bir Korinthos kolonisidir: Bacchyl. 4.1, 5.1 (Syrakossaili), Bacchyl. 5.184:

Talaosoglu (*Talaionidas*): Argos Kralı Talaos'un oğlu olan Adrastos'un epitetidir (krş. Pind. *Olym.* 6.15): Bacchyl. 9.19

Tartaros: Yeraltı dünyasında karanlık ve berbat bölge, Hesiodos'ta (Hes. *Theog.* 119) Gaia ile Eros'la birlikte ortaya çıkan birincil varlıklardan biri olarak tanıtılır: Bacchyl. fr. 52.6.

Teisiphone: Her ne kadar Erinyslerin tam sayısı bilinmiyorsa da üç tanesi özellikle ünlüdür. Teisiphone bu üç Erinys'ten biridir. Diğer ikisi ise Alekto ve Megaira adlarıyla bilinirdi: Bacchyl. fr. 52.3; bkz. Erinys.

Telamon: (Ionia-Attika lehçesindeki yaygın sesletimiyle "Telemon") Aigina Kralı Aiakos ile Endeis'in oğlu, Aias'ın babası olan Salamis Kralı. Alkathoos'un kızı Eriboia (ya da Periboia) ile evlenmiştir. Gerek Iason'un Argonautlar seferine gerekse Meleagros'un onderliğindeki Kalydon Domuz Avı'na katılmıştır. Kardeşi Phokos'u öldürüp diğer kardeşi Peleus'la birlikte bir ağacın dibine gömmeye çalışmışlar ancak cinayet ortaya çıkınca babaları Aiakos tarafından Aigina'dan sürgün edilmişlerdir. Telamon Kykhreus'un hukumranlığındaki Salamis'e sığınmış ve daha sonra oranın kralı olmuştur (Ps.-Apollod. *Bibl.* 3.12.6-7): Bacchyl. 13.98.

Telkhinler (*Telkhines*): Kimileri tarafından Pontos (Deniz) ile Gaia'nın (Yer), Bakkhylides'e göre ise Nemesis ile Tartaros'un soyundan gelen Rhodoslu *daimôn*'lar soyu. Bazı sanatların icadı, özellikle tanrıların heykellerinin yapılması onlara izafe edilir. Yağmur, dolu ya da kar yağdırabilen büyüsül güçlerle donatılmışlardır. Ayrıca istedikleri şekle girme yetenekleri de vardır: Bacchyl. fr. 52.4.

Theano: Antenor'un karısı olan Troialı Athana rahibesidir: Bacchyl. 15.7; bkz. Antenor.

Theba: (a) Thebai kenti: Bacchyl. 10.30; (b) Asopos ile Metopa'nın kızı olan Boiotialı *nympha*'dır. Amphion'un kardeşi Zetos'la evlenmiştir: Bacchyl. 9.54.

Thebai: Boiotia bölgesinde yer alan Yunan mitolojisinde merkezi bir rol üstlenen pek çok efsanenin (Kadmos, Oidipous vb.) ortaya çıktığı kent, Herakles ve Iolaos onuruna oyunlar düzenlenen bu kent aynı zamanda Bakkhylides'in baş rakibi Pindaros'un anavatanıdır: Bacchyl. 9.20, 19.47.

Themis: Ouranos ile Gaia'nın kızı ve Titanlardan biri olan, tanrısal "Hak"kın ve "Hukuk"un kişileşmiş hali olan tanrıçadır. Zeus'un eski eşi Themis Horaların, Eunomia'nın, Dika'nın, Eirena'nın, Aigina'nın, üç Moira'nın annesi sıfatıyla evrensel düzeni oluşturan güçlerin kökenidir. Aiskhylos onu Gaia ile özdeşleştirerek zincire vurulmuş Titan Promatheus'un annesi olarak tanıtır ve onun özgürlüğünü Themis'in peygamberane güçleriyle ilişkilendirir (krş. Hom. *Il.* 15.87-95, 20.4-6, *Od.* 2.68-69; Hom. *Hymn. Apoll.* 123-125; Hes. *Theog.* 132-136, 901-906; Aesch. *Eum.* 1-8; *Prom.* 18, 211-217, 873-874; Eur. *IT* 1259-1269; Ps.-Apollod. *Bibl.* 1.1.3, 3.13.5; Paus. 10.5.6; Pind. *Olym.* 8.22, 9.15, 13.8; *Pyth.* 11.9; *Isth.* 8.31): Bacchyl. 15.55.

Thermodon: Pontos bölgesinde Karadeniz'e dökülen bir ırmaktır. Plinius (Plin. NH 6.3) bu ırmağın kaynağının Amazon Dağları'ndan doğduğunu kaydeder. Themiskyra kasabasının yakınlarında denize dökülen bu ırmaktan, antik yazarlarda sıklıkla bahsedilmektedir (Aesch. Prom. 274; Suppl. 290; Herod. 9.27; X. An. 5.6.9; AR Argon. 2.360; Plin. NH 11.19, 37.37; Verg. Aen. 11.659; Ov. ex Pont. 4.19; Propert. 4.4); Bacchyl. 9.43.

Theseus: Attika'nın en çok bilinen kahramanı olarak bellibaşlı büyük işlerini Peloponnesos'ta gerçekleştirmiş Herakles'in Attika'daki karşılığı gibi düşünülebilir. Mitsel aktarımın bir kolu onun Aigeus ile Aithra'nın oğlu olduğunu söylerken, Poseidon'un oğlu olduğu da söylenmekteydi: Bacchyl. 17.2, 17.16, 17.74, 17.99; bkz. Aithra.

Thessalia: Termopylai'dan Kamunia Dağları'na kadar uzanan, batıda Pindos Dağları'yla sınırlanan, Kıta Yunanistanı'nın kuzeydoğusunda bulunan ve bünyesinde yer alan Peneios Irmağı'nın suladığı büyük ovayla tahıl, at ve sığır açısından zengin bir bölgedir (krş. Herod. 7.129); Bacchyl. 18.54 (Thessalia); fr. 14B.5.

Thestios: Althaia'nın babası ve Kalydon Domuz Avı'nın önderi kahraman Meleagros'un dedesidir: Bacchyl. 5.137.

Timoksenos: Nemea Oyunları'nda *pentathlon* müsabakalarında muzaffer olan Phleiouslu Automedes'in babasıdır: Bacchyl. 9.102.

Tiryns: Peloponnesos Yarımadası'nda Argolis bölgesinde Mykenai yakınlarındaki kenttir: Bacchyl. 11.57 (Tirynslu), Bacchyl. 11.70.

Troia: Diğer adı "Ilion" ya da "Ilios" olan Aiolis bölgesindeki kenttir: Bacchyl. 15.42, 15.50, 27.38 (Troialı); Bacchyl. 9.46.

Troizen: Peloponnesos'un daha sonra Argolis olarak adlandırılacak güneydoğu köşesinde yer alan bir kenttir. Homeros anlatımına (Hom. Il. 2.561) göre Troia Savaşı esnasında Argos'un hâkimiyeti altında olan kente, Dorların Peloponnesos'un istila etmesiyle Argos'tan bir Dor kolonisi yerleşmiştir (Paus. 2.30.10). Erken dönemde Karia'da kurdukları kolonilerden (Halikarnassos ve Myndos) güçlü bir denizci devlete sahip oldukları anlaşıyor: Bacchyl. 17.58 (Troizenli).

Tydeus: Kral Oineus'un Hipponoos'un kızı Periboia ile olan evliliğinden dünyaya gelen Aitolialı kahramandır. Arkhemoros'un anılması için düzenlenen Nemea Oyunları'nda Tydeus yumruk dövüşünde birinci olmuştur. Pseudo-Apollodoros (Ps.-Apollod. Bibl. 3.75-76) savaşta Melanippos tarafından ağır şekilde yararlanan Tydeus'un Athana'ya kendisini ölümsüz kılmak üzere bir "deva" (*pharmakon*) için yalvardığını, Argosluları savaşıma ikna ettiği için Tydeus'tan nefret eden Amphiareus'un ise bunu görünce, Tydeus Melanippos'u beynini yesin diye kafatasını getirdiğini kaydeder. Sonuçta Tydeus Athana'yı tiksindirerek ölümsüzlük hediyesine kavuşamamıştır (krş. Soph. fr. 799; Eur. fr. 537; Schol. ad Pind. Nem. 10.20); Bacchyl. fr. 41.

Zephyros: Batı Rüzgârı olarak, dört mevsimlik *Anemoi*'dan (Rüzgâr-tanrı) biridir, Kholoris'in (Sebze) kocası ve Karpos'un (Meyve) babasıdır (Hes. Theog. 378 vd.): Bacchyl. 5.28.

Zeus: Olympos tanrıları arasında Yunan *Pantheon*'unun en büyük tanrısı, tanrılar soyunun Kronos'la Rhea sonrasındaki neslinin kurucusudur; (a) şeceresi ve ailevi

ilişkileri bağlamında: — **Kronosoglu** (*Kronidas*): Zeus'un, Kronos'un oğlu olduğunu vurgulayan epitetidir: Bacchyl. 5.178, 16.18, 10.29, 11.73, 13.79 (krş. Poseidon); — **Kronosoglu** (*Kronios*): Zeus'un, Kronos soyundan olduğunu vurgulayan başka bir epitetidir: Bacchyl. 17.65; ayrıca Bacchyl. 11.52 (Hera'nın kocası); Bacchyl. 1.1 (Mousa'ların babası); Bacchyl. 5.58, 16.28 (Herakles'in babası); Bacchyl. 17.20, 17.53, 17.68, 17.75, 17.86 (Minos'un babası); Bacchyl. 17.30 (Europa'nın sevgilisi); Bacchyl. 9.56 (Aigina'nın sevgilisi); (b) bir kültün koruyucusu ve tanrısı olarak: — **Eukleios**: "İyi-şanlı" anlamındaki bu Zeus epiteti muhtemel Zeus şanını yüceltmenin yanı sıra Zeus fanilere "iyi şan" bahşetmesine vurgu yapmaktadır: Bacchyl. 1.116; — **Kenaïos**: Zeus'un bu epiteti, Herakles'in Oikhalia'yı talan ettikten sonra kurban sunduğu Euböia'daki dağlık burun Kenaion'dan türemiştir: Bacchyl. 16.18; — **Nemeaios**: Nemea'nın koruyucusu olduğunu vurgular tarzda "Nemealı" anlamına gelen epitetir: Bacchyl. 9.5, 10.29, 12.41, 13.58; — **Olympios**: Zeus'un on iki tanrının ikamet ettiği Olympos Dağı'nın hâkimi olduğunu vurgular tarzda "Olymposlu" anlamındaki epitetidir: Bacchyl. 5.178, 6.1, 7.4, 8.26; (c) kralların iktidarları borçlu oldukları tanrı olarak: Bacchyl. 3.11, 3.70 (Hieron); (d) çeşitli bağlamlarda: Bacchyl. 3.26, 3.55, 5.20, 5.200, 11.5, 11.73, 15.51, 19.30, *fr.* 20C.14, *fr.* 20D.9.

KAYNAKÇA

Alıntılanan Birincil Metinlerin Basımları ve Çevirileri

Anonim, Parçalı ya da Çok Yazarlı Metinler

BERGK, T. (ed.) (1853²). *Poetae Lyrici Graeci* (2. basım, ilk basımı 1843). Lipsiae: Apud Reichenbachios.

CAMPBELL, D. A. (ed., çev.) (1992). *Greek Lyric*, c. IV: *Bacchylides, Corinna, and Others*. Cambridge, (MA): Harvard University Press.

— (2001). *Greek Lyric* c. III: *Stesichorus, Ibycus, Simonides, and Others*. Cambridge (MA): Harvard University Press.

CVA = *Corpus Vasorum Antiquorum* (5 Ağustos 2016 çevrimiçi: <http://www.cvaonline.org/cva/>).

DIELS, H. (ed.) (1879). *Doxographi Graeci*. Berlin: Reimer.

DINDORF, G. (ed.) (1855). *Scholia Graeca in Homeri Odysseam ex Codicibus Aucta et Emendata*, c. I-II. Oxonii: E Typographeo Academico.

DK = DIELS, H. – KRANZ, W. (1956^a). *Die Fragmente der Vorsokratiker*, c. I-III (8. basım, ilk basımı 1903). Berlin: Weidmannsche Verlagsbuchhandlung.

EM = GAISFORD, T. (ed.) (1967). *Etymologicon Magnum; Seu Verius, Lexicon Saepissime Vocabulorum Origines Indagans, ex Pluribus Lexicis, Scholiastis et Grammaticis Anonymi Cuiusdam Opera Concinatum*, Amsterdam: Adolf M. Hakkert.

GERBER, D. E. (ed., çev.) (2003). *Greek Elegiac Poetry: from the Seventh to the Fifth Centuries BC*. Cambridge (MA): Harvard University Press.

GOW, A. S. F. – PAGE, D. L. (ed.). (1965). *The Greek Anthology: Hellenistic Epigrams*, c. I-II. Cambridge: Cambridge University Press.

KEIL, H. (ed.) (1857-1880). *Grammatici Latini*, c. I-VII. Leipzig: Teubner

LP = LOBEL, E – PAGE, D. (1968^a). *Poetarum Lesbiorum Fragmenta* (yeniden basım, ilk basımı 1955). Oxford: Clarendon Press.

MATRANGA, P. (ed.) (1850). *Anecdota graeca e mss. bibliothecis Vaticana, Angelica, Barberiniana, Vallicelliana, Medicea, Vindobonensis*. Roma: Typis C. A. Bertinelli.

PMG = PAGE, D. L. (1967²). *Poetae Melici Graeci* (2. basım, ilk basımı 1962). Oxford: Clarendon Press.

SPENGLER, L. von (1853-1854). *Rhetores Graeci*, c. I-II. Leipzig: Teubner.

WENDEL, C. (ed.) (1935). *Scholia in Apollonium Rhodium Vetera*. Berlin: Weidmann.

Ailios Aristeides

DINDORF, N. (ed.) (1829). *Aristides*, c. I-III. Leipzig: G. Reimer.

Aisopos

ATAÇ, N. (çev.) (1990). *Aisopos: Masallar*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
Ammianus Marcellinus

SEYFARTH, W. (ed.) (1978). *Rerum gestarum libri qui supersunt*, c. I-II. Leipzig: Teubner.

Ammonios

NICKAU, K. (ed.) (1966). *Ammonii, qui dicitur liber De adfinium vocabulorum differentia*. Lipsiae: Teubner.

VALCKENAER, L. C. – AMMON, C. F. von – SEGAAR, C. (ed.) (1787). *Ἀμμωνίου: Περὶ Ὁμοίων καὶ Διαφόρων Λέξεων/Ammonius de Adfinium Vocabularum Differentia*. Erlangae: Sumtibus Ioh. Iac. Palmii.

Apollonios Dyskolos

SCHNEIDER, R. (ed.) (1965). *Grammatici Graeci*. c. II.1: *Apollonius Dyscolus, De Adverbiis*. Hildesheim: Olms Verlag, 119-210.

Aristophanes (Bizanslı)

SLATER, W. J. (ed.) (1986). *Aristophanis Byzantii Fragmenta*. Berlin: Walter de Gruyter.

Athenaios

KAIBEL, G. (ed.) (1887-1890). *Athenaei Naucratis Dipnosopistarum Libri XV*. c. I-III. Leipzig: Teubner.

Bakkhylides

JEBB, R. (ed., yor.) (1905). *Bacchylides: The Poems and Fragments*. Cambridge: Cambridge University Press.

KENYON, F. G. (ed., yor.) (1897). *The Poems of Bacchylides, from a Papyrus in the British Museum*. Londra: Trustees of British Museum.

MAEHLER, H. (ed., yor.) (1982). *Die Lieder des Bakchylides, Erster Band, Die Siegeslieder I-II: I. Edition des Textes mit Einleitung und Übersetzung, II. Kommentator*, Leiden, E.J. Brill.

— (1997). *Die Lieder des Bakchylides, Zweiter Band, Die Dithyramben und Fragmente: Text, Übersetzung und Kommentar*. Leiden: E. J. Brill.

— (ed.) (2003¹¹). *Bacchylides. Carmina cum Fragmentis* (11. basım). Leipzig: K. G. Saur Verlag.

SNELL, B. (ed.) (1949). *Bacchylides. Carmina cum Fragmentis*. Leipzig: Teubner.

Didymos Khalkenteros

SCHMIDT, M. (ed.) (1854). *Didymi Chalcenteri grammatici Alexandrini fragmenta quae supersunt omnia*. Leipzig: Teubner.

Dionysios (Halikarnassoslu)

USHER, S. (ed., çev.) (1985). *Dionysius of Halicarnassus: Critical Essays*, c. II, *On Literary Composition, Dinarchus, Letters to Ammaeus and Pompeius*. Cambridge (MA): Harvard University Press.

Eusebios

HELM, R. (ed.) (1913). *Eusebius Werke VII/1: Die Chronik des Hieronymus / Hieronymi chronicon*. Leipzig: J. C. Hinrichs'sche Buchhandlung.

SCHÖNE, A. (1866-1875). *Eusebi: Chronicorum Libri Duo*, c. I-II. Berlin: Weidmann.

Galenos

KÜHN, D. C. G. (ed.) (1822). *Clavdii Galeni Opera Omnia*, Tomus III. Lipsiae: Car. Cnoblochii.

Herakleitos

YILDIZ, E. – ŞAR, G. (çev.) (2016). *Herakleitos: Fragmanlar, Testimonia-Fragmenta-Imitationes* (ed. Erman Gören). İstanbul: Dergâh Yayınları.

Hesiodos

EVELYN-WHITE, H. G. (ed., çev.) (2000). *Hesiod, Homeric Hymns, Epic Cycle, Homeric*. Cambridge, (MA): Harvard University Press.

M-W = MERKELBACH, R. – WEST, M. L. (ed.) (1967). *Fragmenta Hesiodica*. Oxford: Clarendon Press.

Himerios

COLONNA, A. (ed.) (1951). *Himerii Declamationes et orationes cum deperditarum fragmentis*. Rome: Typis Publicae Officinae Polygraphicae.

Longinos

FYFE, W. H. (ed., çev.) – RUSSELL, D. (göz. geç.) (2005). *Longinus: On the Sublime*. Cambridge (MA): Harvard University Press.

Pindaros

DRACHMANN, A. B. (1903-1927). *Scholia Vetera in Pindari Carmina*, c. I-III. Leipzig: Teubner.

GÖREN, E. (çev.) (2015). *Pindaros: Bütün Zafer Şarkıları*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

SNELL, B. – MAEHLER, H. (ed.) (1987⁸). *Pindari Carmina cum Fragmentis, Pars II: Fragmenta. Indices* (8. basım, ilk basımı 1964). Leipzig: Teubner.

WILLCOCK, M. M. (ed.) (1995). *Pindar, Victory Odes: Olympians 2, 7, and 11; Nemean 4; Isthmian 3, 4, and 7*. Cambridge: Cambridge University Press.

Platon

GÖREN, E. (çev., yor) (2015). *Πλάτων: 'Απολογία Σωκράτους / Platon: Sokrates'in Savunması*. İstanbul: Alfa Yayınları.

Plutarkhos

HUBERT, H. B. (ed.) (1971). *Plutarchi Moralia*, c. IV. Leipzig: Teubner.

PATON, W. R. – POHLENZ, M. – SIEVEKING, W. (ed.) (1929). *Plutarchi Moralia*, c. III. Leipzig: Teubner.

Suidas

ADLER, A. (ed.) (1928-1938). *Suidae Lexicon*, Pars I-V. Stuttgart: Teubner.

Synkellos

MOSSHAMMER, A. A. (ed.) (1984). *Georgius Syncellus: Ecloga Chronographica*. Leipzig: Teubner.

Theodoretos

RAEDER, J. (ed.) (1904). *Theodoret Graecarum Affectionum Curatio*. Leipzig: Teubner.

İkincil Literatür

ABEL, D. H. (1943). "Genealogies of Ethical Concepts from Hesiod to Bacchylides." *Transactions of the American Philological Association* 74: 92-101.

ATHANASSAKI, L. (2004). "Deixis, Performance, and Poetics in Pindar's First Olympian Ode." *Arethusa* 37: 317-341.

BOWRA, C. M. (1937). "Pindar, Pythian II." *Harvard Studies in Classical Philology* 48: 1-28.

— (1953). *Problems in Greek Poetry*. Oxford: Clarendon Press.

— (1963). "Simonides or Bacchylides?" *Hermes: Zeitschrift für Klassische Philologie* 91/3: 257-267.

— (1967²). *Greek Lyric Poetry from Alcman to Simonides* (2. basım, ilk basımı 1961). Oxford: Clarendon Press.

— (1971¹). *Pindar* (2. basım, ilk basımı 1964). Oxford: Clarendon Press.

- BUDGE, E. A. W. (1920). *By Nile and Tigris II: A Narrative of Journeys in Egypt and Mesopotamia on Behalf of the British Museum Between the Years 1886 and 1913*. Londra: John Murray.
- BUNDY, E. L. (1986*). *Studia Pindarica I-II* (yeniden basım, ilk basımı 1962). Berkeley (CA): University of California Press.
- BURNETT, A. (1985). *The Art of Bacchylides*. Cambridge (MA): Harvard University Press.
- BURTON, R. (1962). *Pindar's Pythian Odes*. Oxford: Oxford University Press.
- BURY, J. B. (1899). "The Constitutional Position of Gelon and Hiero. Some New Light from Bacchylides." *The Classical Review* 13/2: 98-99.
- CARSON, A. (1984). "The Burners: A Reading of Bacchylides' Third Epinician Ode." *Phoenix: Journal of the Classical Association of Canada* 38/2: 111-119.
- (1992). "How Not to Read a Poem: Unmixing Simonides from Protagoras." *Classical Philology* 87/2: 110-130.
- CAREY, C. (1983). "Review of *Die Lieder des Bakchylides* by Bacchylides, H. Maehler." *The Journal of Hellenic Studies* 103: 165-166.
- CASKEY, J. L. (1981). "Notes on Keos and Tzia." *Hesperia* 50/4: 320-326.
- CHANTRAINE, P. (1984*). *Dictionnaire Etymologique de la Langue Grecque: Histoire des Mots* (yeniden basım, ilk basımı 1968). Paris: C. Klincksieck.
- COLE, T. (1991). *The Origins of Rhetoric in Ancient Greece*, Baltimore (MD): Johns Hopkins University Press.
- CRANE, G. (1996). "The Prosperity of Tyrants: Bacchylides, Herodotus, and Context for Legitimacy." *Arethusa* 29: 57-85.
- CUMMINGS, M. F. (1993). "Myth in Pindar and Bacchylides: Five studies in narrative pattern and convention." Cincinnati (OH): University of Cincinnati (yayımlanmamış doktora tezi).
- ÇELGİN, G. (2007). "Kallimakhos'un 'Telkhin'lere Yanıtı'na Yansıyan Şiir Sanatına Dair Görüşleri." *Vita: Belkıs Dinçol ve Ali Dinçol'a Armağan - Festschrift in Honor of Belkıs Dinçol and Ali Dinçol* (ed. Metin Alparslan – Meltem Doğan-Alparslan – Hasan Peker). İstanbul: Ege Yayınları, 163-173.
- DIJK, G.-J. van (1997). *Alvoi, Λόγοι, Μύθοι, Fables in Archaic, Classical, and Hellenistic Greek Literature, with a Study of the Theory and Terminology of the Genre*. Leiden: E.J. Brill.
- DODDS, E. R. (1966⁵). *The Greeks and the Irrational* (5. basım, ilk basımı 1951). Berkeley (CA): University of California Press.
- DUCHEMIN, J. (1955). *Pindare: Poète et Prophète*. Paris: Les Belles Lettres.
- EVANS, J. A. S. (1978). "What happened to Croesus?" *The Classical Journal* 74/1: 34-40.
- FARNELL, L. R. (1898). "Archaeological Notes on Bacchylides." *The Classical Review* 12/7: 343-346.
- FATOUROS, G. S. (1961). "Bakchylides der Flötenspieler, nicht Bakchylides der Dichter." *Philologus* 105: 147-149.
- FEARN, D. (2007). *Bacchylides: Politics, Performance, Poetic Tradition*. Oxford: Oxford University Press.
- (2009). "Oligarchic Hestia: Bacchylides 14B and Pindar, Nemean 11." *Journal of Hellenic Studies* 129: 23-38.
- FRÄNKEL, H. (1960). *Wege und Formen Frühgriechischen Denkens: Literarische und philosophiegeschichtliche Studien* (ed. F. Tietze). München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung.
- (1973). *Early Greek Poetry and Philosophy: A History of Greek Epic, Lyric, and Prose to the Middle of the Fifth Century* (çev. M. Hadas – J. Willis). Oxford: Harcourt Brace

Jovanovich.

- GERBER, D. E. (1984). *Lexicon in Bacchylidem*. Hildesheim/Zürich/New York (NY): Olms-Weidmann.
- GIESEKAM, G. J. (1976). "The portrayal of Minos in Bacchylides 17." *Papers of the Liverpool Latin Seminar*. Liverpool: Francis Cairns Publications.
- (1977) "Some Textual Problems in Bacchylides XVII." *The Classical Quarterly* 27/2: 249-255.
- GILDERSLEEVE, B. L. (1885). *Pindar: The Olympian and Pythian Odes*. New York: Harper and Brothers.
- GONZÁLES DE TOBIA, A. M. (2006). "Olbos and Areté at the Root of Bacchylides' Moral Thought." *Epinician: An International Conference on the Victory Ode* (5-8 Haziran 2006), Londra: University College London and Institute of Classical Studies (yayımlanmamış bildiri).
- GÖREN, E. (2013). "Two Distinct Epinician Styles: Uniqueness of Poetic Expression in Bacchylides' and Pindar's Victory Odes." *Book of Proceedings 13th International Language, Literature and Stylistics Symposium: Simple Style September, 26-28, 2013*. Kars: Kafkas University, 615-627.
- (2014). "Pindaros'un On Birinci Nemea Şarkısı: Arkaik Çağda Politik İktidarın ve Zaferin Sınırları." In *Memoriam Filiz Öktem* (ed. Ç. Aşkit – S. Kalaycıoğulları – R. Kayapınar – C. Üstünel Keyinci – R. Öztürk). Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları, 95-112.
- (2015). *Arkaik Yunan'da Adlandırma ve Hakikat*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- GRIFFITH, M. (1990). "Contest and Contradiction in Early Greek Poetry." *Cabinet of the Muses: Rosenmeyer Festschrift* (ed. M. Griffith – D. J. Mastronarde). Atlanta (GA): Scholars Press, 185-207.
- GRIFFITH, R. D. (1989). "Pelops and Sicily: The Myth of Pindar Ol. 1." *The Journal of Hellenic Studies* 109: 171-173.
- HAGEL, S. (2010). *Ancient Greek Music: A New Technical History*. Cambridge: Cambridge University Press.
- HARDIE, W. R. (1891). "Metaphors and Allusive Language in Greek Lyric Poetry." *The Classical Review* 5/5: 193-195.
- HARRISON, J. E. (1898). "Notes Archeological and Mythical on Bacchylides." *The Classical Review* 12/1: 85-86.
- HINKS, D. A. G. (1940). "Tisias and Corax and the Invention of Rhetoric." *The Classical Quarterly* 34/1-2: 61-69.
- HOPPIN, J. C. (1901). "Argos, Io, and the Prometheus of Aeschylus." *Harvard Studies in Classical Philology* 12: 335-345.
- HUBBARD, T. K. (1985). *The Pindaric Mind: A Study of Logical Structures in Early Greek Poetry*. Leiden: E.J. Brill.
- (1990). "Hieron and the Ape in Pindar, Pythian 2.72-73." *Transactions of the American Philological Association* 120: 73-83.
- İNAM, A. (1991). "Herakleitos Üstüne Bir Ussallık Araştırması." *Araştırma, A.Ü.D.T.C.F. Felsefe-Sosyoloji-Psikoloji Bölümleri Dergisi* 13: 109-130.
- JONES, H. S. (1898). "Bacchylides and the Fate of Croesus." *The Classical Review* 12/1: 84-85.
- KERMODE, F. – HOLLANDER, J. (ed.) (1973). *The Oxford Anthology of English Literature, c. I: The Middle Ages through the Eighteenth Century*. New York: Oxford University Press.

- KIDD, S. (2012). "The Meaning of *bômolokhos* in Classical Attic." *Transactions of the American Philological Association* 142: 239-255.
- KIRK, G. S. – RAVEN, J. E. et al. (1988re). *The Presocratic Philosophers: A Critical History with a Selection of Texts* (yeniden basım, ilk basımı 1957). Cambridge: Cambridge University Press.
- KIRKWOOD, G. M. (1981). "Pindar's Ravens (*Olymp.* 2. 87)." *The Classical Quarterly* 31/2: 240-243.
- KÖHNKEN, A. (1974). "Pindar as Innovator: Poseidon Hippios and the Relevance of the Pelops Story in *Olympian* 1." *The Classical Quarterly* 24/2: 199-206.
- KURKE, L. (1999). *Coins, Bodies, Games, and Gold: The Politics of Meaning in Archaic Greece*. Princeton (NJ): Princeton University Press.
- LARSON, J. (2007). *Ancient Greek Cults: A Guide*. New York (NY): Routledge.
- LATTIMORE, R. (1946). "Pindar *Olympian* 9. 100-112." *Classical Philology* 41/4: 230-232.
- LEFKOWITZ, M. R. (1969). "Bacchylides' Ode 5: Imitation and Originality." *Harvard Studies in Classical Philology* 73: 45-96.
- LIDDLE, H. G. – SCOTT, R. – JONES, H. S. (1996¹⁰). *Greek-English Lexicon* (10. basım [yeni ekiyle birlikte], ilk basımı 1843). Oxford: Clarendon Press.
- LLOYD-JONES, H. (1961). "The *Oxyrhynchus Papyri* by E. Lobel; E. G. Turner." *The Classical Review* 11/1: 17-21.
- (1973). "Modern Interpretation of Pindar: The Second Pythian and Seventh Nemean Odes." *The Journal of Hellenic Studies* 93: 109-137.
- LOWE, N. J. (2007). "Epinikian eidography." *Pindar's Poetry, Patrons, and Festivals: From Archaic Greece to the Roman Empire* (ed. S. Hornblower – C. Morgan). Oxford: Oxford University Press, 167-176.
- MAAS, M. – SNYDER, J. M. (1989) *Stringed Instruments of Ancient Greece*. New Haven (CT): Yale University Press.
- MARINDIN, G. E. (1890). "χλωρηΐς in *Od.* xix. 518." *The Classical Review* 4/5: 231.
- MCCARTNEY, E. S. (1919). "Puns and Plays on Proper Names." *The Classical Journal* 14/6: 343-358.
- MCDERMOTT, W. C. (1935). "The Ape in Greek Literature." *Transactions and Proceedings of the American Philological Association* 66: 165-176.
- McKEON, R. (1936). "Literary Criticism and the Concept of Imitation in Antiquity." *Modern Philology* 34/1: 1-35.
- MILLER, S. G. (2004). *Ancient Greek Athletics*. New Haven (CT): Yale University Press.
- MOLYNEUX, J. H. (1992). *Simonides: A Historical Study*, Wauconda, Bolchazy-Carducci.
- NAGY, G. (1990). *Pindar's Homer: The Lyric Possession of an Epic Past*. Baltimore (MD): The Johns Hopkins University Press.
- (1991³). *The Best of Achaeans: Concepts of the Hero in Archaic Greek Poetry* (3. basım, ilk basımı 1979). Baltimore (MD): The Johns Hopkins University Press.
- NORWOOD, G. (1941). "Pindar, Pythian, 11, 72 ff.." *The American Journal of Philology* 62/3: 340-343.
- OATES, J. F. (1963). "Pindar's Second Pythian Ode." *The American Journal of Philology* 84/4: 377-389.
- PERON, J. (1974). "Pindare et Hieron dans la IIe Pythique." *Revue des Études Grecques* 87: 1-32.
- (1978). "Les Mythes de Cresus et de Meleagre Dans les Odes III et V de Bacchylide." *Revue des Etudes Grecques* 91: 307-339.
- RENEHAN, R.F. (1969). "Conscious Ambiguities in Pindar and Bacchylides." *Greek*,

- Roman and Byzantine Studies* 10/3: 217-228.
- RICHTER, G. M. A. (1984). *Portraits of the Greeks*, c. I. Ithaca (NY): Cornell University Press.
- ROBINSON, T. M. (2003). *Heraclitus*. Toronto (ON): University of Toronto Press.
- RUEDA GONZÁLES, C. (2003). "Imágenes del quehacer poético en los poemas de Píndaro y Baquílides." *Cuadernos de Filología Clásica: Estudios griegos e indoeuropeos* 13: 115-163.
- SEGAL, C. (1964). "God and Man in Pindar's First and Third *Olympian Odes*." *Harvard Studies in Classical Philology* 68: 211-267.
- SLATER, W. J. (1969). *Lexicon to Pindar*. Berlin: Walter de Gruyter & Co.
- (1977). "Doubts about Pindaric Interpretation." *The Classical Journal* 72/3: 193-208.
- SMITH, A. H. (1898). "Illustration to Bacchylides." *The Journal of Hellenic Studies* 18: 267-280.
- STEINER, D. (2002). "Indecorous Dining, Indecorous Speech: Pindar's First *Olympian* and the Poetics of Consumption." *Arethusa* 35: 297-314.
- STONEMAN, R. (1976). "The 'Theban Eagle'." *The Classical Quarterly* 26/2: 188-197.
- (1984). "The Ideal Courtier: Pindar and Hieron in *Pythian* 2." *The Classical Quarterly* 34/1: 43-49.
- SVARLIEN, D. A. (1991). "Hieron and the Poets." Austin (TX): The University of Texas (yayımlanmamış doktora tezi).
- TODOROV, T. (2001). *Poetikaya Giriş* (çev. Kaya Şahin). İstanbul: Metis.
- TURNER, E. G. (1968). *Greek Papyri: An Introduction*. Oxford: Clarendon Press.
- VERRALL, A. W. (1880). "Korax and Tisias." *Journal of Philology* 9: 197-210.
- WALDSTEIN, C. (1900). "The Argive Heraeum and Bacchylides XI. 43-84." *The Classical Review* 14/9: 473-474.
- WILAMOWITZ-MOELLENDORF, U. von (1922). *Pindaros*. Berlin: Weidmann.
- WILLIAMS, G. (1968). *Tradition and Originality in Roman Poetry*. Oxford: Clarendon Press.
- WIND, R. (1971). "Bacchylides and Pindar: A Question of Imitation." *The Classical Journal* 67/1: 9-13.
- WOODBURY, L. (1945). "The Epilogue of Pindar's *Second Pythian*." *Transactions and Proceedings of the American Philological Association* 76: 11-30.
- (1953). "Simonides on Ἀπετη." *Transactions and Proceedings of the American Philological Association* 84: 135-163.

ANTİK YAZARLAR VE YAPITLARI [INDEX LOCORUM]

Anonim

[Adesp. PMG] = *Fragmenta Adespota* (Anonim Fragmanlar): fr. 959 PMG: 154 dn. 245.

[Anth. Pal.] = *Anthologia Palatina* (Palatina Derlemesi): 4.1.33 vd.: 51; 6.53: 51 dn. 15; 6.313: 51 dn. 15; 9.184.1 vd.: 51; 9.571.4: 51; 13.28: 51 dn. 15.

[Chron. Pasch.] = *Chronicon Paschale* (Fısıh Kronikleri): 162b: 48 dn. 5.

[Comm. ad Call. Aitia] = *Commentaria ad Callimachi Aitia* (Kallimakhos'un Aitia'sına Yorumlar): fr. 2a Pf. vol. 2 p. 103: 55 dn. 1.

[EM] = *Etymologicum Magnum* (Büyük Etimolojik Lugat): 296.1: 149 dn. 219; 582.20: 11 dn. 10, 47; 676.25: 149 dn. 222.

[IG] = *Inscriptiones Graecae* (Yunan Yazıtları): XII 3.573: 172; XII 5.608: 74 dn. 69; XII 5.610.26: 11 dn. 9.

[P.Berol.] = *Papyri Berlinenses* (Berlin Papirüsleri): 16140: 158 dn. 258.

[POxy.] = *Papyri Oxyrhynchi* (Oxyrhynchus Papirüsleri): 23.95: 151 dn. 232; 222: 74 dn. 69; 673: 157 dn. 255; 2367 fr: 62 dn. 36, 66 dn. 45, 67 dn. 53.

[Pap.] = *Papyri* (Papirüsleri): H 1-2: 132 dn. 170; H 3-8: 132 dn. 171; fr. 1 + 2 + 3 + 22 + 39 + 25, 20 + 23, 26 (?): 142 dn. 200; Q fr. 1: 146 dn. 207.

[Thom. Vit. Pind.] = *Thomana Vita Pindari* (Pindaros'un Thomas'a Göre Hayatı): *passim*: 48 dn. 8.

[Ael.] = Ailianos

[V.H.] = *Varia Historiae* [Poilile Historia] (Çeşitli Tarihsel Hikâyeler): 4.15: 49 dn. 10.

[Ael. Arist.] = Ailios Aristides

[Or.] = *Oratoria* (Nutuklar): bkz. Schol. ad Ael. Arist. Or.

[Aesch.] = Aiskhylos

[Agam.] = *Agamemnon*: 692: 192.

[Choe.] = *Choephoroe* [Khoephoroi] (Sunu Taşıyıcılar): 648: 165.

[Eum.] = *Eumenides* [Eumenides] (Merhamet Tanrıcaları): 1-8: 193; 417: 170.

[Per.] = *Persae* [Persai] (Persler): 578: 38 dn. 170.

[Prom.] = *Prometheus Vinculus* [Promêtheus Desmôtes] (Zincire Vurulmuş Prometheus): 18: 193; 211-217: 193; 274: 194; 365: 166; 855-869: 173; 846-854: 175; 873-874: 193.

[Supp.] = *Supplices* [Hiketides] (Yakarıcılar): 40-48: 175; 312-315: 175; 317: 189.

[Aesop.] = Aisopos

[Fab.] = *Fabulae*: 162: 14 dn. 26; 163: 14 dn. 26; 168: 14 dn. 25.

[Ammon.] = Ammonios

[Diff.] = *De Adfinium Vocabulorum Differentia* [Peri Homoiôn kai Diaphorôn Lekseôn] (İfadelerdeki

Benzerlikler ve Farklar Üzerine):
333; 10 dn. 5; 46 dn. 203; 50.

[Pol.] = *Politica* [Politika] (Politika):
5.1313b10 vd.: 21 dn. 68.

[Ant. Lib.] = Antoninus Liberalis: 40: 189;
41: 186.

[Athen.] = Athenaios: 1.36, 20d: 149 dn.
220; 1.49, 27d: 188; 1.8: 178; 4.76,
174f.: 150 dn. 225; 5.5, 178b: 133
dn. 174; 11.101, 500ab: 147 dn. 211;
13.9, 560: 179; 14.30, 631c: 138 dn.
187; 15.5, 667c: 139 dn. 192.

[Ap. Dysc.] = Apollonios Dyskolos
[Adv.] = *de Adverbiis* [Peri Epirrhematōn]
(*Zarflar Üzerine*): 596: 150 dn. 224.

[Apul.] = Apuleius
[de Mag.] = *de Magia* (Büyü Üzerine):
8: 139 dn. 191.
[Met.] = *Metamorphoses* (Dönüşümler):
11.2: 177.

[Bacchyl.] = Bakkhylides: 1.1: 33 dn.
130; 1.8: 50 dn. 13; 1.48: 16 dn. 37;
1.117: 16 dn. 37; 3: 48 dn. 4, 49 dn.
10; 3.6-7: 37 dn. 164; 3.8: 41 dn. 192;
3.17-18: 37 dn. 159; 3.20: 37 dn. 163;
3.22: 41 dn. 192; 3.28: 37 dn. 160;
3.29-60: 41 dn. 193; 3.43: 37 dn. 162;
3.61: 40 dn. 190; 3.65-66: 37 dn. 161;
3.78-84: 40 dn. 188; 3.85-87: 25 dn.
90, 37 dn. 165; 3.88 vd.: 38 dn. 166;
3.92: 41 dn. 192; 4: 49 dn. 10; 4.4-5
23 dn. 82; 4.7: 33 dn. 130; 5: 49 dn.
10; 5.20: 97 dn. 122; 5.14-30: 15 dn.
33; 5.137: 16 dn. 37; 5.139: 56 dn.
13; 5.183-185: 16 dn. 37; 5.145: 16
dn. 37; 5.191: 22 dn. 79; 6.1-2: 16
dn. 37; 6.5: 76 dn. 79; 9.1: 57 dn. 15;
9.15: 57 dn. 18; 10.52-55: 39 dn. 185;
10.61-66: 40 dn. 187; 11.9-14: 39 dn.
184; 11.96: 16 dn. 37; 11.103: 16 dn.
37; 13.102: 16 dn. 37; 13.123: 50 dn.
13; 14.13: 33 dn. 130; 15.3-5: 103 dn.
128; 17.14: 16 dn. 37; 17.29 vd.: 135
dn. 179; 24.13-14: 121 dn. 159.

[Ar.] = Aristophanes
[Ach.] = *Acharnenses* [Akharneis] (Ak-
harnialılar): 907: 18 dn. 50.

[Av.] = *Aves* [Ornites] (Kuşlar): bkz.
Schol. ad Ar. Av.

[Eq.] = *Equites* [Hippeis] (Atlılar): 887:
18 dn. 50.

[Ran.] = *Ranae* [Batrakhoi] (Kurbağa-
lar): 464-478: 165; 707: 18 dn. 50;
1085 vd.: 18 dn. 48.

[Thesm.] = *Thesmophoriazusae* [Thes-
mophorizousai] (*Thesmophoria*
Şenlikçileri): 1133: 18 dn. 50.

[Vesp.] = *Vespae* [Sphēkes] (Eşek Arı-
ları): 1290: 18 dn. 50.

[Ar. Byz.] = Byzantionlu Aristophanes
[fr.] = *Fragmenta* (Fragmanlar): 413
Slater: 153 dn. 241.

[fr.] = *Fragmenta* (Fragmanlar): fr. 5:
18 dn. 51, 19 dn. 58; fr. 7: 76 dn.
79; fr. 52: 57 dn. 14.

[AR] = Apollonios Rhodios
[Argon.] = *Argonautika* (Argo Gemi-
cileri'nin İşleri): 1.164 vd.: 169;
1.190 vd.: 179; 1.752-758: 188;
2.118: 169 2.360: 194; 2.500 vd.:
171; 2.516: 184; 2.990: 170; 3.999:
186; 4.964-969: 176; 4.1564: 184.

[Call.] = Kallimakhos
[Aitia] = *Aitia* (Sebepler): fr. 3: 174; fr.
75.64: 57 dn. 14.
[fr.] = *Fragmenta* (Fragmanlar): fr. 378:
155.

[Arist.] = Aristoteles
[HA] = *Historia Animalium* [Ta peri
ta Zōia Historia] (Canlılar Üzerine
Araştırmalar): 519a18-20: 192.

[Cic.] = Cicero
[de Nat.] = *De Natura Deorum* (Tan-
rıların Doğası Üzerine): 2.23: 176;
2.63 vd.: 176; 3.18: 177; 3.46: 177.

[Meteor.] = *Meteorologica* [Meteōrologika]
(Hava Olayları Üzerine): 1.13: 177.

[Catull.] = Catullus: 64: 187.

[Clem. Alex.] = İskenderiyeli Klementos
[Paed.] = *Paedagogus* [Ti Epangelletai
Ho Paidagōgos] (Lala'nın İlan Ettig-
i): 1.94.1: 154 dn. 246.

[Strom.] = *Strōmateis* (Kırkyama):
5.16.8: 154 dn. 245; 5.68.5: 134
dn. 175; 5.110.1: 148 dn. 213;
6.14.3: 148 dn. 217.

[Corinn.] = Korinna: fr. 654 PMG coll.
ii-iv: 79 dn. 93; fr. 686 PMG: 150 dn.
225.

[D.H.] = Halikarnassoslu Dionysios
[de Comp.] = *de Compositione Verbo-
rum* [Peri Syntheseōs Onomatōn]
(Sözcüklerin Dizilişi Üzerine):
25.28: 138 dn. 187.

[D.S.] = Sicilyalı Diodoros: 2.47: 178; 4.31:
179; 4.33.1: 174; 4.55: 186; 4.45 vd.:
177; 4.59: 189, 191, 192; 4.60 vd.:
186; 4.72.1-5: 172; 4.73.1-6: 188;
5.56.1: 183; 5.70: 178; 5.79.3: 192;
11.48.3-5: 36 dn. 153; 11.76: 166.

[Demet.] = Demetrios
[Eloc.] = *De Elocutione* [Peri Hermēneias]
(Anlatı Üstüne): 2.12: 42 dn. 195.

[Eur.] = Euripides
[Andr.] = *Andromache* [Andromakhē]:
547-766: 187; 1047-1283: 187.
[Hec.] = *Hecuba* [Hekabe]: 387-388:
167.
[Hel.] = *Helena* [Helenē]: 1301-1368:
173.
[Heracl.] = *Heraclidae* [Herakleidai]
(Heraklesoğulları): 646-1052: 168.
[Hercul.] = *Hercules* [Heraklēs]: 207
vd.: 189.

[Hipp.] = *Hippolytus* [Hippolytos]:
Schol. ad Eur. Hipp.

[IA] = *Iphigenia Aulidensis* [Iphigeneia
he en Aulidi] (Iphigeneia Auliste):
1036-1079: 187.

[Ion] = *Iōn*: 454 vd.: 172; 1258 vd.:
170.

[IT] = *Iphigenia Taurica* [Iphigeneia he
en Taurois] (Iphigeneia Tauriste):
945 vd.: 170; 1259-1269: 193.

[Ores.] = *Orestēs*: 871-873: 173.

[Med.] = *Medeia*: 680 vd.: 189.

[Phoin.] = *Phoenissae* [Phoinissai]
(Fenikeli Kadınlar) bkz. Schol.
ad Eur. Phoin.

[Tr.] = *Troades* [Trōides] (Troialı Kadın-
lar): 1126-1130: 187.

[fr.] = *Fragmenta* (Fragmanlar): fr. 819:
189; fr. 537: 194.

[Euseb.] = Eusebios

[Chron. Olym.] = *Chronicon - Olympi-
acum* [Pantodape Historia - Olympi-
aka] (Evrensel Tarih - Olympia
Oyunları): 78.1: 12 dn. 15, 48;
82.2: 48; 87.2: 9 dn. 2, 48.

[Praep. Ev.] = *Praeparatio Evangelica*
[Euangelikē Proparaskeuē] (Ev-
rensel Tarih - Olympia Oyunları):
13.679: 148 dn. 213.

[Eust.] = Eustathios

[ad Dion. Per.] = *Commentarium in
Dionysis Periegetae Orbis Descripti-
onem* [Parekbolai eis Dionysiou tou
Periegetou Oikoumenes Periegēsın]
(Seyyah Dionysios'un Meskün
Dünyanın Tasvirine Eserine Eleştirel
Notlar): 694: 189.

[ad Hom. Od.] = 11.568: 184; 17.523:
184; 19.178: 184.

[Prooem. ad Pind.] = *Prooemium Com-
mentariorum Pindaricorum* [Pro-
logos tōn Pindarikōn Parekbolōn]
(Pindaros Yorumlarına Önsöz):
passim: 48

[Galen.] = Galenos

[de Usu. Part.] = *de Usu Partium Cor-
poris Humani* [Peri Khreias tōn
Anthrōpou Sōmati Mōriōn] (İnsan
Bedeninin Kısımları Üzerine): 1.22:
18 dn. 46.

[in Hippocr. Prorrhēt.] = *In Hippoc-
ratis Prorrheticum Commentaria*

[Eis to Prorrhethikon Hippokratous Hypomnema] (Hippokrates'in Tanı Üzerine Yapıtına Yorum): 1: 51.

[Hephaest.] = Hephaistion

[Ench.] = *Enchiridion de Metris* [Encheiridion Peri Metrôn] (Vezinler Üzerine El Kitabı): 7.3: 139 dn. 194, dn. 195; 13.7: 138 dn. 190.

[Heraclit.] = Herakleitos: B 82 DK: 21 dn. 74; B 83 DK: 21 dn. 74; B 90 DK: 32 dn. 122; B 99 DK: 32 dn. 123.

[Herod.] = Herodotos: 1.30.3: 41 dn. 191; 1.34.1: 41 dn. 191; 1.50: 42 dn. 194; 1.86: 63 dn. 41; 1.86-87: 41 dn. 193; 1.171 vd.: 184; 1.173: 192; 2.41.4: 38 dn. 176; 2.99: 183; 2.153: 175; 2.182: 173; 3.27-28: 175; 3.66.2: 38 dn. 176; 4.9-10: 174; 4.13: 178; 4.32-36: 178; 5.5: 170; 5.67: 164; 5.77: 172; 5.101: 186; 191; 7.59: 177; 7.73: 189; 7.129: 194; 7.153: 37 dn. 158; 7.170 vd.: 184; 7.202: 188; 8.55: 172; 8.140: 167; 9.27: 194; 9.28: 188.

[Hes.] = Hesiodos

[Op.] = *Opera at Dies* [Erga kai Hemera] (İşler ve Günler): 202: 25 dn. 95; 504-535: 172; 637: 41 dn. 191.

[Sc.] = *Scutum Herculis* [Aspis Herakleous] (Herakles'in Kalkanı): 1-56: 168.

[Theog.] = *Theogonia* (Tanrıların Soy-ları): 1: 177; 53-55: 184; 64-65: 180; 116 vd.: 176; 119: 193; 132-136: 193; 133: 191; 135: 190; 182-187: 175; 183 vd.: 176; 188-206: 169; 233: 190; 243: 168; 252-254: 168; 295 vd.: 174; 337 vd.: 192; 371-374: 176; 371-382: 169; 338: 168; 343: 179; 361 vd.: 192; 378 vd.: 194; 404-408: 182; 404-452: 177; 446: 191; 453-506: 173; 869-871: 172; 886 vd.: 172; 901-906: 193; 902: 174; 907-911: 180; 909:

39 dn. 182s; 912-914: 173; 918-920: 182; 922 vd.: 170; 930-933: 168; 945-946: 180; 956-962: 176; 969-974: 173; 975: 169; 977: 171; 986-991: 169; 1003-1005: 165.

[fr.] = *Fragmenta* (Fragmanlar): fr. 29 M-W: 187; fr. 344 M-W: 73 dn. 68; fr. 212a M-W: 165.

[Hesych.] = Hesykhios: δ 2017: 148 dn. 216.

[Hom.] = Homeros

[Il.] = *Ilias*: 1.144: 189; 1.200: 172; 1.268: 159 dn. 266; 1.318 vd.: 172; 2.100-108: 188; 2.235: 166; 2.560: 171; 2.561: 194; 2.557-558: 165; 2.560: 171; 2.561: 194; 2.572: 164; 2.581-590: 183; 2.607: 183; 2.640: 180; 2.641: 185; 2.677: 180; 2.688 vd.: 172; 2.743: 159 dn. 266; 2.819-821: 169; 2.824: 178; 2.876-877: 192; 3.203 vd.: 103 dn. 127; 3.277: 176; 3.373-447: 169; 4.8: 172; 4.141: 38 dn. 171; 4.444 vd.: 19 dn. 56; 4.475: 192; 4.8: 172; 5.69 vd.: 169; 5.311-430: 169; 5.338: 180; 5.447-448: 182; 5.499-502: 173; 5.628-669: 192; 5.774: 192; 5.908: 172; 6.198-199: 192; 6.215 vd.: 185; 6.283: 178; 6.297 vd.: 103 dn. 127; 169; 7.181-305: 165; 8.47: 178; 8.170: 178; 9.432-495: 187; 9.529: 190; 9.529 vd.: 185; 9.534 vd.: 70 dn. 62; 9.577: 180; 9.622-642: 165; 10.249-250: 25 dn. 98; 10.260: 176; 11.138 vd.: 103 dn. 127; 11.153: 178; 11.196: 178; 11.221 vd.: 169; 11.830-832: 187; 12.1-16.123: 165; 12.22: 192; 12.290-414: 192; 13.217: 180; 13.448 vd.: 184; 13.650: 176; 14.116: 180; 14.119-125: 164; 14.187-224: 169; 14.201: 31 dn. 119; 14.263-276: 180; 14.322 vd.: 184; 14.323-324: 168; 15.87-95: 193; 15.363: 80 dn. 96; 15.690-692: 14 dn. 26; 16.140-144: 187;

- 16.419-683: 192; 18.82-85: 187;
18.382-383: 180; 18.432-435:
187; 19.27: 38 dn. 176; 19.259:
176; 20.4-6: 193; 20.38-40: 182;
20.127: 165; 20.215-230: 174;
20.304-305: 174; 21.271: 16 dn.
34; 21.308: 192; 21.416-433: 169;
22.468-472: 169; 21.497-504: 182;
23.184-187: 169; 23.344-347: 164;
23.474: 16 dn. 34; 23.478-479: 16
dn. 34; 23.700-849: 165; 23.787:
25 dn. 94; 23.732: 38 dn. 173;
24.414: 38 dn. 176; 24.486-492:
187; 24.795: 38 dn. 173.
- [Od.] = *Odyseia*: 2.68-69: 193; 4.259-
264: 169; 5.125-128: 173; 5.121-
124: 169; 7.197: 165; 8.270-271:
176; 8.362-366: 180; 10.465: 39
dn. 183; 10.513: 166; 10.513 vd.:
181; 11.568 vd.: 184; 11.266-268:
168; 11.494-505: 187; 12.127-141:
176; 12.260-419: 176; 15.293: 16
dn. 34; 15.249-251: 169; 18.192-
194: 180; 18.323: 80 dn. 96;
20.67-78: 169; 20.8: 39 dn. 183;
23.241-246: 169.
- [Hom. Hymn.] = Homeros *Hymnos*'ları
[Apoll.] = *Eis Apollōn* (Apollon'a
[*Hymnos*]): 1-18: 182; 25-126:
182; 62-89: 176; 123-125: 193.
- [Dem.] = *Eis Demetran* (Demeter'e
[*Hymnos*]): 22-27: 176; 62-89:
176; 360 vd.: 188; 480-486: 41
dn. 191.
- [Her.] = *Eis Hermen* (Hermes'e [Hym-
nos]): 40: 80 dn. 96.
- [Himer.] = Himerios
[Or.] = *Oratoria* (Nutuklar): 27.30:
151 dn. 230.
- [Hor.] = Horatius
[Car.] = *Carmina* (Şarkılar): 3.20.15:
178.
[Epod.] = *Epodi* (Epodoslar): 15.20:
186.
- [Hyg.] = Hyginus:
[Fab.] = *Fabulae* (Hikâyeler): 4.37: 189;
14: 166; 14.3: 179; 31: 173, 179;
33: 173, 174; 34: 173; 35: 179; 36:
173, 179; 37: 166; 38: 192; 40: 186;
74: 171; 86: 189; 88: 189; 92: 166;
129: 173, 185; 145: 170; 162: 173;
172: 185; 174: 173; 178: 189; 240:
173; 242: 175; 243: 166, 173.
- [Ibyc.] = Ibykos: fr. 282a.42 vd. PMG: 153
dn. 241.
- [Lacant.] = Lacantius
[ad Stat. Theb.] = *Super Statii The-
baiden Commentarius* (Statius'un
Thebais'i Üzerine Yorum): 7.330:
138 dn. 189.
- [Long.] = Longinos
[de Sub.] = *De Sublimitate* [*Peri Hypso-
us*] (Yücelik Üzerine): 13.2: 42 dn.
196; 13.4: 42 dn. 199; 33.5: 51.
- [Luc.] = Lukianos
[Pisc.] = *Revivescens sive Piscator*
[*Anabiothontes è Halieus*] (Yeniden
Yaşama Dönerler ya da Balıkçı): 36:
18 dn. 46.
- [Lucr.] = Lucretius
[de Rer Nat.] = *De Rerum Natura* (Eş-
yanın Doğası Üzerine): 1.250 vd.:
176; 2.991 vd.: 176.
- [Macr.] = Macrobius
[Sat.] = *Saturnalia* (Saturnus Şenlikle-
ri): 1.19.12: 170.
- [Menandr.] = Menandros (Hatip)
[Peri Epideik.] = *Peri Epideiktikōn*
(Tanıtlamalar Üzerine): 2: 132
dn. 170.
- [Nonn.] = Nonnos
[Dion.] = *Dionysiaka* (Dionysos'a Dair
İşler): 5.229 vd.: 171; 8.300 vd.:
171; 18.38: 57 dn. 14.

[Ov.] = Ovidius

[ex Pont.] = *Epistulae ex Ponto* (Pontos'tan Mektuplar): 4.19: 194.

[Ib.] = *Ibis* (Aynak Kuşu): 403 vd.: 192; 407: 191; 473: 57 dn. 14.

[Heroid.] = *Heroides* (Kahraman Kadınlar): 2.69: 191; 4.153: 185; 5.151: 188.

[Met.] = *Metamorphoses* (Dönüşümler): 1.583 vd.: 179; 1.583-750: 170; 5.236-241: 190; 5.346: 166; 5.572 vd.: 168; 6.148-381: 182; 6.70 vd.: 172; 7.438: 191; 7.440 vd.: 192; 7.445: 192; 7.469-660: 165; 8.532: 173; 9.5 vd.: 173; 11.85: 186; 11.235-409: 187; 12.598-628: 167.

[Paus.] = Pausanias: 1.1.2: 184; 1.4.4: 178; 1.5.3 vd.: 186; 1.14.2: 189; 1.17.3: 168; 1.18.5: 178; 1.22.2: 189; 1.31.2: 178; 1.35.2: 172; 1.38: 191; 1.39.6: 165; 1.44.12: 192; 2.1.3: 181; 2.1.4: 192; 2.1.7-8: 168; 2.5.1-3: 172; 2.6.6: 164; 2.7.8: 190; 2.12.2: 164; 2.12.4: 172; 2.15.1: 172; 2.15.3: 172; 2.16.1: 179; 2.16.2: 167; 190; 2.16.4: 167; 2.25.7-8: 190; 2.29.6: 165; 2.30.8: 189; 2.30.10: 194; 2.31.6: 189; 2.33.1 vd.: 166; 2.36.4: 171; 3.1.1-3: 182; 3.7.4: 171; 3.13.1: 178; 3.14.8: 190; 3.18.13: 179; 3.19.11-13: 167; 3.20.2: 182; 3.24.10-11: 167; 4.1.6 vd.: 186; 4.2.7: 178, 183; 4.2.6: 186; 4.3.1: 178; 4.14.3: 171; 5.5.10: 190; 5.7.2: 168; 5.7.7-10: 178; 5.14.5: 168; 5.18.2: 178; 5.18.3: 168; 5.22: 79 dn. 93; 5.22.6: 172; 6.22.5: 168; 7.18.1: 174; 8.1.1-6: 171; 8.2.4: 171; 8.8.4: 183; 8.18.2: 174; 8.18.7-8: 190; 8.25.8: 164; 9.1.1-2: 172; 9.4.4: 172; 9.16.7: 168; 9.20.1: 172; 9.26.6: 172; 9.28: 177; 9.35.1: 182; 10.5.6: 193; 10.5.7-9: 178; 10.17.3-5: 171; 10.30.3: 171; 10.35.1: 164; 10.37.4: 180; 23.7: 167; 34.9 vd.: 171.

[Pind.] = Pindaros

[Olym.] = *Olympionikai* (Olympia Zaferleri): 1: 26 dn. 102, 30 dn. 112;

1.2: 33 dn. 127; 1.1-2: 27 dn. 107; 1.5: 35 dn. 148; 1.1-7: 26 dn. 103; 1.8-11: 31 dn. 115; 1.8-17: 22 dn. 79; 1.18: 33 dn. 129, 188, 189; 1.20: 168; 1.22: 34 dn. 137; 1.23: 34 dn. 140; 1.24: 188; 1.5: 35 dn. 148; 1.54-57: 34 dn. 144; 1.60-64: 33 dn. 132; 1.65-66: 33 dn. 133; 1.75: 169; 1.78: 33 dn. 134; 1.84: 35 dn. 146, 42; 1.86: 35 dn. 145; 1.91: 33 dn. 135; 1.92: 168; 1.94: 34 dn. 136, dn. 140, 188; 1.103: 36 dn. 156; 1.114: 35 dn. 149, dn. 152; 1.114-116: 31 dn. 117; 1.115: 34 dn. 138; 1.116: 29 dn. 110, 177; 2: 37; 2.3: 189; 2.5-6: 36 dn. 157; 2.13: 168; 2.50: 180; 2.75-76: 20 dn. 63; 2.78: 187; 2.79: 167; 2.83-85: 25 dn. 93; 2.83: 169; 2.86 vd.: 13 dn. 18, 18 dn. 49; 2.86-88: 19 dn. 53; 2.87: 26 dn. 99, dn. 100; 3.9: 189; 3.12: 166; 3.14: 168; 3.16: 170; 3.22: 168; 3.23: 188; 3.31: 172; 3.41: 170; 3.42: 27 dn. 107; 3.42-43: 32 dn. 125, 39 dn. 180; 3.113: 177; 4.6: 166; 4.9: 180; 5.9: 188; 5.18: 168; 6.5: 189; 6.13: 164; 6.15: 193; 6.34: 168; 6.35: 170; 6.58: 168; 6.59: 173; 6.71: 177; 6.84-87: 31 dn. 118; 6.105: 168; 7.14: 169, 176; 7.15: 168; 7.17: 174; 7.27: 168; 7.58: 176; 7.65 vd.: 172; 7.86: 165; 8.9: 168; 8.20: 165; 8.22: 193; 8.30: 165; 8.50: 165; 8.72: 176; 9.9: 188; 9.15: 193; 9.18: 168; 9.27: 180; 9.33: 176; 9.70: 165; 9.71: 167; 9.72: 173; 9.90: 165; 9.100-104: 19 dn. 54; 10.4: 167; 10.9-12: 31 dn. 118; 10.14: 179; 10.19: 167; 10.24: 188; 10.48: 168; 10.92: 176; 10.105: 169; 13.7: 174; 13.8: 193; 13.10: 34 dn. 142, 178; 13.11: 166; 13.14: 164; 13.35: 168; 13.56: 174; 13.60: 173; 14.4: 180; 14.8: 180; 14.11: 170; 14.23: 189.

[Pyth.] = *Pythionikai* (Pythia Zaferleri): 1: 23 dn. 82; 1.1: 170; 1.20: 166; 1.27: 166; 1.39: 173; 1.43-45:

- 23 dn. 83; 1.49: 177; 1.54: 173; 1.60: 166; 2: 14 dn. 24, 21 dn. 72; 2.16: 170; 2.17: 169; 2.42: 180; 2.60: 177; 2.72: 15 dn. 33, 19 dn. 52; 2.72 vd.: 15 dn. 33; 2.72-73: 16 dn. 33, 17 dn. 39; 2.72-75: 19 dn. 61; 2.87: 15 dn. 29, dn. 31, dn. 33, 16 dn. 35, 201; 3.4: 159 dn. 266; 3.11: 170, 176; 3.22-23: 35 dn. 150; 3.40: 170; 3.68: 179; 3.69: 166; 3.74: 188; 3.87: 165, 187; 3.103: 173; 4.5: 170; 4.14: 175; 4.66: 170; 4.87: 170; 4.88: 169; 4.119: 159 dn. 266; 4.172: 168; 4.176: 170; 4.182: 172; 4.216: 169; 4.218: 177; 4.241: 176; 4.246: 190; 4.248: 29 dn. 110; 4.294: 170; 4.298-299: 31 dn. 118; 5.23: 80 dn. 96, 170; 5.24: 169; 5.45: 180; 5.60: 170; 5.79: 170; 5.90: 170; 5.98-103: 31 dn. 118; 6.1: 169; 6.2: 180; 6.9: 170; 7.10: 170; 8.1: 174; 8.18: 170; 8.21: 180; 8.44: 19 dn. 54; 8.51: 164; 8.71: 174; 8.98: 165; 8.99: 165; 8.100: 167; 8.187; 9.3: 180; 9.9: 169; 9.10: 173; 9.28: 170; 9.81: 168; 9.85: 168; 9.89: 180; 9.103-104: 31 dn. 118; 9.112: 173; 10.10: 170; 10.19: 177; 10.35: 170; 10.42-44: 42; 10.83: 42; 11.9: 193; 11.20: 174; 11.21: 166; 11.50: 177; 12.26: 180.
- [Nem.] = *Nemeonikai* (*Nemea Zaferleri*): 1.1: 168; 1.4: 173; 1.49: 168; 1.52: 168; 2.14: 165; 2.21: 188; 2.25: 19 dn. 54; 3.3: 165; 3.16: 38 dn. 174; 3.28: 165; 3.33: 187; 3.40-41: 19 dn. 57; 3.40-43: 19 dn. 54; 3.43: 167; 3.82: 14 dn. 24, 15 dn. 33; 4.7: 180; 4.20: 168; 4.22: 165; 4.48: 165; 4.49: 167; 4.54: 179; 4.56: 187; 4.71: 165; 4.85: 166; 5.3: 165; 5.4: 182, 191; 5.4 vd.: 91 dn. 121; 5.10: 177; 5.24: 170; 5.26: 187; 5.26-34: 187; 5.41: 165; 5.43: 191; 5.44: 170; 5.53: 165; 5.54: 180; 6.18: 168; 6.26: 177; 6.37: 180; 6.50: 167; 6.52: 169; 7.11-12: 31 dn. 118; 7.26: 165; 7.27: 167; 7.36: 173; 7.50: 165; 7.54: 19 dn. 54; 7.61-63: 31 dn. 118; 7.65: 179; 7.84: 165; 8.1: 169; 8.6: 165; 8.7: 169; 8.13: 165; 8.26: 173; 8.30: 167; 8.51: 164; 9.1: 170; 9.2: 166; 9.9: 164; 9.30: 166; 9.54: 180; 10.1: 173, 180; 10.5: 165, 175; 10.11: 168; 10.12: 164; 10.13: 168; 10.28: 164; 10.32: 189; 10.38: 180; 10.41: 190; 10.67: 176; 11.1: 178.
- [Isth.] = *Isthmionikai* (*Isthmia Zaferleri*): 1.4: 173; 1.6: 170; 1.12: 168; 1.55: 168; 1.66: 168; 1.68: 176; 2.4: 169; 2.18: 170; 2.34: 177; 4.26: 164; 4.35: 165; 4.36: 177; 4.55: 168; 4.74-75: 31 dn. 118; 5.1: 176; 5.21: 180, 182; 5.30: 166; 5.35: 165; 5.43: 165; 5.48: 165; 6.3: 182; 6.8: 165; 6.15: 176; 6.25: 187; 6.26: 165; 6.30: 168; 6.35: 165; 6.38: 168; 6.53: 165; 6.63: 180; 6.66: 182; 6.67: 178; 6.74-75: 31 dn. 118; 7.6: 168; 7.10: 164; 7.16-19: 31 dn. 118; 7.18: 29 dn. 110; 8.16: 165, 180; 8.22: 165; 8.31: 193; 8.39: 165; 8.48: 167; 8.55: 167; 8.56: 165; 8.57: 177; 8.88: 187; 9.1: 165.
- [Pae.] = *Paianes* (*Paianlar*): 4: 49; 4.25-27: 76 dn. 79; 4.35: 57 dn. 14, 175; 4.35-53: 175; 6.127-131: 31 dn. 118; 7b.19-21: 29 dn. 110.
- [fr.] = *Fragmenta* (*Parçalar*): fr. 52d: 49; fr. 106: 154 dn. 248; fr. 108b2: 38 dn. 169; fr. 205: 167; fr. 222: 27 dn. 106; 222.1-2: 39 dn. 178.
- [Plat.] = *Platon*
- [Apol.] = *Apologia Sôkratous* (*Sokrates'in Savunması*): 41a: 20 dn. 63, 20 dn. 65, 165.
- [Crat.] = *Kratylos*: 402b: 191.
- [Euthyph.] = *Euthyphrôn*: 11a: 173.
- [Gorg.] = *Gorgias*: 523e: 20 dn. 63; 524a: 165.
- [Hipp. Mai.] = *Hippias Maior* [*Hippias*

- Meizōn] (Büyük Hippias): 289a: 21 dn. 76.
- [Men.] = Menōn: 97d: 173
- [Res.] = Respublica [Politeia] (Devlet): 2.377 vd.: 176.
- [Plin.] = Plinius
- [NH] = Naturalis Historia (Doğal Araştırmalar): 3.11: 180; 4.3: 180; 4.12: 178; 4.18: 177; 5.30: 186; 5.32: 178; 5.33: 192; 6.3: 194; 11.19: 194; 37.37: 194.
- [Plut.] = Plutarkhos
- [Cim.] = Cimon [Kimōn]: 13: 174.
- [de Aud. Poet.] = Quomodo Adoloscens Poetas Audire Debeat [Pös dei ton Neon Poiematōn Akouein] (Genç Adamın Şiirleri Nasıl Dinlemesi Gerekir): 14.36: 59 dn. 31.
- [de Exil.] = de Exilio [Peri Phygēs] (Sürgün Üzerine): 14: 11 dn. 13; 14. 605cd: 48.
- [Num.] = Numa: 4.11: 149 dn. 218.
- [Quaest. Conv.] = Quaestiones Convivales [Symposiaka] (İçki Meclisi Sohbetleri): 3.1.2: 154 dn. 243.
- [Thes.] = Theseus [Thēseus]: 3: 166; 4: 189; 6: 166; 8.2: 192; 9: 181; 10: 192; 11: 191; 34: 189.
- [Prisc.] = Caesareali Priscianus
- [de Metr. Ter.] = de Metris Terentii (Terentius'un Vezinleri Üzerine): 25: 149 dn. 221.
- [Propert.] = Propertius: 1.3.20: 170; 4.4: 194.
- [Procl.] = Proklos
- [in Crat.] = In Platonis Cratylum Commentaria [Eis ton Kratylyon Platōnos Eklogai Khrēsimoι] (Platon'un Kratylos'una Yönelik Yararlı Alıntılar): 71: 192.
- [Ps.-Apollod.] = Pseudo-Apollodoros
- [Bibl.] = Bibliotheca [Bibliothekē] (Kütüphane): 1.1.1 vd.: 176; 1.1.3: 191; 1.1.4: 175; 1.1.5: 191; 1.1.5-1.2.1: 173; 1.2.2: 182; 1.2.2-4: 169; 1.2.4: 177; 1.2.7: 168; 1.3.6: 172; 1.4.4: 170; 1.4.4-5: 169; 1.4.5: 168; 1.5.1-3: 173; 1.5.2: 176; 1.6.1 vd.: 172; 1.7.4: 170; 1.7.7: 175, 180, 190; 1.7.7 vd.: 183; 1.8.1: 173; 1.8.1 vd.: 185; 1.8.2: 170, 188; 1.8.2 vd.: 168; 1.8.3: 173; 1.9.1: 186; 1.9.4: 169; 1.9.14: 171; 1.9.16: 179, 188; 1.6.7.6: 169; 1.112.5: 169; 1.126.6: 169; 2.1: 174; 2.1.1: 164; 2.1.2: 170, 176; 2.1.3: 173; 2.1.3 vd.: 179; 2.1.3-4: 175; 2.1.4-2.2.1: 173; 2.2.1 vd.: 167; 2.2.1-2.3.1: 190; 2.4.3: 172; 2.4.4: 167; 2.4.5: 188; 2.4.5-8: 168; 2.4.6 vd.: 168; 2.4.11: 172; 2.5.1: 188; 2.5.5: 174; 2.5.8: 170; 2.5.11: 170; 2.5.12: 173; 2.6.1: 179; 2.7.5 vd.: 173; 2.7.7: 179; 2.8.1: 168; 3.1 vd.: 174; 3.1.1: 189; 3.1.1-2: 192; 3.1.2: 186; 3.2.2: 189; 3.4: 192; 3.4.1 vd.: 170; 3.5.6: 182; 3.5.9: 188; 3.6.1-3.7.3: 164; 3.6.4: 171; 3.6.8: 150 dn. 227, 173; 3.9.2: 187; 3.10.3: 178; 3.10.7: 166; 3.10.8: 165; 3.12.1: 173; 3.12.1-2: 174; 3.12.4-5: 169; 3.12.6-3.13.8: 187; 3.12.6: 165, 172; 3.12.6-7: 193; 3.12.20: 172; 3.13.5: 191; 3.14.1: 172; 3.14.7: 173; 3.15.1: 172; 3.15.5: 186; 3.15.7: 166, 189; 3.16.2: 192; 3.75-76: 194.
- [Epit.] = Epitomē (Özet): 5.1.4: 191; 5.2.3-10: 188; 5.2.10: 189; 5.3.16-17: 167; 5.3.20-26: 167; 5.3.29-33: 167; 5.4.1: 167; 5.4.6-5.5.7: 167; 5.4-7: 165; 5.5.10-11: 188; 5.6.13: 187; 5.11: 174.
- [Ps.-Hes.] = Pseudo-Hesiodos
- [Gyn. Kat.] = Gynaikōn Katalogos (Kadınlar Kataloğu): 205: 165.
- [Ps.-Plut.] = Pseudo-Plutarkhos
- [de Mus.] = De Musica (Peri Mousikes): 17, 1136F: 137.
- [Vit. Hom.] = De Vita et Poesi Homeri

(Homeros'un Şiiri ve Yaşamı Üzerine): 5: 152 dn. 238.

[Quint.] = Quintilianus

[Inst.] = *Institutio Oratoria* (Hitabet Eğitimi): 10.2.27: 43 dn. 200.

[Quint. Smyr.] = Smyrnlı Kointos: 3.552 vd.: 172.

[Sapph.] = Sappho: *fr.* 175 LP: 150 dn. 224.

[Schol.] = Scholia

[ad Ael. Arist. Or.] = 1.350: 154 dn. 247.

[ad Aesch. Supp.] = 317: 189.

[ad Ar. Ach.] = 47: 132 dn. 173, 418: 185.

[ad Ar. Av.] = 1536: 150 dn. 226.

[ad AR Argon.] = 1.40: 167; 1.201: 179; 1.1165a: 153 dn. 240; 1.1212: 173; 2.498-527a: 153 dn. 236; 2.500 vd.: 171; 3.200: 177; 3.242: 177; 3.467: 132 dn. 171, 177; 3.861: 177; 3.1035: 177; 3.1186: 189; 4.828: 177; 4.973: 153 dn. 241; 4.1091: 167.

[ad Eur. Andr.] = 224: 169.

[ad Eur. Hec.] = 3: 169.

[ad Eur. Hipp.] = 47: 186; 887: 186; 977: 191; 976: 192.

[ad Eur. Ores.] = 4: 189; 5: 189; 935: 167.

[ad Eur. Phoin.] = 5: 189.

[ad Hes. Theog.] = 914: 152 dn. 237.

[ad Hom. Il.] = 1.291 vd.: 172; 9.557: 175; 12.292: 162, 189; 12.292 vd.: 184.

[ad Hom. Od.] = 10.514: 181; 21.295-304: 151 dn. 231.

[ad Pind. Olym.] = 1.40a: 151 dn. 228; 1.44: 189; 2.86 vd.: 13 dn. 19, 49; 5.10: 168; 13.4: 55 dn. 1.

[ad Pind. Pyth.] = 2: 49; 2.52 vd.: 49; 2.72 vd.: 17 dn. 40, 49; 2.88 vd.: 50; 2.90 vd.: 50; 4.246: 190; 4.181: 180.

[ad Pind. Nem.] = 1.3: 168; 3.82: 14 dn. 26, 50; 10.20: 194.

[ad Pind. fr.] = 20A.19: 50 dn. 12.

[ad Soph. Aias] = 1297: 189.

[Sen.] = Seneca

[Phoen.] = *Phoenissae* (Fenikeli Kadınlar): 604: 186.

[Thyest.] = *Thyestes* (Hitabet Eğitimi): 726: 189.

[Serv.] = Servius

[ad Verg. Aen.] = *In Vergilii Aeneidos* (Vergilius'un Aeneis'i Üzerine): 2.201: 135, 162.

[Simon.] = Simonides

[Eleg.] = *Elegeae* [Elegeiai] (Elegeialar): 11-12: 32 dn. 124.

[fr.] = *Fragmenta* (Fragmanlar): 511 PMG: 34 dn. 130; 541.3-7 PMG: 27 dn. 105; 553 PMG: 77 dn. 86; 581 PMG: 27 dn. 105.

[Sol.] = Solon: *fr.* 6: 35 dn. 147; *fr.* 6.3: 41 dn. 191; *fr.* 15: 39 dn. 180; *fr.* 24: 39 dn. 180; *fr.* 32.3: 38 dn. 175; *fr.* 34.2: 41 dn. 191.

[Soph.] = Sophokles

[OT] = *Oedipus Tyrannus* [Oidipous Tyrannos] (Kral Oidipous): 418: 170; 1008: 177.

[Phil.] = *Philoktetès*: 334-335: 167; 392: 186.

[Trach.] = *Trachiniae* [Trakhiniai] (Trakhisli Kadınlar): 7: 190.

[fr.] = *Fragmenta* (Fragmanlar): *fr.* 799: 194.

[Stat.] = Statius

[Achill.] = *Achilleis* (Akhilleus'un Dair İşleri): *passim*: 167.

[Theb.] = *Thebais* (Thebai'a Dair İşleri): bkz. Lacant ad Stat. *Theb.*

[Stesich.] = Stesikhoros

[fr.] = *Fragmenta* (Parçalar): *fr.* 222 PMG: 181; *fr.* 260 PMG: 153 dn. 241.

[Stob.] = Stobaios

[Ecl. Phys.] = *Eclogae Physicae et Ethicae* [Eklogai Physikai kai thikai]

- (*Doğaya ve Ahlakla Dair Seçmeler*):
1.5.3: 148 dn. 214.
- [Flor.] = *Florilegium* [*Anthologium*]
(*Derlemeler*): 3.10.14: 131 dn.
169; 3.11.19: 138 dn. 183; 3.11.20:
138 dn. 184; 4.34.24: 136 dn. 182;
4.34.26: 154 dn. 244; 4.44.16: 136
dn. 180; 4.44.46: 136 dn. 181;
4.54.1: 132 dn. 172.
- [Str.] = Strabon: 1.2.15: 173; 8.3: 189; 8.4:
171; 8.6.8-9: 173; 8.6.11: 176; 9.1.4:
192; 10.2: 166; 10.5.6: 11 dn. 8, dn.
11, 47, 57 dn. 16; 13.1: 192; 13.1.70:
152 dn. 239.
- [Suid.] = Suidas: B 59: 11 dn. 7, 47; Δ
523: 13 dn. 16; Π 1578-1580: 18 dn.
46; Π 1581: 17 dn. 42.
- [Sync.] = Synkellos: 297 Mosshammer:
48 dn. 5; 309 Mosshammer: 48 dn. 7.
- [Synes.] = Synesios
[*Encom. Calv.*] = *Encomium Calvitii*
[*Phalakras Enkômion*] (*Kelliğe*
Övgü): 13.77: 59 dn. 33.
- [Theodoret.] = Theodoretos
[*Therap.*] = *Graecorum Affectionum*
Curatio [*Hellenikôn Therapeutike*
Pathématôn] (*Yunanların Acılarının*
Tedavisi) 178: 134 dn. 175.
- [Thgn.] = Theognis: 19-38: 19 dn. 56;
169: 73 dn. 68; 315-318: 39 dn. 180;
447: 38 dn. 168; 681-682: 25 dn. 97;
719-728: 39 dn. 180.
- [Thphr.] = Theophrastos
[*HP*] = *Historia Plantarum* [*Peri Phytôn*
Historias] (*Bitkilerin Araştırmala-*
rı): 4.1: 178.
- [Thuc.] = Thukydides: 2.96: 177; 5.57
vd.: 188; 6.105: 188.
- [Tib.] = Tibullus: 2.3: 188; 2.11 vd.: 188.
- [Tzet.] = Tzetzes
[*ad Lycoph.*] = *Ad Lycophronem* [*Eis*
ton Lykophrona Skholia] (*Lykoph-*
ron'a Yönelik Skholia): 174: 186;
340: 169; 347: 182; 561: 175;
1218: 179
- [Theog.] = *Theogonia* (*Tanrıların Soy-*
ları): 80-86: 153 dn. 242.
- [Verg.] = Vergilius
[*Aen.*] = *Aeneis* (*Aeneas'ın İşleri*):
3.578: 172; 3.578 vd.: 166; 4.127:
185; 6.56-58: 167; 6.295 vd.: 166;
6.296: 181; 10.142: 186; 11.659:
194.
- [*Eclog.*] = *Eclogae* (*Seçkiler*): 6.46 vd.:
186.
- [*Georg.*] = *Georgica* (*Tarımsal İşler*):
1.9: 185; 2.325 vd.: 176; 3.105
178; 4.317 vd.: 171; 4.478: 181.
- [X.] = Ksenophon
[*An.*] = *Anabasis* [*Kyrou Anabasis*]
(*Kyros'un Dönüşü*): 5.6.9: 194.
- [*Cyrop.*] = *Cyropaedia* [*Kyrou Paide-*
ia] (*Kyros'un Yetiştirilmesi*): 6.2.1:
186; 7.3.4: 186.
- [Zenob.] = Zenobios: 2.36: 134 dn. 176;
3.25: 148 dn. 216.

Erman Gören 2005 yılında İstanbul Üniversitesi'nin Eski Yunan Dili ve Edebiyatı ve Felsefe bölümlerinden eşzamanlı mezun oldu. Yüksek lisans ve doktora tezlerinde arkaik Yunan şiirinde ve erken Yunan düşüncesinde hakikat sorununa yoğunlaştı. Şubat 2014'ten beri Eski Yunan Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda Yardımcı Doçent olarak görev yapmaktadır. Araştırmalarını arkaik Yunan şiiri, erken ve klasik Yunan düşüncesi, Yunan filolojisi, Yunan yorum geleneği alanlarında yoğunlaştırmaktadır. Pindaros, Bakkhylides, Arkhilokhos ve Sappho gibi arkaik Yunan şairlerinin eserlerinin yanı sıra Platon'un, Aristoteles'in, Proklos'un metinleri gibi Yunan düşüncesinin klasiklerini dilimize kazandırmaya çalışmaktadır.